

ΔΗΜ. Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Η' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΤ' ΔΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α', Β' ΚΑΙ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΝΔΕΚΑΤΗΣ

Γράται μετά τοῦ βιβλίου, καὶ φέρου δαχ. 1 2/3

(Ἄξια βιβλίου, δρ. 6.75. Τίσις δὲ δαχ. 2, 2.70)

Ἄριθ. ἀριθ. ἐκδογ. 117 (18. 3. 1917)

Ἄριθ. ἀδείας ἐκδογ. 695 (9. 5. 1924)

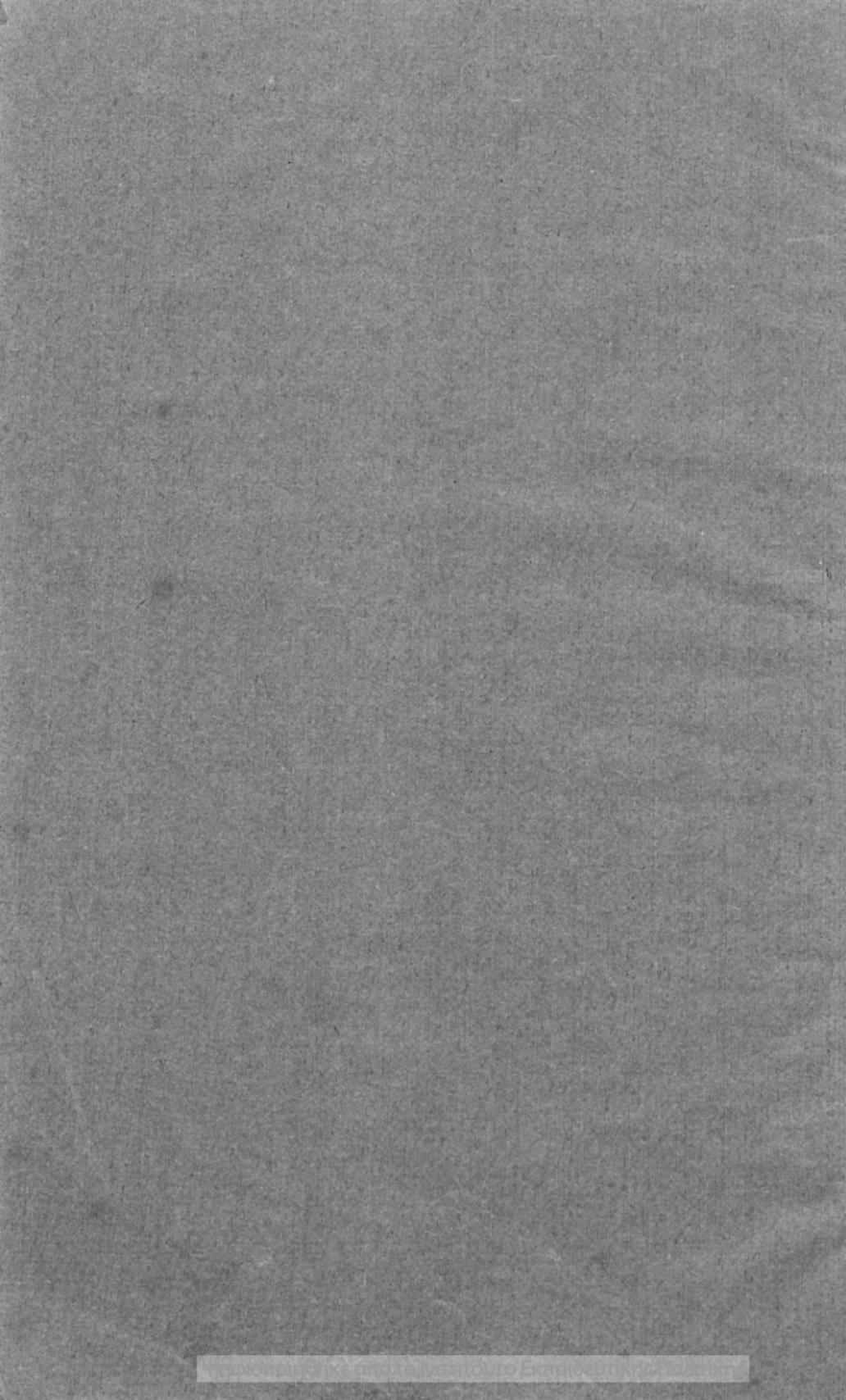
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΔΗΜΑ

6 -- Ὅδου Βορέου -- 6

1924

ΔΗΜ. Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Η' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1924 ΦΙΛ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΕΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α', Β' ΚΑΙ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΟΝ —
— ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΣΠΥΡ. Δ. ΑΛΕΞΙΟΥ
ΗΡΑΚΛΕΪΩΝ-ΚΡΗΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΔΗΜΑ

6—'Οδός Βορέου—6

1924

ΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

1. Γράμματα καὶ διακρίσεις αὐτῶν.

§ 1. Γράμματα λέγονται τὰ σημεῖα, διὰ τῶν ὁποίων παριστάνομεν, ὅταν γράφωμεν, τοὺς φθόγγους, ἤτοι τὰς ἀπλᾶς καὶ ἀμερίστους φωνάς, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκεινται αἱ λέξεις.

§ 2. Τὰ γράμματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι 24, ἤτοι κεφαλαῖα : Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ, Ψ, Ω

μικρά : α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ (ς), τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

ΣΗΜ. Κατὰ τοὺς παλαιστάτους χρόνους ὑπῆρχε καὶ τὸ γράμμα F, τὸ ὅποιον ἐκ τοῦ σχήματός του ὀνομάζεται δίγαμμα (διπλοῦν γάμμα), καὶ ὁ φθόγγος j (ιώτ).

§ 3. Ἐκ τῶν γραμμάτων τὰ ἑξῆς ἑπτὰ, ἤτοι τὰ α, ε, η, ι, ο, υ, ω λέγονται φωνήεντα, τὰ δὲ λοιπὰ δέκα καὶ ἑπτὰ λέγονται σύμφωνα.

§ 4. Ἐκ τῶν φωνηέντων τὸ μὲν ε καὶ ο λέγονται βραχέα, διότι ἐπροφέροντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐντὸς βραχέος (=ὄλι-

γου) χρόνου, τὸ δὲ η καὶ ω λέγονται μακρὰ, διότι ἐπροφέροντο ἐντὸς μακροῦ (=διπλασίου ἢ τὰ βραχέα) χρόνου, τὰ δὲ α, ι, υ λέγονται δίχρονα, διότι παριστοῦν ἄλλοτε μὲν βραχεῖς, ἄλλοτε δὲ μακροὺς φθόγγους.

ΣΗΜ. 1. Σημείον τοῦ μὲν βραχέος χρόνου τῶν διχρόνων εἶναι τὸ ˘, τοῦ δὲ μακροῦ τὸ -· σῶμα, τμή.

ΣΗΜ. Εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν γίνεται κατὰ τὴν προφορὰν διάκρισις μακρῶν καὶ βραχέων φωνηέντων, ἀλλὰ προφέρονται πάντα ἐντὸς ἴσου (βραχέος) χρόνου.

§ 5. Ἐκ τῶν συμφώνων τὰ ἐξῆς ἐννέα, ἦτοι τὰ β, γ, δ, θ, κ, π, τ, φ, χ, λέγονται ἄφωνα. Τὰ δὲ λ, μ, ν, ρ, σ λέγονται ἡμίφωνα. Τὰ δὲ ζ, ξ, ψ, τὰ ὅποια προήλθον ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο φθόγγων, ἀφώνου τινὸς μετὰ τοῦ j ἢ σ, λέγονται διπλᾶ.

§ 6. Τὰ ἄφωνα διαιροῦνται

α') κατὰ μὲν τὸ κυριώτερον τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, διὰ τῶν ὁποίων προφέρονται, εἰς οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ, χειλόφωνα π, β, φ καὶ ὀδοντόφωνα τ, δ, θ·

β') κατὰ δὲ τὴν ψιλὴν (=λεπτὴν) ἢ δασεῖαν (=παχεῖαν) ἢ μέσην (μεταξὺ λεπτῆς καὶ παχείας) πνοήν, ἢ ὅποια ἐξέρχεται ἐκ τοῦ λάρυγγος καὶ συνοδεύει αὐτὰ κατὰ τὴν πρόφορὰν, εἰς ψιλὰ κ, π, τ, εἰς μέσα γ, β, δ καὶ εἰς δασέα χ, φ, θ.

ΣΗΜ. Τὰ ἄφωνα, τὰ ὅποια προφέρονται διὰ τοῦ αὐτοῦ φωνητικοῦ ὀργάνου, λέγονται ὁμόφωνα.

Πίναξ διαιρέσεως τῶν ἀφώνων

	οὐρανισκόφωνα	χειλόφωνα	ὀδοντόφωνα
ψιλὰ	κ	π	τ
μέσα	γ	β	δ
δασέα	χ	φ	θ

§ 7. Τὰ ἡμίφωνα διαιροῦνται εἰς τὰ ὑγρά λ, ρ, τὰ ἐνρινα μ, ν καὶ εἰς τὸ συριστικὸν σ.

ΣΗΜ. Ἐνρινον εἶναι καὶ τὸ γ πρὸ τοῦ κ, γ, χ' συγ κόπτω, ἄγ-γελος, ἐγ-χειρίζω.

2. Δίφθογγοι

§ 8. α') Δύο φωνήεντα μονοσυλλάβως προφιρόμενα αποτελοῦν δίφθογον.

β') Αἱ δίφθογγοι εἶναι δύο εἰδῶν, ἤτοι κύριαι καὶ καταχρηστικαί· κύριαι μὲν εἶναι αἰ, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου, καταχρηστικαὶ δὲ αἶ, ηῖ, ωῖ.

ΣΗΜ. Ὅπου τὰ συμπλέγματα αἰ, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου δὲν αποτελοῦν δίφθογον, τίθενται ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος δύο στιγμαί, αἶ ὅποια δηλοῦν, ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ προφέρωνται χωριστά· βεῖ, πραῦνω. Αἱ δύο αὗται στιγμαὶ λέγονται διαλυτικὰ σημεῖα.

§ 9. Αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραί.

Ἐξαιρέσεις. Βραχέαι εἶναι αἶ αἰ καὶ οἶ, ὅταν εἶναι εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως καὶ δὲν ἀκολουθεῖ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως· οἴκοι, μούσαι· ἀλλὰ οἴκοις, μούσαις.

ΣΗΜ. Αἱ δίφθογγοι αἰ καὶ οἶ φυλάττουν τὴν μακρότητά των εἰς τὸ γ' εἰκὸν πρόσωπον τῆς εὐκτικῆς τῶν ῥημάτων καὶ εἰς τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα τὰ λήγοντα εἰς οἶ, καίτοι εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος καὶ δὲν ἀκολουθεῖ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως· παιδεύοι, παιδεύσαι, οἴκοι, Ἴσθμοῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

1. Συλλαβαί

§ 1. Συλλαβαὶ εἶναι τὰ μέρη ἐκάστης λέξεως τὰ προφερόμενα διὰ μιᾶς πνοῆς· λέγω.

§ 2. Ἐκάστη συλλαβὴ δύναται νὰ αποτελεῖται

α') ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς δίφθογγου μόνον· ἄ εἶ.

β') ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς δίφθογγου μεθ' ἑνὸς ἢ περισσοτέρων συμφώνων· ἄν θρω πος, σφαῖ ρα, στρα τι ἄ.

§ 3. Αἱ λέξεις ὡς ἐκ τοῦ ὁριθμοῦ τῶν συλλαβῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν, λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοι ἢ πολυσύλλαβοι.

α') Μονοσύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὅποιαι ἔχουν μίαν μόνον συλλαβήν· σύ, φῶς.

β') Δισύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὅποιαι ἔχουν δύο συλλαβὰς· λόγος.

γ') Πολυσύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὅποιαι ἔχουν συλλαβὰς περισσότερα· τῶν δύο· ἄνθρωπος, διδάσκαλος.

§ 4. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς λέξεως λέγεται λήγουσα, ἢ πρὸ αὐτῆς παραλήγουσα καὶ ἢ πρὸ τῆς παραληγουσῆς προπαραλήγουσα.

2. Συλλαβισμὸς

§ 5. α') Συλλαβισμὸς λέγεται ὁ χωρισμὸς τῶν λέξεων εἰς τὰς συλλαβὰς αὐτῶν.

β') Ὁ συλλαβισμὸς γίνεται εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἔπως καὶ εἰς τὴν νέαν, ἦτοι :

1) Ἐν σύμφωνον, μεταξὺ φωνηέντων εὐρισκόμενον, συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος· ἄγιος, δόξα.

2) Δύο σύμφωνα, μεταξὺ φωνηέντων εὐρισκόμενα, συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, ἐὰν καὶ τὰ δύο εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχὴν ἀρχαίας λέξεω· εἰ δὲ μή, χωρίζονται· τέκτων (κτίζω)· ἀλλὰ ἄρτος, ἵππος.

3) Ἄφωνον μετὰ ἐπομένου μ ἢ ν συλλαβίζονται καὶ τὰ δύο μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀρχαία λέξις ἀρχίζουσα ἀπ' αὐτῶν· βαθμός, δάφνη.

4) Τρία σύμφωνα, μεταξὺ φωνηέντων εὐρισκόμενα, συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, εἴταν εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχὴν ἀρχαίας λέξεως ἢ καὶ τὰ τρία ἑμοῦ ἢ καὶ μόνον τὰ δύο πρῶτα· ἄσπρα-πή (στρέφω), ἔχθρος (χθές), ἰσχνός (οχημα).

Ὅταν τοῦτο δὲν συμβαίῃ, τότε τὸ πρῶτον ἐκ τῶν τριῶν συμφώνων συλλαβίζεται μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, τὰ δὲ ἄλλα δύο μετὰ τοῦ ἐπομένου· ἄρ-κτος.

3. Ποσότης συλλαβῶν

§ 6. Συλλαβὴ, ἣτις ἔχει βραχὺ φωνήεν, λέγεται βραχεῖα· νέος.

§ 7. Συλλαβὴ, ἣτις ἔχει μακρὸν φωνήεν ἢ δίφθογγον, λέγεται φῦσει μακρὰ· χαίρω.

§ 8. Συλλαβή, ἣτις ἔχει βραχὺ φωνήεν πρὸ δύο ἢ τριῶν συμφώνων ἢ καὶ πρὸ ἑνὸς διπλοῦ, λέγεται θέσει μακρά' κόσμος, ἔχθρός, τόξον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ι. Τόνοι καὶ πνεύματα.

§ 1. Ἐκάστης λέξεως μία συλλαβὴ προφέρεται μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν ἢ αἱ ἄλλαι. Ἡ μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν προφερομένη λέγεται τονιζομένη συλλαβή.

§ 2. Ἐπὶ τῶν τονιζομένων συλλαβῶν τίθενται σημεῖα τινα, τὰ ὅποια καλοῦνται τόνοι.

§ 3. Οἱ τόνοι εἶναι τρεῖς, ἡ ὀξεῖα (´), ἡ βαρεῖα (˘) καὶ ἡ περισπωμένη (˜).

§ 4. Οἱ τόνοι τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος τῆς τονιζομένης συλλαβῆς.

§ 5. Ἡ ὀξεῖα δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐπὶ τῆς παραληγούσης καὶ ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης.

§ 6. Ἡ βαρεῖα δύναται νὰ τεθῆ μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης.

§ 7. Ἡ περισπωμένη δύναται νὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐπὶ τῆς παραληγούσης.

§ 8. Ὡς πρὸς τὸν τονισμόν λέξις τις λέγεται

α') ὀξύτονος, ἐὰν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ λήγουσα αὐτῆς· τιμή.

β') παροξύτονος, ἐὰν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ παραλήγουσα αὐτῆς· λόγος.

γ') προπαροξύτονος, ἐὰν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ προπαραλήγουσα αὐτῆς· τράπεζα,

δ') περισπωμένη, ἐὰν ἔχῃ περισπωμένην ἢ λήγουσα αὐτῆς· τιμῶ.

ε') προπερισπωμένη, ἐὰν ἔχῃ προπερισπωμένην ἢ παραλήγουσα αὐτῆς· μῆλον.

ς') βαρύτονος, ἐὰν δὲν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην ἢ λήγουσα αὐτῆς.

§ 9. Καὶ οἱ μονοσύλλαβοι λέξεις δέχονται ἓνα ἐκ τῶν τόνων· μῆν, πῦρ.

§ 10. Αἱ ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχίζουσαι λέξεις λαμ-

βάνουν πλὴν τοῦ τόνου καὶ ἄλλο σημεῖον, τὸ ὅποσον καλεῖται πνεῦμα.

§ 11. Τὰ πνεύματα εἶναι δύο, ἡ ψιλή (') καὶ ἡ δασεῖα (').

§ 12. Αἱ λέξεις, αἵτινες ἀρχίζουσι ἀπὸ υ, λαμβάνουσι εἰς δασεῖαν· ὕπνος, ὕψηλός.

§ 13. Δασεῖα τίθεται καὶ ἐπὶ τοῦ ρ, τὸ ὅποσον εὐρίσκεται ἐν ἀρχῇ λέξεως· ῥήτωρ.

§ 14. Εἰς τὰς κυρίας διαφθόγγους οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα τίθενται ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος αὐτῶν· αὐγή, σφαῖρα, αὐτή.

2. Γενικοὶ κανόνες τοῦ τονισμοῦ.

1) Οὐδεμία Ἑλληνικὴ λέξις τονίζεται πέρα τῆς προπαραλήγουσης.

2) Ὄταν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται· τραπέζης.

3) Ἡ προπαραλήγουσα τονιζομένη δξύνεται· ἄνθρωποι, λέγομεν.

4) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ τονιζομένη δξύνεται· λέγω, θρόνος.

5) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγουσῆς τονιζομένη δξύνεται· γλώσσης, παιδεύω.

6) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχεῖας ληγουσῆς τονιζομένη περισπᾶται· δῶρον.

7) Ἡ δξεία τῆς ληγουσῆς γίνεται βαρεῖα, εἴταν δὲν ἀκολουθῇ σημεῖον στίξεως.

8) Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ λαμβάνεται κατὰ τὸν τονισμόν ὡς βραχεῖα· αὐλαξ, δόξα.

3. Ἄτονοι λέξεις

§ 15. Αἱ ἐξῆς δέκα μονοσύλλαβοι λέξεις δὲν ἔχουσι τόνον·

α') τέσσαρες τύποι τοῦ ἄρθρου· ὀ, ἦ, οἱ αἱ.

β') τρεῖς προθέσεις· εἰς, ἐκ (ἢ ἐξ), ἐν.

γ') δύο σύνδεσμοι· εἰ, ὡς.

δ') τὸ ἀρνητικὸν μόριον οὐ (ἢ οὐκ ἢ οὐχ) —

ΣΗΜ. Τὸ οὐ δέχεται δξείαν, εἴταν κατόπιν αὐτοῦ ὑπάρχῃ σημεῖον στίξεως· λέγεις ἢ οὐ :

4. Ἑγκλιτικαὶ λέξεις

§ 16. Ἑγκλιτικαὶ λέξεις ἢ ἐγκλιτικὰ λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ

Δισύλλαβοι τινες λέξεις, αἵτινες ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ λόγου προφέρονται οὕτω συνδεδεμένοι μετὰ τῶν προηγουμένων λέξεων (ἐὰν δὲν χωρίζονται ἀπ' αὐτῶν διὰ στιγμῆς τινος), ὥστε συνήθως ἢ ἀποβάλλουν ὅλως τὸν τόνον των ἢ μεταβιβάζουν αὐτὸν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ὡς ὁξείαν.

§ 17. Ἐγκλιτικὰ εἶναι

α') οἱ τύποι τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν μοῦ, μοί, μέ, — σοῦ, σοί, σέ.

β') ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς, τί εἰς ὅλους τοὺς τύπους τῆς πλῆν τοῦ ἄττα.

γ') οἱ δισύλλαβοι τύποι τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος τῶν ῥημάτων εἰμί καὶ φημί.

δ') τὰ ἀόριστα ἐπιρρήματα πῆ, ποθέν, ποί, ποτέ, πού, πώς.

ε') τὰ μόρια γέ, νύν, πέρ, πώ, τέ, τοί καὶ τὸ ἀχώριστον δὲ (διάφορον τοῦ συνδέσμου δέ).

§ 18. Τὰ ἐγκλιτικὰ ἀποβάλλουν τὸν τόνον των,

α') ὅταν ἢ προηγουμένη λέξις εἶναι ὀξύτονος ἢ περισπωμένη* σοφός τις, τιμῶ τινα.

ΣΗΜ. Ἡ ἐπὶ τῆς ληγαύσης τῆς προηγουμένης λέξεως ὁξεία, ὅταν ἢ ἐπομένη λέξις εἶναι ἐγκλιτικῆ, δὲν γίνεται βαρεία, καίτοι δὲν ἀκολουθεῖ στίξις.

β') ὅταν ἢ προηγουμένη λέξις εἶναι προξότονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικῆ μονασύλλαβος· φίλος τις.

§ 19. Τὰ ἐγκλιτικὰ μεταβιβάζουν τὸν τόνον τω/ εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ὡς ὁξείαν,

α') ὅταν ἢ προηγουμένη λέξις εἶναι προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη· ἄνθρωπός τις, δῶρά τινα.

β') ὅταν ἢ προηγουμένη λέξις εἶναι ἄτονος ἢ ἐγκλιτικῆ καὶ αὐτῆ· ἕκ τινος, εἴ τις ἔσσι φίλος.

§ 20. Ἐκ τῶν ἐγκλιτικῶν τὰ ἐπόμενα φυλάττουν τὸν τόνον των εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις·

α') ὅλα τὰ δισύλλαβα ἐγκλιτικὰ, ὅταν ἢ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος· φίλοι τινές.

β') οἱ ἐγκλιτικοὶ τύποι τοῦ εἰμί, ὅταν ἢ προηγουμένη λέξις πάσχη ἔκθλιψιν· πολλοὶ δ' εἰσί.

γ') εἰ τύποι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας σοῦ, σοί, σέ, εἴταν λέγωνται μετ' ἰμφάσεως.

ΣΗΜ. Ἐγκλιτικά τινὰ ἐνώνονται μετὰ τινῶν ἄλλων λέξεων εἰς μίαν λέξιν. Αἱ λέξεις, οἷτις ἐκ προέρχονται ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης, τανίζονται, ὡς ἂν ἦσαν κεχωρισμένα· ὅστις, ὅσπερ εἶπερ, ὡσπερ, ὥστε, εἶτε, οὔτε, μήτε, ἦτοι, καίτοι, μέντοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

II. Ἐκθλίψεις

§ 1. α') Ἐκθλίψις λέγεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος λέξεώς τινος, ἡ ὅπῃ γίνεται, εἴταν καὶ ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος.

β') Σημεῖον τῆς ἐκθλίψεως εἶναι ἡ ἀπόστροφος ('), ἣτις τίθεται ὑπεράνω τῆς θέσεως τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος· παρ' ἐμοῦ (παρὰ ἐμοῦ).

§ 2. Τὰ ἐκθλιβόμενα φωνήεντα εἶναι τὰ ἄ, ε, ἰ, ο' παρ' ἐμοῦ (παρὰ ἐμοί), ὄι' ἦλθε (εἶτε ἦλθε), ἐπ' αὐτῷ (ἐπὶ αὐτῷ), ὑπ' ἄλλου (ὑπὸ ἄλλου).

§ 3. Οὐδέποτε ἐκθλίβονται

α') τὰ ἄ, ἰ, ο τῶν μενοσυλλάβων λέξεων· τὰ ἄλλα, τί ἔργον; τὸ ἔθνος.

β') τὸ ἰ τῶν λέξεων ἄχρι, μέχρι, ὅτι καὶ περὶ.

§ 4. Ἐκθλίψις γίνεται καὶ εἰς τὰς συνθέτους λέξεις, ἀλλὰ δὲν τίθεται ἀπόστροφος· παρέχω (παρὰ + ἔχω).

§ 5. Τὸ πρὸ τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος ψιλὸν σύμφωνον μεταβάλλεται εἰς τὸ ἐμέφωνόν του δασύ, εἰάν ἡ ἐπομένη λέξις ἔχῃ δασεῖαν· ὑφ' ὑμῶν (ὑπὸ ἡμῶν), καθορῶ (κατὰ + ἔρω).

§ 6. Ὁ τόπος τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος ἢ ἀποβάλλεται ἢ ἀναθεσάζεται ὡς δεξιά εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς λέξεως, ἣτις πάσχει τὴν ἐκθλίψιν· καθ' ἡμῶν, ἐπὶ ἦσαν (ἐπὶ τὰ ἦσαν), πόλιν τιν' εἶδον (πόλιν τινὰ εἶδον), δεῖν' ἔπαθον (δεῖνὰ ἔπαθον).

2. Συναίρεσις

§ 7. Συναίρεσις λέγεται ἡ ἐν τῇ αὐτῇ λέξει συγχώνευσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων, ἢ φωνήεντος καὶ διφθόγγου, εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν ἢ διφθόγγον· τείχη (τείχε-α), πλοῦς (πλό-ος), τιμᾶ (τιμά ει), πλοῦ (πλό ου).

§ 8 α') Ἡ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτουσα συλλαβὴ τονίζεται, ἂν πρὸ τῆς συναίρεσεως ἔτονίζετο ἢ μία ἐκ τῶν συναιρουμένων συλλαβῶν γενῶν (γενέων), ἔστώς (ἔστα ὡς)· ἀλλὰ γένη (γένεα).

β') Ἡ συντρημένη λήγουσα τονιζομένη περισπᾶται μὲν, ἂν πρὸ τῆς συναίρεσεως ἡ πρώτη ἐκ τῶν συναιρουμένων συλλαβῶν ὤξυνετο ἢ ἡ δευτέρα περισπᾶτο, ὀξύνεται δέ, ἂν ὤξυνετο ἢ δευτέρα· γενῶν (γενέων), Ἑρμῶν (Ἑρμεῶν), ἔστώς (ἔστα ὡς).

γ') Ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν (ἢ διφθόγγος) δὲν εἶναι εἰς τὴν λήγουσαν, ἡ λέξις τονίζεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ τονισμοῦ· τιμᾶτε (τιμάετε), τιμώντων (τιμαόντων), τιμώμενος (τιμαόμενος).

3. Κράσις

§ 9. α') Κράσις λέγεται ἡ εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν ἢ διφθόγγον συγχώνευσις τοῦ τελικοῦ φωνηέντος ἢ διφθόγγου λέξεώς τινος μετὰ τοῦ ἀρχτικοῦ φωνηέντος ἢ διφθόγγου τῆς ἐπομένης λέξεως οὕτως, ὥστε αἱ δύο λέξεις γίνονται μία.

β') Σημεῖον τῆς κράσεως εἶναι ἡ κορωνίς (´), ἣτις τίθεται ὑπεράνω τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος φωνηέντος ἢ τοῦ δευτέρου φωνηέντος τῆς ἐκ τῆς κράσεως προκυπτούσης διφθόγγου· τᾶγαθᾶ (τὰ ἀγαθᾶ), τοῦργον (τὸ ἔργον), κᾶν (καὶ ἄν).

§ 10. Ἡ κράσις γίνεται συνήθως

α') εἰς τὸ ἄρθρον καὶ τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ· τᾶνδρός (τοῦ ἀνδρός), ὦγαθὲ (ὦ ἀγαθὲ).

β') εἰς τὸν σύνδεσμον καὶ· κᾶγῶ (καὶ ἐγῶ).

γ') εἰς τὴν πρόθεσιν πρὸ· προῦργου (πρὸ ἔργου).

δ') εἰς τὸ ἐγὼ μετὰ τοῦ οἶδα (= γνωρίζω) καὶ οἶμαι (= νομίζω)· ἐγῶδα, ἐγῶμαι.

ε') εἰς τὸ μέντοι μετὰ τοῦ ἄν· μεντᾶν.

ς') εἰς τὰ ἀναφορικὰ ὃ καὶ ἄ· οὔλεγον (ὃ ἔλεγον), ἀγῶ (ἃ ἐγῶ).

§ 11. α') Κατὰ τὴν κρᾶσιν ἀποβάλλεται ὁ τόνος τῆς πρώτης λέξεως καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δευτέρας· τοῦλάχιστον (τὸ ἐλάχιστον), χῶπως (καὶ ὅπως).

ΣΗΜ. Κατὰ τὴν κρᾶσιν τὰ φιλά σύμφωνα κ, τ μεταβάλλονται εἰς τὰ ὁμόφωνα δασέα (χ, θ) πρὸ φωνήεντος δασυνομένου.

β') Ἄν ἡ πρώτη λέξις εἶναι μονοσύλλαβος δασυνομένη, ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἣτις προκύπτει ἐκ τῆς κράσεως, δὲν τίθεται κορωνίς, ἀλλὰ μένει ἡ δασεία τῆς πρώτης λέξεως· οὐμός (ὁ ἐμός), ἄγῳ (ἄ ἐγῳ).

§ 12. Ὑπὸ τὰ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντα φωνήεντα α, η, ω τίθεται ὑπογεγραμμένον ι, ἔταν ἡ δευτέρα ἐκ τῶν συλλαβῶν, αἱ ὅποιαι πάσχουν τὴν κρᾶσιν, εἶναι δίφθογγος ἔχουσα ι· ἐγῳμαι (ἐγῳ οἶμαι), κᾶτα (καὶ εἶτα)· ἀλλὰ κᾶν (καὶ ἄν), κᾶγῳ (καὶ ἐγῳ).

4. Εὐφωνικὰ σύμφωνα

§ 13. α') Εὐφωνικὰ σύμφωνα λέγονται τὰ ν, σ, κ, διότι ταῦτα χάριν εὐφωνίας προστίθενται εἰς τὸ τέλος ὠρισμένων ἕκαστον λέξεων, αἵτινες λήγουν εἰς φωνήεν, ἔταν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος.

β') Τὰ εὐφωνικὰ σύμφωνα ν καὶ σ ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ νέα, τὸ δὲ εὐφωνικὸν σύμφωνον κ ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

§ 14. Τὸ ν λαμβάνουν

α') αἱ εἰς -σι (ξι, ψι) λήγουσαι δοτικαὶ πληθυντικαί· σώμασι(ν).

β') τὰ εἰς -σι τοπικὰ ἐπιρρήματα· Ἀθήνησι(ν).

γ') τὸ τρίτον ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν πρόσωπον των ῥημάτων, τὸ ὅποιον λήγει εἰς -σι, καὶ τὸ τρίτον ἐνικόν, τὸ ὅποιον λήγει εἰς ε· δίδοσι(ν), γράφουσι(ν), ἐπαίδευε(ν).

δ') τὸ ἐστί.

ε') αἱ λέξεις εἴκοσι, παντάπασι πέρουσι.

§ 15. Τὸ σ λαμβάνει ἡ λέξις οὕτω· οὕτως εἶπε.

§ 16. Τὸ κ λαμβάνει τὸ ἀρνητικὸν μόριον οὐ—οὐκ ἔχω. Τὸ κ τοῦτο γίνεταί χ, ἔταν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου· οὐχ ἡμεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ

Ἐκτὸς τῶν σημεῖων τοῦ χρόνου τῶν διχρόνων, τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων, τῶν διαλυτικῶν σημεῖων, τῆς ἀποστρέφου καὶ τῆς κορωνίδος ὑπάρχουν εἰς τὸν γραπτὸν λόγον καὶ ἄλλα σημεῖα :

1) Ἡ τελεία στιγμὴ (.), διὰ τῆς ἑποίας χωρίζονται αἱ περιόδοι τοῦ λόγου.

2) Ἡ ἄνω (ἢ μέση) στιγμὴ (*), διὰ τῆς ἑποίας χωρίζονται τὰ κῶλα τῆς περιόδου.

3) Τὸ κόμμα ἢ ὑποστιγμὴ (,), διὰ τῆς ἑποίας χωρίζονται αἱ προτάσεις.

4) Τὸ ἐρωτηματικόν (?), τὸ ὅποιον τίθεται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐρωτηματικῶν προτάσεων.

5) Τὸ θαυμαστικόν ἢ ἐπιφωνηματικόν (!), τὸ ὅποιον τίθεται μετὰ λέξιν ἢ φράσιν, ἣς φανερώσει ψυχικὸν πάθος, ὡς θαυμασμόν, λύπην, ἐκπληξιν κλπ.

6) Ἡ παρένθεσις ( ), ἐντὸς τῆς ἑποίας ἐγκλείονται μία ἢ περισσότεραι λέξεις πρὸς ἐπεξηγήσιν συνήθως ἄλλης ἢ ἄλλων προηγουμένων λέξεων.

7) Τὰ εἰσαγωγικά (< >), ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐγκλείομιν τὸν λόγον ἄλλου τινὸς αὐτολεξεί.

8) Τὰ ἀποσιωπητικά (. . .), διὰ τῶν ὁποίων σημειοῦται ἡ ἀποσιώπησις λέξεως ἢ λέξεων.

9) Ἡ παράγραφος (§), διὰ τῆς ἑποίας σημειοῦνται τὰ μικρότερα μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ὅλον τι σύγγραμμα ἢ κεφάλαιον συγγράμματος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΥΠΙΚΟΝ

ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

1. Μέρη τοῦ λόγου καὶ διαίρεσις αὐτῶν

§ 1. Μέρη τοῦ λόγου ὀνομάζονται τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ὁ λόγος.

§ 2. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι δέκα, ἤτοι ἄρθρον, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

§ 3. Ἐκ τῶν μερῶν τοῦ λόγου, τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἢ ἀντωνυμία, τὸ ῥῆμα καὶ ἡ μετοχή λέγονται κλιτά, διότι κλίνονται· ἡ δὲ πρόθεσις, τὸ ἐπίρρημα, ὁ σύνδεσμος καὶ τὸ ἐπιφώνημα λέγονται ἀκλιτά, διότι δὲν κλίνονται.

§ 4. Ἐκ τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἢ ἀντωνυμία καὶ ἡ μετοχή λέγονται πτωτικά.

2. Παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν

§ 5. Τὰ πτωτικά ἔχουν τέσσαρα παρεπόμενα, ἤτοι τὸ γένος, τὸν ἀριθμὸν, τὴν πτώσιν καὶ τὴν κλίσιν.

§ 6. Τὰ γένη καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ εἰς τὴν νέαν εἶναι τρία, ἤτοι τὸ ἀρσενικόν, τὸ θηλυκὸν καὶ τὸ οὐδέτερον.

§ 7. Ἡ ἀρχαία ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, ἤτοι τὸν ἐνικόν, τὸν πληθυντικόν (τοὺς ὁποίους ἔχει καὶ ἡ νέα) καὶ τὸν διῦκόν.

§ 8. Αἱ πτώσεις εἶναι πέντε, ἤτοι ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική.

§ 9. α') Διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς ; καὶ ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἐρώτησιν τί ;

β') Διὰ τῆς γενικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίνος ;

γ') Διὰ τῆς δοτικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν εἰς τίνα καὶ μὲ τί ;

δ') Διὰ τῆς αἰτιατικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίνα ;
καὶ ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἐρώτησιν τί ;

ε') Τὴν κλητικὴν μεταχειρίζομεθα, ὅταν καλοῦμέν τινα μὲ τὸ
ὄνομά του. Συνήθως πρὸ τῆς κλητικῆς τίθεται τὸ κλητικὸν ἐπιφώ-
νημα ὦ· ὦ Ἀριστείδη.

§ 10. Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ κλητικὴ λέγονται ὀρθαί ἢ εὐθεῖαι
πτώσεις, αἱ δὲ λοιπαὶ πλάγαι.

§ 11. Αἱ κλίσεις καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι τρεῖς,
ἤτοι ἡ πρώτη, ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη.

3. Ὅρισμός καὶ διαίρεσις τῶν οὐσιαστικῶν

§ 12 α') Ὄνόματα οὐσιαστικὰ ἢ ἀπλῶς οὐσιαστικὰ λέγονται
αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι φανεροῦν 1) πρόσωπα ἢ ζῷα ἢ πράγματα
καὶ 2) πρᾶξιν ἢ καταστάσιν ἢ ἰδιότητα· ἄνθρωπος, ἵππος, δένδρον
— ἐργασία, εὐτυχία, ἐπιμέλεια.

β') Ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν ὅσα μὲν φανεροῦν πρόσωπα ἢ ζῷα
ἢ πράγματα λέγονται συγκεκριμένα, ὅσα δὲ φανεροῦν πρᾶξιν ἢ
καταστάσιν ἢ ἰδιότητα λέγονται ἀφηρημένα.

§ 13. Τὰ οὐσιαστικὰ εἶναι κύρια ἢ προσηγορικά.

α') Κύρια λέγονται τὰ οὐσιαστικὰ, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν
ἐν ὀρισμένον πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πρᾶγμα πρὸς διάκρισιν αὐτοῦ
ἀπὸ ἄλλοι ἐμοειδῆ ὄντα· Ἀριστείδης, Ἀθῆναι, Ὀλυμπος.

β') Προσηγορικά λέγονται τὰ οὐσιαστικὰ, διὰ τῶν ὁποίων ὀνο-
μάζομεν ὀλόκληρον τάξιν ἐμοειδῶν προσώπων ἢ ζῷων ἢ πραγμά-
των· ἄνθρωπος, πόλις, ὄρος.

4. Ἄρθρον

§ 14. Αἱ μονοσύλλαβοι λέξεις ὀ, ἠ, τό, αἱ ὁποῖαι τίθενται συνή-
θως πρὸ τῶν ὀνομάτων καὶ εἶναι διακριτικὸν σημεῖον τοῦ γραμμα-
τικοῦ γένους αὐτῶν, λέγονται διὰ μιᾶς λέξεως ἄρθρον.

§ 15. Τὸ ἄρθρον κλίνεται ὡς ἑξῆς·

	Ἐνικός			Πληθυντικός		
	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.
ὄνομ.	ὀ	ἠ	τό	οἱ	αἱ	τά
γεν.	τοῦ	τῆς	τοῦ	τῶν	τῶν	τῶν
δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ	τοῖς	ταῖς	τοῖς
αἰτ.	τόν	τήν	τό	τούς	τάς	τά

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθρον τοῦ δεικτοῦ ἀριθμοῦ εἶναι καὶ διὰ τὰ τρία γένη τὸ αὐτό ὄνομα καὶ αἰτ. τῶ, γεν. καὶ δοτ. τοῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

§ 1. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει οὐσιαστικὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά, τὰ ἑποῖα λήγουν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς ος (γεν. ου) καὶ οὐδέτερα, τὰ ἑποῖα λήγουν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -ον (γεν. -ου).

§ 2. Τὰ οὐσιαστικὰ τῆς δευτέρας κλίσεως κλίνονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἕπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

§ 3. Παραδείγματα

	α')	ἀρσενικῶν	β')	θηλυκῶν	γ')	οὐδετέρων
			Ἐνικός			
ὄνομα.	ὁ	ἄνθρωπος	ἡ	ὁδός	τὸ	μήλον
γεν.	τοῦ	ἀνθρώπου	τῆς	ὁδοῦ	τοῦ	μήλου
δοτ.	τῷ	ἀνθρώπῳ	τῇ	ὁδῷ	τῷ	μήλῳ
αἰτ.	τὸν	ἄνθρωπον	τὴν	ὁδόν	τὸ	μήλον
κλητ.	ὦ	ἄνθρωπε	ὦ	ὁδέ	ὦ	μήλον

Πληθυντικός

ὄνομα.	οἱ	ἄνθρωποι	αἱ	ὁδοί	τὰ	μήλα
γεν.	τῶν	ἀνθρώπων	τῶν	ὁδῶν	τῶν	μήλων
δοτ.	τοῖς	ἀνθρώποις	ταῖς	ὁδοῖς	τοῖς	μήλοις
αἰτ.	τούς	ἄνθρώπους	τάς	ὁδοὺς	τὰ	μήλα
κλητ.	ὦ	ἄνθρωποι	ὦ	ὁδοί	ὦ	μήλα

§ 4. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ ἑποῖον δὲν μεταβάλλεται κατὰ τὴν κλίσιν, ὀνομάζεται θέμα.

§ 5. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ ἑποῖον μεταβάλλεται κατὰ τὴν κλίσιν πρὸς δῆλωσιν τῶν διαφόρων πτώσεων καὶ ἀριθμῶν, ὀνομάζεται κατάληξις.

§ 6. Παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς β' κλίσεως.

1) Ἡ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ κλητικῇ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῆς δευτέρας κλίσεως, εἴταν τονίζονται ἐπι

της ληγούσης, δξύνονται· ὀδός, ὀδόν, ὀδέ — ὀδοί, ὀδούς, ὀδοί.

ΣΗΜ. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἔχει ἐνίοτε καὶ τὸν τύπον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ὦ λόγ-ος, ὦ ὀδ-ός.

2) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῆς δευτέρας κλίσεως, ἔταν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται· ὀδοῦ, ὀδῶ — ὀδῶν, ὀδοῖς.

3) Τῶν οὐδετέρων τῆς δευτέρας κλίσεως ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ ἐκάστου ἀριθμοῦ ἔχουν τὸν αὐτὸν τύπον.

4) Τὸ α εἰς τὸ τέλος τῶν οὐδετέρων εἶναι βραχύ· μῆλᾶ.

ΣΗΜ. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν οὐσιαστικῶν τῆς δευτέρας κλίσεως ἔχει τὰς ἐξῆς καταλήξεις· ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω — γεν. καὶ δοτ. -οιν· ἀνθρώπ-ω, ἀνθρώπ-οιν — δῶρ-ω, δῶρ-οιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

§ 1. Ἡ πρώτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικὰ ἀρσενικά, λήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -ας (γεν. -ου) καὶ εἰς -ης (γεν. -ου) καὶ θηλυκά, λήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -α (γεν. -ας ἢ -ης) καὶ εἰς -η (γεν. -ης).

§ 2. Τὰ οὐσιαστικὰ τῆς πρώτης κλίσεως κλίνονται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

§ 3. Παραδείγματα 1) θηλυκῶν

α') εἰς -η

Ἐνικ.	ὀνομ.	ἦ	φων-ῆ	ἦ	κώμ-η
	γεν.	τῆς	φων-ῆς	τῆς	κώμ-ης
	δοτ.	τῇ	φων-ῆ	τῇ	κώμ-ῃ
	αἰτ.	τὴν	φων-ῆν	τὴν	κώμ-ην
	κλητ.	ὦ	φων-ῆ	ὦ	κώμ-η
Πληθ.	ὀνομ.	αἶ	φων-αἶ	αἶ	κῶμ-αι
	γεν.	τῶν	φων-ῶν	τῶν	κῶμ-ῶν
	δοτ.	ταῖς	φων-αῖς	ταῖς	κώμ-αις
	αἰτ.	τὰς	φων-άς	τὰς	κώμ-ας
	κλητ.	ὦ	φων-αἶ	ὦ	κῶμ-αι

6') εις -α

	1) -α καθαρὸν		2) -α μὴ καθαρὸν
Ἔνικ.	ὄνομ. ἡ οἰκί- α	ἡ	τράπεζ- α
	γεν. τῆς οἰκί- ας	τῆς	τραπέζ- ης
	δοτ. τῇ οἰκί- α	τῇ	τραπέζ- ῃ
	αἰτ. τὴν οἰκί- αν	τὴν	τράπεζ- αν
	κλητ. ὦ οἰκί- α	ὦ	τράπεζ- α
Πληθ.	ὄνομ. αἱ οἰκί- αι	αἱ	τράπεζ- αι
	γεν. τῶν οἰκι- ῶν	τῶν	τραπέζ- ῶν
	δοτ. ταῖς οἰκί- αις	ταῖς	τραπέζ- αι
	αἰτ. τὰς οἰκί- ας	τὰς	τραπέζ- ας
	κλητ. ὦ οἰκί- αι	ὦ	τράπεζ- αι

§ 4. Παρατηρήσεις περὶ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

α') Τὸ α τῶν θηλυκῶν τῆς πρώτης κλίσεως λέγεται καθαρὸν, ἔαν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ φωνήεν ἢ ρ, μὴ καθαρὸν δέ, ἔαν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ ἄλλος φθόγγος· οἰκία, γενεά, χώρα — ῥίζα, μοῦσα.

β') Τὸ καθαρὸν α φυλάττεται εἰς ἕλον τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

γ') Τὸ μὴ καθαρὸν α ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἐνικοῦ τρέπεται εἰς η' μοῦσα, μούσης, μούση.

δ') Τὸ μὴ καθαρὸν α εἶναι βραχύ· δόξα.

ε') Τὸ καθαρὸν α εἶναι συνήθως μακρόν· ἡμέρᾱ, οἰκίᾱ, θεᾱ.

Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουν τὸ καθαρὸν α βραχύ

1) τὰ προπαροξύτονα· ἀλήθειᾱ, μάχαιρᾱ, ψάλτριᾱ.

2) τὰ εἰς -ρα δισύλλαβα τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ -ρα δίφθογγον ἢ υ μακρόν· μοῖρᾱ, σφαῖρᾱ, σφῦρᾱ. Ἄλλὰ αὔρᾱ, λαύρᾱ, σαύρᾱ.

3) τὰ ὀνόματα γραιᾱ, μαῖᾱ καὶ μυῖᾱ.

ς') Ἡ λήγουσα τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς τῶν εἰς -α θηλυκῶν εἶναι μακρά μὲν, ἂν καὶ ἡ λήγουσα τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς εἶναι μακρά, βραχεῖα δέ, ἂν καὶ ἡ λήγουσα τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς εἶναι βραχεῖα· οἰκίᾱ, οἰκίᾱν, οἰκίᾱ — δόξα, δόξαν, δόξα.

§ 5. Παραδείγματα 2) ἀρσενικῶν

	α') εἰς -ας		β') εἰς -ης
Ἔνικ.	ὄνομ. ὁ νεανί- ας	ὁ	Ἄτρεΐδ- ης
	γεν. τοῦ νεανί- ου	τοῦ	Ἄτρεΐδ- ου

	δοτ.	τῷ	νεανί-α	τῷ	Ἄτρείδ-η
	αἰτ.	τόν	νεανί-αν	τόν	Ἄτρείδ-ην
	κλητ.	ῶ	νεανί-α	ῶ	Ἄτρείδ-η
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	νεανί-αι	οἱ	Ἄτρείδ-αι
	γεν.	τῶν	νεανι-ῶν	τῶν	Ἄτρείδ-ῶν
	δοτ.	τοῖς	νεανί-αις	τοῖς	Ἄτρείδ-αις
	αἰτ.	τούς	νεανί-ας	τούς	Ἄτρείδ-ας
	κλητ.	ῶ	νεανί-αι	ῶ	Ἄτρείδ-αι

§ 6. Παρατηρήσεις περί τῶν ἀρσενικῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

Ἐκ τῶν εἰς -ης σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν κλητικὴν εἰς α βραχὺ α') τὰ λήγοντα εἰς -της· ποιητῆ, πολιτῆ.

β') τὰ ἐθνικά· Πέρσᾶ.

γ') τὰ εἰς -άρχης, -μέτρης, -πώλης, -τρίβης καὶ -ώνης σύνθετα· γυμνασιάρχᾶ, γεωμέτρᾶ, ἀροτοπώλᾶ, παιδοτρίβᾶ, τελωνῆ.

Τὸ ὄνομα δεσπότης (= κύριος) ἔχει κλητικὴν δέσποτᾶ.

§ 7. Γενικαὶ παρατηρήσεις περί τῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

Τῶν πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν

α') ἡ ὀνομαστική, αἰτιατική καὶ κλητική καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, δξύνονται· φωνή, φωνήν, φωνή—φωναί, φωνάς, φωναί.

β') ἡ γενική καὶ δοτική καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται· μαθητοῦ, μαθητῆ—μαθητῶν, μαθηταῖς.

γ') ἡ γενική τοῦ πληθυντικοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται· δικῶν, ταμιῶν, ποιητῶν, τραπεζῶν.

δ') ἡ κατάληξις -ας ἔχει τὸ α μακρόν, οἷα σδῆποτε πτώσεως καὶ ἂν εἶναι· ὁ Αἰνεῖᾶς, τῆς χώρᾶς, τοὺς Ἄτρείδᾶς, τὰς μούσᾶς.

ΣΗΜ. 1. Τὰ πλεῖστα πρωτόκλιτα τὰ λήγοντα εἰς -άτης, τὰ εἰς -ίτης καὶ τὸ πρεσβύτες ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης (α, ι, υ μακρόν)· Σπαρτιατᾶται, πολιταί, πρεσβῦται.

ΣΗΜ. 2. Αἱ κατάληξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν εἶναι καὶ διὰ τὸ ἀρσενικόν καὶ διὰ τὸ θηλυκόν γένος αἱ αὐταί, ἤτοι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -α, γεν. καὶ δοτ. -αιν· νεανί-α, νεανί-αιν· χώρ-α, χώρ-αιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

I. Συνηρημένα οὐσιαστικά Α' κλίσεως

§ 1. Οὐσιαστικά τινα τῆς πρώτης κλίσεως, τὰ ὅποια ἔχουν α ἢ ε πρὸ τῶν καταλήξεων, συναίρουσιν τὸ α ἢ ε μετ' αὐτῶν· διὰ τοῦτο ὀνομάζονται συνηρημένα· μνᾶ (μνά-α), συκῆ (σुकέ-α).

§ 2. Ταῦτα ἔχουν καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναιρέτων τύπων. Ἐξάιρεσις τούτου γίνεται εἰς τὸ -εα, τὸ ὅποιον συναίρεται εἰς η μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

§ 3. Παραδείγματα α) θηλυκῶν

Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡ	μνᾶ	(μνά-α)	σुकῆ	(σुकέ-α)
	γεν.	τῆς	μνᾶς	(μνά-ας)	σुकῆς	(σुकέ-ας)
	δοτ.	τῇ	μνᾷ	(μνά-α)	σुकῇ	(σुकέ-α)
	αἰτ.	τὴν	μνᾶν	(μνά-αν)	σुकῆν	(σुकέ-αν)
	κλητ.	ὦ	μνᾶ	(μνά-α)	σुकῆ	(σुकέ-α)

Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	μναῖ	(μνά-αι)	σुकαιῖ	(σुकέ-αι)
	γεν.	τῶν	μνῶν	(μνα-ῶν)	σुकῶν	(σुकε-ῶν)
	δοτ.	ταῖς	μναῖς	(μνά-αις)	σुकαιῖς	(σुकέ-αις)
	αἰτ.	τὰς	μνᾶς	(μνά-ας)	σुकᾶς	(σुकέ-ας)
	κλητ.	ὦ	μναῖ	(μνά-αι)	σुकαιῖ	(σुकέ-αι)

β') ἀρσενικῶν

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	Ἐρμῆς	(Ἐρμέ-ας)	οἱ	Ἐρμαῖ	(Ἐρμέ-αι)
	γεν.	τοῦ	Ἐρμοῦ	(Ἐρμέ-ου)	τῶν	Ἐρμῶν	(Ἐρμε-ῶν)
	δοτ.	τῷ	Ἐρμῇ	(Ἐρμέ-α)	τοῖς	Ἐρμαῖς	(Ἐρμέ-αις)
	αἰτ.	τὸν	Ἐρμῆν	(Ἐρμέ-αν)	τοὺς	Ἐρμᾶς	(Ἐρμέ-ας)
	κλητ.	ὦ	Ἐρμῆ	(Ἐρμέ-α)	ὦ	Ἐρμαῖ	(Ἐρμέ-αι)

Πληθ.

Ὁὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐξῆς· Ἀθηνᾶ, Ναυσικᾶ, γαλῆ, ἄλω-πεκῆ (= δῆρμα ἀλώπεκος), λεοντῆ (= δῆρμα λέοντος), κυνῆ (= δῆρμα κυνός), γῆ, ἀμυγδαλῆ, ῥοδῆ, Ἀπελλῆς.

ΣΗΜ. Τὸ οὐσιασ. βορέας κλίνεται καὶ ἀσυναιρέτως· βορέας, βορέου, βορέα, βορέαν, βορέα καὶ συνηρημένως· βορραῖς, βορροῦ, βορραῖ, βορραῖν, βορραῖ.

2. Συνηρημένα οὐσιαστικά Β' κλίσεως.

§ 4. Οὐσιαστικά τινα τῆς δευτέρας κλίσεως, τὰ ὅποια ἔχουν ε ἢ ο πρὸ τῶν καταλήξεων, συναίρουσιν τὸ ε ἢ ο μετ' αὐτῶν· διὰ τοῦτο ὀνομάζονται συνηρημένα· ὄστοῦν(ὄστέ-ον), πλοῦς (πλό-ος).

§ 5. Καὶ τὰ δευτερόκλιτα συνηρημένα οὐσιαστικά ἔχουν, ὅπως καὶ τὰ πρωτόκλιτα, καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναιρέτων τύπων. Ἐξαιρέσεις τούτου γίνεται ἐν τῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ, ὅπου τὸ εο καὶ οο συναίρουσιν εἰς ου.

§ 6. Παραδείγματα

Ἔνικ.	ὀνομ.	ὁ πλοῦς (πλό-ος)	τὸ ὄστοῦν (ὄστέ-ον)
	γεν.	τοῦ πλοῦ (πλό ου)	τοῦ ὄστοῦ (ὄστέ ου)
	δοτ.	τῷ πλῶ (πλό-φ)	τῷ ὄστῳ (ὄστέ-φ)
	αἰτ.	τὸν πλοῦν (πλό-ον)	τὸ ὄστοῦν (ὄστέ-ον)

Πληθ.	ὀνομ.	οἱ πλοῖ (πλό-οι)	τὰ ὄστᾱ (ὄστέ-α)
	γεν.	τῶν πλῶν (πλό-ων)	τῶν ὄστῶν (ὄστέ-ων)
	δοτ.	τοῖς πλοῖς (πλό-οις)	τοῖς ὄστοις (ὄστέ-οις)
	αἰτ.	τοὺς πλοῦς (πλό-ους)	τὰ ὄστᾱ (ὄστέ-α)

§ 7. Τὰ συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς δευτέρας κλίσεως δὲν ἔχουν κλητικὴν.

ΣΗΜ. 1. Δυϊκός· ὀνομ. καὶ αἰτ. τὸ πλώ (πλόω), γεν. καὶ δοτ. τοῖν πλοῖν (πλό-οιν) – τὸ ὄστῳ (ὄστέω), τοῖν ὄστοῖν (ὄστέ-οιν).

Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ δυϊκοῦ ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, β').

ΣΗΜ. 2. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐξῆς· νοῦς (νόος), ῥοῦς (ῥόος), θροῦς (θρόος), κανοῦν (κάνεον)=κάνιστρον.

Τὸ οὐσιαστικὸν κανοῦν ἐν τῇ ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικ. καὶ πληθ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α').

3. Ἄττικὴ δευτέρα κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 8. Ἡ ἄττικὴ δευτέρα κλίσις περιλαμβάνει οὐσιαστικά τινα ἀρσενικά καὶ θηλυκά, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἐνικοῦ εἰς -ως (γεν. -ω)· ὁ νεώς (=νάος), ὁ λεώς (=λαός), ἡ Κέως.

§ 9. Παραδείγματα

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	λε-ὠς	ὁ	Μενέλε-ως
	γεν.	τοῦ	λε-ὠ	τοῦ	Μενέλε-ω
	δοτ.	τῷ	λε-ὠ	τῷ	Μενέλε-ω
	αἰτ.	τὸν	λε-ὠν	τὸν	Μενέλε-ων
	κλητ.	ὦ	λε-ὠς	ὦ	Μενέλε-ως
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	λε-ὠ		
	γεν.	τῶν	λε-ὠν		
	δοτ.	τοῖς	λε-ὠς		
	αἰτ.	τούς	λε-ὠς		
	κλητ.	ὦ	λε-ὠ		

ΣΗΜ. Δυνικός· ὄνομ. καὶ αἰτ. λε-ὠ, γεν. καὶ δοτ. λε-ὠν.

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Τὰ οὐσιαστικά τῆς ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως ἔχουν ἐν τῇ καταλήξει ω εἰς ἑλας τὰς πτώσεις.

β') Ὅπου εἰς τὰς κοινὰς καταλήξεις ὑπάρχει ι, τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ω.

γ') Τὰ οὐσιαστικά τῆς ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως τονίζονται εἰς ἑλας τὰ πτώσεις, ὅπου καὶ ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἐνικοῦ· ὅταν δὲ τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, δξύνονται παντοῦ.

ΣΗΜ. Περισπῶνται παντοῦ τὸ ὄνομα ὁ ταῶς (=παγῶνι), τὰ μονοσύλλαβα καὶ τινὰ ξενικά ὀνόματα κύρια· Κῶς, Ταμῶς, Νεκῶς.

δ') Τὰ εἰς -εως ὑπερδυσύλλαβα τονίζονται ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Γ', 2, 2).

ε') Οὐσιαστικά τινὰ τῆς ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως σχηματίζουν τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἐνικοῦ καὶ εἰς -ω (χωρὶς -ν) κατ'ἀναλογίαν τῶν εἰς -ως τριτοκλίτων· τὸν Ἄθω, τὸν Μίνω, τὸν λαγῶ. Τὸ δὲ οὐσ. ἔως (=αὐγῆ) σχηματίζει τὴν αἰτιατ. τοῦ ἐνικοῦ πάντοτε χωρὶς ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Ι. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικά καὶ τῶν τριῶν γενῶν.

§ 2. Τὰ οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως ἔχουν εἰς τὰς πλαγίας

πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ καὶ εἰς ὅλας τὰς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν ἀπὸ τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ διὰ τοῦτο λέγονται περιττοσύλλαβα.

§ 3. Ἡ ὀνομαστ. τοῦ ἐνικοῦ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως λήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν συμφώνων ν, ρ, σ, ξ, ψ ἢ εἰς ἓν ἐκ τῶν φωνηέντων α, ι, υ, ω.

§ 4. Τὸ θέμα τῶν οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως συνήθως εὐρίσκεται, ἂν ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ ἐνικοῦ ἀφαιρεθῇ ἡ κατάληξις.

§ 5. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος ὀνομάζεται χαρακτήρ.

2. Ἀφωνόληκτα

§ 6. Τὰ ἀφωνόληκτα ἔχουν χαρακτήρα ἓν ἐκ τῶν ἀφώνων.

§ 7. Παραδείγματα 1) ἄρσενικῶν καὶ θηλυκῶν

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	κόραξ(ακ+ς)	Ἄραψ(αβ+ς)
	γεν.	τοῦ	κόρακ-ος	Ἄραβ-ος
	δοτ.	τῷ	κόρακ-ι	Ἄραβ-ι
	αἰτ.	τὸν	κόρακ-α	Ἄραβ-α
	κλητ.	ὦ	κόραξ	Ἄραψ
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	κόρακ-ες	Ἄραβ-ες
	γεν.	τῶν	κοράκ-ων	Ἄράβ-ων
	δοτ.	τοῖς	κόραξι(ακ+σι)	Ἄραψι(αβ+σι)
	αἰτ.	τούς	κόρακ-ας	Ἄραβ-ας
	κλητ.	ὦ	κόρακ-ες	Ἄραβ-ες
Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡ	πατρίς(ιδ+ς)	ἔρις(ιδ+ς)
	γεν.	τῆς	πατρίδ-ος	ἔριδ-ος
	δοτ.	τῇ	πατρίδ-ι	ἔριδ-ι
	αἰτ.	τὴν	πατρίδ-α	ἔρι-ν
	κλητ.	ὦ	πατρίς	ἔρι
Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	πατρίδ-ες	ἔριδ-ες
	γεν.	τῶν	πατρίδ-ων	ἔριδ-ων
	δοτ.	ταῖς	πατρίσι(ιδ+σι)	ἔρισι(ιδ+σι)
	αἰτ.	τάς	πατρίδ-ας	ἔριδ-ας
	κλητ.	ὦ	πατρίδ-ες	ἔριδ-ες

°Ενικ.	ὄνομ.	ὁ	ἰμάς(αντ+ς)	γίγας(αντ+ς)
	γεν.	τοῦ	ἰμάντ-ος	γίγαντ-ος
	δοτ.	τῷ	ἰμάντ-ι	γίγαντ-ι
	αἰτ.	τὸν	ἰμάντ-α	γίγαντ-α
	κλητ.	ὦ	ἰμάς	γίγαν

Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ἰμάντ-ες	γίγαντ-ες
	γεν.	τῶν	ἰμάντ-ων	γίγαντ-ων
	δοτ.	τοῖς	ἰμάσι(αντ+σι)	γίγασι(αντ+σι)
	αἰτ.	τούς	ἰμάντ-ας	γίγαντ-ας
	κλητ.	ὦ	ἰμάντ-ες	γίγαντ-ες

°Ενικ.	ὄνομ.	ὁ	γέρον	Πληθ.	οἱ	γέροντ-ες
	γεν.	τοῦ	γέροντ-ος		τῶν	γερόντ-ων
	δοτ.	τῷ	γέροντ-ι		τοῖς	γέρουσι(οντ+σι)
	αἰτ.	τὸν	γέροντ-α		τούς	γέροντ-ας
	κλητ.	ὦ	γέρον		ὦ	γέροντ-ες

§ 8. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἀφωνολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως.

α') Τὰ ἀφωνόληκτα ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν διὰ προσλήψεως *ς* εἰς τὸ θέμα. Μετὰ τὴν προσλήψιν τοῦ *ς* γίνονται αἱ ἐξῆς μεταβολαί·

1) οὐρανισκόφωνον (κ, γ, χ) μετὰ τοῦ *ς* ἐνοῦται εἰς *ξ*· κόραξ (κορακ+ς), μάστιξ (μαστιγ+ς), βήξ (βηχ+ς)·

2) χειλόφωνον (π, β, φ) μετὰ τοῦ *ς* ἐνοῦται εἰς *ψ*· κώνωψ (κωνωπ+ς), Ἄραψ (Ἄραβ+ς)·

3) ὀδοντόφωνον (τ, δ, θ) πρὸ τοῦ *ς* ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὸ καὶ ἔπειτα ἀπλοποιεῖται τὸ σσ· ἐσθής (ἐσθητ+ς), πατρίς (πατριδ+ς), ὄρνις (ὄρνιθ+ς). Ἐὰν δὲ πρὸ τοῦ ὀδοντοφώνου τ ὑπάρχη καὶ ν, ἀποβάλλεται καὶ τοῦτο μετὰ τοῦ τ· τότε δὲ τὰ πρὸ τοῦ ἀποβαλλομένου ντ βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ἄ εἰς *ᾶ*, τὸ δὲ ο εἰς *ου*, τὸ δὲ ε εἰς *ει*· γίγας (γιγᾶντ+ς), ὀδούς (ὀδοντ+ς).

Αἱ ἴδιαι μεταβολαὶ γίνονται καὶ εἰς τὴν δοτικὴν τοῦ πληθυντικοῦ.

ΣΗΜ. Ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις λέγεται ἡ μεταβολὴ βραχείου φωνήεντος εἰς μακρὸν ἢ δίφθογγον, ἢ γινομένη πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀποβληθέντος ὑγροῦ ἢ ἐνρίνου ἢ ν μετὰ ὀδοντοφώνου.

β') Τὰ οὐσιαστικά τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -οντ σχηματίζουν τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ ἄνευ τοῦ ς, δι' ἀποβολῆς τοῦ τ καὶ ἐκτάσεως τοῦ ο εἰς ω· λέων (λεοντ-). Ἐξαιρεῖται τὸ οὐσιαστικὸν ὀδούς, γεν. ὀδόντος.

ΣΗΜ. Ἐκτασις λέγεται ἡ μεταβολὴ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν.

γ') Τὰ εἰς -ις βαρύτερα ὀδοντοφωνόληκτα (γεν. -ιτος, -ιδος, -ιθος) σχηματίζουν τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἐνικοῦ εἰς -ιν' χάρις, χάριτος, χάριν—ἔρις, ἔριδος, ἔριν—ὄρις, ὄριθος, ὄριν.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς ις, γεν. -ιδος ἔχουν τὸ ι βραχύ· Ἐκ τῶν ἐξαιρουμένων τὰ συνηθέστερα εἶναι τὰ ἐξῆς· ἀψίς, βλεφαρίς, κηλίς, κνημίς, νησίς, σφραγίς, χειρίς.

δ') Ἡ κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἀφω-
νολήκτων ἔχει τὸν τύπον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ὦ φύλαξ, ὦ
πατρίς, ὦ πούς. Ἀλλὰ 1) τῶν βαρυτόνων ὀδοντοφωνόληκτων εἰς
ων, -ις καὶ -ας καὶ 2) τῶν οὐσιαστικῶν παῖς καὶ τυραννίς ἡ
κλητικὴ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος μετὰ τὴν ὀμαλὴν ἀποβολὴν
τοῦ τελικοῦ ἀφώνου· λέον, νεᾶνι, γίγαν, παῖ, τυραννί. γ

ΣΗΜ. 1. Τὰ ὀνόματα πούς (γεν. ποδός) καὶ ἀλώπηξ (γεν.
ἀλώπεκος) τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ σχηματίζουν ἐκ θέματος
πουδ- καὶ ἀλωπηκ-.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ὄνομα θρίξ κλίνεται ὡς ἐξῆς· θρίξ, τριχός,
τριχί, τρίχα, θρίξ—τρίχες, τριχῶν, θριξί, τρίχας, τρίχες.

§ 9. Παράδειγμα 2) οὐδετέρων

Ἐνικ.	ὄνομ	τὸ	κτῆμα	Πληθ.	τὰ	κτῆματ-α
	γεν.	τοῦ	κτῆματ-ος		τῶν	κτημάτ-ων
	δοτ.	τῷ	κτῆματ-ι		τοῖς	κτῆμα-σι(ατ+σι)
	αἰτ.	τὸ	κτῆμα		τὰ	κτῆματ-α
	κλητ.	ὦ	κτῆμα		ὦ	κτῆματ-α

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Καὶ τῶν τριτοκλίτων οὐδετέρων ἡ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ.
ἐκάστου ἀριθμοῦ ἔχουν τὸν αὐτὸν τύπον.

β') Τὰ ἀφωνόληκτα οὐδέτερα σχηματίζουν τὴν ἐνικὴν ὀνομ.
ἐκ τοῦ θέματος, ἀποβάλλοντα τὸ ἐν τέλει τοῦ θέματος ἀφώνον ἢ
τὰ ἀφωνα· σῶμα (σωματ-), γάλα (γαλακτ-).

§ 11. Αί καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας τῆς τρίτης κλίσεως κανονικῶς εἶναι βραχεῖαι.

3. Ὑγράλληκτα καὶ ἐνρινόλληκτα.

§ 12. Τὰ ὑγράλληκτα ἔχουν θέμα, τὸ ὅποιον λήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν ὑγρῶν λ ἢ ρ, τὰ δὲ ἐνρινόλληκτα ἔχουν θέμα, τὸ ὅποιον λήγει εἰς τὸ ἔνρινον ν.

§ 13. Παραδείγματα

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	ῥήτωρ	κρατήρ	ἄήρ
	γεν.	τοῦ	ῥήτορ-ος	κρατῆρ-ος	ἄέρ-ος
	δοτ.	τῷ	ῥήτορ-ι	κρατῆρ-ι	ἄέρ-ι
	αἰτ.	τὸν	ῥήτορ-α	κρατῆρ-α	ἄέρ-α
	κλητ.	ὦ	ῥῆτορ	κρατήρ	ἄήρ

Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ῥήτορ-ες	κρατῆρ-ες	
	γεν.	τῶν	ῥητόρ-ων	κρατήρ-ων	
	δοτ.	τοῖς	ῥήτορ-σι	κρατῆρ-σι	
	αἰτ.	τούς	ῥήτορ-ας	κρατῆρ-ας	
	κλητ.	ὦ	ῥήτορ-ες	κρατῆρ-ες	

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ	χειμών	ἡγεμών	τέκτων
γεν.	τοῦ	χειμῶν-ος	ἡγεμόν-ος	τέκτον-ος
δοτ.	τῷ	χειμῶν-ι	ἡγεμόν-ι	τέκτον-ι
αἰτ.	τὸν	χειμῶν-α	ἡγεμόν-α	τέκτον-α
κλητ.	ὦ	χειμών	ἡγεμών	τέκτον

Πληθυντ.

ὄνομ.	οἱ	χειμῶν-ες	ἡγεμόν-ες	τέκτον-ες
γεν.	τῶν	χειμῶν-ων	ἡγεμόν-ων	τεκτόν-ων
δοτ.	τοῖς	χειμῶ-σι(ων+σι)	ἡγεμό-σι(ον+σι)	τέκτο-σι(ον+σι)
αἰτ.	τούς	χειμῶν-ας	ἡγεμόν-ας	τέκτον-ας
κλητ.	ὦ	χειμῶν-ες	ἡγεμόν-ες	τέκτον-ες

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	σολῆν	ποιμήν	παιάν
	γεν.	τοῦ	σολῆν-ος	ποιέν-ος	παιᾶν-ος
	δοτ.	τῷ	σολῆν-ι	ποιμέν-ι	παιᾶν-ι
	αἰτ.	τὸν	σολῆν-α	ποιμέν-α	παιᾶν-α
	κλητ.	ὦ	σολῆν	ποιμήν	παιάν

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	σωλήν-ες	ποιμέν-ες	παιᾶν-ες
γεν.	τῶν	σολήνων	ποιμέν-ων	παιάν-ων
δοτ.	τοῖς	σολῆ-σι(ην+σι)	ποιμέ-σι(εν+σι)	παιᾶ-σι(αν+σι)
αἰτ.	τοὺς	σολήν-ας	ποιμέν-ας	παιᾶν-ας
κλητ.	ὦ	σωλήν-ες	ποιμέν-ες	παιᾶν-ες

Ἔνικ.	ὄνομ.	ἡ	ἄκτις	ῥίς
	γεν.	τῆς	ἄκτιν-ος	ῥιν-ός
	δοτ.	τῇ	ἄκτιν-ι	ῥιν-ί
	αἰτ.	τὴν	ἄκτιν-α	ῥιν-α
	κλητ.	ὦ	ἄκτις	ῥίς

Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	ἄκτιν-ες	ῥιν-ες
	γεν.	τῶν	ἄκτιν-ων	ῥιν-ῶν
	δοτ.	ταῖς	ἄκτι-σι(ιν+σι)	ῥι-σί(ιν+σι)
	αἰτ.	τάς	ἄκτιν-ας	ῥιν-ας
	κλητ.	ὦ	ἄκτιν-ες	ῥιν-ες

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ	κτεῖς	Πληθ.	οἱ	κτέν-ες
	γεν.	τοῦ	κτεν-ός		τῶν	κτεν-ῶν
	δοτ.	τῷ	κτεν-ί		τοῖς	κτε-σί(εν+σι)
	αἰτ.	τὸν	κτέν-α		τοὺς	κτέν-ας
	κλητ.	ὦ	κτεῖς		ὦ	κτέν-ες

§ 14. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως.

α') Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστ. τοῦ ἐνικοῦ συνήθως ἄνευ ς, ἀλλ' ἐκτείνουν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν, ἂν εἶναι βραχύ, ἤτοι τὸ ε εἰς η καὶ τὸ ο εἰς ω· λιμήν (λιμεν-), ἡγεμών (ἡγεμον-).

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα ὁ κτεῖς (γεν. κτενός) = κτένι προσλαμβάνει ς. Μετὰ δὲ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν πρὸ τοῦ ς τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς.

β') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ιν σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν διὰ προσλήψεως τοῦ ς εἰς τὸ θέμα καὶ ἀποβολῆς τοῦ ν πρὸ τοῦ ς· ῥίς (ῥιν+ς).

γ') Τῶν οὐδετέρων ὑγρολήκτων ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος· νέκταρ (νεκταρ-).

δ') Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος· ὦ τέκτον, ὦ ῥήτορ.

Ἐξαιροῦνται τὰ ὀξύτονα, τῶν ὁποίων ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν τύπον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ὦ ποιμὴν, ὦ κλητὴρ, ὦ χειμῶν.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα σωτήρ ἔχει κλητικὴν σῶτερ.

ε') Ἐν τῇ δοτικῇ πληθυντικῇ τῶν ἐνρινολήκτων ὁ χαρακτήρ ν ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ σ ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ βραχέος φωνήεντος· λιμέσι (λιμεν+σι).

§ 15. Ὑγρόληκτον ἔχον χαρακτήρα λ εἶναι μόνον τὸ ὄνομα ὁ ἄλς (γεν. ἄλος) = τὸ ἄλας. Ἐν τῷ ἀττικῷ πεζῷ λόγῳ εὐχρηστος εἶναι μόνον ὁ πληθυντικὸς αὐτοῦ· οἱ ἄλας, τῶν ἄλων, τοῖς ἄλοσι, τοὺς ἄλας.

§ 16. Ὑγρόληκτα συγκοπτόμενα εἰς -ηρ.

1) Παράδειγμα

Ἐνικ. ὄνομ.	ὁ πατήρ	Πληθ.	οἱ πατέρες
γεν.	τοῦ πατρ-ός		τῶν πατέρ-ων
δοτ.	τῷ πατρ-ί		τοῖς πατρῶ-σι
αἰτ.	τὸν πατέρ-α		τοὺς πατέρ-ας
κλητ.	ὦ πάτερ		ὦ πατέρ-ες

2) Κατὰ τὸ ὄνομα πατήρ (θέμ. πατερ-) κλίνονται καὶ τὰ ὀνόματα μήτηρ (θέμ. μητερ-), θυγάτηρ (θέμ. θυγατερ-), γαστήρ (θέμ. γαστερ-).

3) Τὸ ὄνομα πατήρ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ κλινόμενα

α') ἀποβάλλουν (συγκοπτουν) τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος ε ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἐνικοῦ καὶ ἐν τῇ δοτικῇ τοῦ πληθυντικοῦ.

β') ἐν τῇ δοτικῇ τοῦ πληθυντικοῦ μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε μεταβάλλουν τὸ ρ εἰς ρᾶ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ τονίζονται· πατρῶσι, μητρῶσι, θυγατρῶσι, γαστρῶσι.

ΣΗΜ. Ὡς πρὸς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν συμφωνεῖ πρὸς ταῦτα καὶ τὸ ὄνομα ἀστήρ· ἀστρῶσι.

4) Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ὀνομάτων πατήρ, μήτηρ καὶ θυγάτηρ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος· πάτερ, μήτερ, θύγατερ.

5) Τὰ ὀνόματα πατήρ καὶ θυγάτηρ ἐν τῇ ἐνικῇ κλητικῇ ἀναδιβάξουν τὸν τόνον· πάτερ, θύγατερ.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα γαστήρ ἔχει κλητικὴν ᾧ γαστήρ.

6) Τὸ ὄνομα ἀνὴρ (θ. ἀνερ-) πάσχει συγκοπὴν τοῦ εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ καὶ εἰς ἑλας τὰς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ· μετὰ δὲ τὴν συγκοπὴν τοῦ εἰς ἀναπτύσσεται ὁ μεταξὺ τοῦ ν καὶ ρ χάριν εὐφωνίας· ἀνὴρ, ἀνδρός, ἀνδρί, ἀνδρα, ἀνερ- ἀνδρες, ἀνδρῶν, ἀνδράσι, ἀνδρας, ἀνδρες.

7) Τὸ ὄνομα Δημήτηρ συγκόπτει τὸ ε καὶ ἐν τῇ αἰτιατικῇ, ἀναβιάζει δὲ τὸν τόνον εἰς ἑλας τὰς πτώσεις· Δημήτηρ, Δήμητρος, Δήμητρι, Δήμητρα, Δήμητερ. V

4. Σιγμόληκτα.

§ 17. Σιγμόληκτα οὐσιαστικὰ τῆς τρίτης κλίσεως λέγονται τὰ ἔχοντα θέμα ληγόν εἰς σ. Εἶναι δὲ σιγμόληκτα 1) πάντα τὰ βαρύτερα οὐδέτερα εἰς -ος, γεν. -ους· ὄρος, ὄρους· 2) τὰ κύρια ὀνόματα εἰς -ης, γεν. -ους· Σωκράτης, Σωκράτους — Ἡρακλῆς, Ἡρακλέους· 3) ὀλίγα βαρύτερα οὐδέτερα εἰς -ας· κρέας· καὶ 4) τὸ ὄνομα ἡ αἰδῶς (=ἐντροπή).

α') Οὐδέτερα οὐσιαστικὰ εἰς -ος, γεν. -ους.

§ 18. α') Τὰ εἰς -ος οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τῆς τρίτης κλίσεως ἔχουν θέμα εἰς -εσ· γένος (θέμα γενεσ-).

β') Ταῦτα κλίνονται διὰ τῆς προσαρτήσεως εἰς τὸ θέμα τῶν γνωστῶν καταλήξεων τῶν τριτοκλίτων οὐδετέρων (κεφ. I, § 9)· ἐνικ. -ος, -ι· πληθ. -α, -ων, -σι.

§ 19. Παραδείγματα

Ἐνικ.	ὄνομ.	τὸ	βέλος	χρέος
	γεν.	τοῦ	βέλους (βέλεσ-ος)	χρέους (χρέεσ-ος)
	δοτ.	τῷ	βέλει (βέλεσ-ι)	χρέει (χρέεσ-ι)
	αἰτ.	τὸ	βέλος	χρέος
	κλητ.	ᾧ	βέλος	χρέος
Πληθ.	ὄνομ.	τὰ	βέλη (βέλεσ-α)	χρέα (χρέεσ-α)
	γεν.	τῶν	βελῶν (βελέσ-ων)	χρεῶν (χρεέσ-ων)
	δοτ.	τοῖς	βέλεσι (βέλεσ-σι)	χρέεσι (χρέεσ-σι)
	αἰτ.	τὰ	βέλη	χρέα
	κλητ.	ᾧ	βέλη	χρέα

§ 20. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς -ος οὐδετέρων οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως.

α') Τὰ εἰς -ος οὐδέτερα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως σχηματίζουν τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν ἐκ τοῦ θέματος διὰ τροπῆς τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτήρος ε εἰς ο' βέλος (θέμα βελεσ-).

β') Ὁ χαρακτήρ σ, ἔταν εὐρίσκεται κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ φωνηέντων, ἀποβάλλεται. Τὰ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ συμπιπτοντα φωνήεντα συναιροῦνται, ἦτοι τὸ ε + ο εἰς ου, τὸ ε + ι εἰς ει, τὸ ε + α εἰς η (ἐὰν προηγῆται ἕμως ἄλλο ε, εἰς α), τὸ ε + ω εἰς ω.

γ') Τῆς γεν. τοῦ πληθ. εὐρίσκονται καὶ ἀσυναίρετοι τύποι· χειλέων, ἀνθέων (καὶ ἀνθῶν), κερδέων (καὶ κερδῶν), ὀρέων (καὶ ὀρῶν).

δ') Ἐν τῇ δοτικῇ τοῦ πληθυντικοῦ ἔγινε ἀπλοποίησις τοῦ διπλοῦ σ· γένεσι (γένεσ-σι).

β') Κύρια ὀνόματα εἰς -ης, γεν. -ους.

§ 21. Καὶ τὰ εἰς -ης, γεν. -ους κύρια ὀνόματα ἔχουν θέμα λήγον εἰς -εσ. Κατὰ τὴν κλίσιν τούτων γίνονται αἱ ἴδιαι μεταβολαί, αἵτινες γίνονται καὶ κατὰ τὴν κλίσιν τῶν εἰς -ος οὐδετέρων.

§ 22. Παραδείγματα

ὄνομ. ὁ	Σωκράτης	Περικλῆς	(Περικλέ-ης)
γεν. τοῦ	Σωκράτους (Σωκράτεσ-ος)	Περικλέους	(Περικλέεσ-ος)
δοτ. τῷ	Σωκράτει (Σωκράτεσ-ι)	Περικλεῖ	(Περικλέεσ-ι, ἐ-ει)
αἰτ. τὸν	Σωκράτη (Σωκράτεσ-α)	Περικλέα	(Περικλέεσ-α)
κλητ. ὦ	Σώκρατες	Περικλείς	(Περικλείεες)

§ 23. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς -ης, γεν. -ους κυρίων ὀνομάτων.

α') Τὰ ὀνόματα ταῦτα σχηματίζουν τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ δι' ἐκτάσεως τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτήρος ε εἰς η.

β') Ἐν τῇ κλητικῇ τοῦ ἐνικοῦ, ἣτις ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος, ἀναβιδάζουν τὸν τόνον.

γ') Ἐν τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἔχουν τὰ εἰς -ης, γεν. -ους κύρια ὀνόματα, πλὴν τῶν εἰς -κλῆς, καὶ κατάληξιν -ην κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -ης πρωτοκλίτων· Δημοσθένην.

δ') Τὰ εἰς -κλῆς συναιροῦνται εἰς ἑλας τὰς πτώσεις, εἰς δὲ τὴν δοτικὴν τοῦ ἐνικοῦ δις. †

ε') Ἐὰν εἰς -κλῆς ἐν τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ συναίρουσιν τὸ -εα εἰς -α, διότι προηγείται ε (πρὸβλ. § 20, β').

γ') Οὐδέτερα εἰς -ας.

§ 24. Οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς -ας εἶναι ἔξ, τὸ πέρασ, τέρας, κρέας, κέρασ, γῆρας καὶ γέρας (=βραβεῖον).

§ 25. Τὸ πέρασ κλίνεται κατὰ τὸ σῶμα ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ.	ὄνομ.	τὸ πέρασ	Πληθ.	τὰ πέρατ-α
	γεν.	τοῦ πέρατ-ος		τῶν περάτ-ων
	δοτ.	τῷ πέρατ-ι		τοῖς πέρα-σι
	αἰτ.	τὸ πέρασ		τὰ πέρατ-α
	κλητ.	ὦ πέρασ		ὦ πέρατ-α

§ 26. Τὸ κρέας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἐνικός Πληθυντικός

ὄνομ.	τὸ κρέας	τὰ κρέα (κρέασ-α)
γεν.	τοῦ κρέως (κρέασ-ος)	τῶν κρεῶν (κρεάσ-ων)
δοτ.	τῷ κρέα (κρέασ-ι)	τοῖς κρέασι (κρέασ-σι)
αἰτ.	τὸ κρέας	τὰ κρέα (κρέασ-α)
κλητ.	ὦ κρέας	ὦ κρέα (κρέασ-α)

§ 27. Κατὰ τὸ πέρασ κλίνεται καὶ ὁ ἐνικός τοῦ ὀνόματος τέρας, κατὰ δὲ τὸ κρέας κλίνονται τὰ ὀνόματα τὸ γῆρας καὶ τὸ γέρας. Τὸ ὄνομα κέρασ καὶ ὁ πληθυντικός τοῦ ὀνόματος τέρας κλίνονται κατ' ἀμφοτέρα· τὸ κέρασ, τοῦ κέρατος ἢ τοῦ κέρως, τῷ κέρατι ἢ τῷ κέρῳ — τὰ κέρατα ἢ τὰ κέρα, τῶν κεράτων ἢ τῶν κερῶν· τὰ τέρατα ἢ τὰ τέρα, τῶν τεράτων ἢ τῶν τερῶν κλπ.

ΣΗΜ. Συνήθως τὸ κρέα ἐλέγετο μετὰ βραχέος φωνήεντος· κρεᾶ.

δ') Τὸ ὄνομα αἰδώσ.

§ 28. Τὸ ὄνομα αἰδώσ=ἐντροπή (θέμα αἰδοσ-) κλίνεται ὡς ἐξῆς·

ὄνομ.	ἡ αἰδώσ
γεν.	τῆς αἰδοῦς (αἰδόσ-ος)
δοτ.	τῇ αἰδοῖ (αἰδόσ-ι)
αἰτ.	τήν αἰδῶ (αἰδόσ-α)
κλητ.	ὦ αἰδώσ

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἔχει πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

Β. Φωνηεντόληκτα.

§ 29. Τὰ φωνηεντόληκτα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως ἔχουν θέμα λήγον ἐν *ι, υ, ευ, αυ, ου, ω, ο*. Λήγουν δὲ α') ἐν *-ις, γεν. -εως· πόλις, πόλεως — β')* ἐν *·υς, γεν. ·εως· πῆχυς, πῆχεως — γ')* ἐν *-υς, γεν. -υος· ἰχθύς, ἰχθύος — δ')* ἐν *·ευς, γεν. -εως· βασιλεύς, βασιλέως — ε')* ἐν *-αυς· γραῦς — ς')* ἐν *-ους· βοῦς — ζ')* ἐν *-ως, γεν. -ωος· ἥρως, ἥρωος καὶ η')* ἐν *-ώ, γεν. -οῦς· πειθῶ.*

α') Τὰ ἐν *-ις, γεν. -εως*

§ 30. Παράδειγμα

Ἔνικ.	ὄνομ.	ἡ πόλι-ς	Πληθ.	αἱ πόλεις (λε + ες)
	γεν.	τῆς πόλε-ως		τῶν πόλε-ων
	δοτ.	τῇ πόλει (λε + ι)		ταῖς πόλει-σι
	αἰτ.	τὴν πόλι-ν		τὰς πόλεις
	κλητ.	ὦ πόλι		ὦ πόλεις

§ 31. Παρατηρήσεις περὶ τῶν *-ις, γεν. εως* οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως.

α') Τὰ ἐν *-ις, γεν. -εως* οὐσιαστικά τῆς γ' κλίσεως ἔχουν διπλοῦν θέμα, ἤτοι θέμα ἐν *-ι* καὶ θέμα ἐν *-ε*. Ἐκ μὲν τοῦ ἐν *-ι* θέματος σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν τοῦ ἔνικοῦ, ἐκ δὲ τοῦ ἐν *-ε* θέματος ἔλας τὰς ἄλλας πτώσεις.

β') Ἡ μὲν ὀνομ. τοῦ ἔνικοῦ σχηματίζεται διὰ προσθήκης τοῦ *ς*, ἡ δὲ γενικὴ τοῦ ἔνικοῦ ἔχει κατάληξιν *-ως*, ἡ δὲ αἰτ. τοῦ ἔνικοῦ ἔχει τὴν κατάληξιν *ν* καὶ ἡ κλητ. τοῦ ἔνικοῦ ἔχει τὸν τύπον τοῦ ἐν *-ι* θέματος.

γ') Ἡ γενικὴ τοῦ ἔνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ τονίζεται κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς, ἂν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μάκρᾳ.

δ') Κατὰ τὴν κλίσιν συναιροῦν μόνον τὸ *ε + ι* καὶ *ε + ε* ἐν *ει*.

ε') Ὁ τύπος τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων τούτων λαμβάνεται καὶ ὡς αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα τίγρις κλίνεται ὡς ἑξῆς· τίγρις, τίγριος, τίγριν — τίγρεις, τίγρεων, τίγρεσι.

β') Τὰ ἐν *-υς, γεν. -εως*

§ 32. Παράδειγμα

Ἐνικ. ὄνομ. ὁ	πῆχυ-ς	Πληθ. οἱ	πήχεις(χε+ες)
γεν. τοῦ	πήχε-ως	τῶν	πήχε-ων
δοτ. τῷ	πήχει(χε+ι)	τοῖς	πήχε-σι
αἰτ. τὸν	πῆχυ-ν	τοὺς	πήχεις
κλητ. ὦ	πῆχυ	ὦ	πήχεις

§ 33. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς *·υς*, γεν. *·εως* οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Καὶ τὰ εἰς *·υς*, γεν. *·εως* ἔχουν διπλοῦν θέμα, ἦτοι θέμα εἰς *·υ* καὶ θέμα εἰς *ε*.

β') Κλίνονται, ὥπως καὶ τὰ εἰς *·ις* γεν. *·εως* (§ 31 α—ε').

γ') Κατὰ τὸ πῆχυς κλίνεται καὶ τὸ ὄνομα ὁ πέλεκυς.

§ 34. Διπλοῦν θέμα, ἦτοι θέμα εἰς *·υ* καὶ θέμα εἰς *ε*, ἔχει καὶ τὸ ὄνομα ἄστυ, τὸ ἐποῖον κλίνεται ὡς ἐξῆς· τὸ ἄστυ, τοῦ ἄστεως, τῷ ἄστει, τὸ ἄστυ, ὦ ἄστυ—τὰ ἄστη, τῶν ἄστεων, τοῖς ἄστεσι, τὰ ἄστη, ὦ ἄστη.

γ') Τὰ εἰς *·υς*, γεν. *·υος*

§ 35. Παραδείγματα

Ἐνικ. ὄνομ. ὁ	ἰχθύ-ς	ὁ	βότρυ-ς (=σταφυλή)
γεν. τοῦ	ἰχθύ-ος	τοῦ	βότρυ-ος
δοτ. τῷ	ἰχθύ-ϊ	τῷ	βότρυ-ϊ
αἰτ. τὸν	ἰχθύ-ν	τὸν	βότρυ-ν
κλητ. ὦ	ἰχθύ	ὦ	βότρυ
Πληθ. ὄνομ. οἱ	ἰχθύ-ες	οἱ	βότρυ-ες
γεν. τῶν	ἰχθύ-ων	τῶν	βοτρυ-ων
δοτ. τοῖς	ἰχθύ-σι	τοῖς	βότρυ-σι
αἰτ. τοὺς	ἰχθύ-ς	τοὺς	βότρυ-ς
κλητ. ὦ	ἰχθύ-ες	ὦ	βότρυ-ες

§ 36. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς *·υς*, γεν. *·υος* οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς *·υς* γεν. *·υος* ἔχουν θέμα λήγον εἰς *·υ*.

β') Ἐν τῇ αἰτιατικῇ πληθυντικῇ ἔχουν κατάληξιν *·υς*. Τὸ ν ταύτης ἀποβάλλεται καὶ τὸ υ ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς· ἔταν δὲ τονίζεται, περισπᾶται· ἰχθῦς (ἰχθῦς υς).

γ') Τὸ ὄνομα ἡ ἔγγελυς κλίνεται ὡς ἐξῆς· ἔγγελυς, ἔγγελλυς,

ἔγγελυι, ἔγγελυν, ἔγγελυ — ἔγγέλεις, ἔγγέλεων, ἔγγέλεσι, ἔγγέλεις, ἔγγέλεις

δ') Τὰ εἰς ·εὺς, γεν. -έως

§ 37. Παραδείγματα

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ βασιλεύ-ς	Πληθ.	οἱ βασιλεῖς(λέ + ες)
	γεν.	τοῦ βασιλέ-ως		τῶν βασιλέ-ων
	δοτ.	τῷ βασιλεῖ(λέ + ι)		τοῖς βασιλεῦ-σι
	αἰτ.	τὸν βασιλέ-α		τούς βασιλέ-ας
	κλητ.	ὦ βασιλεῦ		ὦ βασιλεῖς

§ 38. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς εὺς, γεν. -έως.

α') Ταῦτα ἔχουν θέμα λήγον εἰς -ευ. Ἀποβάλλουν δὲ κατὰ τὴν κλίσιν τὸ υ, ὅταν τοῦτο εὑρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ αὐτῶν σχηματίζεται διὰ προσθήκης τοῦ ς, ἡ ἐνικὴ γενικὴ ἔχει κατάληξιν -ως, ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ ἔχει κατάληξιν -α, ἡ δὲ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος καὶ περισπᾶται.

γ') Συναίρουσιν μόνον τὸ ε + ι καὶ ε + ε εἰς ει.

δ') Τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ ·εὺς φωνήεν συναίρουσιν συνήθως καὶ τὴν γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν καὶ τῶν δύο ἀριθμῶν καὶ δὴ τὸ ε + ω εἰς ω, τὸ ε + α εἰς α· ἄλιεύς, γεν. ἄλιῶς (ἄλιέως), αἰτ. ἄλιᾶ (ἄλιέα) — γεν. ἄλιῶν (ἄλιέων), αἰτ. ἄλιᾶς (ἄλιέας). Εὐβοεύς, Εὐβοῶς, Εὐβοᾶ — Εὐβοῶν, Εὐβοᾶς.

ε') Τὰ εἰς ·αὺς καὶ οὺς

§ 39. Παραδείγματα

	Ἔνικός			Πληθυντικός		
ὄνομ.	ἡ γραῦ-ς	ὁ βοῦ-ς	αἱ γραῖ-ες	οἱ βό-ες		
γεν.	τῆς γρα-ός	τοῦ βο-ός	τῶν γρα-ῶν	τῶν βο-ῶν		
δοτ.	τῇ γρα-ῖ	τῷ βο-ῖ	ταῖς γραυ-σί	τοῖς βου-σί		
αἰτ.	τὴν γραῦ-ν	τὸν βοῦ-ν	τάς γραῦ-ς	τούς βοῦ-ς		
κλητ.	ὦ γραῦ	ὦ βοῦ	ὦ γραῖ-ες	ὦ βό-ες		

§ 40. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς αὺς καὶ οὺς.

α') Καὶ τὰ εἰς αὺς καὶ οὺς ἀποβάλλουν, ὅπως καὶ τὰ εἰς -εὺς, τὸ υ, ὅταν τοῦτο εὑρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ σχηματίζεται διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ς, ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ ἔχει κατάληξιν ν, ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν

τύπον τοῦ θέματος καὶ περισπᾶται, ἢ δὲ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ ἔχει τὴν κατάληξιν -ως, τῆς ὁποίας τὸ ν ἀποβάλλεται.

ς') (Τὰ εἰς -ως, γεν. -ωος καὶ τὰ εἰς -ώ, γεν. -οῦς

§ 41. Παραδείγματα

	Ἐνικός				Πληθυντικός	
ὄνομ.	ὁ	ἦρω-ς	ἦ	ἦχώ	οἱ	ἦρω-ες
γεν.	τοῦ	ἦρω-ος	τῆς	ἦχοῦς (χό+ος)	τῶν	ἦρώ-ων
δοτ.	τῷ	ἦρω-ϊ	τῇ	ἦχοϊ (χό+ι)	τοῖς	ἦρω-σι
αἰτ.	τὸν	ἦρω-α	τὴν	ἦχώ (χό+α)	τούς	ἦρω-ας
κλητ.	ὦ	ἦρω-ς	ὦ	ἦχοῖ	ὦ	ἦρω-ες

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα ἦρωος ἔχει καὶ συντηρημένην ἐνικ. αἰτιατ. ἦρω καὶ πληθ. αἰτιατ. κατὰ τὴν ἀτικὴν β' κλίσειν ἦρωος.

§ 42. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς -ως, γεν. -ωος καὶ -ώ, γεν. -οῦς.

α') Τὰ εἰς -ως, γεν. -ωος ἔχουν θέμα εἰς -ω, τὰ δὲ εἰς -ω, γεν. -οῦς ἔχουν θέμα εἰς -ο.

β') Τὰ εἰς -ώ, γεν. -οῦς δὲν ἔχουν πληθυντικόν.

γ') Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς -ώ, γεν. -οῦς ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', 8, β'), ἢ δὲ ἐνικὴ κλητικὴ λήγει εἰς οἱ. γ

6. Δυϊκὸς ἀριθμ. τῶν οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

§ 43. Αἱ κατάληξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως διὰ πάντα τὰ γένη εἶναι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ε, γεν. καὶ δοτ. -οῖν· κόρακ ε, κοράκ-οῖν—ἔσθητ ε, ἔσθητ-οῖν,—σώματ ε, σωμάτ-οῖν,—ρήτορ ε, ρήτορ-οῖν,—λιμέν ε, λιμέν-οῖν—ἰχθύ ε, ἰχθύ-οῖν—βό ε, βο-οῖν—γρα ε, γρα-οῖν—ἦρω ε, ἦρώ-οῖν.

§ 44. Αἱ κατάληξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ κανονικῶς δὲν συναίρουσιν μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, καὶ ὅταν συναντῶνται συναίρετὰ φωνήεντα τῶ βό ε, τοῖν βο-οῖν.

Ἐξαιροῦνται 1) ὄσος ὁ δυϊκὸς τῶν εἰς -ος οὐδετέρων τῶ γένει (γένε ε), τοῖν γενοῖν (γενέ οῖν)—2) ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τῶν εἰς -ις καὶ -υς (γεν. -εως) τῶ πόλει (πόλε-ε) ἀλλὰ τοῖν πολέ-οῖν.

§ 45. Ἡ κατάληξις -οῖν, ὅταν τονίζεται, περισπᾶται αἰοῖν.

7. Ἰσομετρία τῶν μονοσυλλάβων τῆς γ' κλίσεως

§ 46: Τὰ μονοσύλλαβα τῆς τρίτης κλίσεως ἐν τῇ γενικῇ καὶ

δοτικῆ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις ἐπὶ τῆς παραληγούσης· μὴν, μηνός, μηνί—μηνῶν, μηνί· ἀλλὰ μῆνα, μῆνες, μῆνας.

§ 47. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης αἱ ἐξῆς γενικαὶ πληθυντικαὶ μονοσυλλάβων οὐσιαστικῶν· δίδων (δίδς), παίδων (παῖς), Τρώων (Τρώς), φώτων (φῶς), ὄτων (οὖς).

§ 48. α') Τὰ μονοσύλλαβα ἀσυναίρετα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως ὀξύνονται μὲν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ, ἂν ἔχουν τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς -α, περισπῶνται δέ, ἂν ἔχουν αὐτὴν εἰς -ν, ἢ εἶναι γένους οὐδετέρου·

μὴν	θήρ	πούς	(αἰτ. εἰς -α)
μῦς	γραῦς	βοῦς	(αἰτ. εἰς -ν)
πῦρ	οὔς		(οὐδέτ.)

β') Περισπῶνται, ἂν καὶ ἔχουν τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς -α, τὰ ὀνόματα αἴξ καὶ γλαῦξ· ὀξύνεται δέ, καίτοι ἔχει τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς ν, τὸ ὄνομα κλείς.

γ') Πᾶσα μονοσύλλαβος ἐνικὴ αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ, ἥτις λήγει εἰς ν, περισπᾶται· βοῦν, γραῦν, δρῦν· ἐπίσης δὲ πᾶσα μονοσύλλαβος αἰτιατικὴ πληθυντικὴ οὐσιαστικοῦ· βοῦς, γραῦς, μῦς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

ΚΛΙΣΙΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΤΙΝΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Ἄμνός (ὄ) καὶ ἄρην, ἄρνός, ἄρνί, ἄρνα, ἄμνέ—ἄρνες, ἄρνῶν, ἄρνάσι, ἄρνας, ἄρνες.

Ἄπόλλων, Ἄπόλλωνος, Ἄπόλλωνι, Ἄπόλλωνα καὶ Ἄπόλλω, Ἄπολλον.

Ἄρης, Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη καὶ Ἄρην, Ἄρες.

Γόνυ (τό), γόνατος, γόνατι, γόνυ—γόνατα, γοιάτων, γόνασι, γόνατα.

Γυνή (ῆ), γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, γύναι—γυναῖκες, γυναικῶν, γυναιξί, γυναῖκας, γυναῖκες.

Δόρυ (τό), δόρατος, δόρατι, δόρυ—δόρατα, δοράτων, δόρασι, δόρατα.

Ἔαρ (τό), ἔαρος (καὶ συνηρημένως) ἦρος, ἔαρι καὶ ἦρι, ἔαρ-
Ζεὺς, Διός, Δί, Δία, Ζεῦ.

Ἥπαρ (τό), ἦπατος, ἦπατι, ἦπαρ, — ἦπατα, ἦπάτων, ἦपाσι,
ἦπατα.

Κλείς (ἦ), κλειδός, κλειδί, κλεῖν, κλείς — κλειδες, κλειδῶν κλεισί,
κλειδῆς (καὶ κλεις), κλειδες.

Κύων (ὄ, ἦ), κυνός, κυνί, κύνα, κύον — κύνες, κυνῶν, κυσί,
κύνας, κύνες.

Μάρτυς, μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα, μάρτυς — μάρτυρες,
μαρτύρων, μάρτυσι, μάρτυρας, μάρτυρες.

Ναῦς (ἦ), νεώς, νηί, ναῦν, ναῦ — νῆες, νεῶν, ναυσί, ναῦς, νῆες.

Οιδίπους (ὄ), Οιδίποδος καὶ (κατὰ τὰ συνηρημένα τῆς β')
Οιδίπου, Οιδίποδι, Οιδίπουν, Οιδίπους καὶ Οιδίπου.

Ὀνειρος (ὄ), τοῦ ὄνειρου κλπ. ἑμαλῶς κατὰ τὴν β' κλίσειν, ἀλλ'
ἔχει καὶ ἐκ θέμ. ὄνειρατ· κατὰ τὴν γ' κλίσειν τὰς ἐξῆς πτώσεις· τοῦ
ὄνειρατος, τῷ ὄνειρατι, τὰ ὄνειρατα, τῶν ὄνειράτων, τοῖς ὄνειρασι.

Οὔς (τό), ὠτός, ὠτί, οὔς — ὄτα, ὠτων, ὠσί, ὄτα.

Ποσειδῶν, Ποσειδῶνος, Ποσειδῶνι, Ποσειδῶνα καὶ Ποσειδῶ,
Πόσειδον.

Πρεσβευτής (ὄ), πρεσβευτοῦ, πρεσβευτῆ, πρεσβευτήν, πρε-
σβευτά (κατὰ τὴν α' κλίσειν) — πρέσβεις, πρέσβειων, πρέσβεισι, πρέ-
σβεις (κατὰ τὴν γ' κλίσειν).

Πῦρ (τό), πυρός, πυρί, πῦρ (κατὰ τὴν γ' κλίσειν) — πυρά, πυρῶν,
πυροῖς, πυρά (κατὰ τὴν β' κλίσειν).

Υδωρ (τό), ὕδατος, ὕδατι, ὕδωρ — ὕδατα, ὕδάτων, ὕδασι, ὕδατα.

Υἱός (ὄ), τοῦ υἱοῦ, τῷ υἱῷ κλπ. κανονικῶς κατὰ τὴν β' κλίσειν,
ἀλλ' ἔχει καὶ κατὰ τὴν γ' κλίσειν τὰς ἐξῆς πτώσεις· τοῦ υἱέος, τῷ
υἱεί — οἱ υἱεῖς, τῶν υἱέων, τοῖς υἱεῖσι, τοὺς υἱεῖς.

Φρέαρ (τό), φρέατος, φρέατι, φρέαρ — φρέατα, φρέατων,
φρέασι, φρέατα.

Φῶς (τό), φωτός, φωτί, φῶς — φῶτα, φώτων, φωσί, φῶτα.

Χεῖρ (ἦ), χειρός, χειρί, χεῖρα, χεῖρ — χεῖρες, χειρῶν, χερσί,
χεῖρας, χεῖρες.

ΚΛΙΣΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

ΕΠΙΘΕΤΑ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

Ι. Γενικαὶ παρατηρήσεις

§ 1. Ἐπίθετα λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες φανερώνουν τὴν ποιότητα ἢ τὴν ιδιότητα τῶν οὐσιαστικῶν· ὁ λευκὸς χάρις, ἡ πονηρὰ ἀλώπηξ, τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.

§ 2. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων

α') ἄλλα μὲν ἔχουν ἰδιαίτερον τύπον δι' ἕκαστον γένος καὶ λέγονται τρικατάληκτα· ὁ πιστός, ἡ πιστή, τὸ πιστόν — ὁ πᾶς, ἡ πᾶσα, τὸ πᾶν·

β') ἄλλα δὲ ἔχουν τὸν αὐτὸν τύπον διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος, ἰδιαίτερον δὲ διὰ τὸ οὐδέτερον καὶ λέγονται δικατάληκτα· ὁ ἔνδοξος, ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον — ὁ ἀληθής, ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές.

γ') ἄλλα δὲ ἔχουν ἕνα μόνον τύπον καὶ διὰ τὰ τρία γένη καὶ λέγονται μονοκατάληκτα. Ἀλλὰ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων τούτων εἶναι σπάνιον· ὁ ἄρπαξ, ἡ ἄρπαξ.

2. Ἀσυναίρετα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως

α') Τρικατάληκτα

§ 3. Ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνονται κατὰ τὴν β' κλίσιν.

ΣΗΜ. Τὸ θηλυκὸν παντὸς τρικατάληκτου ἐπιθέτου κλίνεται κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν.

§ 4. Παραδείγματα

			Ἐνικός			
ὄνομ.	ὁ	δίκαι-ος	ἡ	δικαί-α	τὸ	δίκαι-ον
γεν.	τοῦ	δικαί-ου	τῆς	δικαί-ας	τοῦ	δικαί-ου
δοτ.	τῷ	δικαί-ω	τῇ	δικαί-α	τῷ	δικαί-ω
αἰτ.	τόν	δίκαι-ον	τὴν	δικαί-αν	τὸ	δίκαι-ον
κλητ.	ὦ	δίκαι-ε	ὦ	δικαί-α	ὦ	δίκαι-ον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	δίκαι <i>οι</i>	αἱ	δίκαι <i>αι</i>	τὰ	δίκαι <i>-α</i>
γεν.	τῶν	δικαί <i>-ων</i>	τῶν	δικαί <i>-ων</i>	τῶν	δικαί <i>ων</i>
δοτ.	τοῖς	δικαί <i>-οις</i>	ταῖς	δικαί <i>-αις</i>	τοῖς	δικαί <i>οις</i>
αἰτ.	τούς	δικαί <i>-ους</i>	τάς	δικαί <i>-ας</i>	τὰ	δίκαι <i>-α</i>
κλητ.	ὦ	δίκαι <i>οι</i>	ὦ	δίκαι <i>αι</i>	ὦ	δίκαι <i>α</i>

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ	πιστ <i>-ός</i>	ἡ	πιστ <i>-ή</i>	τὸ	πιστ <i>όν</i>
γεν.	τοῦ	πιστ <i>οῦ</i>	τῆς	πιστ <i>-ῆς</i>	τοῦ	πιστ <i>οῦ</i>
δοτ.	τῷ	πιστ <i>-ῶ</i>	τῇ	πιστ <i>-ῆ</i>	τῷ	πιστ <i>-ῶ</i>
αἰτ.	τόν	πιστ <i>όν</i>	τήν	πιστ <i>-ήν</i>	τὸ	πιστ <i>όν</i>
κλητ.	ὦ	πιστ <i>-έ</i>	ὦ	πιστ <i>-ή</i>	ὦ	πιστ <i>όν</i>

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	πιστ <i>-οί</i>	αἱ	πιστ <i>-αί</i>	τὰ	πιστ <i>-ά</i>
γεν.	τῶν	πιστ <i>ῶν</i>	τῶν	πιστ <i>ῶν</i>	τῶν	πιστ <i>ῶν</i>
δοτ.	τοῖς	πιστ <i>-οῖς</i>	ταῖς	πιστ <i>αῖς</i>	τοῖς	πιστ <i>-οῖς</i>
αἰτ.	τούς	πιστ <i>-οὺς</i>	τάς	πιστ <i>άς</i>	τὰ	πιστ <i>ά</i>
κλητ.	ὦ	πιστ <i>οί</i>	ὦ	πιστ <i>αί</i>	ὦ	πιστ <i>ά</i>

§ 5. Παρατηρήσεις.

α') (Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ τοῦ θηλυκοῦ τῶν ἐπιθέτων τούτων λήγει εἰς *α*, ἐὰν πρὸ τοῦ *ος* τοῦ ἀρσενικοῦ ὑπάρχη ἢ *ι* ἢ *ρ*· νέος, νέα, νέον— ἅγιος, ἅγία, ἅγιον— καθαρός, καθαρά, καθαρόν· εἰ δὲ μὴ, λήγει εἰς *-η*· πιστός, πιστή, πιστόν— ὄγδοος, ὄγδοή, ὄγδοον.

β') Ἡ πληθ. ὄνομ. καὶ γεν. τοῦ θηλυκοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐπὶ τῆς ἐποίας καὶ ἡ πληθ. ὄνομ. καὶ γεν. τοῦ ἀρσενικοῦ.

β') Δικατάληκτα

§ 6. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως δικατάληκτα εἶναι

α') τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν συνθέτων· ὁ ἄγονος, ἡ ἄγονος, τὸ ἄγονον·

β') τὰ ἐπίθετα βάρβαρος, κίβδηλος, ἡμερος, ἡρεμος, ἡσυχος, χέρσος·

γ') πάντα σχεδὸν τὰ λήγοντα εἰς *-ιμος*· ὁ φρόνιμος, ἡ φρόνιμος.

δ') τινὰ ἐκ τῶν ληγόντων εἰς *-ιος* καὶ *-ειος*· αἰδίδιος, αἰφνίδιος, ἀκούσιος, γενέθλιος, βόρειος, βασιλείος.

§ 7. Τινὰ εὐρίσκονται καὶ ὡς τρικατάληκτα καὶ ὡς δικατά-

ληκτα· ὁ βέβαιος, ἡ βεβαία καὶ ἡ βέβαιος — ὁ ἔρημος, ἡ ἐρήμη καὶ ἡ ἔρημος.

3. Συνηρημένα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως

§ 8. Συνηρημένα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως εἶναι 1) τὰ εἰς -οῦς (-εος) τὰ δηλοῦντα ὕλην ἢ χρῶμα· χρυσοῦς (χρύσεος), χρυσοῖ (χρυσέα), χρυσοῦν (χρύσειον) — πορφυροῦς (πορφύρεος), πορφυρῶ (πορφύρεα), πορφυροῦν (πορφύρειον) — 2) τὰ εἰς πλοῦς (πλόος) ἀριθμητικά· ἀπλοῦς (ἀπλόος), ἀπλή (ἀπλόη), ἀπλοῦν (ἀπλόον) — 3) τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ πλοῦς καὶ νοῦς, ἄνεια, ὡς σύνθετα, εἶναι δικατάληκτα· ὁ, ἡ εὐπλοῦς (εὐπλοος), τὸ εὐπλοῦν (εὐπλοον) — ὁ, ἡ εὐνοῦς (εὐνοος), τὸ εὐνοῦν (εὐνοον).

§ 9. Παραδείγματα

*Ενικ. ὁ χρυσοῦς (χρύσεος)	Πληθ. οἱ χρυσοῖ (χρύσειοι)
τοῦ χρυσοῦ (χρυσέου)	τῶν χρυσῶν (χρυσέων)
τῷ χρυσῷ (χρυσέῳ)	τοῖς χρυσοῖς (χρυσέοις)
τὸν χρυσοῦν (χρύσειον)	τούς χρυσοῦς (χρυσέους)
*Ενικ. ἡ χρυσοῖ (χρυσέα)	Πληθ. αἱ χρυσοῖ (χρύσειαι)
τῆς χρυσοῖς (χρυσέας)	τῶν χρυσῶν (χρυσέων)
τῇ χρυσοῖ (χρυσέῳ)	ταῖς χρυσοῖς (χρυσέαις)
τὴν χρυσοῖν (χρυσέαν)	τὰς χρυσοῖς (χρυσέαις)
ᾧ χρυσοῖ (χρυσέῳ)	ᾧ χρυσοῖ (χρύσειαι)
*Ενικ. τὸ χρυσοῦν (χρύσειον)	Πληθ. τὰ χρυσοῖ (χρύσεια)
τοῦ χρυσοῦ (χρυσέου)	τῶν χρυσῶν (χρυσέων)
τῷ χρυσῷ (χρυσέῳ)	τοῖς χρυσοῖς (χρυσέοις)
τὸ χρυσοῦν (χρύσειον)	τὰ χρυσοῖ (χρύσεια)
Ενικ. ἡ ἀργυρῶ (ἀργυρέα)	Πληθ. αἱ ἀργυροῖ (ἀργυρεαί)
τῆς ἀργυρῶς (ἀργυρέας)	τῶν ἀργυρῶν (ἀργυρέων)
τῇ ἀργυρῶ (ἀργυρέῳ)	ταῖς ἀργυροῖς (ἀργυρεαῖς)
τὴν ἀργυρῶν (ἀργυρέαν)	τὰς ἀργυρῶς (ἀργυρέαις)
ᾧ ἀργυρῶ (ἀργυρέῳ)	ᾧ ἀργυροῖ (ἀργυρεαί)

*Ἀρσ. καὶ θηλ.

Οὐδ.

*Ενικ. εὐνοῦς (εὐνοος)	εὐνοῦν (εὐνοον)
εὐνοῦ (εὐνόου)	εὐνοῦ (εὐνόου)

εὔνφ	(εὐνό-φ)	εὔνφ	(εὐνόφ)
εὔνουν	(εὔνο-ον)	εὔνουν	(εὔνοον)
Πληθ., εὔνοι	(εὔνο-οι)	εὔνοα	
εὔνων	(εὐνό-ων)	εὔνων	(εὐνόων)
εὔνοις	(εὐνό-οις)	εὔνοις	(εὐνόοις)
εὔνους	(εὐνό-ους)	εὔνοα	

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Περὶ τῆς συναϊρέσεως τούτων ἴδὲ κεφ. Θ', § 5.

β') Τὸ εα τοῦ θηλυκοῦ τῶν εἰς -ους (εος) ἐπιθέτων συναϊρεῖται εἰς η, ἐὰν δὲν προηγῆται ρ' χρυσεῖ (χρυσέα) ἀλλὰ ἀργυρεῖ (ἀργυρέα).

γ') Τὰ σύνθετα εἰς -ους (οος) ἐπίθετα δὲν συναϊροῦνται ἐν τῇ πληθυντικῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ τοῦ οὐδετέρου· εὔνοα.

δ') Τῶν εἰς -ους (εος) οἱ συνηρημένοι τύποι τῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς τοῦ ἐνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν, τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ τῆς ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικ. καὶ πληθ. τῶν οὐδετέρων τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α') κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων πτώσεων.

ε') Τῶν εἰς -ους (οος) συνθέτων ἐπιθέτων οἱ συνηρημένοι τύποι τῆς γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἐνικοῦ καὶ τῆς γενικῆς, δοτ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθυντικοῦ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α') κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων πτώσεων.

ς') Ἡ τελικὴ δίφθογγος οἱ τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς τῶν εἰς -ους (-οος) συνθέτων ἐπιθέτων, ἂν καὶ πρόερχεται ἐκ συναϊρέσεως, θεωρεῖται βραχεῖα ὡς πρὸς τὸν τονισμόν κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀσυναϊρέτων· εὔνοι.

§ 11. Δυϊκὸς τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως.

α') Τῶν τρικαταλήκτων· 1) ἀρσ. καὶ οὐδ. — ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω, γεν. καὶ δοτ. -οιν· 2) θηλ. — ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -α, γεν. καὶ δοτ. -αιν.

β') Τῶν δικαταλήκτων· καὶ διὰ τὰ τρία γένη· ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω, γεν. καὶ δοτ. -οιν.

4. Ἐπίθετα τῆς ἀττικῆς β' κλίσεως.

§ 12. Τὰ ἐπίθετα τῆς ἀττικῆς β' κλίσεως εἶναι δικατάληκτα λήγοντα εἰς -ως, -ων ὃ, ἢ ἕλωσ, τὸ ἕλων (= ὑμένης). Ἐξαιρεῖ-

ται τὸ ἀπλεσὺν πλέως, πλέα, πλέων (=πλήρης)· ἀλλὰ ὁ, ἡ ἔμπλεως, τὸ ἔμπλεων.

§ 13. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα κλίνονται, ὅπως καὶ τὰ οὐσιαστικά τῆς ἀτιτικῆς β' κλίσεως· ἀλλ' ἡ πληθυντικὴ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τοῦ οὐδέτερου λήγουν εἰς ἄ.

§ 14. Παράδειγμα

		Ἄρσ. καὶ θηλ.		Οὐδ.
Ἐνικ.	ὄνομ.	ἴλε-ως		ἴλε-ων
	γεν.	ἴλε-ω		ἴλε-ω
	δοτ.	ἴλε-ω		ἴλε-ω
	αἰτ.	ἴλε-ων		ἴλε-ων
	κλητ.	ἴλε-ως		ἴλε-ων
Πληθ.	ὄνομ.	ἴλε-ω		ἴλε-α
	γεν.	ἴλε-ων		ἴλε-ων
	δοτ.	ἴλε-ως		ἴλε-ως
	αἰτ.	ἴλε-ως		ἴλε-α
	κλητ.	ἴλε-ω		ἴλε-α

§ 15. Δυϊκός. Ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ω, γεν. καὶ δοτ. φων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

§ 1. Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὸ ἄρσενικόν καὶ οὐδέτερον κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσιν.

¶ Τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως
α') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ντ.

§ 2. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα λήγουν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ 1) εἰς -ας, -ασα, -αν πᾶς, πᾶσα, πᾶν—2) εἰς -εις, -εσσα, -εν' χαρίεις, παρίεσσα, χαρίεν—3) εἰς -ων, -ουσα, -ον' ἔκων, ἐκοῦσα, ἐκόν.

§ 3 Παραδείγματα

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ πᾶς	ἡ πᾶσα	τὸ πᾶν
	γεν.	τοῦ παντ-ός	τῆς πάσ-ης	τοῦ παντ-ός
	δοτ.	τῷ παντ-ί	τῇ πάσ-ῃ	τῷ παντ-ί

	αἰτ.	τὸν	πάντ-α	τὴν	πᾶσ-αν	τὸ	πᾶν
	κλητ.	ὦ	πᾶς	ὦ	πᾶσ-α	ὦ	πᾶν
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	πάντ-ες	αἱ	πᾶσ-αι	τὰ	πάντ-α
	γεν.	τῶν	πάντ-ων	τῶν	πασ-ῶν	τῶν	πάντ-ων
	δοτ.	τοῖς	πᾶ-σι	ταῖς	πᾶσ-αις	τοῖς	πᾶ-σι
	αἰτ.	τοὺς	πάντ-ας	τὰς	πᾶσ-ας	τὰ	πάντ-α
	κλητ.	ὦ	πάντ-ες	ὦ	πᾶσ-αι	ὦ	πάντ-α

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ	χαρίει-ς	ἡ	χαρίεσσ-α	τὸ	χαρίεν
γεν.	τοῦ	χαριέντ-ος	τῆς	χαριέσσ-ης	τοῦ	χαριέντ-ος
δοτ.	τῷ	χαριέντ-ι	τῇ	χαριέσσ-ῃ	τῷ	χαριέντ-ι
αἰτ.	τὸν	χαριέντ-α	τὴν	χαρίεσσ-αν	τὸ	χαρίεν
κλητ.	ὦ	χαρίεν	ὦ	χαρίεσσ-α	ὦ	χαρίεν

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	χαριέντ-ες	αἱ	χαρίεσσ-αι	τὰ	χαριέντ-α
γεν.	τῶν	χαριέντ-ων	τῶν	χαριεσσ-ῶν	τῶν	χαριέντ-ων
δοτ.	τοῖς	χαριέ-σι	ταῖς	χαριέσσ-αις	τοῖς	χαριέ-σι
αἰτ.	τοὺς	χαριέντ-ας	τὰς	χαριέσσ-ας	τὰ	χαριέντ-α
κλητ.	ὦ	χαριέντ-ες	ὦ	χαρίεσσ-αι	ὦ	χαριέντ-α

§ 4. Παρατηρήσεις.

α') Τῶν ἐπιθέτων τούτων ἡ μὲν ἐνικὴ ὀνομαστικὴ τοῦ ἄρσενικοῦ σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ς, ἡ δὲ ὀνομαστικὴ τοῦ οὐδετέρου ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος.

ΣΗΜ. Περὶ τῶν μεταβολῶν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ. καὶ πληθ. δοτικῇ τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου ἰδὲ κεφ. I', § 8, α', β'.

β') Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνικῆς ὀνομ. τοῦ ἄρσενικοῦ τῶν ἐπιθέτων ἑκῶν, ἑκοῦσα, ἑκὸν καὶ ἄκων, ἄκουσα, ἄκον ἰδὲ κεφ. I', § 8, β'.

γ') Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πληθυντικὴ τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου τοῦ ἐπιθέτου πᾶς τονίζεται παρὰ τὸν κανόνα ἐπὶ τῆς παραγωγούσης (πρβλ. κεφ. I', § 46 καὶ § 47).

ΣΗΜ. 1. Τὸ θηλυκὸν τῶν εἰς -ας, -ασα, -αν καὶ -ων, -ουσα, -ον ἐπιθέτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ια ὡς ἑξῆς: ὁ χαρακτήρ τ μετὰ τοῦ ι γίνεται σσ, ἀπλοποιούμενον εἰς σ, τὸ δὲ ν πρὸ

τοῦ σ ἀπεβάλλεται καὶ τὸ ἄ καὶ ο ἔκτεινόνται ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ἄ εἰς ᾱ, τὸ δὲ ο εἰς ου' πᾶσα (παντ ια, πανσσα, πανσα) — ἔκοῦσα (έκοντ.ια, έκονσσα, έκονσα).

ΣΗΜ. 2. Τὰ εἰς -εις, -εσσα, -εν ἐπίθετα σχηματίζουν τὸ θη-λυκὸν καὶ τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου ἐκ θέματος εἰς -ετ. Ἐν τῷ θηλυκῷ τὸ τ+ι γίνεται σσ. Ἐν τῇ δοτικῇ πληθ. τὸ τσ ἔγινε σσ, ἀπλοποιηθὲν εἰς σ ἐν τῇ ἀττικῇ διαλέκτῳ.

β') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ν

§ 5. Ἐπίθετα ἔχοντα θέμα εἰς -ν εἶναι τὸ μέλας, μέλαινα, μέλαν (θέμ. μελαν) καὶ τάλας, τάλαινα, τάλαν (θέμ. ταλαν.) = τελαίπωρος, δυστυχής.

Ἐνικ. ὄνομ.	μέλα-ς	μέλαινα-α	μέλαν
γεν.	μέλαν ος	μελαίν-ης	μέλαν-ος
δοτ.	μέλα-νι	μελαίν-η	μέλαν-ι
αἰτ.	μέλαν-α	μέλαινα-αν	μέλαν
κλητ.	μέλαν	μέλαινα-α	μέλαν

Πληθ. ὄνομ.	μέλαν-ες	μέλαινα-αι	μέλαν-α
γεν.	μελάν-ων	μελαινα-ῶν	μελάν-ων
δοτ.	μέλα-σι	μελαίν-αις	μέλα-σι
αἰτ.	μέλαν-ας	μελαίν-ας	μέλαν-α
κλητ.	μέλαν-ες	μέλαινα-αι	μέλαν-α

Ὅμοίως κλίνεται καὶ τὸ ἐπίθετον τάλας, τάλαινα, τάλαν.

ΣΗΜ. Τὸ θηλυκὸν τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ια, τοῦ ἐποίου τὸ ι ὑπερπηδᾷ τὸ ν καὶ ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ α τὴν δίφθογγον αι μέλαινα (μελαν ια).

γ') Τὰ εἰς -υς, γεν. -εως (θέμα εἰς -υ καὶ -ε)

§ 6. Παραδείγματα

Ἐνικ. ὄνομ.	βαθύ-ς	βαθεῖ-α	βαθύ
γεν.	βαθέ-ος	βαθεῖ-ας	βαθέ-ος
δοτ.	βαθεῖ(θέ+ι)	βαθεῖ-α	βαθεῖ
αἰτ.	βαθύ-ν	βαθεῖ-αν	βαθύ
κλητ.	βαθύ	βαθεῖ-α	βαθύ

Πληθ. ὄνομ.	βαθεῖς (θέ+ες)	βαθει-αι	βαθέ-α
γεν.	βαθέ-ων	βαθει-ῶν	βαθέ-ων
δοτ.	βαθέ-σι	βαθεί-αις	βαθέ-σι
αἰτ.	βαθεῖς	βαθεί-ας	βαθέ-α
κλητ.	βαθεῖς	βαθει-αι	βαθέ-α

Ἐνικός

ὄνομ.	ἡμισυ-ς	ἡμίσει-α	ἡμισυ
γεν.	ἡμίσε-ος	ἡμισεί-ας	ἡμίσε-ος
δοτ.	ἡμίσει(σε+ι)	ἡμισεί-α	ἡμίσει
αἰτ.	ἡμισυ-ν	ἡμίσει-αν	ἡμισυ
κλητ.	ἡμισυ	ἡμίσει-α	ἡμισυ

Πληθυντικός

ὄνομ.	ἡμίσεις(σε+ες)	ἡμίσει-αι	ἡμίσε-α (ἢ ἡμίση)
γεν.	ἡμισέ-ων	ἡμισει-ῶν	ἡμισέ-ων
δοτ.	ἡμίσε-σι	ἡμισεί-αις	ἡμίσε-σι
αἰτ.	ἡμίσεις	ἡμισεί-ας	ἡμίσε-α (ἢ ἡμίση)
κλητ.	ἡμίσεις	ἡμίσει-αι	ἡμίσε-α (ἢ ἡμίση)

ΣΗΜ. Ὁῦτω κλίνεται καὶ τὸ ἐπίθετον θῆλυς, θήλεια, θῆλυ.

§ 7. Ἡ πληθυντικὴ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου τῶν μὲν δισυλλάβων ἐπιθέτων μένει ἀσυναίρετος, τῶν δὲ ὑπερδισυλλάβων διαφορεῖται· βαρὺς βαρέα, ἡμίσυς-ἡμίσεα καὶ ἡμίση.

ΣΗΜ. Τὸ θηλυκὸν τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζεται ἐκ τοῦ εἰς ε θεματος διὰ τῆς προσθήκης τοῦ -ια. Τὸ ε+ι συναίρεται εἰς εἰ· ἡδεῖα (ἡδε ια).

§ 8. Παρατηρήσεις περὶ τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθ. τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὸ α τοῦ θηλ. τῶν ἐπιθ. τούτων εἶναι βραχύ· πᾶσά, ἡδεῖα.

β') Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τοῦ θηλυκοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς λη· γούσης καὶ περισπᾶται· πασῶν, χαρισσῶν, μελαινῶν, ἡδειῶν.

§ 9. Δυνικός. Ἄρσ. καὶ οὐδ. — ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ·ε, γεν. καὶ δοτ. ·οιν. Θηλ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ·α, γεν. καὶ δοτ. ·αιν. Ἐν τῇ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. τῶν εἰς υς ἐπιθέτων τὸ ε μετὰ τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ε συναίρεται εἰς εἰ· ἡδεῖ (ἡδέ+ε).

2. Δικατάληκτα επίθετα τῆς γ' κλίσεως

α') Τὰ εἰς ὦν, -ον, γεν. ὀνος (θ. εἰς -ον)
καὶ τὰ εἰς -ην, -εν, γεν. ἔνος (θ. εἰς -εν)

§ 10. Παραδείγματα

	Ἐνικός				
ὄνομ.	ὁ, ἡ	σώφρων		τὸ	σῶφρον
γεν.	τοῦ, τῆς	σώφρον-ος		τοῦ	σώφρον-ος
δοτ.	τῷ, τῇ	σώφρον-ι		τῷ	σώφρον-ι
αἰτ.	τόν, τήν	σώφρον-α		τὸ	σῶφρον
κλητ.	ὦ	σῶφρον		ὦ	σῶφρον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ, αἱ	σώφρον-ες		τὰ	σώφρον-α
γεν.	τῶν	σωφρόν-ων		τῶν	σωφρόν-ων
δοτ.	τοῖς, ταῖς	σώφρο-σι		τοῖς	σώφρο-σι (ον+σι)
αἰτ.	τούς, τὰς	σώφρον ας		τὰ	σώφρον-α
κλητ.	ὦ	σώφρον-ες		ὦ	σώφρον-α

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ, ἡ	εὐδαίμων		τὸ	εὐδαιμον
γεν.	τοῦ, τῆς	εὐδαίμον-ος		τοῦ	εὐδαίμον-ος
δοτ.	τῷ, τῇ	εὐδαίμον-ι		τῷ	εὐδαίμον-ι
αἰτ.	τόν, τήν	εὐδαίμον-α		τὸ	εὐδαιμον
κλητ.	ὦ	εὐδαιμον		ὦ	εὐδαιμον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ, αἱ	εὐδαίμον-ες		τὰ	εὐδαίμον-α
γεν.	τῶν	εὐδαιμόν-ων		τῶν	εὐδαιμόν-ων
δοτ.	τοῖς, ταῖς	εὐδαίμο-σι		τοῖς	εὐδαίμο-σι(ον+σι)
αἰτ.	τούς, τὸς	εὐδαίμον-ας		τὰ	εὐδαίμον-α
κλητ.	ὦ	εὐδαίμον-ες		ὦ	εὐδαίμον-α

§ 11. Θέμα εἰς ἔνχει τὸ ἐπίθετον ὁ, ἡ ἄρρην, τὸ ἄρρεν, κλινόμενον ἐμαλῶς ὡς ἐξῆς· ὁ, ἡ ἄρρην - τοῦ, τῆς ἄρρενος κλπ. — Οὐδ. τὸ ἄρρεν, τοῦ ἄρρενος κλπ.

§ 12. Παρατηρήσεις.

α') Ἡ ἐνική κλητικὴ τ.θ. ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἡ ἐνική ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ὑδετέρου ἔχουν τὸν τύπον τοῦ θέματος.

β') Τὰ σύνθετα ἐπίθετα εἰς -ων, -ον ἐν τῇ ἐνικῇ κλητικῇ τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ ὄνομα, αἰτ. καὶ κλητικῇ τοῦ οὐδετέρου ἀναθιθέσκουν τὸν τόνον, ἀλλ' οὐχὶ πέρα τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ, ἔκτος ἂν πάθῃ ἐκθλιψιν τὸ τελικὸν αὐτοῦ φωνῆεν· ὃ, ἥ εὐδαίμων, ὦ εὐδαιμον, τὸ εὐδαιμον — ὃ, ἥ μεγαλόφρων, ὦ μεγαλόφρον, τὸ μεγαλόφρον.

ΣΗΜ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὰ κύρια ὀνόματα Ἄγαμέμνων καὶ Ἄριστογείτων ἔχουν κλητικὴν Ἄγάμεμνον, Ἄριστόγειτον.

β') Τὰ εἰς -ης, -ες (θέμα εἰς εσ)

§ 13. Παράδειγμα

Ἐνικός

ὄνομ.	ὃ,	ἡ	ἀληθής	τὸ	ἀληθές
γεν.	τοῦ,	τῆς	ἀληθοῦς (θέ+ος)	τοῦ	ἀληθοῦς
δοτ.	τῷ,	τῇ	ἀληθεῖ (θέ+ει)	τῷ	ἀληθεῖ
αἰτ.	τόν,	τὴν	ἀληθῆ (θέ+α)	τὸ	ἀληθές
κλητ.	ὦ		ἀληθές	ὦ	ἀληθές

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ,	αἱ	ἀληθεῖς (θέ+ες)	τὰ	ἀληθῆ(θέ+α)
γεν.	τῶν		ἀληθῶν (θέ+ων)	τῶν	ἀληθῶν
δοτ.	τοῖς,	ταῖς	ἀληθέ-σι (θέσ-σι)	τοῖς	ἀληθέ-σι
αἰτ.	τούς,	τάς	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθῆ
κλητ.	ὦ		ἀληθεῖς	ὦ	ἀληθῆ

§ 14. Παρατηρήσεις

α') Τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἀποβάλλουν τὸν χαρακτηριστῆρα σ, ὅταν εὐρίσκειται κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ φωνηέντων καὶ συναϊροῦν αὐτά.

β') Τὸ εα συναϊρεῖται εἰς -ᾱ, ἐὰν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ ι ἢ ε. Εἰς δὲ τὸ ἐπίθετον ὑγιής τὸ εα συνηρέθη εἰς -α, ὅπως καὶ εἰς τὸ ἔνδεᾶ κλπ., ἔπειτα δὲ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων ἐπιθέτων εἰς -η ἐλέγχθη βραδύτερον καὶ τὸν ὑγιῆ, τὸν ἔνδεῆ κλπ.

γ') Ἡ ἐνικὴ ὄνομα τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ σχηματίζεται δι' ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς η, ἡ δὲ τοῦ οὐδετέρου ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος.

δ') Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος.

ε') Ἐν τῇ δοτ. τοῦ πληθυντικοῦ ἐγένεν ἀπλοποίησις τοῦ διπλοῦ σ.

ς') Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ἔχει τὸν τύπον τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ.

ζ') Τὰ σύνθετα βαρύτερα ἐπίθετα εἰς -ης, -ες ἀναβιδάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ἐνικῇ κλητ. τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου· ὁ, ἡ συνήθως, ὦ σύνηθες, τὸ σύνηθες. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς -ήρης καὶ -ώδης· ὁ, ἡ ξιφήρης, ὦ ξιφήρες, τὸ ξιφήρες—ὁ, ἡ εὐώδης, ὦ εὐώδες, τὸ εὐώδες.

η') Τὰ σύνθετα βαρύτερα ἐπίθετα εἰς -ης, -ες ἐν τῇ συνηρημένῃ γενικῇ πληθυντικῇ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α'). συνήθων (συνηθίων), ξιφήρων (ξιφηρέων), εὐώδων (εὐωδέων).

§ 15. Κατὰ τὰ εἰς ἴρης σύνθετα ἐπίθετα τονίζεται ἐν τῇ γενικῇ πληθυντικῇ ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης καὶ τὸ ἄπλοον πλήρης· πλήρων (πληρέων).

§ 16. Καὶ τὸ ὄνομα τριήρης, ἐπειδὴ εἶναι κυρίως σύνθετον ἐπίθετον (τριήρης ναῦς), κλίνεται καὶ τονίζεται, ὅπως τὰ ἄλλα σύνθετα ἐπίθετα εἰς -ήρης· τριήρης, τριήρους, τριήρει, τριήρη, τριήρες—τριήρεις, τριήρων, τριήρεσι, τριήρεις.χ

§ 17. α') Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως εἶναι καὶ τὰ λήγοντα 1) εἰς -ις, -ι γεν. — ἰδος· ὁ, ἡ εὐέλπις, τὸ εὐέλπι, τοῦ εὐέλπιδος—2) εἰς -ις, -ι, γεν. -ιτος· ὁ, ἡ ἄχαρις, τὸ ἄχαρι, τοῦ ἀχάριτος—3) εἰς -πους, -πουν, γεν. -ποδος· ὁ, ἡ δίπους, τὸ δίπουν, τοῦ δίποδος.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς -ις (γεν. ἰδος ἢ -ιτος) ἐπιθέτων λήγει εἰς -ιν· εὐελπιν, ἄχαριν, τῶν δὲ εἰς -πους (γεν. -ποδος) λήγει εἰς -πουν ἢ -ποδα· πολύπουν ἢ πολύποδα.

§ 18. Διῦκός. Ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ε, γεν. καὶ δοτ. -οιν. Αἱ καταλήξεις αὗται εἰς τὰ εἰς -ης, -ες ἐπίθετα συναιροῦνται μετὰ τοῦ ε τοῦ θέματος εἰς -ει καὶ -οι· ἀληθεῖ (θέ ε), ἀληθοῖν (θέ οιν).

Β. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως

§ 19. Τὰ συνηθέστατα ἐκ τῶν μονοκατάληκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως εἶναι 1) ὁ, ἡ ἄπαις—τοῦ, τῆς ἄπαιδος—2) ὁ, ἡ ἄραξ—τοῦ, τῆς ἄραγος—3) ὁ, ἡ βλάξ—τοῦ, τῆς βλακός—4) ὁ, ἡ μάκαρ—τοῦ, τῆς μάκαρος—5) ὁ, ἡ μιγᾶς—τοῦ, τῆς μιγάδος—6) ὁ, ἡ νῆ-

στις, τοῦ, τῆς νήσιδος — 7 ὁ, ἡ πένης, τοῦ, τῆς πένητος — 8) ὁ, ἡ φυγᾶς, τοῦ, τῆς φυγάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Α Ν Ω Μ Α Λ Α Ε Π Ι Θ Ε Τ Α

§ 1. Τὰ ἐξῆς ἐπίθετα κλίνονται ἀνωμάλως:

α) Ὁ πολὺς, ἡ πολλή, τὸ πολὺ.

Ἄρσ. πολὺς, πολλοῦ, πολλῶ, πολύν, πολὺ — πολλοί, πολλῶν, πολλοῖς, πολλούς.

Θηλ. πολλή, πολλῆς, πολλῆ, πολλήν, πολλή — πολλαί, πολλῶν, πολλαῖς, πολλάς.

Οὐδ. πολὺ, πολλοῦ, πολλῶ, πολὺ, πολὺ — πολλά, πολλῶν, πολλοῖς, πολλά.

β) Ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, τὸ μέγα.

Ἄρσ. μέγας, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγαν, μεγάλε καὶ μέγας.

Θηλ. μεγάλη, μεγάλης, μεγάλην, μεγάλην μεγάλη — μεγάλαι, μεγάλων, μεγάλαις, μεγάλας, μεγάλαι.

Οὐδ. μέγα, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγα, μέγα — μεγάλα, μεγάλων, μεγάλοις, μεγάλα, μεγάλα.

§ 2. Τὰ ἐπίθετα πολὺς καὶ μέγας σχηματίζουν τὴν ἐνικτὴν ὄνομαστ. καὶ αἰτ. τοῦ ὄρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου κατὰ τὴν γ' κλίσιν ἐκ θέματος πολυ- καὶ μεγα-, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις κατὰ τὴν β' κλίσιν ἐκ θέματος πολλο- καὶ μεγαλο-. Τὸ θηλυκὸν αὐτῶν σχηματίζεται κατὰ τὴν α' κλίσιν.

γ) Ὁ πρᾶος, ἡ πραεῖα, τὸ πρᾶον.

Ἄρσ. πρᾶος, πρᾶου, πρᾶῳ, πρᾶον, πρᾶε — πρᾶοι, πραέων, πραεῖσι, πρᾶους, πρᾶοι.

Θηλ. πραεῖα, πραείας, πραεῖα, πραεῖαν, πραεῖα — πραεῖαι, πραειῶν, πραεῖαις, πραείας, πραεῖται.

Οὐδ. πρᾶον, πρᾶου, πρᾶῳ, πρᾶον, πρᾶον — πραέα, πραέων, πραεῖσι, πραέα, πραέα.

§ 3 Τὸ ἐπίθετον πρᾶος σχηματίζει κατὰ τὴν γ' κλίσιν ἐκ θέματος πραε(ν) — 1 τὴν πληθ. γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἄρσ. — 2) ἔλον

τὸ θηλυκὸν καὶ 3) τὸν πληθ. τοῦ εὐδετέρου. Πᾶσαι αἱ ἄλλαι πτώσεις σχηματίζονται κατὰ τὴν β' κλίσιν.

δ') Ὁ σῶος καὶ σῶς, ἡ σῶα καὶ σῶς, τὸ σῶον καὶ σῶν.

Ἄρσ. σῶος καὶ σῶς, σῶου, σῶφ, σῶον καὶ σῶν, σῶε — σῶοι καὶ σῶ, σῶων, σῶοις, σῶους καὶ σῶς, σῶοι.

Θηλ. σῶα καὶ σῶς, σῶας, σῶφ, σῶαν καὶ σῶν, σῶα — σῶαι καὶ σῶ, σῶων, σῶαις, σῶας καὶ σῶς, σῶαι.

Οὐδ. σῶον καὶ σῶν, σῶου, σῶφ, σῶον καὶ σῶν — σῶα καὶ σᾶ, σῶων, σῶοις, σῶα καὶ σᾶ.

§ 4. Τὸ ἐπίθετον σῶος, σῶα, σῶον σχηματίζει τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικ. καὶ πληθ. πάντων τῶν γενῶν καὶ κατὰ τὴν ἀττικὴν β' κλίσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

§ 1. Αἱ μετοχαὶ λήγουν

1) εἰς -μενος, -μένη, -μενον κλινόμεναι κατὰ τὰ τρικατέληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως: λυόμενος, λυομένη, λυόμενον—γεγραμμένος, γεγραμμένη, γεγραμμένον

2) εἰς -ων, -ουσα, -ον· γράφων, γράφουσα, γράφον·

3) εἰς -ας, -ασα, -αν· γράψας, γράψασα, γράψαν·

4) εἰς -εῖς, -εῖσα, -έν· λυθεῖς, λυθεῖσα, λυθέν·

5) εἰς -οὺς, -οῦσα, -όν· γνοὺς, γνοῦσα, γνόν·

6) εἰς -ώς, -υῖα, -ός· γεγραφώς, γεγραφυῖα, γεγραφός·

7) εἰς -ώς, -ῶσα, -ώς· ἐστώς, ἐστῶσα, ἐστώς·

8) εἰς -ύς, -ῦσα, -ύν· δεικνύς, δεικνῦσα, δεικνύν.

Πᾶσαι αἱ ὑπ' ἀριθ. 2—8 μετοχαὶ κλίνονται κατὰ τὰ τρικατέληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

§ 2. Ἄρσ. γράφων, γράφοντος, γράφοντι, γράφοντα, γράφων — γράφοντες, γραφόντων, γράφουσι, γράφοντας, γράφοντες.

Θηλ. γράφουσα, γραφούσης, γραφούση, γράφουσαν, γράφουσα — γράφουσαι, γραφουσῶν, γραφούσαις, γραφούσας, γράφουσαι.

Οὐδ. γράφον, γράφοντος, γράφοντι, γράφον, γράφον — γράφοντα, γραφόντων, γράφουσι, γράφοντα, γράφοντα.

ΣΗΜ. 1. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνικῆς ὀνομ. τοῦ ἄρσ. τῶν
εἰς -ων, -ουσα, -ον μετοχῶν ἰδὲ κεφ. Ι', § 8, β'.

ΣΗΜ. 2. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνικῆς ὀνομ. τοῦ ἄρσ. τῶν
εἰς -ας, -ασα, -αν — εἰς, -εῖσα, -έν — -οὺς, -οὔσα, -ὸν μετοχῶν
ἰδὲ κεφ. Ι', § 8, α' 3.

§ 3. Ἄρσ. γεγραφῶς, γεγραφότος, γεγραφοῦτι, γεγραφοῦτα,
γεγραφῶς — γεγραφότες, γεγραφότων, γεγραφόσι, γεγραφότας,
γεγραφότες.

Θηλ. γεγραφυῖα, γεγραφυῖας, γεγραφυῖα, γεγραφυῖαν, γεγρα-
φυῖα — γεγραφυῖαι, γεγραφυῖων, γεγραφυῖαις, γεγραφυῖας, γε-
γραφυῖαι.

Οὐδ. γεγραφός, γεγραφότος, γεγραφοῦτι, γεγραφός, γεγραφός
— γεγραφοῦτα, γεγραφότων, γεγραφόσι, γεγραφοῦτα, γεγραφοῦτα.

§ 4. Ἄρσ. ἐστῶς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶτα, ἐστῶς — ἐστῶτες,
ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτας, ἐστῶτες.

Θηλ. ἐστῶσα, ἐστῶσης, ἐστῶση, ἐστῶσαν, ἐστῶσα — ἐστῶσαι,
ἐστῶσων, ἐστῶσαις, ἐστῶσας, ἐστῶσαι.

Οὐδ. ἐστῶς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶς, ἐστῶς — ἐστῶτα, ἐστῶ-
των, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτα, ἐστῶτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Ι. ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Α. Γενικαὶ παρατηρήσεις

§ 1. Τὰ ἐπίθετα ἔχουν τρεῖς βαθμούς, τὸν θετικόν, τὸν συγκ-
ριτικόν καὶ τὸν ὑπερθετικόν.

α') Ὁ θετικὸς βαθμὸς φανερώνει, ὅτι αὐσιαστικόν τι (ἄνευ
συγκρίσεως πρὸς ἄλλο) ἔχει ἰδιότητά τινα.

β') Ὁ συγκριτικὸς βαθμὸς φανερώνει, ὅτι ἐκ δύο οὐσιαστικῶν,
τὰ ὁποῖα ἔχουν κοινὴν τινα ἰδιότητα, τὸ ἐν ἐκ τούτων ἔχει τὴν
ἰδιότητα ταύτην εἰς ἀνώτερον ἢ τὸ ἄλλο βαθμόν.

γ') Ὁ ὑπερθετικὸς βαθμὸς φανερώνει 1) ὅτι ἐκ πολλῶν οὐ-

σιαστικῶν, τὰ ὅποια ἔχουν κοινὴν τινα ἰδιότητα, εἰ ἐκ τούτων ἔχει τὴν ἰδιότητα ταύτην εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν — 2) εἰ οὐσιασικόν τι ἄνευ συγκρίσεως πρὸς ἄλλο ἔχει ἰδιότητά τινα ἀνεπτυγμένην ἐν πολῷ μεγάλῳ βαθμῷ.

§ 2. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ λέγονται δι' ἐνὸς ὀνόματος παραθετικά.

2. Καταλήξεις τῶν παραθετικῶν

§ 3. Τὰ παραθετικά ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνηθέστατα ἔχουν τὰς ἰδίας καταλήξεις, τὰς ὁποίας καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἦτοι -τερος, -τέρα, -τερον τὰ συγκριτικὰ καὶ -τατος, -τάτη, -τατον τὰ ὑπερθετικά. Προσαρτῶνται δὲ εἰς τὸ θέμα τοῦ ἀρσενικοῦ τῶν θετικῶν

ξηρός,	θ.	ξηρο,	ξηρό-τερος,	ξηρό τατος
γλυκύς,	θ.	γλυκυ-	γλυκύ τερος,	γλυκύ-τατος
εὐγενής,	θ.	εὐγενεσ-	εὐγενέσ-τερος,	εὐγενέσ-τατος
μέλας,	θ.	μελαν,	μελάν-τερος,	μελάν-τατος
ἄχαρις,	θ.	ἄχαριτ,	ἄχαρίσ-τερος,	ἄχαρίσ-τατος

ΣΗΜ. Τὸ ἀχαρίστερος, ἀχαρίστατος ἔγινεν ἐκ τοῦ ἀχαρίτ-τερος, ἀχαρίτ-τατος κατὰ τροπὴν τοῦ τ τοῦ θέματος πρὸ τῶν καταλήξεων -τερος, -τατος εἰς σ.

§ 4. Τὰ εἰς -εις, γεν. -εντος ἐπίθετα σχηματίζουν τὰ παραθετικά ἐκ τοῦ εἰς -ει θέματος, μεταβαλλομένου τοῦ τ τοῦ θέματος πρὸ τῶν καταλήξεων -τερος, -τατος εἰς σ' χαρίεις, χαριέστερος (χαριέτ-τερος), χαριέστατος (χαριέτ-τατος).

§ 5. Τὸ θέμα τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων λήγει εἰς ο. Τὸ ο τοῦτο πρὸ τῶν καταλήξεων -τερος, -τατος μένει μὲν ἀμετάβλητον, ἂν ἢ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶναι φύσει ἢ θέσει μακρά, ἐκτείνεται δὲ εἰς ω, ἂν εἶναι βραχεῖα· ξηρός, ξηρότερος, ξηρότατος — ἔνδοξος, ἔνδοξότερος, ἔνδοξότατος — σοφός, σοφότερος, σοφώτατος.

ΣΗΜ. 1. Τὸ ι τῶν εἰς ἴος, ἴκος, ἴμος καὶ ἴνος εἶναι βραχύ.

ΣΗΜ. 2. Ἐκ τῶν εἰς -ος ἐπιθέτων, τὰ ὅποια ἔχουν τὸ δίχρονον τῆς παραληγοῦσης μακρόν, τὰ συνηθέστατα εἶναι τὰ ἰσχυρός, ἀνιᾶρός, λῆτός, τρᾶνός, καὶ τὰ εἰς -θύμος, κινδῦνος, -λύπος (λύπη), -νίκος (νίκη), -τῆμος (τῆμή), -ψυχος (ψυχή).

§ 6. Κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -ης, -ες (θέμα εἰς εσ) ἐπιθέτων σχηματίζουν τὰ παραθετικά εἰς ἔστερος, ἔστατος καὶ τὰ ἔξης·

α') τὰ εἰς ὦν, -ον, γεν. -ονος· εὐδαίμων, εὐδαιμονέστερος, εὐδαιμονέστατος·

β') τὸ ἐπίθετον ἀπλοῦς καὶ τὰ εἰς -νους συνηρημένα τῆς β' κλίσεως· ἀπλοῦς, ἀπλούστερος (ἀπλοέστερος), ἀπλούστατος (ἀπλοέστατος) — εὐνους, εὐνούστερος (εὐνοέστερος), εὐνούστατος (εὐνοέστατος)·

γ') τὰ ἐπίθετα ἄκρατος, ἄσμενος, ἔρρωμένος (= ἰσχυρὸς) καὶ πένης· ἀκρατέστερος, ἀκρατέστατος — ἀσμενέστερος, ἀσμενέστατος — ἔρρωμενέστερος, ἔρρωμενέστατος — πενέστερος, πενέστατος.

§ 7. Κατ' ἀναλογίαν τῶν ἔχόντων θέμα εἰς ιτ (ἄχαρις) σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς -ίστερος, -ίστατος τὰ ἑξῆς· 1) ἄρπαξ — 2) κλέπτεις — 3) πλεονέκτης — 4) βλάξ καὶ 5) λάλος· ἀρπαγίστερος, ἀρπαγίστατος βλακίστερος, βλακίστατος κλπ.)

§ 8. Τὰ παραθετικά τοῦ ἐπιθέτου παλαιὸς εἶναι παλαιότερος, παλαιότατος καὶ συνηθέστερον παλαιότερος, παλαιάτατος. Οἱ τύποι παλαιότερος, παλαιάτατος ἔγιναν ἐκ τοῦ ἐπιρρήματος πάλαι.

§ 9. Κατ' ἀναλογίαν τοῦ παλαιότερος, παλαιάτατος ὡς παραθετικῶν τοῦ παλαιός, ἐσχηματίσθησαν τὰ παραθετικά τοῦ γεραίος (γεραίτερος, γεραίτατος), ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἑξῆς· 1) εὐδῖος (εὐδιαίτερος, εὐδιαίτατος) — 2) ἥσυχος (ἥσυχάτερος, ἥσυχάτατος — 3) ἴδιος (ἰδιαίτερος, ἰδιαίτατος) — 4) ὄψιος (ὀψιαίτερος, ὀψιαίτατος).

ΣΗΜ. Τὸ ἐπίθετον ἥσυχος ἔχει παραθετικά καὶ ἥσυχώτερος, ἥσυχώτατος.

§ 10. Τὸ ἐπίθετον φίλος ἔχει παραθετικά φίλτερος, φίλτατος.

§ 11. Στανιώτεραι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν εἶναι -ίων (ἄρσ. καὶ θηλ.), -ιον (εὐδ) τοῦ συγκριτικοῦ καὶ -ιστος, -ιστη, -ιστον τοῦ ὑπερθετικοῦ.

§ 12. Τὰς καταλήξεις -ίων, -ιστος ἔχουσι α') τὰ ἑξῆς ἐπίθετα· 1) ἠδύς (ἠδίον, ἠδιστος) — 2) κακός (κακίων, κάκιστος) καὶ β') τὰ ἀνώμαλα παραθετικά, περὶ τῶν ὁποίων ἴδὲ κατατέρω § 14.

§ 13. Τὰ συγκριτικά εἰς -ίων, -ιον κλίνονται κατὰ τὰ εἰς ὦν, -ον, γεν. -ονος ἐπίθετα (κεφ. ΙΓ', § 10)· ἀλλ' ἐν τῇ ἐνικῇ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. καὶ τῶν τριῶν γενῶν ἔχουσι καὶ βραχυτέρους τύπους.

*Ενικ.	ὄνομ.	ἡδίων	ἡδιον
	γεν.		ἡδίωνος
	δοτ.		ἡδίονι
	αἰτ.	ἡδιόνα ἢ ἡδίω	ἡδιον
	κλητ.	ἡδιον	ἡδιον
Πληθ.	ὄνομ.	ἡδιόνες ἢ ἡδίους	ἡδιόνα ἢ ἡδίω
	γεν.		ἡδιόνων
	δοτ.		ἡδίοσι
	αἰτ.	ἡδιόνας ἢ ἡδίους	ἡδιόνα ἢ ἡδίω
	κλητ.	ἡδιόνες ἢ ἡδίους	ἡδιόνα ἢ ἡδίω

ΣΗΜ. 1. Οἱ βραχυτέροι τύποι σχηματίζονται ἐκ θέματος εἰς -ος δι' ἀποβολῆς τοῦ σ καὶ συναιρέσεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ φωνήεντος μετὰ τῆς καταλήξεως· ἡδίω (ἡδιόσα, ἡδιόα) — ἡδίους (ιδίοσες, ἡδίoes).

ΣΗΜ. 2. Ἡ εἰς -ους πληθυντικὴ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. εἶναι ὁ τύπος τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς.

3.κ Ἀνώμαλα παραθετικά

§ 15. Ἀνώμαλα παραθετικά λέγονται τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος, τὸ ὁποῖον διαφέρει τοῦ θέματος τοῦ θετικοῦ.

Τοιαῦτα εἶναι

1)	ἀγαθός	ἀμείνων	ἄριστος	(θ. ἀμεν-, ἀρ.)
	>	βελτίων	βέλτιστος	(θ. βελτ.)
	>	κρείσσω(ντι)	κράτιστος	(θ. κρετ, κρατ-)
	>	λόφων	λῶστος	(θ. λω)
2)	αἰσχροῦς	αἰσχίων	αἰσχιστος	(θ. αἰσχ-)
3)	ἐχθροῦς	ἐχθίων	ἐχθιστος	(θ. ἐχθ-)
	>	ἐχθρότερος	ἐχθρότατος	(δμαλῶς)
4)	κακός	χειρών	χείριστος	(θ. χειρ)
5)	καλός	καλλίων	κάλλιστος	(θ. καλλ-)
6)	μακροῦς	μακρότερος	μακρότατος	(δμαλῶς)
	>	—	μήκιστος	(θ. μηκ-)
7)	μέγας	μείζων	μέγιστος	(θ. μεγ)

8)	μικρὸς	μικρότερος	μικρότατος	(ὀμαλῶς)
	»	μείων	—	
	»	ἐλάσσω(ττ)	ἐλάχιστος	(θ. ἐλαχ-)
9)	ὀλίγος	—	ὀλίγιστος	
	»	ἥσσω(ττ)	ἥκιστα (ἐπίρ.)	(θ. ἥκ-)
10)	πολύς	πλείων, πλέον	πλεῖστος	(θ. πλε-)
11)	ῥάδιος	ῥάων	ῥάστος	(θ. ῥα-)
12)	ταχύς	θάσσω(ττ)	τάχιστος	(θ. ταχ-)

§ 15. Τὰ ἐξῆς παραθετικά δὲν ἔχουν θετικόν·

(πρό)	πρότερος	πρῶτος
(ὑπέρ)	ὑπέρτερος	ὑπέρτατος καὶ ὕπατος
—	ὔστερος	ὔστατος
—	—	ἔσχατος

§ 16. Τὰ παραθετικά σχηματίζονται καὶ περιφραστικῶς, τὸ μὲν συγκριτικὸν διὰ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ θετικοῦ, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν διὰ τοῦ μάλιστα καὶ τοῦ θετικοῦ φίλος, μᾶλλον φίλος, μάλιστα φίλος.

II. ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

§ 17. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα ἐπιρρήματα ἔχουν καὶ παραθετικά, συγκριτικὸν μὲν τὴν ἐνικὴν αἰτ. τοῦ οὐδ. τοῦ συγκριτικοῦ, ὑπερθετικὸν δὲ τὴν πληθ. αἰτ. τοῦ οὐδ. τοῦ ὑπερθετικοῦ·

δικαίως	δικαιότερον	δικαιότατα
καλῶς	κάλλιον	κάλλιστα
ἀπλῶς	ἀπλούστερον	ἀπλούστατα
συνήθως	συνηθέστερον	συνηθέστατα
ἡδέως	ἡδιον	ἡδιστα

§ 18. Ἄνόμαλα ἐπίρρ. μετὰ τῶν παραθετικῶν τῶν εἶναι τὰ ἐξῆς·

εὔ	ἄμεινον	ἄριστα
μάλα	μᾶλλον	μάλιστα
ὀλίγον	ἥττον	ἥκιστα

§ 19. Ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος ἄνω σχηματίζονται παραθετικά ἄνωτέρω, ἄνωτάτω· ἀπὸ τοῦ κάτω —κατωτέρω, κατωτάτω· ἀπὸ τοῦ πόρρω (=μακρὰν)—πορρωτέρω, πορρωτάτω· ἀπὸ τοῦ ἔγγυς—ἐγγυτέρω, ἐγγυτάτω καὶ ἐγγύτερον, ἐγγύτατα καὶ ἐγγιον, ἐγγιστα· ἀπὸ τοῦ πέρα—περαιτέρω (ἄνευ ὑπερθετικοῦ).

ΚΕΦΑΛΙΟΝ ΙΖ'

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

§ 1. Ἀντωνυμῖαι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι τίθενται ἀντὶ τῶν ὀνομάτων.

I Δεικτικαί

§ 2. Δεικτικαί λέγονται αἱ ἀντωνυμῖαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα, ὅταν δεικνύωμεν ἀντικείμενόν τι.

§ 3. Δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι εἶναι ἡ ἐκεῖνος καὶ οὗτος, τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα, καὶ ἡ ὄδε, τὴν ὁποίαν ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

§ 4. Ἡ ἀντωνυμία ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο κλίνεται καὶ εἰς τὴν νέαν καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως· ἀλλὰ τὸ οὐδέτερον δὲν ἔχει -ν ἐν τῇ ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ.

§ 5. Ἡ ἀντωνυμία οὗτος, αὕτη, τοῦτο κλίνεται καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικός

Πληθυντ.

ὄνομ.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	τούτων	τούτων	τούτων
δοτ.	τούτω	ταύτῃ	τούτῳ	τούτοις	ταύταις	τούτοις
αἰτ.	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο	τούτους	ταύτας	ταῦτα
κλιτ.	ὦ οὗτος			ὦ οὗτοι		

ΣΗΜ. Καὶ τῆς ἀντωνυμίας οὗτος τὸ οὐδέτερον ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ δὲν ἔχει -ν.

§ 6. Ἡ ἀντωνυμία ὄδε, ἦδε, τόδε ἔγινεν ἐκ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ δεικτικοῦ ἐγκλιτικοῦ μορίου δέ.

Ἐνικός

Πληθυντ.

ὄνομ.	ὄδε	ἦδε	τόδε	οἶδε	αἶδε	τάδε
γεν.	τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
δοτ.	τῷδε	τῇ δε	τῷδε	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
αἰτ.	τόνδε	τήνδε	τόδε	τούσδε	τάσδε	τάδε

§ 7. Εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας ἀνήκουν καὶ αἱ ἐκ τῆς οὗτος σύνθετοι ἀντωνυμῖαι τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν) — τοσοῦ-

τος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν) — τηλικούτος, τηλικαύτη, τηλικούτο(ν).
 Προσέτι δὲ αἱ ἀντωνυμίαι τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε — τοσόσδε, το-
 σήδε, τοσόνδε — τηλικόσδε, τηλικήδε, τηλικόνδε.

ΣΗΜ. 1. Αἱ ἐκ τῆς οὔτος σύνθετοι ἀντωνυμίαι κλίνονται κατὰ
 τὴν ἀντωνυμίαν οὔτος.

ΣΗΜ. 2. Αἱ ἀντωνυμίαι ἐκεῖνος, οὔτος, ὅδε καὶ τοιοῦτος προσ-
 λαμβάνουν πρὸς ἐπίτασιν ἐν τέλει τὸ δεικτικὸν ι, τὸ ἔποιοι λέγεται
 προσχηματισμός. Ὁξύνεται δὲ πάντοτε τὸ ι τοῦτο, τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ
 βραχέα φωνήεντα α, ε, ο ἀποβάλλονται· οὔτοσί, τουτί, τουτονί,
 ταυτί, ὀδί, ἐκεινοσί. \

2. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός

§ 8. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός, αὐτή, αὐτό κλίνεται ὡς τρικατάλη-
 κτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως· ἀλλὰ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ
 οὐδετέρου δὲν ἔχει ν.

§ 9. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη ἔχει σημασίαν 1) διασταλτικὴν, ὅτε
 δι' αὐτῆς διακρίνεται τι (διαστέλλεται) ἀπ' ἄλλων· αὐτός ὁ βασι-
 λεύς 2) ἐπαναληπτικὴν (μόνον εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις), ὅτε δι'
 αὐτῆς ἐπαναλαμβάνεται τι πρότερον λεχθὲν — 3) ταυτότητος, ὅταν
 εἶναι μετὰ τοῦ ἄρθρου· ὁ αὐτός = ὁ ἴδιος.

3. Προσωπικαί

§ 10. Προσωπικαί ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ φανερώνουσαι τὰ
 πρόσωπα τοῦ λόγου. Εἶναι δὲ τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου τρία· πρῶτον,
 δευτέρον καὶ τρίτον. Καὶ πρῶτον μὲν πρόσωπον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ
 ἔποιοι ἔμιλει, δευτέρον δὲ πρόσωπον ἐκεῖνο, πρὸς τὸ ἔποιοι ἔμιλει
 τις καὶ τρίτον πρόσωπον εἶναι πᾶν ἄλλο, πλὴν τοῦ ἔμιλουστος καὶ
 ἐκείνου, πρὸς τὸ ἔποιοι τις ἔμιλει.

§ 11. Αἱ προσωπ. ἀντων. τοῦ α' καὶ β' προσ. κλίνονται ὡς ἑξῆς

		α' προσ.	β' προσ.
Ἐνικ.	ὄνομ.	ἐγώ	σύ
	γεν.	ἐμοῦ ἢ μοῦ	σοῦ
	δοτ.	ἐμοί ἢ μοί	σοί
	αιτ.	ἐμέ ἢ μέ	σέ
Πληθ.	ὄνομ.	ἡμεῖς	ὑμεῖς
	γεν.	ἡμῶν	ὑμῶν
	δοτ.	ἡμῖν	ὑμῖν
	αιτ.	ἡμᾶς	ὑμᾶς

§ 12. Ὁ προσωπική ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἢ αὐτός, αὐτή, αὐτό.

ΣΗΜ. Ἡ κυρίως προσωπική ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἡ ἐξῆς: Ἑνικ. γεν. οὗ, δοτ. οἷ, αἰτ. ἔ. Πληθ. ὄνομ. σφεῖς, γεν. σφῶν, δοτ. σφίσι(ν), αἰτ. σφᾶς.

4. (Αὐτοπαθεῖς

§ 13. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι λέγονται αἱ δηλοῦσαι πρόσωπα ἢ ζῷα ἢ πράγματα, τὰ ὅποια δέχονται τὴν ἑαυτῶν ἐνέργειαν (πάσχουν ἀφ' ἑαυτῶν) εἴτε αὐτὰ εἴτε τι ἀνήκον εἰς αὐτὰ.

§ 14. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι τριῶν προσώπων. Εἶναι δὲ αἱ ἐξῆς:

α' προσώπου

	ἄρσ.	θηλ.	
Ἑνικ. γεν.	ἑμαυτοῦ	ἑμαυτῆς	(=τοῦ ἑαυτοῦ μου)
δοτ.	ἑμαυτῶ	ἑμαυτῇ	(=εἰς τὸν ἑαυτόν μου)
αἰτ.	ἑμαυτὸν	ἑμαυτήν	(=τὸν ἑαυτόν μου)
Πληθ. γεν.	ἡμῶν αὐτῶν		(=τοῦ ἑαυτοῦ μας)
δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς,	ἡμῖν αὐταῖς	(=εἰς τὸν ἑαυτόν μας)
αἰτ.	ἡμᾶς αὐτούς,	ἡμᾶς αὐτάς	(=τὸν ἑαυτόν μας)
	β' προσώπου		
Ἑνικ. γεν.	σεαυτοῦ	σεαυτῆς	(=τοῦ ἑαυτοῦ σου)
δοτ.	σεαυτῶ	σεαυτῇ	(=εἰς τὸν ἑαυτόν σου)
αἰτ.	σεαυτὸν	σεαυτήν	(=τὸν ἑαυτόν σου)
Πληθ. γεν.	ὑμῶν αὐτῶν		(=τοῦ ἑαυτοῦ σας)
δοτ.	ὑμῖν αὐτοῖς,	ὑμῖν αὐταῖς	(=εἰς τὸν ἑαυτόν σας)
αἰτ.	ὑμᾶς αὐτούς,	ὑμᾶς αὐτάς	(=τὸν ἑαυτόν σας)

§ 15. Ἀντὶ σεαυτοῦ κλπ. λέγεται καὶ σαυτοῦ, σαυτῶ, σαυτὸν — σαυτῆς, σαυτῇ, σαυτήν.

γ' προσώπου

Ἑνικὸς

ἄρσ.	θηλ.	οὐδ.	
ἑαυτοῦ	ἑαυτῆς	ἑαυτοῦ	(=τοῦ ἑαυτοῦ του, της, του)
ἑαυτῶ	ἑαυτῇ	ἑαυτῶ	(=εἰς τὸν ἑαυτόν του, της, του)
ἑαυτὸν	ἑαυτήν	ἑαυτὸ	(=τὸν ἑαυτόν του, της, του)

Πληθυντικός

γεν.	ἑαυτῶν ἢ σφῶν αὐτῶν (ἄρσ., θηλ. οὐδ.)	(= τοῦ ἑαυτοῦ των)
δοτ.	{ ἑαυτοῖς ἢ σφίσιν αὐτοῖς (ἄρσ., οὐδ.) ἑαυταῖς ἢ σφίσιν αὐταῖς (θηλ.) }	{ (= εἰς τὸν ἑαυτὸν των) }
αιτ.	{ ἑαυτοὺς ἢ σφᾶς αὐτοὺς (ἄρσ.) ἑαυτὰς ἢ σφᾶς αὐτὰς (θηλ.) ἑαυτὰ (οὐδ.) }	{ (= τὸν ἑαυτὸν των) }

§ 16. Ἐντὶ ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς κλπ. λέγεται καὶ αὐτοῦ, αὐτῆς κλπ. αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐταῖς κλπ.

§ 17. Παρατηρήσεις.

α') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ εἶναι σύνθετοι-
ἐκ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός. ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ σχηματίζονται περιφραστικῶς διὰ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός.

β') Ἡ τοῦ γ' προσώπου σχηματίζεται ἐν τῷ πληθυντικῷ καὶ μονολεκτικῶς.

γ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουν μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.

δ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἔχουν μόνον ἄρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος, ἡ δὲ τοῦ γ' ἔχει καὶ οὐδέτερον.

Β. Κτητικά

§ 18. Κτητικά ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ δηλοῦσαι οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει τι ὡς κτῆμα.

§ 19. Αἱ κτητικά ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἑξῆς:

α') προσώπ. Ἐμός (= ἰδικός μου), ἐμή (= ἰδική μου), ἐμόν (= ἰδικόν μου) — ἐμοί (= ἰδικοί μου), ἐμαί (= ἰδικαί μου), ἐμά (= ἰδικά μου). Ἡμέτερος (= ἰδικός μας), ἡμετέρα (= ἰδική μας), ἡμέτερον (= ἰδικόν μας) — ἡμέτεροι (= ἰδικοί μας), ἡμέτεραι (= ἰδικαί μας), ἡμέτερα (= ἰδικά μας).

β') προσώπ. Σός (= ἰδικός σου), σή (= ἰδική σου), σόν (= ἰδικόν σου) — σοί (= ἰδικοί σου), σαί (= ἰδικαί σου), σά (= ἰδικά σου). Ὑμέτερος (= ἰδικός σας), ὑμετέρα (= ἰδική σας), ὑμέτερον (= ἰδικόν σας) — ὑμέτεροι (= ἰδικοί σας), ὑμέτεραι (= ἰδικαί σας), ὑμέτερα (= ἰδικά σας).

§ 20. α') Αἱ ἀντωνυμίαι ἑμὸς καὶ σὸς γίνονται ἐκ τοῦ ἐνικοῦ τῶν προσωπικῶν καὶ φανερῶνουν ὅτι ὁ κτήτωρ εἶναι εἷς.

β') Αἱ ἀντωνυμίαι ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος γίνονται ἐκ τοῦ πληθ. τῶν προσωπικῶν καὶ φανερῶνουν ὅτι οἱ κτήτορες εἶναι πολλοί.

§ 21. α') Ὄταν τὸ κτῆμα εἶναι ἓν, τίθεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ ἐνικός τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν.

β') Ὄταν τὰ κτῆματα εἶναι πολλὰ, τίθεται ὁ πληθυντικός τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 22. Αἱ καταλήξεις φανερῶνουν καὶ τὸ γένος τοῦ κτήματος.

ΣΗΜ. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως· ἀλλὰ κλητικὴν ἔχει μόνον ἡ τοῦ α' προσώπου· ὧ ἑμὸς, ὧ ἡμέτερε.

§ 23. Ὡς κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἡ γενικὴ τῆς αὐτοῦ ἢ τῆς ἐκεῖνος ἢ ἡ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας.

ΣΗΜ. Κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἡ ἐός (= ἰδικός του), ἐή, ἐόν — σφέτερος, σφετέρρα, σφέτερον· καὶ ἡ μὲν ἐὸς εἶναι ἀχρηστος παρὰ τοὺς ἀττικεῖς πεζογράφους, ἡ δὲ σφέτερος σπανία μ.

Β. Ἀλληλοπαθής

§ 24. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντων. φανερῶνει πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα, τὰ ἐπεὶ δέχονται ἀμοιβαίως (μεταξύ των) τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.

§ 25. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία εἶναι μία, ἢ ἀλλήλων· ἔχει δὲ μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ καὶ δυϊκοῦ.

		ἄρσ.	θηλ.	οὐδ.
Πληθ.	γεν.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων
	δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
	αἰτ.	ἀλλήλους	ἀλλήλας	ἀλληλα
Δυϊκός.	Γεν. καὶ δοτ.	ἀλλήλοιν, αἰτ.	ἀλλήλω.	√

§ 26. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία κλίνεται ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως.

Γ. Ἐρωτηματικά

§ 27. Ἐρωτηματικά λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα εἰς τὰς ἐρωτήσεις.

§ 28. Ἐρωτηματικά ἀντωνυμίαι κοινὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ εἰς τὴν νέαν εἶναι 1) τίς, τί ; — 2) ποῖος, ποία, ποῖον ; καὶ 3) πόσος, πόση, πόσον ;

§ 29. Ἡ τίς, τί κλίνεται ὡς ἐξῆς·

	ἀρσ.—θηλ.	οὐδ.	ἀρσ.—θηλ.	οὐδ.
Ἐνικ.	ὄνομ. τίς ;	τί ;	Πληθ. τίνες ;	τίνα ;
	γεν. τίνος ; ἢ τοῦ ;			τίνων ;
	δοτ. τίνι ; ἢ τῷ ;			τίσι ;
	αἰτ. τίνα ;	τί ;	τίνας ;	τίνα ;

§ 30. Ἡ τίς, τί τονίζεται εἰς ὅλας τὰς πτώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος.

§ 31. Ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰς ἐξῆς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας·

- 1) πότερος (= πρὸς ἐκ τῶν δύο), ποτέρα, πότερον ; 2) πηλίκος (= πόσον μέγας ἢ ποῖα ; ηλικίας), πηλίκη, πηλίκον ; 3) ποδαπός (= ἐκ τίνος χώρας ἢ πόλεως), ποδαπή, ποδαπόν ;

§ 32. Πᾶσαι αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι πλὴν τῆς τίς κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§. γ' Ἀόριστοι

§ 33. Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ δηλοῦσαι γενικῶς καὶ ἀορίστως ἀντικείμενα, τὰ ὅποια δὲν θέλομεν ἢ ἐν δυνάμει νὰ ὀνομάσωμεν ὀρισμένως.

§ 34. Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἐξῆς· τίς, δεῖνα, ἔνιοι.

§ 35. Ἡ ἀντωνυμία τίς, τί κλίνεται ὡς ἐξῆς·

	ἀρσ.—θηλ.	οὐδ.	ἀρσ.—θηλ.	οὐδ.
Ἐνικ.	ὄνομ. τίς	τί	Πληθ. τινές	τίνα ἢ ἅττα·
	γεν. τινός ἢ τοῦ			τινῶν
	δοτ. τινὶ ἢ τῷ			τίσι
	αἰτ. τίνα	τί	τινάς	τίνα ἢ ἅττα·

§ 36. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς τονίζεται παντοῦ ἐπὶ τῆς ληγούσης.

§ 37. Ἡ ἀντωνυμία δεῖνα ἢ εἶναι ἀκλιτος, ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα—τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνα—τῷ, τῇ, τῷ δεῖνα—τό, τήν, τὸ δεῖνα κλπ. ἢ κλίνεται ὡς ἐξῆς· ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα—τοῦ, τῆς, τοῦ δεινός—τῷ, τῇ, τῷ δεῖνι—τόν, τήν, τὸ δεῖνα—οἱ δεῖνες, τῶν δεινῶν, τοὺς δεῖνας (ἄνευ δοικῆς).

§ 38. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία ἔνιοι, ἔνιοι, ἔνια κλίνεται μόνον ἐν τῷ πληθυντικῷ ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως.

§ 39. Εἰς τὰς ἀόριστους ἀντωνυμίας κατατάσσονται καὶ τὰς

ἑξῆς ἀντωνυμικά ἐπίθετα· ἕτερος, ἑκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, ἀμφοτέροι, οὐδείς, μηδείς, οὐδέτερος, μηδέτερος.

ΣΗΜ. Ὁ ἕτερος=δ εἰς ἐκ τῶν δύο. Ἐκάτερος=καθεὶς ἐκ τῶν δύο. Ἐκαστος=καθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν. Ἀμφοτέροι=καὶ οἱ δύο ἄμοῦ. Οὐδέτερος=οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος (ἐκ τῶν δύο).

§ 40. Ἡ ἀντωνυμία οὐδείς κλίνεται ὡς ἐξῆς·

ἄρσ. οὐδείς, οὐδενός, οὐδενί, οὐδένα·

θηλ. οὐδεμία, οὐδεμιᾶς, οὐδεμιᾷ, οὐδεμίαν·

οὐδ. οὐδέν, οὐδενός, οὐδενί, οὐδέν.

Πληθ. Ἄρσ. οὐδένες, οὐδένων, οὐδέσι(ν), οὐδένας.

Κατὰ τὴν ἀντωνυμίαν οὐδείς κλίνεται καὶ ἡ ἀντωνυμία μηδείς, μηδεμία, μηδέν.

§ 41. Αἱ ἀντωνυμῖαι ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο — ἕτερος, ἑτέρα, ἕτερον — ἑκάτερος, ἑκατέρα, ἑκάτερον — ἕκαστος, ἑκάστη, ἕκαστον — οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον καὶ μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς 6' κλίσεως.

ΣΗΜ. Ἡ ἀντωνυμία ἄλλος ἔχει οὐδ. εἰς -ο, δηλ. χωρὶς ν.

§ 42. Ἡ ἀντωνυμία ἀμφοτέροι, ἀμφοτέραι, ἀμφοτέρα κλίνεται μόνον ἐν τῷ πληθ. ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς 6' κλίσεως.

9. Ἀναφορικαὶ

§ 43. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμῖαι λέγονται ἐκεῖναι, διὰ τῶν ὀπίσθεν ἀναφέρομεν πρότασιν τινα εἰς τὰ δι' αὐτῶν δηλούμενα πρόσωπα ἢ ἕψα ἢ πράγματα.

§ 44. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμῖαι τῆς νέας εἶναι 1) ὁποῖος - 2) ὅστις - 3) ὅσος. Ἡ ἀρχαία ἔχει τὰς ἐξῆς ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας· 1) ὅς, ἧ, ὅ - 2) ὅστις, ἧτις, ὅ,τι - 3) οἷος, οἷα, οἷον - 4) ὁποῖος, ὁποῖα, ὁποῖον - 5) ὅσος, ὅση, ὅσον - 6) ὀπόσος, ὀπόση, ὀπόσον - 7) ἠλίκος, ἠλίκη, ἠλίκον - 8) ὀπηλίκος, ὀπηλίκη, ὀπηλίκον - 9) ὀπότερος, ὀποτέρα, ὀπότερον.

§ 45. Ἡ ἀντωνυμία ὅς, ἧ, ὅ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὄς	ἧ	ὄ	Πληθ.	οἷ	οἷ	οἷ
	γεν.	οὔ	ἧς	οὔ		ῶν	ῶν	ῶν
	δοτ.	ῶ	ἧ	ῶ		οἷς	οἷς	οἷς
	αιτ.	ὄν	ἧν	ὄ		οὔς	οὔς	οὔς

§ 46. Ἡ ἀντωνυμία ὡς ἐπίσητε λαμβάνει καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν πᾶρ καὶ γίνεται ὅσπερ, ἤπερ, ὅπερ.

§ 47. Ἡ ἀντωνυμία ὅστις, ἣτις, ὅ,τι εἶναι σύνθετος ἐκ τῆς ὡς καὶ τῆς ἀόριστου τίς· κλίνονται δὲ καὶ τὰ δύο μέρη αὐτῆς χωριστά.

	ἄρσ.	θηλ.	οὐδ.
Ἐνικ. ὄνομ.	ὅστις	ἣτις	ὅ,τι
γεν.	οὐτινος ἢ ὄτου	ἣστινος	οὐτινος ἢ ὄτου
δοτ.	ᾧτινι ἢ ὄτω	ἣτινι	ᾧτινι ἢ ὄτω
αἰτ.	ὄντινα	ἣντινα	ὅ,τι
Πληθ. ὄνομ.	οὔτινες	αἵτινες	ἅτινα ἢ ἅττα
γεν.	ὄντινων	ᾧντινων	ὄντινων
δοτ.	οἴσισι	αἴσισι	οἴσισι
αἰτ.	οὔστινας	ἄστινας	ἅτινα ἢ ἅττα

§ 48. Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§ 49. Αἱ ἐρωτηματικαί, αἱ ἀόριστοι, αἱ δεικτικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν σημασίαν των συσχετίζονται πρὸς ἀλλήλας, λέγονται διὰ μιᾶς λέξεως συσχετικά. Ἡ σχέσις αὐτῶν φαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος: γ

Ἐρωτηματικαί	Ἀόριστοι	Δεικτικαί	Ἀναφορικαί
τίς ;	τίς, δεῖνα, ἐνιοί, ἄλλος, ἕκαστος, οὐδεὶς, μηδεὶς	ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε	ὡς, ὅστις
πότερος ;	ἕτερος, ἐκάτερος, ἀμφοτέρω, οὐδέτερος	ὁ ἕτερος	ὁπότερος
ποῖος ;		τοιούτος, τοιόσδε	οἷος, ὁποῖος
πόσος ;		τοσοῦτος, τοσόσδε	ὅσος, ὁπόσος
πηλίκος ;		τηλικούτος, τηλικόσδε	ἠλίκος, ὀπηλίκος

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

§ 1. Τὰ ἀριθμητικὰ διακρίνονται εἰς ἀπόλυτα, τακτικά, χρονικά, πολλαπλασιαστικά, ἀναλογικά, οὐσιαστικά καὶ ἐπιρρήματα.

§ 2. Τὰ ἀπόλυτα, τὰ τακτικά, τὰ χρονικά, τὰ πολλαπλασιαστικά καὶ τὰ ἀναλογικά εἶναι ἐπίθετα.

α') Ἀπόλυτα

§ 3. Ἀπόλυτα λέγονται τὰ ἀριθμητικὰ τὰ σημαίνοντα, πόσον εἶναι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀντικείμενα· ἑπτὰ ἦσαν οἱ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος.

§ 4 α') Τὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τοῦ εἰς μέχρι τοῦ τέσσαρες κλίνονται ὡς ἑξῆς :

	ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	ἀρσ.-θηλ.-οὐδ.	ἀρσ.-θηλ.	οὐδ.
ὄνομ.	εἷς	μία	ἓν	δύο	τρεις	τρία
γεν.	ἑνός	μιάς	ἑνός	δυσῶν	τριῶν	τριῶν
δοτ.	ἐνὶ	μιᾷ	ἐνὶ	δυσὶν	τρισὶ	τρισὶ
αἰτ.	ἓνα	μίαν	ἓν	δύο	τρεις	τρία

Ἀρσ. καὶ θηλ. τέσσαρες, τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρας.

Οὐδ. τέσσαρα, τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρα.

β') Τὰ ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτα, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ διακόσιοι καὶ ἑξῆς κλίνονται μόνον ἐν τῷ πληθ. ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

ΣΗΜ. 1. Τὸ δύο πολλάκις μένει ἄκλιτον.

ΣΗΜ. 2. Τὰ ἀραβικὰ ἀριθμητικὰ σημεῖα εἰσήχθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν 13ον μ. Χ. αἰῶνα.

β') Τακτικά

§ 5. Τὰ τακτικά σημαίνουν πῶς ἢ τίς (τάξιν) ἔχει ἀντικείμενον τι μεταξὺ ἄλλων.

§ 6. Ταῦτα λήγουν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς -τος μὲν μέχρι τοῦ δέκατος ἑνατος, πληγὴν τοῦ δευτέρου, ἑβδομος καὶ ὄγδοος, εἰς -στος δὲ ἀπὸ τοῦ εἰκοστος καὶ ἑξῆς. Κλίνονται δὲ ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§ 7. Οἱ ἐκ μονάδων, δεκάδων, ἑκατοντάδων κλπ. ἀποτελούμενοι σύνθετοι ἀριθμοὶ ἐκφέρονται ὡς ἑξῆς· 1) προτάσσεται ὁ μικρότερος ἀριθμὸς καὶ ἐπιτάσσεται ὁ ἐκάστοτε μεγαλύτερος μεσοβυθὸν τοῦ καὶ· πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν — δεύτερος καὶ πενήκοστος καὶ ἑκατοστός — 2) προτάσσεται ὁ μεγαλύτερος καὶ ἐπιτάσσεται ὁ ἐκάστοτε μικρότερος μεσολαβοῦντος ἢ μὴ τοῦ καὶ· ἑκατόν καὶ πενήκοντα καὶ δύο ἢ ἑκατόν πενήκοντα δύο — εἰκοστός καὶ δεύτερος ἢ εἰκοστός δεύτερος.

γ') Ἐπιρρήματα

§ 8. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα φανερῶνουν πόσας φορές (ποσάκις) γίνεται τι. Λήγουν δὲ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἔπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς -άκις, τετράκις, πεντάκις, ἐνάκις, εἰκοσάκις.

§ 9. Δὲν λήγουν εἰς -άκις τὸ ἅπαξ, δῖς, τρεῖς.

§ 10. Τὰ σύνθετα ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα ἔχουν τὴν κατάληξιν -άκις μόνον εἰς τὸ τελευταῖον· πέντε καὶ εἰκοσάκις ἢ εἰκοσιπεντάκις.

§ 11. Πίναξ ἀριθμητικῶν

Ἄριθμοι		Ἀπόλυτα	Τακτικά	Ἐπιρρήματα
Ἀραβ.	Ἑλλ.			
1	α'	εἷς, μία, ἓν	πρῶτος	ἅπαξ
2	β'	δύο	δεύτερος	δῖς
3	γ'	τρεῖς, τρία	τρίτος	τρεῖς
4	δ'	τέσσαρες, τέσσαρα	τέταρτος	τετράκις
5	ε'	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ς'	ἕξ	ἕκτος	ἑξάκις
7	ζ'	ἐπτά	ἕβδομος	ἐπτάκις
8	η'	ὀκτώ	ὀγδοος	ὀκτάκις
9	θ'	ἐννέα	ἕνατος	ἐνάκις
10	ι'	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ια'	ἕνδεκα	ἑνδέκατος	ἑνδεκάκις
12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	ιγ'	τρεῖς (τρία) καὶ δέκα	τρίτος καὶ δέκατος	τρισκαιδεκάκις
14	ιδ'	τέσσαρες (τέσσαρα) καὶ δέκα	τέταρτος καὶ δέκατος	τεσσαρεσκαιδεκάκις
15	ιε'	πεντεκαίδεκα	πέμπτος καὶ δέκατος	πεντεκαιδεκάκις
16	ις'	ἕκκαίδεκα	ἕκτος καὶ δέκατος	ἕκκαιδεκάκις
17	ιζ'	ἑπτακαίδεκα	ἕβδομος καὶ δέκατος	ἑπτακαιδεκάκις
18	ιη'	ὀκτωκαίδεκα	ὀγδοος καὶ δέκατος	ὀκτωκαιδεκάκις
19	ιθ'	ἐννεακαίδεκα	ἕνατος καὶ δέκατος	ἐννεακαιδεκάκις
20	κ'	εἴκοσι	εἰκοστός	εἰκοσάκις

30	λ'	τριακοντα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	μ'	τεσσαράκοντα	τεσσαρικοστός	τεσσαρακοντάκις
50	ν'	πεντήκοντα	πεντηκοστός	πεντηκοντάκις
60	ξ'	έξήκοντα	έξηκοστός	έξηκοντάκις
70	ο'	έβδομήκοντα	έβδομηκοστός	έβδομηκοντάκις
80	π'	όγδοήκοντα	όγδοηκοστός	όγδοηκοντάκις
90	ζ'	ένενήκοντα	ένενηκοστός	ένενηκοντάκις
100	ρ'	έκατόν	έκατοστός	έκατοντάκις
200	σ'	διακόσιοι, -αι, -α	διακοσιοστός	διακοσιάκις
300	τ'	τριακόσιοι, -αι, -α	τριακοσιοστός	τριακοσιάκις
400	υ'	τετρακόσιοι, -αι, -α	τετρακοσιοστός	τετρακοσιάκις
500	φ'	πεντακόσιοι, -αι, -α	πεντακοσιοστός	πεντακοσιάκις
600	χ'	έξακόσιοι, -αι, -α	έξακοσιοστός	έξακοσιάκις
700	ψ'	έπτακόσιοι, -αι, -α	έπτακοσιοστός	έπτακοσιάκις
800	ω'	όκτακόσιοι, -αι, -α	όκτακοσιοστός	όκτακοσιάκις
900	ϝ'	ένακόσιοι, -αι, -α	ένακοσιαστός	ένακοσιάκις
1000	α'	χίλιοι, -αι, -α	χιλιοστός	χιλιάκις
2000	β'	δισχίλιοι, -αι, -α	δισχιλιοστός	δισχιλιάκις
3000	γ'	τρισχίλιοι, -αι, -α	τρισχιλιοστός	τρισχιλιάκις
5000	ε"	πεντακισχίλιοι, -αι, -α	πεντακισχιλιοστός	πεντακισχιλιάκις
10000	ι'	μύριοι, -αι, -α	μυριοστός	μυριάκις
20000	κ'	δισμύριοι	δισμυριοστός	δισμυριάκις
50000	ν	πεντακισμύριοι	πεντακισμυριοστός	πεντακισμυριάκις

δ') Χρονικά

§ 12. Τα χρονικά έχει μόνον ή άρχαία. Ταυτα σημαίνουν ποίαν ήμέραν (άπό τής έναρξεως) τελειώνει πράξις τις. Παράγονται δέ εκ τών τακτικῶν διά τής καταλήξεως -αίος· δευτεραίος, τριταίος ήλθον.

ε') Πολλαπλασιαστικά

§ 13. Τα πολλαπλασιαστικά έχει και ή άρχαία και ή νέα. Ταυτα σημαίνουν εκ πόσων άπλών μερῶν σύγκειται τι και λήγουν εις -πλοῦς· άπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς. Περι τής κλίσεως αὐτῶν ιδέ κεφ. IB', § 8.

ς') Ἀναλογικά

§ 14. Και ταυτα έχει και ή άρχαία και ή νέα. Τα αναλογικά σημαίνουν πόσας φοράς (ποσάκις) άντικείμενόν τι είναι μεγαλύτερον άλλου, τό έποίον λαμβάνεται ως μονάς. Λήγουν δέ εις -πλάσιος (διπλάσιος, έκατονταπλάσιος) και κλίνονται ως τρικατάληκτα επίθετα τής 6' κλίσεως.

ζ') Ουσιαστικά

§ 15. Τα αριθμητικά ουσιαστικά λήγουν εις -άς, γεν. -άδος.

μονάς, δυάς, τριάς, τετράς, έβδομάς, δεκάς, εκατοντάς, χιλιάς, μυριάς.

ΣΗΜ. Τά αριθμητικά, τά όπειτα αρχίζουσιν από φωνήεντος, δασύνονται. Έξαιρούνται τό όικτώ, έννέα και είκοσι και τά εξ αυτών σχηματιζόμενα, άτινα φιλοϋνται.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Ω

Ι ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Ω ΨΑΡΥΤΟΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'

1. Όρισμός του ρήματος

§ 1. Ρήματα λέγονται αι λέξεις αι δηλοϋσαι ένέργειαν ή πάθος ή κατάστασιν προσώπου ή ζώου ή πράγματος, πρισέτι δέ ένέργειαν προσώπου ή ζώου επιστρέφουσιν εις τό ένεργούν πρόσωπον ή ζώον.

2. Πηρεπόμενα του ρήματος.

§ 2. Παρεπόμενα του ρήματος λέγονται ή διάθεσις, ή φωνή, ή συζυγία, ή έγκλισις, ο χρόνος, ο αριθμός και τό πρόσωπον αυτού.

§ 3. Τά ρήματα κατά την διάθεσιν διαίρουνται εις ένεργητικά, παθητικά, μέσα και οϋδέτερα.

α') Ένεργητικά ή ένεργητικής διαθέσεως λέγονται τά ρήματα τά δηλοϋντα, ότι πρόσωπόν τι ή ζώον ή πράγμα ένεργεί· γράφω, τύπτω.

β') Παθητικά ή παθητικής διαθέσεως λέγονται τά ρήματα τά δηλοϋντα, ότι πρόσωπόν τι ή ζώον ή πράγμα παθαίνει τι όπ' άλλου· τύπτομαι.

γ') Μέσα ή μέσης διαθέσεως λέγονται τά ρήματα τά δηλοϋντα, ότι πρόσωπό τι ή ζώον ένεργεί και ή ένέργεια επιστρέφει εις τό ένεργούν πρόσωπον ή ζώον· λύομαι.

δ') Οϋδέτερα ή οϋδετέρας διαθέσεως λέγονται τά ρήματα τά δηλοϋντα, ότι πρόσωπόν τι ή ζώον ή πράγμα ούτε ίνεργεί ούτε πάσχει, άλλ' άπλώς εύρίσκεται έν τινι καταστάσει· καθεύδω.

§ 4. Αι συζυγίαι είναι δύο· ή συζυγία των εις ω και ή συζυγία των εις μι ρημάτων· λύω, δείκνυμι.

• § 5. Αἱ φωναὶ εἶναι δύο, ἢ ἐνεργητικὴ εἰς ὦ ἢ ῥμι καὶ ἢ μέση εἰς ῥμαι.

§ 6. α') Ἐγκλίσεις. Αἱ ἐγκλίσεις εἶναι τέσσαρες· ὀριστικὴ, ὑποτακτικὴ, εὐκτικὴ καὶ προστακτικὴ.

β') Τὰ ῥήματα ἔχουν καὶ δύο ὀνομαστικοὺς τύπους, τὸ ὑπαρέμ-
φατον καὶ τὴν μετοχὴν.

§ 7. α') Χρόνοι. Οἱ χρόνοι εἶναι ἑπτὰ· ἐνεστώς, παρατατικός, μέλλων, ἄριστος, παρακείμενος, ὑπερσυντέλικος καὶ τετελεσμέ-
νος μέλλων.

β') Οἱ χρόνοι διαιροῦνται εἰς ἀρκτικούς καὶ παραγομένους ἢ ἱστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶναι ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων, ὁ παρα-
κείμενος καὶ ὁ τετελεσμένος μέλλων, παραγόμενοι δὲ ἢ ἱστορικοὶ ὁ παρατατικός, ὁ ἄριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

§ 8. Ἀριθμοί. Ἡ ἀρχαία καὶ ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, τὸν ἐνικόν, τὸν πληθυντικόν καὶ τὸν δυϊκόν.

§ 9. Πρόσωπα. Τὰ πρόσωπα εἶναι τρία, ἦτοι πρῶτον, δεύτε-
ρον καὶ τρίτον.

Β. Συστατικὰ μέρη τῶν ῥηματικῶν τύπων

§ 10. Ῥηματικὸν θέμα λέγεται τὸ μέρος τοῦ ῥήματος, τὸ ὅποιον χρησιμεύει ὡς βᾶσις τοῦ σχηματισμοῦ πάντων τῶν τύπων αὐτοῦ· λύω, ῥημ. θέμ. λυ.

§ 11. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ῥηματικοῦ θέματος λέγεται χαρακτήρ τοῦ ῥήματος· λύω, ῥημ. θέμ. λυ-, χαρακτήρ υ.

§ 12. Κατὰ τὸν χαρακτήρα διαιροῦνται τὰ ῥήματα εἰς συμ-
φωνόληκτα καὶ φωνηεντόληκτα.

§ 13. Χρονικὸν θέμα λέγεται τὸ μέρος τοῦ ῥήματος, τὸ ὅποιον χρησιμεύει ὡς βᾶσις τοῦ σχηματισμοῦ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων χρόνων, γίνεταί δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης γράμματος ἢ γραμμᾶτων.

§ 14. Χρονικὸς χαρακτήρ λέγεται τὸ γράμμα ἢ τὰ γράμματα, τὰ ὅποια προστίθενται εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα πρὸς σχηματισμὸν τῶν διαφόρων χρονικῶν θεμάτων.

§ 15. Διακριτικὰ τῶν ἐγκλίσεων φωνήεντα λέγονται τὰ φωνήεντα, διὰ τῶν ὁποίων διακρίνονται αἱ διάφοροι ἐγκλίσεις.

§ 16. Προσωπικαὶ καταλήξεις λέγονται αἱ συλλαβαὶ ἢ τὰ γράμ-

ματα τὰ ὅποια προστίθενται εἰς τὸ τέλος τοῦ ῥηματικοῦ ἢ χρονικοῦ θέματος, ἢ μετὰ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔπου ὑπάρχουν, πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων τῶν διαφόρων προσώπων τοῦ ῥήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

1. Ὅμαλὴ αὐξήσις ἀπλῶν ῥημάτων

§ 1. Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς τὸ θέμα λαμβάνει ἐν τῇ ἀρχῇ αὐξήσιν, ἣτις εἶναι σημεῖον τοῦ παρελθόντος.

§ 2. Ἡ αὐξήσις εἶναι δύο εἰδῶν, συλλαβικὴ καὶ χρονικὴ.

α') Συλλαβικὴ αὐξήσις εἶναι ἡ συλλαβὴ ε, ἣτις τίθεται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ συμφώνου· λύω, ἔλυον, ἔλυσα.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια ἀρχίζουσι ἀπὸ ρ, διπλασιάζουσι τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξή· εως· ῥίπτω, ἔρριπτον, ἔρριψα.

β') Χρονικὴ αὐξήσις εἶναι ἡ μεταβολὴ (συνήθως ἕκτασις) τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τοῦ θέματος.

§ 3. Διὰ τὴν χρονικὴν αὐξήσιν μεταβάλλονται

τὸ ἄ εἰς ἠ ἄγω,	ἦγον	τὸ εἰ εἰς ἠ εἰκάζω,	ἦκαζον
τὸ ᾠ εἰς ἠ ἄργῶ,	ἦργουν	τὸ εὐ εἰς ἠυ εὐχομαι,	ἠϋχόμεν
τὸ α εἰς ἠ ἄδω,	ἦδον	τὸ ἱ εἰς ἱ ἱκετεύω,	ἱκέτευσον
τὸ αἰ εἰς ἠ αἰσχύνω,	ἦσχυνον	τὸ ο εἰς ω ὄνειδίζω,	ὄνειδίζον
τὸ αυ εἰς ἠυ αὖξω,	ἠϋξον	τὸ οἰ εἰς φ οἰκτίρω,	φκτιρον
τὸ ε εἰς ἠ ἐλπίζω,	ἦλπίζον	τὸ ὕ εἰς ὕ ὕβριζω,	ὕβριζον

2. Ὅμαλὸς ἀναδιπλασιασμὸς ἀπλῶν ῥημάτων

§ 4. α') Εἰς τὸν παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον καὶ τετελεσμένον μέλλοντα τὸ θέμα λαμβάνει ἐν τῇ ἀρχῇ ἀναδιπλασιασμόν, ὅστις εἶναι σημεῖον τοῦ τετελεσμένου.

β') Ἀναδιπλασιασμὸς λέγεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μετὰ ἐπομένου ε.

§ 5. Ἀναδιπλασιάζονται δὲ 1) τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ ἑνὸς ἀπλοῦ συμφώνου, πλὴν τοῦ ρ· λύω, λέλυκα· ἀλλὰ ῥά τ ω, ἔγραμμαι καὶ 2) τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ δύο συμφώνων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶναι ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ὑγρὸν ἢ ἔνρινον· γράφω, γέγραφα—πνέω, πέπνευκα.

§ 6. Πάντα τὰ ἄλλα ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ συμφώνου ἢ συμφώνων [ἦτοι 1) ἀπὸ διπλοῦ, 2) ἀπὸ δύο συμφώνων, ἀλλ' οὐχὶ ἄφωνου πρὸ ὑγροῦ ἢ ἐνρίνου καὶ 3) ἀπὸ τριῶν συμφώνων], ἔχουν τὴν ἀναδιπλασιασμένην ὁμοίαν μὲ τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν· ψευδομαι, ἔψευσμαι—φθείρω, ἔφθαρκα—στρατεύω, ἐστράτευμαι.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ θέματος εἶναι δατύ, τρέπεται ἐν τῇ συλλαβῇ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν· θύω, τέ-θυκα—φυτεύω, πε φύτευμαι.

§ 7. Οἱ ὑπερσυντέλικοι τῶν ῥημάτων, τὰ ὅποια ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μετὰ ἐπομένου ε, λαμβάνουν πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ συλλαβικὴν αὐξήσιν· λύω, λέλυκα, ἔ-λε-λύκειν.

§ 8. Τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου, ἔχουν τὴν ἀναδιπλασιασμένην ὁμοίαν μὲ τὴν χρονικὴν αὐξήσιν· ἄγω—ἤγον—ἤγα, ὀμίλῳ—ὀμίλουν—ὀμίληκα, αἰτῶ—ἤτην—ἤτημαι.

§ 9. Ὁ ἀναδιπλασιασμός ἐν πάσῃ μορφῇ φυλάττεται εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν.

3. Αὐξήσεις καὶ ἀναδιπλασιασμοὺς τῶν συνθέτων ῥημάτων

§ 10. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα καὶ τὰ περισσότερα ἐκ τῶν παρασυνθέτων, δια γίνονται ἐξ ὀνομάτων συνθέτων μετὰ προθέσεων, λαμβάνουν τὴν αὐξήσιν καὶ τὴν ἀναδιπλασιασμένην μετὰ τὴν πρόθεσιν· ἀπο-γράφω, ἀπέγραφοι, ἀπο-γέγραφα—ἐγκωμιάζω (ἐκ τοῦ ἐγκώμιον), ἐνεκωμιάζον, ἐγκεκωμιάκα.

ΣΗΜ. 1. Αἱ προθέσεις ἐν καὶ σὺν πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ ὀμίλου μὲ αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ ἀναλαμβάνουν τὸ ν αὐτῶν, ὅταν τοῦτο πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος

μεταβάλλεται· ἐγγράφω, ἐνέγραφον—συμπτύσσω, συνέπτυσσον, συνέπτυγμαί.

ΣΗΜ. 2. Αἱ εἰς φωνῆν λήγουσαι προθέσεις πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀξίσεως καὶ τοῦ ὁμοίου μὲ αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ πάσχουν ἐκθλιψιν· ἀναστρέφω, ἀνέστρεφον, ἀνέστραμμαί. Δὲν πάσχουν ἐκθλιψιν αἱ προθέσεις πρὸ καὶ περὶ· προβάλλω, προέβαλλον—περιβάλλω, περιέβαλλον.

ΣΗΜ. 3. Τὸ ο τῆς προθέσεως πρὸ συναιρείται πολλάκις μετὰ τῆς συλλαβικῆς ἀξίσεως εἰς οὐ· προέλεγον, προύλεγον.

§ 11. Τὰ παρασύνθετα ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον συνθετικὸν δὲν εἶναι πρόθεσις, λαμβάνουν τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν ἐν τῇ ἀρχῇ· μυθολογῶ, ἐμυθολόγουν, μεμυθολόγηκα—οἰκοδομῶ, ᾠκοδόμουν, ᾠκοδόμηκα.

ΣΗΜ. Τὰ μετὰ τοῦ εὐ παρασύνθετα ῥήματα, ἂν κατόπιν τοῦ εὐ ἀκολουθῇ σύμφωνον, αὐξάνονται κανονικῶς ἔξωθεν· εὐτυχῶ—ηὐτύχουν—εὐδοξῶ, ηὐδόξουν· ἂν δὲ κατόπιν τοῦ εὐ ὑπάρχη βραχὺ φωνῆν, αὐξάνεται τοῦτο· εὐορκῶ, εὐώρκουν—εὐωδοῦμαι, εὐωδοῦτο· ἂν δὲ μακρὸν φωνῆν ἢ δίφθογγος, μένουσιν ἀναύξητα· εὐωχοῦμαι, εὐωχούμην.

4. Ἀνωμαλῆαι αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ

§ 12. α') Ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ ε, λαμβάνουν συλλαβικὴν αὔξησιν, ἣτις μετὰ τοῦ ε τοῦ θέματος συναιρείται εἰς εἰ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς· εἶω (εἶάω)—εἶων· εἶθίζω—εἶθιζον, ἐλίττω—εἶλιξα, ἔλκω—εἶλκον, ἔπομαι—εἶπόμην, ἐργάζομαι—εἶργάζομην, εἰσιτῶ—εἰσιτίων, ἔχω—εἶχον.

ΣΗΜ. 1. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶχον πάλαι ποτὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος F ἢ σ· ἀλλ' ἐπειτα τὸ F ἢ σ ἀπεβλήθησαν, ἢ δὲ συλλαβικὴ αὔξησις α συνηρέθη μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος τοῦ θέματος εἰς εἰ.

ΣΗΜ. 2. Οἱ παρακείμενοι τῶν ῥημάτων τούτων, ἐὰν σχηματίζωνται ἐκ τοῦ θέματος, ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ ὁ παρατατικός, λαμβάνουν ἀναδιπλασιασμόν ὁμοιον μὲ τὴν αὔξησιν τοῦ παρατατικοῦ· εἶακα, εἶθισμαι, εἶργασμαι.

β') Τὸ ῥήμα ἐορτάζω καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος τοῦ παρακειμένου

ἔοικα (= ἁμοιόζω) αὐξάνονται ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ· ἐώρταζον, ἐώρτασα—ἐώρκειν.

γ') Συλλαβικὴν αὐξησιν καὶ ἁμοιον μὲ αὐτὴν ἀναδιπλασιασμὸν λαμβάνουν τὰ ῥήματα ἄγγυμι (= θραύω), ὠθῶ καὶ ὠνούμαι (= ἀγοράζω)· ἔαξα, ἔαγα—ἐώθουν, ἔωσμαι—ἔωνούμην, ἐώνημαι.

ΣΗΜ. Τὸ ῥ. ταῦτα εἶχον πάσαι ποτὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέμ. Γ'.

δ') Τὰ ῥήματα ὄρω, ἀλίσκομαι καὶ ἀνοίγω αὐξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται ὡς ἐξῆς· ἐώρων, ἐόρακα—ἠλισκόμην, ἐάλων, ἐἄλωκα (δ παρκμ. μετὰ βραχέος α)—ἀνέφρον, ἀνέφρα, ἀνέφρα.

§ 13. Τὰ ῥήματα βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω αὐξάνονται καὶ κανονικῶς (ἐβουλόμην, ἐδυνάμην, ἔμελλον) καὶ ἀνωμάλως (ἠβουλόμην, ἠδυνάμην, ἠμελλον).

§ 14. α') Αὐξάνονται ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προθέσεως τὰ σύνθετα ῥήματα ἀμφιέννυμι, ἐπειγῶ. ἐπίσταμαι, καθέξομαι καὶ τὰ παρασύνθετα ἐγγυῶ καὶ ἐναντιοῦμαι· ἠμφίεσα, ἠπειγον, ἠπιστάμην, ἠκαθεζόμην, ἠγγύω, ἠναντιούμην.

β') Αὐξάνονται συγχρόνως καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως καὶ μετὰ τὴν πρόθεσιν τὰ σύνθετα ῥήματα ἀνέχομαι, ἐνοχλῶ, ἐπανορθῶ καὶ τὸ παρασύνθετον ἀμφισβητῶ· ἠνειχόμην, ἠνώχλων, ἐπληρώθουν, ἠμφεσβήτουν.

γ') Διφοροῦνται, ἤτοι αὐξάνονται ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προθέσεως ἢ μετὰ τὴν πρόθεσιν, τὰ σύνθετα ῥήματα καθεύδω, κάθημαι, καθίζω καὶ τὸ παρασύνθετον ἐκκλησιάζω· ἐκάθειδον καὶ καθηῦδον, ἐκάθητο καὶ καθῆστο, ἐκάθισα καὶ καθῖσα (ἀλλὰ παρατατ. μόνον ἐκάθιζον), ἠκκλησίαζον καὶ ἔξεκκλησίαζον.

§ 15. Τὰ ῥήματα, ἅτινα ἔχουν θέμα, τὸ ἑποῖον ἀρχίζει ἀπὸ γν (ἂν καὶ τὸ θέμα τῶν ἀρχίζει ἀπὸ ἀφώνου πρὸ ἐνρίνου), ἔχουν τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἁμοιον μὲ τὴν συλλαβικὴν αὐξησιν· γνωρίζω, ἐγνωρικῶς, ἐγνώρισμαι—γιγνώσκω (θέμ. γνω-), ἔγνωκα.

§ 16. Οἱ παρακείμενοι τῶν ῥημάτων λαμβάνω, λαγχάνω, συλλέγω, διαλέγομαι καὶ [μείρομαι] ἔχουν ὡς ἀναδιπλασιασμὸν τὸ εἰ· εἴληφα, εἴληχα, συνείλοχα, διείλεγμα, εἴμαρται (= εἶναι πεπρωμένον).

§ 17. Οἱ παρακείμενοι κέκτημαι, μέμνημαι καὶ πέπτωκα (θέμ. κτα-, μνά-, πτω,) τῶν ῥημάτων κτῶμαι, μιμνήσκομαι, πίπτω ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ε μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος παρὰ τὸ κανονικόν (§ 5).

B. Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός

§ 18. Ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ α, ε, ο, ἐπαναλαμβάνου, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα αὐτοῦ καὶ ἐκτείνουν τὸ α καὶ ε εἰς η καὶ τὸ ο εἰς ω ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ· ἀκούω, ἀκήκοα — ἐλέγχω, ἐλήλεγμαι — ὀρύττω, ὀρώρυχα. Ὁ τοιοῦτος ἀναδιπλασιασμός λέγεται ἀττικὸς.

§ 19. Τὰ συννηθέστερα ἐκ τῶν ῥημάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνου ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν, εἶναι τὰ ἑξῆς· ἀκούω (θ. ἀκο-), ἀκήκοα — ἀλείφω (θ. ἀλειφ-, ἀλιφ-) ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι — ἐλαύνω (θ. ἐλα), ἐλήλακα, ἐλήλαμαι — ἐλέγχω, ἐλήλεγμαι — ἔρχομαι (θ. ἐλυθ-), ἐλήλυθα — ἐσθίω (θ. ἐδε-), ἐδήδοκα, ἐδήδεσμαι — ὄλωμι (θ. ὄλκαί, ὄλε-), ὄλώλεκα, ὄλωλα — ὄμνυμι (θ. ὄμο-), ὄμώμοκα — ὀρύττω (θ. ὀρυχ-), ὀρώρυγμαί — φέρω (θ. ἐνεκ-), ἐνήνοχα, ἐνήνεγμαί.

ΣΗΜ. 1. Ὁ ἐγρήγορα, β' παρακείμενος τοῦ ῥήματος ἐγειρώ, ἐσχηματίσθη, ἀφ' οὗ ἐπανελήφθη πρὸ τοῦ θέματος ἐγερ· ἐλόκληρον τὸ συγχεομμένον θέμα ἐγρ.

ΣΗΜ. 2. Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν μετ' αὐξήσεως ἐν τῇ ἀρχῇ· ἀλλ' ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ ἀρκτικοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ἔχου καὶ οἱ ἀόριστοι τοῦ ἄγω (ἤγαγον, ἤγαγόμην) καὶ φέρω (ἤνεγκα, ἤνεγκον, ἤνεγκάμην, ἐκ θέμ. ἐνεκ, ἐνκ, ἐγκ-).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΕΙΜΙ

Ἐνεστῶς

Ὅριστ.

Ἐποτακτ.

Εὐκτικ.

εἰμί	= εἶμαι	ᾧ	εἶην = εἶθε νὰ εἶμαι
εἶ	= εἶσαι	ᾗς	εἶης
ἔστί(ν)	= εἶναι	ᾗ	εἶη
ἔσμεν	= εἶμεθε	ὧμεν	εἶμεν ἢ εἶμεν
ἔστέ	= εἶσθε	ᾗτε	εἶητε
εἰσὶ(ν)	= εἶναι	ὧπι(ν)	εἶησαν ἢ εἶεν

Προστακτ. ἴσθι = νὰ εἶσαι, ἔστω = ἄς εἶναι, ἔστε = νὰ εἶσθε
ἔστωσαν ἢ ἔστων = ἄς εἶναι.

Ἐπαρέμφ. εἶναι. Μετοχ. ὄν, οὔσα, ὄν.

Παρατατ. ἦ ἢ ἦν=ἦμην, ἦσθα=ἦσο, ἦν=ἦτο, ἦμεν=ἦμεθα,
ἦτε ἢ ἦστε=ἦσθε, ἦσαν=ἦσαν.

Μέλλον. Ὅριστικ. ἔσομαι=θὰ εἶμαι, ἔσῃ ἢ ἔσει=θὰ εἶσαι,
ἔσται=θὰ εἶναι, ἐσόμεθα=θὰ εἴμεθα, ἔσεσθε=θὰ εἴσθε, ἔσονται
=θὰ εἶναι.

Εὐκτ. ἐσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο, ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσονται.

Ἐπαρέμφ. ἔσεσθαι. Μετοχ. ἐσόμενος, ἐσομένη, ἐσόμενον.

Ἐδὼρ. ἐγενόμην. Παρακμ. γέγονα Ὑπερσ. ἐγεγόνειν.

Παρατηρήσεις.

α') Τὸ ἐστὶ(ν) ἀναβιδάζει τὸν τόνον καὶ γίνεται ἔστι 1) εἴταν
εἶναι ἐν ἀρχῇ προτάσεως· ἔστιν ὁ Θεὸς δίκαιος—2) εἴταν σημαίνῃ
ὑπάρχει· ἔστι Θεός—3) εἴταν ἰσοδυναμῇ πρὸς τὸ εἶναι ἐπιτετραμ-
μένον, εἶναι δυνατὸν καὶ 4) μετὰ τὸ εἰ, καί, οὐκ, ὥς, ἀλλά, τοῦτο.

β') Τὰ σύνθετα τοῦ εἰμὶ ἀναβιδάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ
καὶ προστεκτικῇ τοῦ ἔνεστιῶτος· πάρεμι, πάρει, πάρισθι· ἀλλὰ
παρῶ, παρεῖναι, παρών, παρῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΣΙΣ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΦΩΝΗΝΤΟΛΗΚΤΩΝ

§ 1. Βαρύτονα ῥήματα λέγονται ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐν τῷ α' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστιῶτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς λήγουν εἰς ὦ· λύω, γράφω.

§ 2. Τὰ βαρύτονα ῥήματα διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν χαρακτηῖρα
1) εἰς τὰ ἔχοντα θέμα λήγον εἰς τὰ φωνήεντα ι ἢ υ· χρίω, λύω, παιδεύω—2) εἰς ἀφωλόληκτα καὶ 3) εἰς ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα.

Α' ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

I. Ὅριστικῇ

§ 3. Ἡ ὀριστικῇ παριστᾷ τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος ὡς τι πραγματικὸν καὶ ὄρισμένον.

α') Ἐνεστιῶς

§ 4. Ὁ ἐνεστιῶς φανερώνει, εἴ τι διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνε-

μενον συμβαίνει τώρα, ετε και ο λόγος περι αυτού γίνεται, ητοι εν τῷ παρόντι.

§ 5. Ὁ ενεστώς κλίνεται εν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως και εν τῇ νέᾳ.

Ἑνικ. α' λύ-ω, β' λύ-εις, γ' λύ-ει
Πληθ. α' λύ-ομεν, β' λύ-ετε, γ' λύ-ουσι

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγεται ἀντι τοῦ λύουσι και λύουν.

§ 6. Αἱ καταλήξεις τοῦ ενεστώτος εἶναι.

Ἑνικ. ω, εις, ει, Πληθ. ομεν, ετε, ουσι.

§ 7. Διακριτικὰ φωνήεντα τοῦ ενεσ. εν τῇ ὀριστ. εἶναι ε και ο.

β') Παρατατικός

§ 8. Ὁ παρατατικός φανερώνει, ὅτι ἐγένετό τι εις τὸ παρελθὸν κατὰ παράτασιν.

§ 9. Ὁ παρατικ. κλίνεται εν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως και εν τῇ νέᾳ.

Ἑνικ. α' ἔλυ-ον, β' ἔλυ-ες, γ' ἔλυ-ε,
Πληθ. α' ἔλυ-ομεν, β' ἔλυ-ετε, γ' ἔλυ-ον.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγεται ἀντι τοῦ ἔλυον και ἔλυα, ἀντι τοῦ ἔλύομεν και ἔλύαμεν, ἀντι τοῦ ἔλυετε και ἔλύατε και ἀντι τοῦ ἔλυον και ἔλυαν.

§ 10. Αἱ καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ εἶναι :

Ἑνικ. ον, ες, ε. Πληθ. ομεν, ετε, ον.

§ 11. Διακριτικὰ φωνήεντα και τοῦ παρατατικοῦ εἶναι ε και ο.

ΣΗΜ. Εἰς τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις ὁ παρατατικός ἔχει τοὺς αὐτοὺς μετὰ τὸν ενεστώτα τύπους.

γ') Μέλλον

§ 12. Ὁ μέλλον φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον θὰ συμβῆ κατόπιν τοῦ χρόνου, κατὰ τὴν ἐποιοῦν γίνεται λόγος περι αὐτοῦ, ητοι εις τὸ μέλλον.

§ 13. α') Ὁ μέλλον εν τῇ νέᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἑνικ. α' θὰ λύσω, β' θὰ λύσης, γ' θὰ λύση
Πληθ. α' θὰ λύσωμεν, β' θὰ λύσετε, γ' θὰ λύσουν.

ΣΗΜ. Ὁ μέλλον εν τῇ νέᾳ κλίνεται και ὡς ἐξῆς· θὰ λύω, θὰ λύης, θὰ λύη, θὰ λύωμεν, θὰ λύετε, θὰ λύουν.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέλλον κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἔνικ. α' λύ·σω, β' λύ·σεις, γ' λύ·σει
Πληθ. α' λύ·σομεν, β' λύ·σετε, γ' λύ·σουσι.

§ 14. α') Αἱ καταλήξεις τοῦ μέλλοντος εἶναι·

Ἔνικ. ·σω, ·σεις, ·σει Πληθ. ·σομεν ·σετε ·σουσι.

β') Ὁ μέλλον ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ.

§ 15. Διακριτικὰ φωνήεντα καὶ τοῦ μέλλοντος εἶναι ε καὶ ο.

δ') Ἀόριστος πρώτος

§ 16. Ὁ ἀόριστος φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαϊνόμενον συνέβη πρὸ τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν ὅποιον γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ, ἦτοι εἰς τὸ παρελθόν.

§ 17. Ὁ ἀόρ. α' κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, πλὴν τοῦ β' ἔνικ, προσώπου, τὸ ὅποιον ἔχει ·ας ἀντὶ τοῦ ·ες τῆς νέας.

Ἔλυ·σα, ἔλυ·σας, ἔλυ·σε, ἔλυ·σαμεν, ἔλυ·σατε, ἔλυ·σαν.

§ 18. Καταλήξεις. Ἔνικ. ·σα, ·σας, ·σε,
Πληθ. ·σαμεν, ·σατε, ·σαν.

§ 19. Χρονικὸν χαρακτήρα ἔχει ὁ ἀόριστος α', ὅπως καὶ ὁ μέλλων, σκ

§ 20. Διακριτικὸν φωνῆεν ὁ ἀόρ. α' ἔχει τὸ α εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πρόσωπα, πλὴν τοῦ γ' ἔνικου, τὸ ὅποιον ἔχει τὸ ε.

ε') Παρακείμενος

§ 21. Ὁ παρακείμενος φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαϊνόμενον ἔχει γίνει καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διαρκεῖ, καθ' ἓν χρόνον ἐμειλοσμεν.

§ 22. α') Ὁ παρακείμενος κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ ὡς ἐξῆς·

Ἔνικ. ἔχω λύσει, ἔχεις λύσει, ἔχει λύσει

Πληθ. ἔχομεν λύσει, ἔχετε λύσει, ἔχουν λύσει.

β' Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

Ἔνικ. λέλυ·κα, λέλυ·κας, λέλυ·κε

Πληθ. λέλυ·καμεν, λέλυ·κατε, λέλυ·κασι.

§ 23. Αἱ καταλήξεις τοῦ παρακειμένου εἶναι·

Ἔνικ. ·κα, ·κας, ·κε Πληθ. ·καμεν. ·κατε, ·κασι.

§ 24. Διακριτικὸν φωνῆεν ὁ παρακείμενος ἔχει, ὅπως καὶ

ἀόρ. α', τὸ α εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πρόσωπα, πλὴν τοῦ γ' ἐνικοῦ, τὸ ὅποτον ἔχει τὸ ε.

§ 25. Ὁ παρακείμενος τῶν πλείστων ῥημάτων ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ.λ.

δ') Ὑπερσυντέλικος

§ 26. Ὁ ὑπερσυντέλικος φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σηματιζόμενον εἶχε γίνεαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διήρκει, καθ' ὃν χρόνον ἄλλη τις πράξις ἐγένετο ἢ ἐγίνεαι.

§ 27. α') Ὁ ὑπερσυντέλικος ἐν τῇ νέᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς :

Ἐνικ.	εἶχον λύσει,	εἶχες λύσει,	εἶχε λύσει
Πληθ.	εἶχομεν λύσει,	εἶχετε λύσει,	εἶχον λύσει.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς :

Ἐνικ.	ἔλελύ-κειν,	ἔλελύ-κεις,	ἔλελύ κει
Πληθ.	ἔλελύ κειμεν	ἔλελύ κειτε,	ἔλελύ κεσαν.

§ 28. Καταλήξεις. Ἐνικ. κειν, κεις, κει.

Πληθ. κειμεν, κειτε, κεσαν

§ 29. Ὡς διακριτικὸν φωνῆεν ὁ ὑπερσ. ἔχει τὸ εἰ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πρόσωπα, πλὴν τοῦ γ' πληθ. προσώπου, τὸ ὅποτον ἔχει τὸ ε.

§ 30. Ὁ ὑπερσυντέλικος ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ, ὅταν καὶ ὁ παρακείμενος ἔχη αὐτό.

ΣΗΜ. Εἰς τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις ὁ ὑπερσυντέλικος ἔχει τοὺς αὐτοὺς μὲ τὸν παρακείμενον τύπους. κ

ε') Τετελεσμένος μέλλον

§ 31. Ὁ τετελεσμένος μέλλον φανερώνει, ὅτι τὸ σηματιζόμενον διὰ τοῦ ῥήματος θὰ εἶναι τετελεσμένον εἰς τὸ μέλλον.

§ 32. α') Ὁ τετελεσμένος μέλλον κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ ὡς ἐξῆς :

Ἐνικ.	θὰ ἔχω λύσει,	θὰ ἔχης λύσει,	θὰ ἔχη λύσει
Πληθ.	θὰ ἔχωμεν λύσει,	θὰ ἔχετε λύσει,	θὰ ἔχουν λύσει.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς :

λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσομαι
λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔση (ἔσει)
λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσται
λελυκότες	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσόμεθα
λελυκότες	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσεσθε
λελυλότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσονται.

γ') Ὁ τετελεσμένος μέλλων σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρκμ. καὶ τοῦ ἔσομαι, μέλλοντος τοῦ β. εἰμί.

η') Δυϊκὸς ἀριθμὸς

§ 33. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι·

Ἔνεστ. β'· εἶον, γ'· εἶον. — Μέλλ. β'· σετον, γ'· σετον. —

Παρακ. β'· κατον, γ'· κατον. — Παρατ. β'· εἶον, γ'· εἶτην. —

Ἄδρ. β'· σατον, γ'· σάτην. — Ὑπερσ. β'· κειτον, γ'· κείτην,

Σημείωσις

α') Ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τῶν καταλήξεων τῶν ἀρχτικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς τοὺς χρονικοὺς χαρακτῆρας, ἔπου ὑπάρχουν, καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν. Ἐνικ. α' —, β'· ις (παρκμ. ·ς), γ'· ι (παρακμ. —). — Πληθ. α'· μεν, β'· τε, γ'· σι.

Ἡ κατάληξις τοῦ γ' πληθ. προσώπου εἶναι κυρίως ·νι. Ἐγένε δὲ ·σι διὰ τροπῆς τοῦ τ εἰς σ καὶ ἀποβολῆς τοῦ ν πρὸ τοῦ σ· μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν τὰ διακριτικὰ φωνήεντα ο καὶ ᾠ ἔξετάθησαν ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ο εἰς ου, τὸ δὲ ᾠ εἰς ᾠ.

β') Ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τῶν καταλήξεων τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς τοὺς χρονικοὺς χαρακτῆρας, ἔπου ὑπάρχουν, καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν. Ἐνικ. α'· ν (ἄδρ. —), β'· ς, γ'· —. — Πληθ. α'· μεν, β'· τε, γ'· ν (ὕπερσ. ·σαν).

2. Ὑποτακτικὴ

§ 34. Ἡ ὑποτακτικὴ παριστᾷ τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαϊνόμενον ὡς προσδοκώμενον (οὐχὶ δὲ ὡς τι ὄρισμένον καὶ βέβαιον, ἔπως ἢ ὀριστικῆ).

α') Ἐνεστώς

§ 35. Ὁ ἐνεστώς ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ ἐν τῇ νίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὁμοίως.

§ 36. α') Ἐνικ. λύω, λύης, λύη

Πληθ. λύομεν, λύητε, λύοσι.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νίᾳ γλώσση ἀντὶ τοῦ λύητε λέγεται καὶ λύετε καὶ ἀντὶ τοῦ λύοσι λέγεται καὶ λύουν.

β') Καταλήξεις. Ἐνικ. ω, ης, η

Πληθ. ομεν, ητε, οσι.

β') Ἀόριστος α'

§ 37. Ὁ ἀόριστος α' ἔχει καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὰς καταλήξεις τοῦ ἔνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ, ἦτοι Ἐνικ. σ ω, σ-ης, σ η. — Πληθ. σ ωμεν, σ ητε, σ ωσι. Ὅθεν Ἐνικ. λύ σω, λύ σης, λύ ση
Πληθ. λύ-σωμεν, λύ σητε, λύ σωσι.
ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ ἀντὶ τοῦ λύσητε λέγεται καὶ λύσετε καὶ ἀντὶ τοῦ λύσσωσι λέγεται καὶ λύσουν.

γ') Παρακείμενος

§ 38. Ὁ παρακείμενος ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἔνεστῶτος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα κ, ἦτοι Ἐνικ. κ ω, κ ης, κ η — Πληθ. κ ωμεν, κ ητε, κ ωσι. Ὡστε Ἐνικ. λελύ κω, λελύ κης, λελύ κη
Πληθ. λελύ κωμεν, λελύ κητε, λελύ κωσι.

§ 39. Ὁ παρακείμενος σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ καὶ τοῦ ᾧ, ἧς κλπ. ὑποτακτικῆς τοῦ εἰμί. λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός, ᾧ, ἧς, ἦ
λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα ᾧμεν, ἦτε, ᾧσι

δ') Δυϊκός

§ 40. Καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῆς ὑποτακτικῆς εἶναι Ἐνεστ. -ητον, -ητον. — Ἀόρ. -σητον, -σητον. — Παρακ. -κητον, -κητον.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς ὑποτακτικῆς

§ 41. Ὑποτακτικὴν ἔχει ὁ ἔνεστ., ὁ ἀόρ. καὶ ὁ παρακμ.

§ 42. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὑποτακτικῆς πάντων τῶν χρόνων εἶναι τὸ η καὶ τὸ ω.

§ 43. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τῶν ἀρχτικῶν χρόνων τῆς ἔριστικῆς.

3. Εὐχτική

§ 44. Ἡ εὐχτικὴ φανερώνει εὐχὴν τοῦ λέγοντος.

§ 45. α') Ἡ εὐχτικὴ ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε νὰ καὶ τῆς ὑποτακτ. τοῦ ἔνεστ., ἀορ. καὶ παρακμ. εἶθε νὰ λύω, εἶθε νὰ λύσω, εἶθε νὰ ἔχω λύσει κλπ.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἡ εὐχτικὴ κλίνεται ὡς ἐξῆς:

α') Ἐνεστῶς

§ 46. Ἐνικ. λύ-οιμι (εἶθε νὰ λύω) Πληθ. λύ-οιμεν (εἶθε νὰ λύωμεν)
 λύ-οις (εἶθε νὰ λύῃς) λύ-οιτε (εἶθε νὰ λύετε)
 λύ-οι (εἶθε νὰ λύῃ) λύ-οιεν (εἶθε νὰ λύουν)

§ 47. Καταλήξεις. Ἐν. -οιμι, -οις, -οι. — Πλ. -οιμεν, -οιτε, -οιεν.

β') Μέλλων καὶ παρακείμενος

§ 48. Οἱ χρόνοι αὗτοι ἔχουν καταλήξεις τὰς τοῦ ἐνεστῶτος καὶ πρὸ αὐτῶν ὁ μὲν μέλλων τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ, ὁ δὲ παρακείμενος τὸν χρονικὸν χαρακτήρα κ' ἦτοι

Μέλλ. Ἐνικ. σ-οιμι, σ-οις, σ-οι. — Πληθ. σ-οιμεν, σ-οιτε, σ-οιεν.
 Παρκμ. Ἐνικ. κ-οιμι, κ-οις, κ-οι. — Πληθ. κ-οιμεν, κ-οιτε, κ-οιεν.
 Ὅθεν

§ 49. α') Μέλλ. Ἐνικ. λύ-σοιμι, λύ-σοις, λύ-σοι
 Πληθ. λύ-σοιμεν, λύ-σοιτε, λύ-σοιεν.

β') Παρακείμενος

λελύ-κοιμι (εἶθε νὰ ἔχω λύσει), λελύ-κοιμεν (εἶθε νὰ ἔχωμεν λύσει)
 λελύ-κοις (εἶθε νὰ ἔχῃς λύσει), λελύ-κοιτε (εἶθε νὰ ἔχετε λύσει)
 λελύ-κοι (εἶθε νὰ ἔχῃ λύσει), λελύ-κοιεν (εἶθε νὰ ἔχουν λύσει)

§ 50. Ὁ παρακμ. σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του καὶ τοῦ εἶην εἴης κλπ., εὐκτικῆς τοῦ β. εἰμί.
 λελυκῶς, λελυκυῖα, λελυκός εἶην, εἴης, εἶη
 λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα εἶμεν, εἶητε εἶεν.

γ') Ἀόριστος α'

§ 51. Ἐνικ. λύ-σαιμι (=εἶθε νὰ λύσω)
 λύ-σαις ἢ λύ-σαις (=εἶθε νὰ λύσῃς)
 λύ-σαι ἢ λύ-σαις (=εἶθε νὰ λύσῃ)

Πληθ. λύ-σαιμεν (=εἶθε νὰ λύσωμεν)
 λύ-σαιτε (=εἶθε νὰ λύσετε)
 λύ-σαιεν ἢ λύ-σαιεν (=εἶθε νὰ λύσουν)

§ 52. Καταλήξεις. Ἐνικ. -σ-οιμι, -σ-οις ἢ -σ-οις, -σ-οις ἢ -σ-οις.
 -σ-οις. — Πληθ. -σ-οιμεν, -σ-οιτε, -σ-οις ἢ -σ-οις.

δ') Τετελεσμένος μέλλων

§ 53. Ὁ τετελεσμένος μέλλων σχηματίζεται περιφραστικῶς

διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ τῶ ἐσοίμην, ἔσοιο κλπ.,
εὐκτικῆς τοῦ ῥ. εἰμί.

λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσοίμην
λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσοιο
λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσοιτο
λελυκότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσοίμεθα
λελυκότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσοισθε
λελυκότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσονται

ε') Δυϊκός

§ 54. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -οιτον, -οίτην.— Μέλλον -σοιτον,
-σοίτην.— Ἀόρ. -σαιτον, -σαίτην.— Παρακείμε. -κοιτον, -κοίτην.

ς') Παρατηρήσεις περὶ τῆς εὐκτικῆς

§ 55. Ὡς διακριτικὸν φωνήεν ἔχει ἡ εὐκτικὴ εἰς μὲν τοὺς ἄλ-
λους χρόνους τὸ οι, εἰς δὲ τὸν ἄόρ. α' τὸ αι.

§ 56. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς εὐκτικῆς εἰς ἄλλους τοὺς
χρόνους εἶναι αἰ ἐξῆς·

Ἐνικ. α' -μι, β' -ς, γ' —.— Πληθ. α' -μεν, β' -τε, γ' -εν.

4. Προστακτικὴ

§ 57. Ἡ προστακτικὴ φανερώνει προσταγὴν, προτροπὴν ἢ
παράκλησιν τοῦ λέγοντος.

α') Ἐνεστώς

§ 58. α') Ἡ προστακτ. τοῦ ἐνεστ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὁμοίως
μὲ τὴν προστακτ. τοῦ ἐνεστ. τῆς νέας μόνον εἰς τὰ β' πρόσωπα, εἰς
δὲ τὰ τρίτα διαφόρως.

β') Ἐνικ. β' λῦ ε, γ' λυ ἔτω (= ἄς λύη)

Πληθ. β' λύ ετε, γ' λυ ὄντων ἢ λυ-έτωσαν (= ἄς λύουν).

§ 59. Καταλήξεις. Ἐνικ. -ε, -έτω

Πληθ. -ετε, -όντων ἢ -έτωσαν.

β') Ἀόριστος α'

§ 60. α') Καὶ ὁ ἄόρ. α' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὁμοίως μὲ τὸν
ἄόρ. τῆς νέας εἰς τὰ β' πρόσωπα, εἰς τὰ δὲ τρίτα διαφόρως.

Ἐνικ. β' λῦ-σον, γ' λυ-σάτω (= ἄς λύσῃ)

Πληθ. β' λύ-σατε, γ' λυ-σάντων ἢ λυ-σάτωσαν (ἄς λύσουν).

β') Καταλήξεις. Ἐνικ. -σον, -σάτω

Πληθ. -σατε, σάντων ἢ -σάτωσαν.

γ') Παρακείμενος

§ 61. Ὁ παρακμ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἔνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα κ' ἦτοι

Ἐνικ. -νε, -κέτω. — Πληθ. -νετε, -κέτωσαν ἔθεν

Ἐνικ. λέλυ·κε, λελυ κέτω.— Πληθ. λελύ·νετε, λελυ κέτωσαν.

§ 62. Ὁ μονολεκτικῶς σχηματιζόμενος παρακείμενος εἶναι σπανιώτατος. Συνηθέστερος εἶναι ὁ σχηματιζόμενος περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακμ. καὶ τοῦ ἴσθι, ἔστω κλπ., προστακτικῆς τοῦ ῥήματος εἰμί.

λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός ἴσθι, ἔστω

λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότια ἔστε, ἔστων ἢ ἔστωσαν

δ') Δυϊκός

§ 63. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ εἶναι : Ἐνεστ. -ετον, -έτων.— Ἄορ. -σατον, -σάτων.— Παρακμ. ·κετον, κέτων.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς προστακτικῆς

§ 64. Διακριτικὰ φωνήεντα ἢ προστακτ. ἔχει τὸ ε εἰς τὸν ἔνεστ. καὶ τὸν μονολεκτικῶς σχηματιζόμενον παρακμ., τὸ α εἰς τὸν ἄορ. α' καὶ τὸ ο εἰς τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τοῦ ἄορ. α' καὶ εἰς τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ ἔνεστ., τὸ ὁποῖον λήγει εἰς -ντων.

§ 65. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς προστακτικῆς εἶναι

Ἐνικ. β'— (ἄορ. ν), γ' τω.— Πληθ. β' -τε, γ' -ντων ἢ -τωσαν.

B. Οἱ ὀνομαστικοὶ τοῦ ῥήματος τύποι

γ I. Ἀπαρέμφατον

§ 66. α') Τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει μόνον ἢ ἀρχαία.

Ἐνεστ. λύ·ειν. Μέλλ. λύ·σειν. Ἄορ. α' λυ·σαι. Παρακμ. λελυ·κέναι.

β') Καταλήξεις τοῦ ἀπαρέμφατου εἶναι

Ἐνεστ. -ειν. Μέλλ. -σειν. Ἄορ. α' ·σαι. Παρακμ. ·κέναι.

§ 67. α') Τὸ ἀνευ ἄρθρου ἀπαρέμφατον μεταφράζεται 1) διὰ τοῦ δι καὶ ὀριστικῆς (εἰδικὸν ἀπαρέμφατον) καὶ 2) διὰ τοῦ νά καὶ ὑποτακτικῆς (τελικὸν ἀπαρέμφατον).

β') Τὸ μετὰ τοῦ ἄρθρου ἀπαρέμφ. μεταφράζεται διὰ τοῦ οὐδέτερου ἄρθρου καὶ τοῦ νά μετὰ ὑποτακτικῆς ἢ δι' αὐσιαστικοῦ· τὸ λύειν=τὸ νά λύω, τὸ νά λύης, τὸ νά λύῃ, τὸ νά λύωμεν, τὸ νά

λύετε, τὸ νὰ λύουν — ἢ τὸ λύειν = ἡ λύσις, τοῦ λύειν = τῆς λύσεως κλπ.

ΣΗΜ. Τὸ ἀπαρέμφρατον ὠνομάσθη οὕτω, διότι μόνον τοῦ δὲν φανερώναι (παρεμφαίνει) ὄρισμένον πρόσωπον καὶ ἀριθμόν.

II. Μετοχή

Ἔνεστ.	λύων,	λύουσα,	λύον
Μέλλ.	λύσων,	λύσουσα,	λύσον
Ἄορ. α'	λύσας,	λύσασα,	λύσαν
Παρχμ.	λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός.

§ 68. Καταλήξεις. Ἔνεστ. -ων, -ουσα, -ον. Μέλλ. -σων, -σουσα, -σον. Ἄορ. -σας, -σασα, -σαν. Παρχμ. -κώς, -κυῖα, -κός.

ΣΗΜ. Ἡ μετοχή ὠνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ μετέχει τῶν παρεπομένων καὶ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ ῥήματος, πλὴν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν προσώπων. C

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Β'. ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

II. Ὅριστικὴ

α') Ἔνεστώς

§ 1. Ἡ ὁριστικὴ τοῦ ἔνεστ. τῆς μέτης φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐμοίως, πλὴν τοῦ β' ἐνικ. προσώπου. Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς -σαι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς -ῆ ἢ -ει.

Ἔνικ.	λύομαι,	λύῃ ἢ λύει,	λύεται
Πληθ.	λυόμεθα,	λύεσθε,	λύονται.

§ 2. Λύομαι = λύω τὸν ἐκυτόν μου (μέτη δικάθεις) ἢ λύομαι ὑπ' ἄλλου (παθητικὴ διάθεις).

§ 3. Καταλήξεις.

Ἔνικ. -ομαι, -ῃ ἢ -ει, -εται. — Πληθ. —όμεθα, -εσθε, -ονται.

ΣΗΜ. 1. Τὸ ἢ ἢ -ει τοῦ β' ἐκτοῦ προσώπου προήλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως -σαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συνκρίσεως τοῦ -σαι εἰς ἢ ἢ -ει. λύσαι — λύει — λύῃ ἢ λύει.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ -ει γράφονται πάντοτε τὸ βούλει, δέει, οἶει (καὶ ὁ μέλλων ὄψαι).

§ 4. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὄριστ. τοῦ ἔνεστ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι τὰ τῆς ὄριστ. τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. ε καὶ ο.

β') Παρατατικός

§ 5. Ὁ παρατατικός τῆς μέσης φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ ὁμοίως, πλὴν τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου. Τοῦτο ἐν μὲν τῇ νέᾳ λήγει εἰς -εσο, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς ου.

Ἐνικ.	ἔλυ-όμεν,	ἔλύ ου,	ἔλύ ετο
Πληθ.	ἔλυ ὄμεθα,	ἔλύ-εσθε,	ἔλύ-οντο.

§ 6. Ἐλυόμεν=ἔλυον τὸν ἑαυτὸν μου (μέση διάθεσις) ἢ ἔλυόμεν ὅπ' ἄλλου (παθητικὴ διάθεσις).

§ 7. Κατ'ἀλήξεις	Ἐνικ.	-όμεν	-ου,	-ετο
	Πληθ.	-όμεθα	-εσθε,	-οντο.

ΣΗΜ. Τὸ -ου τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου προήλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως εσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ -εου εἰς -ου· ἔλύεσο—ἔλύεο—ἔλύου.

§ 8. Διακριτικὰ φωνήεντα τοῦ παρατατικοῦ τῆς μέσης φωνῆς εἶναι τὰ τοῦ ἔνεργ. παρατατικοῦ ε καὶ ο.

γ') Μέσος Μέλλων

§ 9. α'). Ὁ μέσος μέλλων ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεσιώτους καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ' ἤτοι

Ἐνικ.	-σ ομαι,	-σ·η ἢ σ·ει,	-σ·εται
Πληθ.	-σ·όμεθα,	·σ·εσθε,	-σ·ονται. "Ὡστε
β' Ἐνικ.	λύ·σομαι	(=θὰ λύσω τὸν ἑαυτὸν μου)	
	λύ·ση ἢ λύσ·ει	(=θὰ λύσῃς τὸν ἑαυτὸν σου)	
	λύ·σεται	(=θὰ λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)	
Πληθ.	λυ·σόμεθα	(=θὰ λύσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας)	
	λύ·σεσθε	(=θὰ λύσετε τὸν ἑαυτὸν σας)	
	λύ·σονται	(=θὰ λύσουν τὸν ἑαυτὸν των)	

§ 10. Ὁ μέσος μέλλων ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἐνεργητικός, διακριτικὰ φωνήεντα ἐν τῇ ὀριστικῇ ε καὶ ο.

δ') Μέσος Ἀόριστος α'

§ 11. Ὁ μέσος ἀόριστος α' κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἔνικ.	ἔλυ σάμην	(= ἔλυσα τὸν ἑαυτὸν μου)
	ἔλύ σω	(= ἔλυσες τὸν ἑαυτὸν σου)
	ἔλύ σαιτο	(= ἔλυσε τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ.	ἔλυ-σάμεθα	(= ἐλύσαμεν τὸν ἑαυτὸν μας)
	ἔλύ-σασθε	(= ἐλύσατε τὸν ἑαυτὸν σας)
	ἔλύ-σαντο	(= ἔλυσαν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 12. Καταλήξεις Ἔνικ. -σάμην, -σώ, -σάτο
Πληθ. -σάμεθα, -σασθε, -σαντο.

ΣΗΜ. Τὸ -σω τοῦ β' ἔνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ -σασσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναιρέσεως τοῦ αὐο εἰς ω' ἐλύσασσο-ἐλύσασσο-ἐλύσω.

§ 13. Ὁ μέσος ἄρ. α' ἐν τῇ ὀριστικῇ ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἐνεργητικὸς, χρονικὸν χαρακτηῖρα σ καὶ διακριτικὸν φωνῆεν α.

ε') Μέσος καὶ παθητικὸς παρακείμενος.

§ 14. α') Ὁ μέσος παρκκμ. ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται ὡς ἐξῆς:

*Ἐχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, ἔχεις λύσει τὸν ἑαυτὸν σου, ἔχει λύσει τὸν ἑαυτὸν του — ἔχομεν λύσει τὸν ἑαυτὸν μας, ἔχετε λύσει τὸν ἑαυτὸν σας, ἔχουν λύσει τὸν ἑαυτὸν των.

β') Ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται κατὰ δύο τρόπους :

1) *Ἐχω λυθῆ, ἔχεις λυθῆ, ἔχει λυθῆ — ἔχομεν λυθῆ, ἔχετε λυθῆ, ἔχουν λυθῆ.

2) Εἶμαι (λε)λυμένος, -η, -ον — εἶσαι (λε)λυμένος, -η, -ον — εἶναι (λε)λυμένος, -η, -ον — εἶμεθα (λε)λυμένοι, -αι, -α — εἶθε (λε)λυμένοι, -αι, -α — εἶναι (λε)λυμένοι, -αι, -α.

§ 15. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς παρακείμενος εἶναι ὁ αὐτός· κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς:

Ἔνικ. λέλυ μαι, λέλυ σαι, λέλυ-ται

Πληθ. λελύ-μεθα, λέλυ-σθε, λέλυν-νται.

ζ') Μέσος καὶ παθητικὸς ὑπερσυντέλικος

§ 16. Τὸν μέσον καὶ παθητικὸν ὑπερσυντ. τῆς νέας ἔχομεν, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ἔχω, ἔχεις κλπ. τοῦ παρακμ. θέσωμεν τὸ εἶχον, εἶχες κλπ., καὶ ἀντὶ τοῦ εἶμαι, εἶσαι κλπ. τὸ ἦμην, ἦσο κλπ. Ὅθεν

Μέσος. Εἶχον λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, εἶχες λύσει τὸν ἑαυτὸν σου κλπ.

Παθητικ. Εἶχον λυθῆ, εἶχες λυθῆ κλπ. ἢ ἤμην (λε)λυμένος, -η, -ον — ἦσο (λε)λυμένος, -η, -ον κλπ.

§ 17. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς ὑπερσ. εἶναι ὁ αὐτός· κλίνεται δὲ ὡς ἑξῆς·

Ἐνικ.	ἐλελύ μην,	ἐλέλυ-σο,	ἐλέλυ-το
Πληθ.	ἐλελύ μεθα,	ἐλέλυ-σθε,	ἐλέλυ-ντο.

§ 18. Ὁ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικῇ δὲν ἔχουν εὖτε χρονικὴν χαρακτῆρα εὖτε διακριτικὸν φωνῆεν.

§ 19. Τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικῇ σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς· τοῦ μὲν παρακμ. διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου χρόνου καὶ τοῦ εἰσί, τοῦ δὲ ὑπερσυντ. διὰ τῆς αὐτῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἦσαν· λελυμένοι, -αι, -α εἰσί—λελυμένοι, -αι, -α ἦσαν.

ζ') Μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλων

§ 20. Τὸν μέσον καὶ παθητ. τιτιλ. μέλλ. τῆς νέας ἔχομεν, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ἔχω, ἔχεις κλπ. τοῦ μέσου καὶ παθητικ. παρακμ. θέσωμεν τὸ θὰ ἔχω, θὰ ἔχῃς κλπ., καὶ ἀντὶ τοῦ εἶμαι, εἶσαι κλπ. τὸ θὰ εἶμαι, θὰ εἶσαι κλπ. Ὅθεν

Μέσος. Θὰ ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, θὰ ἔχῃς λύσει τὸ ἑαυτὸν σου κλπ.

Παθητ. Θὰ ἔχω λυθῆ, θὰ ἔχῃς λυθῆ κλπ. ἢ θὰ εἶμαι (λε)λυμένος, -η, -ον — θὰ εἶσαι (λε)λυμένος, -η, -ον κλπ.

§ 21. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλων εἶναι ὁ αὐτός· κλίνεται δὲ ὡς ἑξῆς.

Ἐνικ.	λελύ-σομαι,	λελύ-ση, ἢ (-ει),	λελύ-σεται
Πληθ.	λελυ σόμεθα,	λελύ-σεσθε,	λελύ σονται.

§ 22. Ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλων ἔχει τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ παρακμ. καὶ τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος.

§ 23. Ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλων σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ τοῦ ἔσομαι, ἔσῃ κλπ., μέλλοντος τοῦ β εἶμι.

Ἐνικ.	λελυμένος,	-η,	-ον ἔσομαι, ἔσῃ (ει),	ἔσται
Πληθ.	λελυμένοι,	-αι,	-α ἔσόμεθα, ἔσεσθε,	ἔσονται.

η') Δυνικός

§ 24. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -εσθον, -εσθον. Μέλλ. -σεσθον,

-σεσθον.—Παρακμ. -σθον, -σθον.—Παρατκ. -εσθόν, -έσθην. —
Μέσος άόρ. α' σασθον, -σάσθην.—'Υπερσυντ. -σθον, -σθην.

Σημείωσις

α') 'Εάν αφαιρέσωμεν από τών καταλήξεων τών άρκτικών χρόνων τής όριστικής έν τή μέσση φωνή τούς χρονικούς χαρακτηήρας και τά διακριτικά φωνήεντα, όπου υπάρχουν, έχομεν τās προσωπικās καταλήξεις αυτών. 'Ενικ. -μαι, -σαι, -ται. Πληθ. μεθα, -σθε, νται.

β') 'Εάν αφαιρέσωμεν από τών καταλήξεων τών παραγομένων χρόνων τής όριστικής έν τή μέσση φωνή τούς χρονικούς χαρακτηήρας και τά διακριτικά φωνήεντα, όπου υπάρχουν, έχομεν τās προσωπικās καταλήξεις αυτών. 'Ενικ. μην, σο, το. Πληθ. μεθα -σθε, ντο.

2. 'Υποτακτική

α') 'Ενεστώς

§ 25. 'Η ύποτακτ. του ένεστ. τής μέσης φωνής και έν τή νέα και έν τή άρχαία κλίνεται όμοίως, πλην του β' ένικού προσώπου. Τουτό έν τή νέα λήγει εις ησαι ή -σαι, έν δέ τή άρχαία εις η.

'Ενικ.	λύ ωμαι,	λύ η,	λύ ηται
Πληθ.	λυ ώμεθα,	λύ-ησθε,	λύ ωνται.

ΣΗΜ. 'Εν τή νέα λέγεται άντι του λύεται και λύεται και άντι του λύησθε και λύεσθε.

§ 26. Καταλήξεις.	'Ενικ.	-ωμαι,	-η,	-ηται
	Πληθ.	-ώμεθα,	-ησθε,	-ωνται.

ΣΗΜ. Το -η του β' ένικ. προσώπου προήλθεν έκ του -ησαι δι' άποβολής του σ, εύρισκομένου μεταξύ φωνηέντων, και διά συναίρέσεως του -ηαι εις η.

Μέσος άόριστος α'

§ 27. 'Η ύποτακτ. του μέσου άορ. α' έχει τās καταλήξεις του ένεστ. και πρό αυτών τόν χρονικόν χαρακτηήρα σ' ήτοι

'Ενικ.	·σ·ωμαι,	·σ·η,	·σ·ηται
Πληθ.	·σ·ώμεθα,	·σ·ησθε,	·σ·ωνται.

Όθεν
 λύ·σωμαι, λύ·ση, λύ·σηται, λυ·σώμεθα, λύ·σησθε, λύ·σωνται.

γ') Παρακείμενος

§ 28. Ἡ ὑποτακτ. τοῦ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ὄ, ἧς κλπ., ὑποτακτικῆς τοῦ ῥήματος εἰμί.
λελυμένος, -η, -ον, ὄ, ἧς, ἦ—λελυμένοι, -αι, -α ὄμεν, ἦτε, ὄσι.

δ') Δυϊκός

§ 29. Καταλήξεις. Ἔνεστ. -ησθον, ησθον.—Μέσ. ἀόρ. α' -σησθον, σησθον. Ὁ δυϊκός τοῦ παρακμ. σχηματίζεται περιφραστικῶς· λελυμένος, -α, -ω ἦτον, ἦτον.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς ὑποτακ. τῆς μέσ. φωνῆς

§ 30. Ἡ ὑποτακτ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ ἔχει, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐνεργ., διακριτικὰ φωνήεντα η καὶ ω.

§ 31. Ἡ ὑποτακτ. ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τῶν ἀρ-κτικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

3. Εὐκτική

§ 32. Ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἡ εὐκτική τῆς μέσης φωνῆς σχηματίζεται διὰ τοῦ εἴθε νὰ καὶ τῆς ὑποτακτ. τοῦ ἐνεστ., ἀόρ. καὶ πρκμ., ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

α') Ἐνεστώς

§ 33. Ἐνικ. λυ-οίμην, λύ-οιο, λύ-οιτο

Πληθ. λυ οίμεθα, λύ-οισθε, λύ-οιντο.

Λυοίμην (μέσ. διαθέσεως)=εἴθε νὰ λύω τὸν ἑαυτὸν μου.

Λυοίμην (παθτ. διαθέσεως)=εἴθε νὰ λύωμαι (ὄπ' ἄλλου).

§ 34. Καταλήξεις. Ἐνικ. -οίμην, -οιο, -οιτο

Πληθ. -οίμεθα, -οισθε, -οιντο.

ΣΗΜ. Τὸ -οιο τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ -οισσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων.

β') Μέσος μέλλων

§ 35. Ἡ εὐκτ. τοῦ μέσου μέλλ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνε-στῶτος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν φρακτικῆρα σ' ἦτοι

Ἐνικ. -σ οίμην, -σ·οιο, -σ·οιτο

Πληθ. -σ·οίμεθα -σ·οισθε -σ·οιντο. Ὅθεν

Ἐνικ. λυ σοίμην, λύ-σοιο, λύ-σοιτο
 Πληθ. λυ-σοίμεθα, λύ-σοισθε, λύ-σοιντο.

γ') Τετελεσμένος μέλλων

§ 36 Ἡ εὐκτική τοῦ τετελεσμένου μέλλ. τῆς μέσης φωνῆς ἔχει τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ παρακμ. καὶ τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος. Ὅθεν

Ἐνικ. λε-λυσοίμην, λε-λύσοιο, λε-λύσοιτο
 Πληθ. λε-λυσοίμεθα, λε-λύσοισθε, λε-λύσοιντο.

δ') Μέσος ἀόριστος α'

§ 37. Ἐνικ. λυ-σαίμην (εἶθε νὰ λύσω τὸν ἑαυτὸν μου)
 λύ-σαιο (εἶθε νὰ λύσῃς τὸν ἑαυτὸν σου)
 λύ-σαιτο (εἶθε νὰ λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)

Πληθ. λυ-σαίμεθα (εἶθε νὰ λύσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας)
 λύ-σαισθε (εἶθε νὰ λύσετε τὸν ἑαυτὸν σας)
 λύ-σαιντο (εἶθε νὰ λύσουν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 38. Καταλήξεις. Ἐνικ. -σαίμην, -σαιο, -σαιτο
 Πληθ. -σαίμεθα, -σαισθε, -σαιντο.

ΣΗΜ. Τὸ -αιο τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου προῆλθεν ἐκ τοῦ -αισο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων.

ε') Παρακείμενος

§ 39. Ἡ εὐκτ. τοῦ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του καὶ τοῦ]-εῖην, εἷης κλπ., εὐκτικής τοῦ ῥήματος εἰμί.

λελυμένος, -η, -ον εἶην, εἷης, εἶη
 λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἶητε, εἶεν.

Λελυμένος εἶην (μέσ. διαθέσεως)=εἶθε νὰ ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου.

Λελυμένος εἶην (παθητ. διαθέσεως)=εἶθε νὰ ἔχω λυθῆ ἢ εἶθε νὰ εἶμαι (λε)λυμένος.

ς') Δυϊκός

§ 40. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -οισθον, -οίσθην. — Μέσ. μέλλ. -σοισθον, -σοίσθην.—Μέσ. ἀόρ. α' -σαισθον, -σαίσθην. Ὁ δυϊ-

κός τοῦ παρακμ. σχηματίζεται περιφραστικῶς· λελυμένω, -α, -ω εἶτον, εἶτην.

ζ') Παρατηρήσεις περὶ τῆς εὐκτικῆς τῆς μέσης φωνῆς

§ 41. Ὡς διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει καὶ ἡ εὐκτική τῆς μέσης φωνῆς εἰς μὲν τοὺς ἄλλους χρόνους οἱ, εἰς δὲ τὸν μέσον ἄορ. α' αἱ.

§ 42. Ἡ εὐκτική ἔχει προσωπικὰ καταλήξεις τὰς τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

4. Προστακτική

α') Ἐνεστώς

§ 43. Ἐνικ. β' λύ-ου (=νά λύσαι)

γ' λύ-έσθω (=ἄς λύεται)

Πληθ. β' λύ-εσθε (=νά λύσεθε)

γ' λυ-έσθων ἢ λυ-έσθωσαν (=ἄς λύονται).

§ 44. Καταλήξεις. Ἐνικ. ·ου, ·έσθω

Πληθ. εσθε, ·έσθων ἢ έσθωσαν.

ΣΗΜ. Τὸ ου τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ ·εσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, μεταξύ φωνηέντων εὐρισκομένου, καὶ διὰ συναίρεσεως τοῦ ·εο εἰς ·ου· λύ-εσο—λύ-εο—λύ-ου.

β') Μέσος ἄοριστος α'

§ 45. Ἐνικ. β' λῦ-σαι (=λύσον τὸν ἑαυτὸν σου)

γ' λυ-σάσθω (=ἄς λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)

Πληθ. β' λύ-σασθε (=λύσατε τὸν ἑαυτὸν σας)

γ' λυ-σάσθων ἢ

λυ-σάσθωσαν (=ἄς λύσουν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 46. Καταλήξεις. Ἐνικ. ·σαι, ·σ-άσθω

Πληθ. ·σ-ασθε, ·σ-άσθων ἢ -σ-άσθωσαν.

γ') Παρακείμενος

§ 47. Ἐνικ. β' λέλυ-σο, γ' λελύ-σθω

Πληθ. β' λέλυ-σθε, γ' λελύ-σθων ἢ λελύ-σθωσαν.

Λέλυσο (μέσ. διαθέσεως) =νά ἔχῃς λύσει τὸν ἑαυτὸν σου.

Λέλυσο (παθτ. διαθέσεως) =νά ἔχῃς λυθῆ ἢ νὰ εἶσαι (λε) λυμένος.

δ') Δυϊκός

§ 48. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -εσθον, ·έσθων. — Μέσ. ἄορ. α' -σασθον, -σάσθων. Παρακμ. ·σθον, -σθων.

ε') Παρατηρήσεις περί τῆς προστακτ. τῆς μέσης φωνῆς

§ 49. Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι τὸ ε, τοῦ δὲ μέσου ἄορ. α' τὸ α, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ. Ὁ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ ἐν τῇ προστακτ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

§ 50. Προσωπικαὶ καταλήξεις πάντων τῶν χρόνων τῆς προστακτικῆς τῆς μέσης φωνῆς εἶναι: Ἐνικ. σο, σθω.— Πληθ. σθε, σθων ἢ σθωσαν.

Ἐξαιρεῖται τὸ δ' ἐνικ. πρόσπ. τοῦ μέσ. ἄορ. α', τὸ ὁποῖον ἔχει-αι.

B. Ὁἱ ὀνομαστικοὶ τύποι

I. Ἀπαρέμφατον.

§ 51. Ἐνεστ. λύ-εσθαι. Μέσ. μέλλων λύ-σεσθαι. Τετέλ. μέλλ. λελύ-σεσθαι. Μέσος ἄορ. α' λύ-σασθαι. Παρακ. λελύ-σθαι.

§ 52. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -σθαι. Μέσος καὶ τετέλεσ. μέλλ. -σεσθαι—Μέσος ἄορ. α' -σασθαι. Παρακ. -σθαι.

§ 53. Κοινὴ κατάληξις τοῦ ἀπαρεμφάτου πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι -σθαι.

§ 54. Διακριτικὸν φωνῆεν τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς μέσης φωνῆς εἶναι τὸ ε. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσος ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὸ α. Ὁ δὲ παρακείμενος καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν,

II Μετοχή

§ 55. Ἐνεστ.	λυ-όμενος,	μένη,	-όμενον.
Μέσ. μέλλ.	λυ σ όμενος,	-σ ομένη,	-σ-όμενον.
Τετέλ. μέλλ.	λελυ-σ όμενος,	-σ ομένη,	-σ-όμενον.
Μέσος ἄορ. α'	λυ σ-άμενος,	-σ-αμένη,	-σ άμενον.
Παρακμ.	λελυ-μένος,	-μένη,	-μένον.

§ 56. Κοινὴ κατάληξις τῆς μετοχῆς πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι -μενος, -μένη, -μενον.

§ 57. Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ μετοχὴ τῆς μέσης φωνῆς τὸ ο. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσος ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὸ α. Ὁ δὲ παρακείμενος καὶ ἐν τῇ μετοχῇ δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

C. Παθητικὸς μέλλων α' καὶ παθητικὸς ἄορ. α'

I. Παθητικὸς μέλλων α'.

§ 58. Ὁ παθητικὸς μέλλων α' ἔχει εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, εἰς

τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ -θη. Ὡστε

§ 59. Αἱ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος α' εἶναι·

Ὀριστ.	)	-θή-σομαι,	-θή-ση(ει),	-θή-σεται
		-θη-σόμεθα,	-θή-σεσθε,	-θή-σονται.
Εὐκτικ.		-θη-σολίμην,	-θή-σοιο,	-θή-σοιτο
		-θη-σοίμεθα	-θή-σοισθε,	-θή-σοίντο
Ἀπαρέμφ.		-θή-σεσθαι.		
Μετοχ.		-θη-σόμενας,	-θη-σομένη,	-θη-σόμενον.
		Ἔθεν		

§ 60. Ὁ παθητικὸς μέλλων α' κλίνεται ὡς ἐξῆς.

Ὀριστικ.	Ἐνικ.	λυ-θήσομαι	= θὰ λυθῶ (ὕπ' ἄλλου)	
		λυ-θήση(ει)	= θὰ λυθῆς	
		λυ-θήσεται	= θὰ λυθῆ	
	Πληθ.	λυ-θησόμεθα	= θὰ λυθῶμεν	
		λυ-θήσεσθε	= θὰ λυθῆτε	
		λυ-θήσονται	= θὰ λυθοῦν.	
Εὐκτ.	Ἐνικ.	λυ-θησολίμην,	λυ-θήσοιο,	λυ-θήσοιτο
	Πληθ.	λυ-θησοίμεθα,	λυ-θήσοισθε,	λυ-θήσοίντο.
Ἀπαρέμφ.		λυ-θήσεσθαι.		

Μετοχ. λυ-θησόμενος, λυ-θησομένη, λυ-θησόμενον.

ΣΗΜ. Ὁ παθητικὸς μέλλων α' ἔχει χρονικὸν χαρακτῆρα τὸ θη καὶ τὸ σ.

II. Παθητικὸς ἀόρ. α'

§ 61. Ὁ παθητικὸς ἀόρ. α' τῆς ἀρχαίας ἐν τῇ ὀριστικῇ, ὑποτακτικῇ καὶ μετοχῇ κλίνεται, ὅπως καὶ ὁ τῆς νέας.

Ὀριστ.	Ἐνικ.	ἐλύ-θην,	ἐλύ-θης,	ἐλύ-θη
	Πληθ.	ἐλύ-θημεν,	ἐλύ-θητε,	ἐλύ-θησαν.
Ὑποκτ.	Ἐνικ.	λυ-θῶ,	λυ-θῆς,	λυ-θῆ
	Πληθ.	λυ-θῶμεν,	λυ-θῆτε,	λυ-θῶσι.
Μετοχ.		λυ-θείς,	λυ-θεῖσα,	λυ-θέν.

§ 62. Ἐν τῇ εὐκτ., προσκτ. καὶ ἀπαρέμφ. κλίνεται ὡς ἐξῆς.

Εὐκτ.	Ἐνικ.	λυ-θειην	(=εἶθε νὰ λυθῶ (ὕπ' ἄλλου))
		λυ-θείης	(=εἶθε νὰ λυθῆς)
		λυ-θείη	(=εἶθε νὰ λυθῆ)

	Όριστική	Υποτακτική	Εὐκτική
Ένεστώς	παιδεύ-ω παιδεύ-εις παιδεύ-ει παιδεύ-ομεν παιδεύ-ετε παιδεύ-ουσι(ν)	παιδεύ-ω παιδεύ-ης παιδεύ-η παιδεύ-ωμεν παιδεύ-ητε παιδεύ-ωσι(ν)	παιδεύ-οιμι παιδεύ-οις παιδεύ-οι παιδεύ-οιμεν παιδεύ-οιτε παιδεύ-οιεν
Παρατατικ.	ἐπαίδευ-ον,	ἐπαίδευ-ες,	ἐπαίδευ-ε(ν),
Μέλλον	παιδεύ-σω παιδεύ-σεις παιδεύ-σει παιδεύ-σομεν παιδεύ-σετε παιδεύ-σουσι(ν)		παιδεύ-σοιμι παιδεύ-σοις παιδεύ-σοι παιδεύ-σοιμεν παιδεύ-σοιτε παιδεύ-σοιεν
Αόριστος	ἐπαίδευ-σα ἐπαίδευ-σας ἐπαίδευ-σε(ν) ἐπαίδευ-σαμεν ἐπαίδευ-σατε ἐπαίδευ-σαν	παιδεύ-σω παιδεύ-σης παιδεύ-ση παιδεύ-σομεν παιδεύ-σητε παιδεύ-σωσι(ν)	παιδεύ-σαιμι παιδεύ-σαις ἤ παιδεύ-σαις παιδεύ-σαι ἤ παιδεύ-σαιε(ν) παιδεύ-σαιμεν παιδεύ-σαιτε παιδεύ-σαιεν ἤ παιδεύ-σαιαν
Παρακείμενος	πεπαίδευ-κα πεπαίδευ-κας πεπαίδευ-κε(ν) πεπαίδευ-καμεν πεπαίδευ-κατε πεπαίδευ-κασι(ν)	πεπαίδευ-κω ἤ πεπαίδευκώς ὦ πεπαίδευ-κῆς ἤ πεπαίδευκώς ἤς πεπαίδευ-κῆ ἤ πεπαίδευκώς ἤ πεπαίδευ-κόμεν ἤ πεπαίδευκότες ὦμεν πεπαίδευ-κῆτε ἤ πεπαίδευκότες ἤτε πεπαίδευ-κωσι(ν) ἤ πεπαίδευκότες ὦσι(ν)	πεπαίδευ-κοιμι ἤ πεπαίδευκώς εἶην πεπαίδευ-κοις ἤ πεπαίδευκώς εἶης πεπαίδευ-κοι ἤ πεπαίδευκώς εἶη πεπαίδευ-κοιμεν ἤ πεπαίδευκότες εἶμεν πεπαίδευ-κοιτε ἤ πεπαίδευκότες εἶητε πεπαίδευ-κοιεν ἤ πεπαίδευκότες εἶεν
Υπρσντ.	ἐπεπαίδευ-κειν,	ἐπεπαίδευ-κεις,	ἐπεπαίδευ-κει,

φήματος φωνηεντολήχτου
τική φωνή

Προστακτ.	Ἀπρμφ.	Μετοχή
παιδευ-ε παιδευ-έτω παιδευ-ετε παιδευ-όντων ἢ παιδευ-έτωσαν	παιδευ-ειν	παιδευ-ων παιδευ-ουσα παιδευ-ον
ἐπαιδευ-ομεν, ἐπαιδευ-ετε, ἐπαιδευ-ον.		
	παιδευ-σειν	παιδευ-σων παιδευ-σουσα παιδευ-σον
παιδευ-σον παιδευ-σάτω	παιδευ-σαι	παιδευ-σᾶς παιδευ-σασα παιδευ-σᾶν
πεπαιδευκώς, -κυῖα, -κός ἴσθι πεπαιδευκώς, -κυῖα, -κός ἔστω πεπαιδευκότες, -κυῖαι, -κότα ἔστε πεπαιδευκότες, -κυῖαι, -κότα ἔστων ἢ ἔστω- [σαν.	πεπαιδευ-κέναι	πεπαιδευ-κός πεπαιδευ-κυῖα πεπαιδευ-κός
ἐπεπαιδευ-κειμεν, ἐπεπαιδευ-κειτε, ἐπεπαιδευ-κεισαν		

	Ὀριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτι-
Ἐνεστώς	παιδεύ-ομαι παιδεύ-η(-ει) παιδεύ-εται παιδευ-όμεθα παιδεύ-εσθε παιδεύ-ονται	παιδεύ-ομαι παιδεύ-η παιδεύ-ηται παιδευ-όμεθα παιδεύ-ησθε παιδεύ-ονται	παιδευ-οίμην παιδεύ-οιο παιδεύ-οιτο παιδευ-οίμεθα παιδεύ-οισθε παιδεύ-οιντο
	Παρατατικ.	ἐπαιδευ-όμην,	ἐπαιδεύ-ου,
Μέσος μέλλον	παιδεύ-σομαι παιδεύ-ση (-ει) παιδεύ-σεται παιδευ-σόμεθα παιδεύ-σεσθε παιδεύ-σονται		παιδευ-σοίμην παιδεύ-σοιο παιδεύ-σοιτο παιδευ-σοίμεθα παιδεύ-σοισθε παιδεύ-σοιντο
Μέσος ἄοριστος α'	ἐπαιδευ-σάμην ἐπαιδεύ-σω ἐπαιδεύ-σατο ἐπαιδευ-σάμεθα ἐπαιδεύ-σασθε ἐπαιδεύ-σαντο	παιδεύ-σωμαι παιδεύ-ση παιδεύ-σηται παιδευ-σόμεθα παιδεύ-σησθε παιδεύ-σονται	παιδευ-σαίμην παιδεύ-σαιο παιδεύ-σαιτο παιδευ-σαίμεθα παιδεύ-σαισθε παιδεύ-σαιντο
Παρακείμενος	πεπαιδευ-μαι πεπαιδευ-σαι πεπαιδευ-ται πεπαιδεύ-μεθα πεπαιδευ-σθε πεπαιδευ-νται ἢ πεπαιδευμένοι εἰσί	πεπαιδευμένος, -η, -ον ὦ πεπαιδευμένος, -η, -ον ἤς πεπαιδευμένος, -η, -ον ἦ πεπαιδευμένοι, -αι, -α ὦμεν πεπαιδευμένοι, -αι, -α ἦτε πεπαιδευμένοι, -αι, -α ὡσι	πεπαιδευμένος, -η, πεπαιδευμένος, -η, πεπαιδευμένος, -η, πεπαιδευμένοι, -αι, πεπαιδευμένοι, -αι, πεπαιδευμένοι, -αι,

φωνή

κ ή	Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
	<p>παιδεύ-ου παιδευ-έσθω</p> <p>παιδεύ-εσθε παιδευ-έσθων ἢ παιδευ-έσθωσαν</p>	παιδεύ-εσθαι	<p>παιδευ-όμενος παιδευ-ομένη παιδευ-όμενον</p>
	ἐπαιδευ-όμεθαι,	ἐπαιδεύ-εσθε,	ἐπαιδεύ-οντο
		παιδεύ-σεσθαι	<p>παιδευ-όμενος</p> <p>παιδευ-ομένη παιδευ-όμενον</p>
	<p>παιδευ-σαι παιδευ-σάσθω</p> <p>παιδεύ-σασθε παιδευ-σάσθων ἢ παιδευ-σάσθωσαν</p>	παιδεύ-σασθαι	<p>παιδευ-σάμενος</p> <p>παιδευ-σαμένη παιδευ-σάμενον</p>
<p>-ον εἶην</p> <p>-ον εἶης</p> <p>-ον εἶη</p> <p>-α εἶμεν</p> <p>-α εἶητε</p> <p>-α εἶεν</p>	<p>πεπαιδευ-σο πεπαιδεύ-σθω</p> <p>πεπαιδευ-σθε πεπαιδεύ-σθων ἢ πεπαιδεύ-σθωσαν</p>	πεπαιδεύ-σθαι	<p>πεπαιδευ-μένος</p> <p>πεπαιδευ-μένη πεπαιδευ-μένον</p>

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
	Ἐπερσυντ. ἐπεπαιδευ-μην, ἐπεπαιδευ-σο, ἐπεπαιδευ-το,		
Τετλεισμένος μέλλων	πεπαιδεύ-σομαι πεπαιδεύ-ση (-σει) κλπ. ἢ πεπαιδευμένος, -η, -ον ἔσομαι, ἔση (-ει), ἔσται κλπ.		πεπαιδευ-σοίμην πεπαιδευ-σοιο πεπαιδευ-σοιτο πεπαιδευ-σοίμεθα πεπαιδευ-σοισθε πεπαιδευ-σοιντο
Παθητικός μέλλων α'	παιδευ-θήσομαι παιδευ-θήση (-ει) παιδευ-θήσεται παιδευ-θήσόμεθα παιδευ-θήσεσθε παιδευ-θήσονται		παιδευ-θήσοίμην παιδευ-θήσοιο παιδευ-θήσοιτο παιδευ-θήσοίμεθα παιδευ-θήσοισθε παιδευ-θήσοιντο
Παθητ. ἀόριστος α'	ἐπαιδεύ-θην ἐπαιδεύ-θης ἐπαιδεύ-θη ἐπαιδεύ-θημεν ἐπαιδεύ-θητε ἐπαιδεύ-θησαν	παιδευ-θῶ παιδευ-θῆς παιδευ-θῆ παιδευ-θῶμεν παιδευ-θῆτε παιδευ-θῶσι(ν)	παιδευ-θείην παιδευ-θείης παιδευ-θείη παιδευ-θείμεν ἢ παιδευ-θείμεν παιδευ-θείτε ἢ παιδευ-θείητε παιδευ-θείεν ἢ παιδευ-θείησαν

Προστακτική	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή
ἐπεπαιδεύ-μεθα, ἐπεπαιδευ-σθε, ἐπεπαιδευ-ντο ἢ πεπαιδευμένοι ἦσαν	πεπαιδεύ-σεσθαι	πεπαιδευ-σόμενος πεπαιδευ-σομένη πεπαιδευ-σόμενον
	παιδευ-θήσεσθαι	παιδευ-θησόμενος παιδευ-θησομένη παιδευ-θησόμενον
παιδεύ-θητι παιδευ-θήτω παιδεύ-θητε παιδευ-θέντων ἢ παιδευ-θήτωσαν	παιδευ-θήναι	παιδευ-θείς παιδευ-θεῖσα παιδευ-θέν <i>κ</i>

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

1. Ένεστώς

§ 1. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ῥημάτων, τὰ ὅποια ἔχουν ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς χειλόφωνον, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ τ εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τότε δὲ τὰ χειλόφωνα β καὶ φ πρὸ τοῦ τ τρέπονται εἰς τὸ ἀντίστοιχον φιλὸν π' κόπτω (κοπ-), βλάπτω (βλαβ), κρύπτω (κρυφ).

§ 2. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ῥημάτων, τὰ ὅποια ἔχουν ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς ὀδοντόφωνον, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ j εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τὰ ὀδοντόφωνα τ, θ ἐνοῦνται μετὰ τοῦ j εἰς σσ (τσ), τὸ δὲ δ ἐνοῦται μετὰ τοῦ j εἰς ζ· πυρέσσω ἢ πυρέττω (πυρετ jω), πλάσσω ἢ πλάττω (πλαθ jω), ἐλπίζω (ἐλπίδ jω).

§ 3. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ῥημάτων, τὰ ὅποια ἔχουν ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς οὐρανισκόφωνον, σχηματίζεται ἐπίσης διὰ τῆς προσθήκης τοῦ j εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τὰ οὐρανισκόφωνα κ καὶ χ ἐνοῦνται μετὰ τοῦ j εἰς σσ (τσ), τὸ δὲ γ ἐνοῦται μετὰ τοῦ j εἰς ζ· φυλάσσω ἢ φυλάττω (φυλακ jω), ταράσσω ἢ ταράττω (ταραχ jω), ἀρπάζω (ἀρπαγ jω).

2. Ένεργ. καὶ μέσ. μέλλων, ενεργ. ἀόρ. α' καὶ μέσ. ἀόρ. α'

§ 4. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου μέλλ. καὶ ἀορ. α' μεταβάλλεται κατὰ τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν ἀφωνολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως πρὸ τοῦ σ τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς (Κεφ. I', § 8, α', 1—3) πλέκω, πλέξω βλάπτω (βλαβ), βλάψω - πείθω, πείσω

§ 5. Τὰ εἰς ἴσω ὑπερδυσύλλαβα ῥήματα τὰ ἔχοντα ῥηματικὸν θέμα εἰς δ σχηματίζουν τὸν μὲν ενεργ. μέλλ. εἰς ἰῶ (ιεῖς, ·ιεύ·, ·ιούμεν, ·ιείτε, ·ιούσι), τὸν δὲ μέσον μέλλοντα εἰς ἰοῦμαι (ἰῆ

·ιει, ·ιείται, ιούμεθα, ·ιείσθε, ιούνται)· νομίζω, νομιῶ — ἀγωνίζομαι, ἀγωνιοῦμαι Ὁ μέλλον εἶδος λέγεται ἄττικός.

3) Παθητικός μέλλ. α' και παθητ. ἀορ. α'

§ 6. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν ἀφωολήκτων ῥημάτων πρὸ τοῦ θ τῶν καταλήξεων τοῦ παθ. μέλλ. και ἀορ. α' μεταβάλλεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνες :

α') Τὰ χειλόφωνα και οὐρανισκόφωνα, ἂν εἶναι φιλὰ ἢ μέσα (π, β — κ, γ) τρέπονται εἰς τὰ ἀντίστοιχα δασέα (φ, χ)· πέμπω, ἐπέμφθην — διώκω, ἐδιώχθην — ἄγω, ἤχθην.

β') Τὰ ὀδοντόφωνα, ἐπειδὴ ἀκολουθεῖ και ἄλλο ὀδοντόφωνον (θ), τρέπονται εἰς σ'· πείθομαι, πεισθήσομαι — ψεύδομαι, ἐψεύσθην. X

4. Ἐνεργητικός παρακείμενος και ὑπερσυντέλικος

§ 7. Τὰ ἔχοντα ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς ὀδοντόφωνον σχηματίζουν τὸν ἐνεργ. παρακμ. και ὑπερσυντ. διὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος κ. Τὰ ὀδοντόφωνα πρὸ τοῦ κ ἀποβάλλονται· πείθω, πέπικα, ἐπεπείκειν.

§ 8. α') Τὰ ἔχοντα ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς χειλόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον σχηματίζουν τὸν ἐνεργ. παρακμ. και ὑπερσυντ. διὰ τροπῆς τοῦ χαρακτήρος τοῦ ῥηματικοῦ θέματος εἰς δασύν· τρίβω, τέτριφα — βλάπτω (βλαβ.), βέβλαφα — κόπτω, κέκοφα — φυλάττω (φυλακ), πεφυλάχα — τάττω (ταγ), τέταχα.

β') Οἱ διὰ δασύνσεως τοῦ χαρακτήρος σχηματιζόμενοι ἐνεργ. παρακμ. και ὑπερσυντ. τρέπουν τὸ ε τοῦ θέμ. εἰς σ'· κλέπτω, κέκλοφα — πέμπω, πέπομφα, ἐπεπόμφειν — τρέφω, τέτροφα.

§ 9. Οἱ ἐνεργ. παρακμ. και ὑπερσυντ. οἱ ἔχοντες χρονικὸν χαρακτήρα κ και οἱ σχηματιζόμενοι διὰ δασύνσεως τοῦ χαρακτήρος λέγονται παρακείμενοι και ὑπερσυντέλικοι πρῶτοι.

5) Παρακμ. και ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς

§ 10. Ἐν τῷ παρακμ. και ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν ἀφωολήκτων ῥημάτων γίνονται αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ μετὰ τὴν εἰς τὸ

χρονικὸν θέμα προσάρτησιν τῶν καταλήξεων -μαι, -σαι κλπ.,
μην, σο κλπ.

α') Τὸ σ τῶν καταλήξεων, μεταξὺ συμφῶνων εὐρισκόμενον,
ἀποβάλλεται· γέγραφε (γέγραφ-σθε).

β') Ὁ ὀδοντόφωνος χαρακτήρ,

1) ἐὰν ἀκολουθῇ σ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὸ καὶ ἔπειτα ἀπλο-
ποιεῖται τὸ σσ· πέπεισαι (πεπειθ σαι)·

2) ἐὰν ἀκολουθῇ μ ἢ ἄλλο ὀδοντόφωνον, μεταβάλλεται εἰς σ·
πέπεισαι (πεπειθ μαι), πέπεισαι (πεπειθ ται).

γ') Ὁ χειλόφωνος χαρακτήρ,

1) ἐὰν ἀκολουθῇ μ, μεταβάλλεται εἰς μ· γέγραμμαι (γε-
γραφ μαι)

2) μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ψ· γέγραψαι (γεγραφ σαι).

δ') Ὁ οὐρανισκόφωνος χαρακτήρ,

1) ἐὰν ἀκολουθῇ μ, μεταβάλλεται εἰς γ· τετάρραμμαι (τετα-
ραχ μαι)·

2) μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ξ· πέπραξαι (πεπραγ σαι).

ε') Ὁ χειλόφωνος καὶ οὐρανισκόφωνος χαρακτήρ, ἐὰν ἀκολουθῇ
τ, τρέπεται εἰς ψιλόν, ἂν δὲν εἶναι τοιοῦτος· ἐὰν δὲ ἀκολουθῇ θ,
τρέπεται εἰς δασύν, ἂν ὡσαύτως δὲν εἶναι τοιοῦτος· βέβλαπται (βε-
βλαβ ται) — τετάρρακται (τεταραχ ται) — βέβλαφθε (βεβλαβ(σ)θε) —
πέπραχθε (πεπραγ (σ)θε).

ΣΗΜ. Ὅταν συμπέσῃ γγ ἢ μμ πρὸ τοῦ μ, ἀποβάλλεται τὸ ἐν
γ ἢ μ ἐλέγχω, ἐλήλεγμαι (ἐλήλεγχ μαι, ἐλήλεγγ μαι) — κάμπω,
κεκαμμένος (κεκαμπ μένος, κεκαμμ μένος) — πέμπω, πεπεμμένος, —
φθέγγομαι, ἔφθεγμαι.

§ 11. Τῶν ἀφωολήκτων ῥημάτων τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ
παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικῇ σχηματι-
ζεται περιφραστικῶς (πρβλ. κεφ. ΚΓ', § 19)।

§ 12. Ὁ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν ῥημά-
των στρέφω, τρέπω καὶ τρέφω σχηματίζονται ἐκ θέμ. στράφ,
τράπ-, τράφ· ἔστραμμαι, ἔστράμμην — τετραμμένος — τέθραμμαι,
ἔτεθράμμην.

§ 13. Παραδείγματα κλίσεως παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς
μέσης φωνῆς ἀφωολήκτων ῥημάτων.

Ὅριστικ.		Προστακτ.	Ἀπαρέμφ.
Παρακμ.	Ἑπερουντ.	Παρακμ.	Μετοχή
πέπεισ-μαι	ἐπέπεισ-μην		πεπεῖσ-θαι
πέπει-σαι	ἐπέπει-σο	πέπει-σο	
πέπεισ-ται	ἐπέπεισ-το	πεπεῖσ-θω	πεπεισ-μένος
πεπεῖσ-μεθα	ἐπέπεισ-μεθα	πέπεισ-θε	πεπεισ-μένη
πέπεισ-θε	ἐπέπεισ-θε	πεπεῖσ-θων ἢ	πεπεισ-μένον
πεπεισ-μένοι εἰσί(ν)	πεπεισ-μένοι ἦσαν	πεπεῖσ-θωσαν	
γέγραμ-μαι	ἐγεγράμ-μην		γεγράφ-θαι
γέγραψαι	ἐγέγραψο	γέγραψο	
γέγραπ-ται	ἐγέγραπ-το	γεγράφ-θω	γεγραμ-μένος
γεγράμ-μεθα	ἐγεγράμ-μεθα	γέγραφ-θε	γεγραμ-μένη
γέγραφ-θε	ἐγέγραφ-θε	γεγράφ-θων ἢ	γεγραμ-μένον
γεγραμ-μένοι εἰσί(ν)	γεγραμ-μένοι ἦσαν	γεγράφ-θωσαν	
πέπραγ-μαι	ἐπεπράγ-μην		πεπράχ-θαι
πέπραξαι	ἐπέπραξο	πέπραξο	
πέπρακ-ται	ἐπέπρακ-το	πεπράχ-θω	πεπραγ-μένος
πεπράγ-μεθα	ἐπεπράγ-μεθα	πέπραχ-θε	πεπραγ-μένη
πέπραχ-θε	ἐπέπραχ-θε	πεπράχ-θων ἢ	πεπραγ-μένον
πεπραγ-μένοι εἰσί(ν)	πεπραγ-μένοι ἦσαν	πεπράχ-θωσαν	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

I. Ἑνεργητικὸς ἄοριστος δ΄

§ 1. α΄) Ὁ ἐνεργητικὸς ἄορ. δ΄ εἰς τὴν ὀριστικὴν, τὴν ὑποτακτικὴν, εἰς τὰ δ΄ πρόσωπα τῆς προστακτικῆς καὶ εἰς τὴν μετοχὴν κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

Ὅριστ. ἔφυγ-ον, ἔφυγ-ες, ἔφυγ-ε — ἐφύγ-ομεν, ἐφύγ-ετε, ἔφυγ-ον.

Ἑποτ. φύγ-ω, φύγ-ης, φύγ-η — φύγ-ωμεν, φύγ-ητε, φύγωσι.

Προστ. φύγ-ε, **φυγ-έτω**, φύγ-ετε, **φυγ ὄντων** ἢ **φύγ-έτωσαν**.

Μετοχ. φυγ-ών, φυγ-ούσα, φυγ-όν.

β') Ἡ εὐκτική καὶ τὸ ἀπαρέμφατον κλίνονται ὡς ἑξῆς :

Εὐκτικ. φύγ οἰμι, φύγ οἰς, φύγ-οι, φύγ οἰμεν, φύγ οἰτε, φύγ-οιεν. — Ἀπαρμφ. φυγ εἶν. Ὡστε

§ 2. Ὁ ἐνεργ. ἄορ. β' εἰς μὲν τὴν ὀριστικὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. παρατατικοῦ, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστιῶτος.

ΣΗΜ. Ὁ ἐνεργ. ἄορ. β' ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ. τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου τῆς μετοχῆς τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς ληγούσης· ἐλθεῖν, ἐλθών, ἐλθόν — ἀπελθεῖν, ἀπελθών, ἀπελθόν.

§ 3. Τὸ β' ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτ. τῶν ἐνεργητικῶν ἀορίστων β' ἦλθον, ἦῤρον, εἶπον, ἔλαβον καὶ εἶδον τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης· ἐλθέ, εὐρέ, εἰπέ, λαβέ, ἰδέ. Ἀλλὰ τὰ σύνθετα τούτων ἀναδιδάξουν τὸν τόνον· ἀπελθε, πάριδε, παράλαβε.

2. Μέσος ἀόριστος β'

§ 4. Ὁ μέσος ἄορ. β' εἰς μὲν τὴν ὀριστικὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ τῆς μέσης φωνῆς, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστιῶτος τῆς μέσης φωνῆς.

Ὅριστ. ἦγαγ ὄμην, ἦγάγ ου, ἦγάγ-ετο — ἦγαγ ὄμεθα, ἦγάγ εσθε, ἦγάγ οντο. Ὑποστ. ἀγάγ-ομαι, ἀγάγ η, ἀγάγ ηται — ἀγαγ ὄμεθα, ἀγάγ ησθε, ἀγάγ ωνται. Εὐκτ. ἀγαγ-οίμην, ἀγάγ οιο, ἀγάγ οίτο — ἀγαγ οίμεθα, ἀγάγ οισθε ἀγάγ οιντο. Προστ. ἀγαγ οῦ, ἀγαγ ἐσθῶ — ἀγάγ εσθε, ἀγαγ ἐσθῶν ἢ ἀγαγ ἐσθῶσαν. Ἀπαρμφ. ἀγαγ ἐσθαι. Μετοχ. ἀγαγ ὄμενος, ἀγαγ ὀμένη, ἀγαγ ὀμενον.

§ 5. Τὸ β' ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ μέσου ἄορ. β' τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥήμα· λαβοῦ, ἀντιλαβοῦ. Κατ' ἐξαιρέσιν ἀναδιδάσσεται ὁ τόνος, ἂν ἡ προστακτικὴ εἶναι μονοσύλλαβος καὶ σύνθετος μετὰ δυσυλλάβου προθέσεως, ἢ ὅποια δὲν ἔπαθεν ἐκθλιψιν τοῦ τελικοῦ φωνήεντος· παρά σχου, ἐπὶ σπου

§ 6. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ μέσου ἄορ. β' τονίζεται ἐπὶ τῆς παρα-

ληγούσης, είτε ἄπλοῦν εἶτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥήμκ' γενέσθαι, συγγενέσθαι.κ

3. Παθητ. μέλλων β' καὶ παθητ. ἄορ. β'

§ 7. Ὁ παθητικὸς μέλλων β' καὶ ὁ παθητικὸς ἄορ. β' διακρίνονται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος α' καὶ τοῦ παθητικοῦ ἄορ. α' ἐκ τοῦ ὅτι αἱ κατάληξεις αὐτῶν δὲν ἔχουν τὸ θ.

§ 8. Ὁ παθητικὸς μέλλων β' κλίνεται, ὅπως καὶ ὁ παθητικὸς μέλλων α', ὁ δὲ παθητικὸς ἄορ. β', ὅπως καὶ ὁ παθητικὸς ἄορ. α'· μόνον ἐν τῷ β' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς προστακτικῆς τοῦ παθητικοῦ ἄορ. β' ἢ κατάληξις -θι δὲν γίνεται -τι, ὅπως ἐν τῷ παθητ. ἄορ. α'.

Παθητικὸς μέλλ. β'. Ὅριστ. ἀλλαγ-ήσομαι, ἀλλαγ-ήση (ει) κλπ. Εὐκτικ. ἀλλαγ-ησοίμην, ἀλλαγ-ήσοιο κλπ. Ἀπαρμφ. ἀλλαγ-ήσεσθαι. Μετοχ. ἀλλαγ-ησόμενος, -η -ον.

Παθητικὸς ἄορ. β'. Ὅριστ. ἠλλάγ-ην, ἠλλάγ-ης κλπ. Ὑποτ. ἀλλαγ-ῶ, ἀλλαγ-ῆς κλπ. Εὐκτικ. ἀλλαγ-εῖην, ἀλλαγ-εῖης κλπ. Προσ-τακτ. ἀλλάγ-ηθι, ἀλλαγ-ήτω κλπ. Ἀπαρμφ. ἀλλαγ-ῆναι. Μετοχ. ἀλλαγ-εῖς, ἀλλαγ-εῖσα, ἀλλαγ ἐν.

§ 9. Ὁ παθητικὸς ἄορ. β' τῶν ῥημάτων κλέπτω, πλέκω καὶ τρέπω καὶ ὁ παθητικὸς μέλλων β' καὶ παθητικὸς ἄορ. β' τῶν ῥημάτων στρέφω καὶ τρέφω σχηματίζονται ἐκ θεμάτων κλαπ-, πλακ-, τραπ-, στραφ-, τῤαφ' στραφήσομαι, ἐστράφην κλπ.κ

ΣΗΜ. Τὰ ῥήμκτα σήπομαι, τήκομαι, ἐκπλήττομαι καὶ καταπλήττομαι ἔχουν παθητικὸν μέλλοντα β' καὶ παθητικὸν ἄορ. β' σαπήσομαι, ἐσάπην—ἐτάπην—ἐκπλαγήσομαι, ἐξεπλάγην—κατεπλάγην (ἄλλὰ τὸ ἄπλοῦν ἔχει πληγήσομαι, ἐπλήγην).

§ 10. Παραδείγματα κλίσεως β' ἄορίστου ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου καὶ β' μέλλοντος καὶ ἄορίστου παθητικοῦ. γ

Ἐνεργ. ἀόρ. β'. Μέσ. ἀόρ. β'. Παθ. μέλλ. β'. Παθ. ἀόρ. β'.

Ὅριστική	ἤγαγ-ογ ἤγαγ-εσ ἤγαγ-ε(ν) ἤγάγ-ομεν ἤγάγ-ετε ἤγαγ-ον	ἤγαγ-όμηγ ἤγάγ-ου ἤγάγ-ετο ἤγαγ-όμεθα ἤγάγ-εσθε ἤγάγ-οντο	ἀλλαγ-ήσομαι ἀλλαγ-ήση (-ει) ἀλλαγ-ήσεται ἀλλαγ-ησόμεθα ἀλλαγ-ήσεσθε ἀλλαγ-ήσονται	ἠλλάγ-ην ἠλλάγ-ης ἠλλάγ-η ἠλλάγ-ημεν ἠλλάγ-ητε ἠλλάγ-ησαν
Ἑποτακτική	ἀγάγ-ω ἀγάγ-ης ἀγάγ η ἀγάγ-ομεν ἀγάγ-ητε ἀγάγ-ωσι(ν)	ἀγάγ-ωμαι ἀγάγ-η ἀγάγ-ηται ἀγαγ-ώμεθα ἀγάγ-ησθε ἀγάγ-ωνται		ἀλλαγ-ῶ ἀλλαγ-ῆς ἀλλαγ-ῆ ἀλλαγ-ῶμεν ἀλλαγ-ῆτε ἀλλαγ-ῶσι(ν)
Εὐκτική	ἀγάγ-οιμι ἀγάγ-οις ἀγάγ-οι ἀγάγ-οιμεν ἀγάγ-οιτε ἀγάγ-οιεν	ἀγαγ-οίμηγ ἀγάγ-οίο ἀγάγ-οιτο ἀγαγ-οίμεθα ἀγάγ-οισθε ἀγάγ-οιντο	ἀλλαγ-ησοίμηγ ἀλλαγ-ήσοιο ἀλλαγ-ήσοιτο ἀλλαγ-ησοίμεθα ἀλλαγ-ήσοισθε ἀλλαγ-ήσοιντο	ἀλλαγ-είην ἀλλαγ-είης ἀλλαγ-είη ἀλλαγ-εἶμεν ἢ -εἶη ἀλλαγ-εἶτε ἢ -εἶη ἀλλαγ-εἶεν ἢ -εἶη
Προστακτ.	ἄγαγ-ε ἄγαγ-έτω ἄγάγ-ετε ἄγαγ-όντων ἢ ἄγαγ-έτωσαν	ἀγαγ-οῦ ἀγαγ-έσθω ἀγάγ-εσθε ἀγαγ-έσθων ἢ ἀγαγ-έσθωσαν		ἀλλάγ-ηθι ἀλλαγ-ήτω ἀλλάγ-ητε ἀλλαγ-έντων ἢ ἀλλαγ-ήτωσαν
Ἄπειμφ.	ἀγαγ-εῖν	ἀγαγ-έσθαι	ἀλλαγ-ήσεσθαι	ἀλλαγ-ῆναι
Μετοχή	ἀγαγ-ών ἀγαγ-οῦσα ἀγαγ-όν	ἀγαγ-όμενος ἀγαγ-ομένη ἀγαγ-όμενον	ἀλλαγ-ησόμενος ἀλλαγ-ησομένη ἀλλαγ-ησόμενον	ἀλλαγ-εἰς ἀλλαγ-εἶσα ἀλλαγ-έν

4. Ἐνεργ. παρακμ. β' καὶ ἐνεργ. ὑπερσυν. β'

§ 11. Ἐνεργ. παρακείμενοι β' καὶ ἐνεργ. ὑπερσυντέλικοι β' λέγονται, ὅσοι σχηματίζονται ἐκ τοῦ ῥήμ. θίμ. ἄνευ τοῦ κ καὶ ἄνευ δασύνσεως τοῦ χαρακτιῆρος· φεύγω, πέφευγα, ἐπεφεύγειν.

ΣΗΗ. Ἐνεργ. παρακείμενον β' καὶ ὑπερσυντέλικον β' ἔχουν ὀλίγα μόνον ἀφωρόληκτα καὶ ὑγρόληκτα ἢ ἐνρινόληκτα ῥήματα.

§ 12. Οἱ ἐνεργ. παρακμ. β' καὶ ὑπερσ. β' ἀντὶ τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ε ἔχουν ο, ἀντὶ τοῦ ει ἔχουν οι καὶ ἀντὶ τοῦ ἄ ἔχουν η, ἢ, ὅταν πρὸ τοῦ ἄ ὑπάρχει ρ, ἔχουν ᾠ· ἀπο κτείνω (θ, κτεν.), ἀπ ἔκτονα—φαίνω (θ, φᾶν·), πέφηνα—λείπω, λέλοιπα—κράζω (θ, κρᾶγ.), κέκῳα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΥΓΡΟΛΗΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

1. Ἐνεστώς

§ 1. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. τῶν πλείστων ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ j εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τὸ j τοῦτο,

1) ἐὰν προηγῆται λ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· βάλλω (βάλ jω).

2) ἐὰν προηγῆται ν ἢ ρ, ἀφομοιοῦται ὡσαύτως πρὸς αὐτά, ἀλλὰ τὸ εἰ ἐκ τῶν δύο ν ἢ ρ ἀποβάλλεται· τότε δὲ τὸ πρὸ αὐτῶν φωνήεν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ε εἰς ει, τὰ δὲ ἰ καὶ ῠ εἰς ι καὶ ῡ· κτείνω (κτεν jω, κτέννω), κρῖνω (κρῖν· jω, κρῖνω), πλῦνω (πλῦν· jω, πλῦννω).

3) ὅταν πρὸ τοῦ ν ἢ ρ ὑπάρχη α, τὸ j ὑπερπηδᾷ τὸ ν ἢ ρ καὶ ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ α τὴν δίφθογγον αι· φαίνω (φαν jω), καθαίρω (καθαρ· jω).

ΣΗΜ. Τὸ ῥήμα ὀφείλω προήλθεν ἐκ τοῦ ὀφέλ jω, ὀφέλλω, δι' ἀποβολῆς τοῦ ἑνὸς λ καὶ ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς ει.

2. Οἱ ἄλλοι χρόνοι

§ 2 Πάντες οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ περατατικοῦ, χρόνοι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται ἐκ τοῦ ῥημ. θέματος διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν καταλήξεων.

α') Ἐνεργητικὸς καὶ μέσος μέλλον

§ 3. Ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ μέλλονται τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων ἀναπτύσσεται μεταξὺ τοῦ ῥημ. θέμ. καὶ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ ἐν ε, τὸ ὅποιον. μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ, συναίρειται μετὰ τῶν καταλήξεων -ω -εις κλπ., -ομαι -η (ει) κλπ. Ὁ μέλλον οὕτως λέγεται συνηρημένος ἢ περισπώμενος.

§ 4. Παράδειγμα κλίσεως ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου μέλλοντος συνηρημένου.

Ἐνεργ. μέλλ. κρινῶ		Μέσ. μέλλ. φανοῦμαι	
Ὅριστ.	Εὐκτικ.	Ὅριστ.	Εὐκτικ.
κρινῶ	κρinoίη-ν ἢ -οῖμι	φανoῦ-μαι	φανoί-μην
κρινεῖς	κρinoίη-ς ἢ -οῖς	φανῆ (-εῖ)	φανoῖο
κρinoεῖ	κρinoοίη ἢ -οῖ	φανεῖται	φανoῖ-το
κρinoοῦ-μεν	κρinoῖ-μεν	φανoύ-μεθα	φανoί-μεθα
κρinoεῖ-τε	κρinoῖ-τε	φανεῖ-σθε	φανoῖ-σθε
κρinoοῦ-σι(ν)	κρinoῖ-εν	φανoῦ-νται	φανoῖ-ντο
Ἄπρφ.	κρinoεῖν	φανεῖ-σθαι	
Μετοχ.	κρinoῶν, -oῦσα, -oῦν	φανoύ-μενος, -μένη, -μενον	

β') 'Ενεργητικὸς ἄορ. α' καὶ μέσος ἄορ. α'

§ 5. Τὰ υγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ῥήματα σχηματίζουν τὸν ἐνεργ. ἄορ. α' καὶ μέσον ἄορ. α' διὰ τῆς προσαρτήσεως εἰς τὸ ῥήμ. θέμα τῶν καταλήξεων -σα, -σας κλπ., -σάμην, -σω κλπ. Ἄλλ' ὁ χρονικὸς χαρακτήρ σ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ προηγούμενον υγρὸν ἢ ἐνρινον' ἀποδαλλομένου δ' ἔπειτα τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο ὁμοίων συμφώνων, τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ἄ εἰς η (ἐὰν δὲ προηγῆται ρ ἢ ε ἢ ι εἰς ᾱ), τὸ δὲ ε' εἰς ει, τὸ δὲ ἴ καὶ ὕ εἰς ἰ καὶ ὠ φαίνω, φαν, ἔφανσα, ἔφανα, ἔφανα — (μαραίνω, μαρᾶ, ἐμάρᾶνα — λεαίνω (=ποιῶ τι λεῖον), λεᾶν., ἐλέᾶνα — ὑγιαίνω, ὑγιᾶν, ὑγιᾶνα), ἀγγέλλω, ἀγγελ., ἡγγεῖλα — κρῖνω, κρῖν, ἔκρῖνα — ἄμῦνω, ἄμῦν., ἡμῦνα.

§ 6. Ἐκτείνουσι τὸ ἄ εἰς ᾱ, ἂν καὶ δὲν προηγῆται ρ ἢ ε ἢ ι τὰ ἐξῆς ῥήματα: 1) αἶρω (=σηκώνω), θ, ἄρ, ἦρα (ἄραμφ., ἄραι) — 2) ἄλλομαι (=πηδῶ), θ, ἄλ, ἡλάμην (ὑποτ ἄλωμαι) — 3) ἰσχναίω, ἰσχᾶν, [ἰσχᾶνα] — 4) κερδαίνω, κερδᾶν, ἐκέρδᾶνα — 5) κοιλαίνω, κοιλᾶν, ἐκοιλᾶνα.

ΣΗΜ. Τὸ η τοῦ ἦρα καὶ ἡλάμην εἶναι διὰ τὴν χρονικὴν αὐξήσιν καὶ διὰ τοῦτο μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ ὑπάρχει.

γ') 'Ενεργητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος

§ 7. Τὰ υγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ῥήματα ἔχουσι συνήθως α' ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. Τὸ λ καὶ ρ πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος κ μένουσι ἀμετάβλητα, τὸ δὲ ν γίνεται γ' ἀγγέλλω, ἡγγεῖλα — αἶρω, ἦρα φαίνω, πέφαγκα (πρβλ. καὶ κατωτέρω § 14).

§ 8. Ὀλίγα ἐκ τῶν υγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων ἔχουσι β' ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. (ἰδὲ κεφ. ΚΕ', § 12).

δ') Παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς

§ 9. Ἐν τῷ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν υγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων γίνονται αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ μετὰ τῆς εἰς τὸ χρονικὸν θέμα προσάρτησιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων:

α') τὸ σ τῶν καταλήξεων μετὰ δύο συμφώνων εὐρισκόμενον ἀποβάλλεται: ἡγγεῖθε (ἡγγελ σθε), πέφανθε (πέφαν σθε).

6') ὁ χαρακτήρ ν, ἔταν ἀκολουθῆ μ, συνήθως μεταβάλλεται εἰς σ, σπανίως δὲ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· πέφασμαι (πέφαν μαι) — παροξύνομαι, παρώξυμαι — καταισχύνω [κατήσχυμμα] (πρβλ. καὶ κατωτέρω § 15).

§ 10. Παραδείγματα κλίσεως παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων.

Ὅριστικ.		Προστακτ.	Ἀπρμφ. Μετοχή
Παρακμ.	Ἑπερσ.		
πέφασ-μαι	ἐπεφάσ-μην	πέφαν-σο	πεφάν-θαι
πέφαν-σαι	ἐπέφαν-σο		πεφάν-θω
πέφαν-ται	ἐπέφαν-το	πέφαν-θε	πεφασ-μένη
πεφάσ-μεθα	ἐπεφάσ-μεθα		πεφάν-θων ἢ
πέφαν-θε	ἐπέφαν-θε	πεφάν-θωσαν	
πεφασ-μένοι εἰσὶ	πεφασ-μένοι ἦσαν		
ἠγγελ-μαι	ἠγγέλ-μην	ἠγγελ-σο	ἠγγέλ-θαι
ἠγγελ-σαι	ἠγγελ-σο		ἠγγέλ-θω
ἠγγελ-ται	ἠγγελ-το	ἠγγελ-θε	ἠγγελ-μένη
ἠγγέλ μεθα	ἠγγέλ-μεθα		ἠγγέλ-θων ἢ
ἠγγελ-θε	ἠγγελ-θε	ἠγγέλ-θωσαν	
ἠγγελ-μένοι εἰσὶ	ἠγγελ-μένοι ἦσαν		

§ 11. Τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται περιφραστικῶς (πρβλ. κεφ. ΚΓ', § 19).

ε') Παθητικὸς μέλλων καὶ ἀόριστος

§ 12. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ῥήματα ἔχουν συνήθως α' παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. Τὰ ὑγρά καὶ ἐνρινα πρὸ τοῦ θ μένου ἀμετάβλητα· ἀγγέλλομαι, ἀγγελθήσομαι, ἠγγέλθην — αἴρομαι, ἠῤῥθην — φαίνομαι, ἐφάνθην.

13 Ὅλιγα ἐκ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων §

έχουν 6' παθητ. μέλλοντα και άόρ. σφάλλομαι, σφαλήσομαι, έσφάλ-
λην—φαίνομαι, φανήσομαι, έφάνην—μαίνομαι, έμάνην κλπ.

§ 14. Ο ενεργητικός και μέσος παρακείμενος και υπερσυντέλι-
κος και 6' παθητικός μέλλων και άόριστος τών ρημάτων στέλλω,
φθείρω, σπείρω, κείρω και δέρω σχηματίζονται εκ θεμάτων
σταλ-, φθαρ-, σπαρ-, καρ-, δαρ-· έσταλκα, έσταλκειν, έσταλμαι,
έσταλμην, σταλήσομαι, έστάλην—εφθαρκα, εφθάρκειν, εφθαρομαι,
εφθάρμην, φθαρήσομαι, εφθάρην—εσπαρμαι, εσπάρην—κείρω
(=κουρεύω), κέκαομαι—δέρω (=γδέρνω), έδάρην.

§ 15. Τα ρήματα κρίνω, πλύνω και τείνω σχηματίζουν τον
παρακείμενον και υπερσυντέλικον της ενεργητικής και μέσης φωνής
και τον α' παθητικόν μέλλοντα και άόριστον εκ θεμάτων κρι-,
πλυ-, τα-· κέκρικα, κέκριμαι, εκεκρίμην, κριθήσομαι, εκρίθην—
πέπλυμαι—τέτακα, τέταμαι, έτετάμην, ταθήσομαι, έτάθην. Το δε
ρήμα κλίνω έχει παρακείμενον κέκλιμαι εκ θέματος κλι- και 6'
παθητ. μέλλ. και άόρ. κλινήσομαι, εκλίνην εκ θέματος κλιν·.

§ 16. Το ρήμα βάλλω σχηματίζει τον παρκκμ. και υπερσ. της
ένεργ. και μέσης φωνής και τον α' παθητικόν μέλλ. και άόρ. δια
μεταθέσεως και εκτάσεως του θεματικού φωνήεντος· (βαλ-, βλη-),
βέβλη-κα, βέβλη-μαι, βληθήσομαι, έβλήθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

II. ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Ω ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ

§ 1. α') Ρήματα συνηρημένα λέγονται τα φωνηεντόληκτα ρή-
ματα τα λήγοντα εις ·άω, -εω, -όω και συναιρουντα εις τον ενε-
στώτκ και παρατατικόν της ενεργητικής και μέσης φωνής τον
χαρακτήρα ά, ε, ο μετά των καταλήξεων· τιμῶ (τιμά-ω), ποιῶ
(ποιέ-ω), δηλῶ (δηλό-).

6') Τα συνηρημένα ρήματα λέγονται και περισπώμενα, διότι,
εταν μετά την συναίρεσιν τονίζονται επί της ληγούσης, περι-
σπῶνται.

I. Ἐνεργητικῆς

	Ὁριστικῆ	Ἐποτακτικῆ	Ἐὐκτι-
Ἐνεστώς	τιμῶ (τιμά-ω) τιμᾶς (τιμά-εις) τιμᾷ (τιμά-ει) τιμῶμεν (τιμά-ομεν) τιμᾶτε (τιμά-ετε) τιμῶσι(ν) (τιμά-ουσι)	τιμῶ (τιμά-ω) τιμᾶς (τιμά-ης) τιμᾷ (τιμά-ῃ) τιμῶμεν (τιμά-ωμεν) τιμᾶτε (τιμά-ητε) τιμῶσι(ν) (τιμά-ωσι)	τιμῶμι τιμῶην τιμῶς τιμῶης τιμῶ τιμῶη τιμῶμεν τιμῶτε τιμῶμεν
Παρατατικός	ἐτίμων (ἐτίμα-ον) ἐτίμας (ἐτίμα-ες) ἐτίμα (ἐτίμα-ε) ἐτιμῶμεν (ἐτιμά-ομεν) ἐτιμᾶτε (ἐτιμά-ετε) ἐτίμων (ἐτίμα-ον)		

II. Μέσων

Ἐνεστώς	τιμῶμαι (τιμά-ομαι) τιμᾶ (τιμά-η(-ει)) τιμᾶται (τιμά-εται) τιμώμεθα (τιμα-όμεθα) τιμᾶσθε (τιμά-εσθε) τιμῶνται (τιμά-ονται)	τιμῶμαι (τιμά-ωμαι) τιμᾷ (τιμά-ῃ) τιμᾶται (τιμά-ῃται) τιμώμεθα (τιμα-όμεθα) τιμᾶσθε (τιμά-ῃσθε) τιμῶνται (τιμά-ωνται)	τιμῶμην τιμῶο τιμῶτο τιμῶμεθα τιμῶσθε τιμῶντο
Παρατατικός	ἐτιμώμην (ἐτιμα-όμεην) ἐτιμῶ (ἐτιμά-ου) ἐτιμᾶτο (ἐτιμά-ετο) ἐτιμώμεθα (ἐτιμα-όμεθα) ἐτιμᾶσθε (ἐτιμά-εσθε) ἐτιμῶντο (ἐτιμά-οντο)		

ῥημάτων εἰς -ᾶω

φωνή

κ ή	Π ρ ο σ τ α κ τ.	᾿Α π ρ ο μ φ	Μ ε τ ο χ ή
(τιμά-οιμι) ἤ (τιμα-οίην)			
(τιμά-οις) ἤ (τιμα-οίης)	τίμα	(τίμα-ε)	τιμῶν (τιμά-ων)
(τιμά-οι) ἤ (τιμα-οίη)	τιμάτω	(τιμα-έτω)	τιμῶσα (τιμά-ουσα)
(τιμά-οιμεν) (τιμά-οιτε)	τιμᾶτε	(τιμά-ετε)	τιμῶν (τιμά-ον)
(τιμά-οιεν)	τιμώντων τιμάτωσαν	(τιμα-όντων) ἤ (τιμα-έτωσαν)	

φωνή

(τιμα-οίμην) (τιμά-οιο)	τιμῶ	(τιμά-ου)	τιμώμενος(τιμα-όμενος)
(τιμά-οιτο) (τιμα οίμεθα)	τιμάσθω	(τιμα-έσθω)	τιμωμένη (τιμα-εμένη)
(τιμά-οισθε) (τιμά-οιντο)	τιμᾶσθε τιμάσθων τιμάσθωσαν	(τιμά-εσθε) (τιμα-έσθων) ἤ (τιμα-έσθωσαν)	τιμώμενον(τιμα-όμενον)

I. Ἐνεργη-

	Ὀριστική	Υποτακτική	Ἐὐκτι
Ἐνεστῶς	ποιῶ (ποιέ-ω)	ποιῶ (ποιέ-ω)	ποιῶμι
	ποιεῖς (ποιέ-εις)	ποιῆς (ποιέ-ης)	ποιήην
	ποιεῖ (ποιέ-ει)	ποιῆ (ποιέ-η)	ποιοῖς
	ποιοῦμεν (ποιέ-ομεν)	ποιῶμεν (ποιέ-ωμεν)	ποιοίης
	ποιεῖτε (ποιέ-ετε)	ποιῆτε (ποιέ-ητε)	ποιοῖ
	ποιούσι(ν) (ποιέ-ουσι)	ποιῶσι(ν) (ποιέ-ωσι)	ποιοίη
			ποιοῦμεν
			ποιοῖτε
			ποιοῖεν
Παράτατικός	ἔποιουν (ἐποίη-ον)		
	ἔποιεις (ἐποίη-εις)		
	ἔποιει (ἐποίη-ει)		
	ἔποιοῦμεν (ἐποιέ-ομεν)		
	ἔποιεῖτε (ἐποιέ-ετε)		
	ἔποιουν (ἐποίη-ον)		

II. Μέση

Ἐνεστῶς	ποιοῦμαι (ποιέ-ομαι)	ποιῶμαι (ποιέ-ωμαι)	ποιοίμην
	ποιῆ (-εῖ) (ποιέ-η (-ει))	ποιῆ (ποιέ-η)	ποιοῖο
	ποιεῖται (ποιέ-εται)	ποιῆται (ποιέ-ηται)	ποιοῖτο
	ποιούμεθα (ποιε-όμεθα)	ποιώμεθα (ποιε-όμεθα)	ποιοίμεθα
	ποιεῖσθε (ποιέ-εσθε)	ποιῆσθε (ποιέ-ησθε)	ποιοῖσθε
	ποιοῦνται (ποιέ-ονται)	ποιῶνται (ποιέ-ωνται)	ποιοῖντο
Παράτατικός	ἔποιούμην (ἐποιε-όμην)		
	ἔποιοῦ (ἐποιέ-ου)		
	ἔποιεῖτο (ἐποιέ-ετο)		
	ἔποιούμεθα (ἐποιε-όμεθα)		
	ἔποιεῖσθε (ἐποιέ-εσθε)		
	ἔποιοῦντο (ἐποιέ-οντο)		

θημάτων εις -έω

τικὴ φωνή

κ ή	Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή		᾽Απρφ.	Μ ε τ ο χ ή	
(ποιέ-οιμι) ἦ					
(ποιε-οίην)					
(ποιέ-οις) ἦ	ποίει	(ποιέ-ε)	ποιεῖν (ποιέ-ειν)	ποιῶν (ποιέ-ων)	ποιοῦσα (ποιέ-ουσα)
(ποιε-οίης)					
(ποιέ-οι) ἦ	ποιεῖτω	(ποιε-έτω)	ποιεῖν (ποιέ-ειν)	ποιῶν (ποιέ-ων)	ποιοῦσα (ποιέ-ουσα)
(ποιε-οίη)					
ποιέ-οιμεν)			ποιεῖτε (ποιέ-ετε)	ποιοῦν (ποιέ-ων)	ποιοῦν (ποιέ-ον)
(ποιέ-οιτε)	ποιεῖτε	(ποιέ-ετε)			
(ποιέ-οιεν)	ποιούντων	(ποιε-όντων) ἦ			
	ποιεῖτῶσαν	(ποιε-έτῶσαν)			

φωνή

(ποιε-οίμην)			ποιεῖσθαι (ποιέ-εσθαι)	ποιοῦμενος (ποιε-όμενος)	ποιομένη (ποιε-ομένη)	ποιοῦμενον (ποιε-όμενον)
(ποιέ-οιο)	ποιοῦ	(ποιέ-ου)				
(ποιέ-οιτο)	ποιεῖσθω	(ποιε-έσθω)				
(ποιε-οίμεθα)			ποιεῖσθαι (ποιέ-εσθαι)	ποιοῦμενος (ποιε-όμενος)	ποιομένη (ποιε-ομένη)	ποιοῦμενον (ποιε-όμενον)
(ποιέ-οισθε)	ποιεῖσθε	(ποιέ-εσθε)				
(ποιέ-οιντο)	ποιεῖσθων	(ποιε-έσθων) ἦ				
	ποιεῖσθῶσαν	(ποιε-έσθῶσαν)				

I. Ἐνεργητική

	Ὀριστική	Ἐποτακτική	Ἐὐκτι-
Ἐνεστῶς	δηλῶ (δηλό-ω)	δηλῶ (δηλό-ω)	δηλοῖμι
	δηλοῖς (δηλό-εις)	δηλοῖς (δηλό-εις)	δηλοῖην
	δηλοῖ (δηλό-ει)	δηλοῖ (δηλό-ει)	δηλοῖς
	δηλοῦμεν (δηλό-ομεν)	δηλοῦμεν (δηλό-ομεν)	δηλοῖης
	δηλοῦτε (δηλό-ετε)	δηλοῦτε (δηλό-ετε)	δηλοῖ
	δηλοῦσι(ν) (δηλό-ουσι)	δηλοῦσι(ν) (δηλό-ουσι)	δηλοῖη
Παρατατικός	ἔδηλουν (ἔδηλο-ον)		δηλοῖμεν
	ἔδηλους (ἔδηλο-εις)		δηλοῖτε
	ἔδηλου (ἔδηλο-ει)		δηλοῖεν
	ἔδηλοῦμεν (ἔδηλό-ομεν)		
	ἔδηλοῦτε (ἔδηλό-ετε)		
	ἔδηλουν (ἔδηλο-ον)		

II. Μέση

Ἐνεστῶς	δηλοῦμαι (δηλό-ομαι)	δηλῶμαι (δηλό-ομαι)	δηλοῖμην
	δηλοῖ (δηλό-ει (ει))	δηλοῖ (δηλό-ει)	δηλοῖο
	δηλοῦται (δηλό-εται)	δηλοῦται (δηλό-εται)	δηλοῖτο
	δηλούμεθα (δηλο-όμεθα)	δηλούμεθα (δηλο-όμεθα)	δηλοῖμεθα
	δηλοῦσθε (δηλό-εσθε)	δηλοῦσθε (δηλό-εσθε)	δηλοῖσθε
	δηλοῦνται (δηλό-ονται)	δηλοῦνται (δηλό-ονται)	δηλοῖντο
Παρατατικός	ἔδηλούμην (ἔδηλο-όμεν)		
	ἔδηλοῦ (ἔδηλό-ου)		
	ἔδηλοῦτο (ἔδηλό-ετο)		
	ἔδηλούμεθα (ἔδηλο-όμεθα)		
	ἔδηλοῦσθε (ἔδηλό-εσθε)		
	ἔδηλοῦντο (ἔδηλό-οντο)		

δημάτων εις -όω

φωνή

κ ή	Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ή	᾽Απρμ.	Μ ε τ ο χ ή
(δηλό-οιμι) ἤ			
(δηλο-οίην)			
(δηλό-οις) ἤ			
(δηλο-οίης)	δήλου (δήλο-ε)		
(δηλό-οι) ἤ	δηλούτω (δηλο-έτω)		
(δηλο-οίην)			
(δηλό-οιμεν)			
(δηλό-οιτε)	δηλοῦτε (δηλό-ετε)		
(δηλό-οιεν)	δηλούντων (δηλο-όντων) ἤ δηλούτωσαν (δηλο-έτωσαν)	δηλοῦν (δηλό-ειν)	δηλῶν (δηλό-ων) δηλοῦσα (δηλό-ουσα) δηλοῦν (δηλό-ον)

φωνή

(δηλο-οίμην)			
(δηλό-οιο)	δηλοῦ (δηλό-ου)		
(δηλό-οιτο)	δηλούσθω (δηλο-έσθω)		
(δηλο-οίμεθα)			
(δηλό-οισθε)	δηλοῦσθε (δηλό-εσθε)		
(δηλό-οιντο)	δηλούσθων (δηλο-έσθων) ἤ δηλούσθωσαν (δηλο-έσθωσαν)	δηλοῦσθαι (δηλό-εσθαι)	δηλούμενος(δηλο-όμενος) δηλουμένη (δηλο-ομένη) δηλούμενον(δηλο-όμενον)

I. ῥήματα συνηρημένα εἰς -άω

§ 5. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτήρος α μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς:

α'	}	α + ε = ᾱ· τίμα(τίμαε)	}	α + ο = ω· τιμῶμεν (τιμάομεν)
		α + η = ᾶ· τιμᾶτε (τιμάητε)		α + ω = ω· τιμῶμεν (τιμάωμεν)
		α + ει = α· τιμᾶ (τιμάει)		α + ου = ω· τιμῶσα (τιμάουσα)
		α + η = α· τιμᾶ (τιμάη)		α + οι = ω· τιμῶμεν (τιμάομεν)

§ 6. Ἐκ τῆς συναίρεσεως τοῦ χαρακτήρος α μετὰ τῶν καταλήξεων προκύπτουν μόνον οἱ φθόγγοι α καὶ ω. Ὑπὸ τούτους δι' ὑπογράφεται ι, ἐὰν ἡ κατάληξις ἔχη ι.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ τὸ α-ει συναίρεται εἰς α (οὐχ εἰς φ), ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχεν ι.

§ 7. Ἐχουν η ἀντὶ α καὶ η ἀντὶ α εἰς τοὺς συνηρημένους τύπους τὰ β. ζῶ, πεινῶ, διψῶ καὶ χρῶμαι (= μεταχειρίζομαι, διότι οἱ ἀσυναίρετοι αὐτῶν τύποι ἀρχῆθεν ἦσαν ζή-ω, πεινή-ω, διψή-ω, χρή-ομαι.

Ἐνεστ. ὄριστ. καὶ ὑποτακτ. ζῶ, ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι.
 Εὐκτ. [ζήην], ζήης, ζήη, ζῶμεν, ζῶτε, ζῶεν.

Προστ. [ζῆ], ζήτω, [ζῆτε, ζώντων ἢ ζήτωσαν].

Ἀπαρμφ. ζῆν.—Μετχ. ζῶν, ζῶσα, ζῶν.

Παρατκ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζῶμεν, ἔζῆτε, ἔζων.

Ἐνεστ. ὄριστ. καὶ ὑποτκτ. πεινῶ, πεινῆς, πεινῆ, πεινῶμεν, πεινῆτε, πεινῶσι.

Προστ. πείνη, πεινήτω, πεινῆτε, πεινόντων ἢ πεινήτωσαν.

Ἀπαρμφ. πεινῆν.—Μετχ. πεινῶν, πεινῶσα, πεινῶν.

Παρατκ. ἐπεινῶν, ἐπεινῆς, ἐπεινή, ἐπεινῶμεν, ἐπεινῆτε, ἐπεινῶν.

Ἐνεστ. ὄριστ. καὶ ὑποτκτ. χρῶμαι, χρῆ, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρώνται.

Εὐκτ. χρώμην, χρῶ, χρῶτο, χρώμεθα, χρῶσθε, χρώντο.

Προστ. χρῶ, χρῆσθω, χρῆσθε, χρῆσθων ἢ χρῆσθωσαν.

Ἀπαρμφ. χρῆσθαι.—Μετχ. χρώμενος, χρωμένη, χρώμενον.

Παρατκ. ἐχρώμην, ἐχρῶ, ἐχρήτο, ἐχρώμεθα, ἐχρήσθε, ἐχρώντο.

ΣΗΜ. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεστώσ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ὅριστ. τιμᾶτον (τιμά-ετον), τιμᾶτον (τιμά ετον). **Ἐπιπρ.** τιμᾶτον (τιμά-ητον), τιμᾶτον (τιμά ητον). **Ἐὐκτ.** τιμῶτον (τιμά-οιτον), τιμῶ-την (τιμα οίτην). **Προστ.** τιμᾶτον (τιμά-ετον), τιμάτων (τιμα έτων).

Παρατακτ. ἐτιμᾶτον (ἐτιμά ετον), ἐτιμάτην (ἐτιμα έτην).

Ἐνεστώσ τῆς μέσης φωνῆς.

Ὅριστ. τιμᾶσθον (τιμά-εσθον), τιμᾶσθον (τιμά-εσθον). **Ἐπιπρ.** τιμᾶσθον (τιμά-ησθον), τιμᾶσθον (τιμά ησθον). **Ἐὐκτ.** τιμῶσθον (τιμά-οισθον), τιμῶσθην (τιμα-οίσθην). **Προστ.** τιμᾶσθον (τιμά-εσθον), τιμάσθων (τιμα-έσθων).

Παρατακτ. ἐτιμᾶσθον (ἐτιμά εσθον), ἐτιμάσθην (ἐτιμα-έσθην).

2. ῥήματα συνηροημένα εἰς -έω.

§ 8. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτηῆρος ε μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἐξῆς:

α') τὸ ε μετὰ τοῦ ε συναίρεται εἰς εἰ· ποίει (ποιέ ε).

β') τὸ ε μετὰ τοῦ ο συναίρεται εἰς ου· ποιούμεν (ποιέ ομεν).

γ') τὸ ε, ἐὰν ἀκολουθῆ μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγοσ, ἀποβάλλεται· ποιῶ (ποιέ-ω), ποιεῖ (ποιέ εἰ).

§ 9. Τὰ εἰς -έω ῥήματα τὰ ἔχοντα θέμα μονοσύλλαβον συναίρουσται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ πρόσωπα, εἰς τὰ ὁποῖα μετὰ τὸν χαρακτηῆρα ε ἀκολουθεῖ ἄλλο ε ἢ εἰ.

Ἐνεστ. Ὅριστ. πλέω (θέμ. πλε-), πλεῖσ (πλέεισ), πλεῖ (πλέει), πλέομεν, πλεῖτε (πλέετε), πλέουσι.)

Ἐπιπρ. πλέω, πλέησ, πλέη, πλέωμεν, πλέητε, πλέωσι.

Ἐὐκτ. πλέοιμι, πλέοισ, πλέοι, πλέοιμεν, πλέοιτε, πλέοιεν.

Προστακτ. πλεῖ(πλέε), πλείτω (πλεέτω), πλεῖτε (πλέετε), πλεόντων ἢ πλείτωσαν (πλεέτωσαν).

Ἀπαρμφ. πλεῖν (πλέειν). — **Μετχ.** πλέων, πλέουσα, πλέον.

Παρατακτ. ἔπλεον, ἔπλεισ (ἔπλεεσ), ἔπλεἰ (ἔπλεε), ἔπλέομεν, ἔπλεῖτε (ἔπλέετε), ἔπλεον.

ΣΗΜ. 1. Τὸ ῥήμα δέω=δένω, δεσμεύω (θ. δε-), καίτοι ἔχει θέμα μονοσύλλαβον, συνηθῶσ συναίρεται παντοῦ· δῶ, δεῖσ, δεῖ, δοῦμεν, δεῖτε, δοῦσι. — ἔδουν, ἔδεισ, ἔδει κλπ.

ΣΗΜ. 2. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεσιῶς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ὅριστ. ποιεῖτον (ποιέ-ετον), ποιεῖτον (ποιέ-ετον). — Ὑποστ. ποιῆτον (ποιέ-ητον), ποιῆτον (ποιέ-ητον). — Ἐὐκτ. ποιοῖτον (ποιέ-οιτον), ποιοῖτην (ποιε-οίτην). — Προστ. ποιεῖτον (ποιέ-ετον), ποιεῖτων (ποιε-έτων).

Παρατκ. ἐποιεῖτον (ἐποιέ-ετον), ἐποιεῖτην (ἐποιε-έτην).

Ἐνεσιῶς τῆς μέσης φωνῆς.

Ὅριστ. ποιεῖσθον (ποιέ-εσθον), ποιεῖσθον (ποιέ-εσθον). — Ὑποστ. ποιῆσθον (ποιέ-ησθον), ποιῆσθον (ποιέ-ησθον). — Ἐὐκτ. ποιοῖσθον (ποιέ-οισθον), ποιοῖσθην (ποιε-οίσθην). — Προστ. ποιεῖσθον (ποιέ-εσθον), ποιεῖσθων (ποιε-έσθων).

Παρατκ. ἐποιεῖσθον (ἐποιέ-εσθον), ἐποιεῖσθην (ἐποιε-έσθην).

3. Ῥήματα συνηρημένα εἰς -όω

§ 10. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτηῖρος ο μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς:

α') τὸ ο μετὰ τῶν βραχέων φωνηέντων ε, ο καὶ τῆς διφθόγγου ου συναίρεται εἰς ου· δήλου (δήλο ε), δηλοῦν (δηλό ον), δηλοῦσι (δηλό-ουσι).

β') τὸ ο μετὰ τῶν μακρῶν φωνηέντων η, ω συναίρεται εἰς ω· δηλῶτε (δηλό ητε), δηλῶ (δηλό ω).

γ') τὸ ο μετὰ τῶν διφθόγγων ει, ηι, οι συναίρεται εἰς οι· δηλοῖς (δηλό-εις), δηλοῖς (δηλό-ης), δηλοῖμεν (δηλό-οιμεν).

ΣΗΜ. 1. Ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ τὸ ο-ει συναίρεται εἰς ου (οὐχ εἰς οι), ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχεν ι.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ῥήμα ῥιγῶ (-όω) (= χρυῶνω) εἰς τοὺς συνηρημένους τύπους ἀντὶ τοῦ ου ἔχει ω καὶ ἀντὶ τοῦ οι ἔχει φ, διότι τὸ θέμα αὐτοῦ εἶναι ῥιγω-· ἀπαρμφ. ῥιγῶν, μετοχ. ῥιγῶν, γεν. ῥιγῶντος, ὑποστ. ῥιγῶ κλπ.

ΣΗΜ. 3. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεσιῶς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ὅριστ. δηλοῦτον (δηλό-ετον), δηλοῦτον (δηλό-ετον). — Ὑποστ. δηλῶτον (δηλό-ητον), δηλῶτον (δηλό-ητον). — Ἐὐκτ. δηλοῖτον (δηλό-οιτον), δηλοῖτην (δηλο-οίτην). — Προστ. δηλοῦτον (δηλό-ετον), δηλοῦτων (δηλο-έτων).

Παρατκ. ἐδηλοῦτον (ἐδηλό-ετον), ἐδηλούτην (ἐδηλο-έτην).

Ἐνεστῶς τῆς μέσης φωνῆς.

Ὅριστ. δηλοῦσθον (δηλό-εσθον), δηλοῦσθον (δηλό-εσθον). —

Ἐποτ. δηλῶσθον (δηλό-ησθον), δηλῶσθον (δηλό-ησθον). — *Ἐύκτ.* δηλοῖσθον (δηλό-οισθον), δηλοῖσθην (δηλο-οίσθην). — *Προστ.* δηλοῦσθον (δηλό-εσθον), δηλούσθων (δηλο-έσθων).

Παρατκ. ἐδηλοῦσθον (ἐδηλό-εσθον), ἐδηλούσθην (ἐδηλο-έσθην)./

4. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν συνηρημένων ῥημάτων.

§ 11. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν συνηρημένων ῥημάτων σχηματίζονται καὶ κλίνονται, ὅπως οἱ ἀπτοὶ χρόνοι τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

Τιμήσω, ἐτίμησα, τετίμηκα, ἔτεαμήκειν. — Τιμήσομαι, ἐτιμησάμην, τετίμημαι, ἔτετιμήμην, τιμηθήσομαι, ἐτιμήθην.

Ποιήσω, ἐποίησα, πεποίηκα, ἐπεποιήκειν. — Ποιήσομαι, ἐποιήσάμην, πεποιήμαι, ἐπεποιήμην, ποιηθήσομαι, ἐποιήθην.

Δηλώσω, ἐδήλωσα, δεδήλωκα, ἐδεδηλώκειν. — Δηλώσομαι, δεδήλωμαι, ἐδεδηλώμην, δηλωθήσομαι, ἐδηλώθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΤΩΝ ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Τὰ φωνηεντόληκτα ῥήματα εἰς πάντας τοὺς ἄλλους, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ., χρόνους ἔκτεινουν τὸ τελικὸν βραχὺ φωνήεν τοῦ ῥηματικοῦ θέματος, τὸ μὲν ἄ εἰς η ἤ, ἐὰν προηγῆται ρ ἢ ι ἢ ε, εἰς ᾱ, τὸ δὲ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω καὶ τὸ ἰ καὶ ὑ εἰς ῑ καὶ ῡ· τιμᾶω, τιμήσω, τετίμημαι κλπ. — ἀλλὰ θηρᾶω, θηρᾶσω κλπ. — ἰᾶομαι (= ἰατρεύω), ἰᾶσομαι κλπ. — ἔᾶω (= ἀφίνω), ἔᾶσω κλπ. — ποιέω, ποιήσω κλπ. — δηλώω, δηλώσω κλπ. — [τίω], θέμ. τί-, τίσω κλπ. — φύω, θέμ. φύ-, ἔφῡσα κλπ.

ΣΗΜ. 1. Τὰ εἰς -ίω καὶ -ύω ἔχουν ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ μακρὸν τὸ δίχρονον, πλὴν τοῦ ἀνύω καὶ πτύω.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ῥῆμα ἀκροῶμαι (ἀκροάεμαι), ἀν καὶ τοῦ α δὲ προηγείται ρ ἢ ι ἢ ε, ἐκτείνει τὸ ἄ εἰς ᾱ· ἀκροᾶσομαι κλπ.

§ 2. Δὲν ἐκτείνουν τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ ῥηματικοῦ θέματος παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα τὰ ἑξῆς·

α') ἐκ τῶν εἰς -άω τὰ ῥήματα γελῶ (γελάω), σπῶ (σπάω) = σύρω, χαλῶ (χαλάω) = χαλαρώνω· ἐγέλασα, ἐσπάσα, ἐχάλασα.

β') ἐκ τῶν εἰς -έω τὰ ῥήματα αἰδοῦμαι (αἰδέομαι) = σέβομαι ἀρκῶ (ἀρκέω), ἐμῶ (ἐμέω), καλῶ (καλέω), ξέω καὶ τελῶ (τελέω) αἰδέσομαι, ἤρκεσα, ἤμεσα, ἐκάλεσα, ἔξεσα, ἐτέλεσα.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα καλῶ καὶ τελῶ ἔχουν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλλοντα συνηρημένον· καλῶ, καλοῦμαι—τελῶ.

γ') ἐκ τῶν εἰς -όω τὸ ῥῆμα ἀρῶ (ἀρόω) = ὀργώνω· ἤρσα.

δ') ἐκ τῶν εἰς -ύω τὰ ῥήματα ἀνύω (= ἐκτελῶ) καὶ πτύω ἦνύσα, ἐπιτύσα.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα (α'—δ'), πλὴν τοῦ ἀρῶ (ἀρόω), ἐμῶ (ἐμέω) καὶ καλῶ (καλέω), πρὸ τοῦ θ τοῦ α' παθι. μέλλ. καὶ ἀορ. καὶ πρὸ τῶν ἀπὸ μ καὶ τ ἀρχιζουσῶν καταλήξεων τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερουντ. τῆς μέσης φωνῆς ἔχουν σ. Τὸ σ τοῦτο ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸ θέμα αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρὸ τούτου φωνῆεν ἔμεινε βραχύ· γελῶ, ἐγελάσθην—σπῶ, σπασθήσομαι, ἐσπάσθην—χαλῶ, ἐχάλασθην—αἰδοῦμαι, ἠδέεσθην, ἠδεσμαι—ἀρκῶ [ἀρκεσθήσομαι, ἠρκεσθην, ἠρκεσται]—τελῶ, τελεσθήσομαι, ἐτελέσθην, τετέλεσμαι, ἐτετελέσθην.

§ 3. Τὰ ἑξῆς ῥήματα εἰς ἄλλους μὲν χρόνους ἐκτείνουν τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ ῥηματικοῦ θέματος, εἰς ἄλλους δὲ φωνῆεν λαττοῦν αὐτὸ βραχύ.

α') Τὰ ῥήματα αἰρῶ (αἰρέω) (= καταλαμβάνω, κυριεύω), δένω (δέω) = δένω καὶ ἐπαινῶ (ἐπαινέω).

Αἰρῶ, αἰρήσω, ἤρηκα, αἰρεθήσομαι, ἠρέθην, ἤρημαι.

Δῶ, δήσω, ἔδησα, δέδεκα, ἐδεδέκειν, δεθήσομαι, ἐδέθην, δεδέμαι, ἐδεδέμην.

Ἐπαινῶ, ἐπαινέσομαι, ἐπήνεσα, ἐπήνεκα, ἐπηνέθην, ἐπήνημαι.

β') Τὰ ῥήματα δύω, θύω καὶ λύω ἐκτείνουν τὸ ὕ τοῦ θέματος

εις τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλλ. καὶ εἰς τὸν α' ἐνεργ. καὶ μέσον ἄορ., φυλάττουν δὲ αὐτὸ βραχὺ εἰς ἕλους τοὺς ἄλλους χρόνους.

Δύω = βυθίζω (θέμ. δϋ-), δύσω, ἔδυσα, δέδυκα, δύσομαι, ἔδυθην, δέδυμαι.

Θύω = θυσιάζω (θέμ. θυ-), θύσω, ἔθυσα, τέθυκα, θύσομαι, ἔθυσάμην, ἐθύθην, τέθυμαι, ἐτεθύμην.

Λύω (θέμ. λϋ-), λύσω, ἔλυσα, λέλυκα, λύσομαι, ἔλυσάμην, λυθήσομαι, ἔλυθην, λέλυμαι, ἐλελύμην.

§ 4. Τὰ ῥήματα ἀκούω, θραύω, κελεύω, σείω καὶ χῶ (χῶω) (=σκεπάζω μὲ χῶμα) ἐν τῷ α' παθτ. μέλλ. καὶ ἄορ., καὶ ἐν τῷ παρακμν. καὶ ὑπερσυντελκ. τῆς μέσης φωνῆς ἔχουν σ πρὸ τῶν ἀπὸ θ, μ καὶ τ ἀρχίζουσῶν καταλήξεων· ἀκουσθήσομαι, ἠκούσθην—ἐθραύσθην, τέθραυσμαι—ἐκελεύσθην, κεκέλευσμαι—ἐσεισθην—ἐχώσθην, κέχωσται.

§ 5. Τὰ ῥήματα δρῶ (δράω), κλείω ἢ κλήω, κρούω, παύω καὶ χρίω ἔχουν σ πρὸ τῶν καταλήξεων μόνον ἐν τῷ α' παθητικ. μέλλ. καὶ ἄορ.: ἐδράσθην (ἀλλὰ δέδραμαι)—κλησθήσομαι, ἐκλήσθην ἢ ἐκλείσθην (ἀλλὰ κέκλημαι ἢ κέκειμαι)—ἐκρούσθην (ἀλλὰ κέκρουμαι)—παυσθήσομαι, ἐπαύσθην (ἀλλὰ πέπανυμαι)—[ἐχρῆσθην] (ἀλλὰ κέχρημαι).

§ 6. Ἄνωμάλως σχηματίζουσι τοὺς χρόνους τῶν καὶ τὰ ἐξῆς φωνηεντόληκτα ῥήματα:

1) καίω ἢ κάω, καύσω, ἔκαυσα, καυθήσομαι, ἐκαύθην, κέκαυμαι, ἐκεκαύμην.

2) κλαίω ἢ κλάω, κλαύσομαι, ἔκλαυσα.

3) πλέω, πλεύσομαι ἢ πλευσοῦμαι, ἔπλευσα, πέπλευκα, πέπλευσμαι.

4) πνέω, [πνεύσομαι ἢ πνευσοῦμαι], ἔπνευσα, πέπνευκα.

5) νέω (=κολυμβῶ), νεύσομαι, ἔνευσα, νένευκα.

6) καλῶ (καλέω), ῥέω καὶ χέω (ἰδὲ «Κατάλογον τῶν συνηθεστάτων ἀνωμάτων ῥημάτων»).

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα πλέω καὶ πνέω, πλὴν τοῦ εἰς -σομαι μέλλοντος, ἔχουν καὶ τὸν καλούμενον ἑσπερικὸν μέλλοντα εἰς -σοῦμαι, πλευσοῦμαι, [πνευσοῦμαι].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ΄

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -ΜΙ

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις

§ 1. Ῥήματα εἰς -μι λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια ἔχουν ἐν τῷ πρώτῳ ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστ. τοῦ ἔνεστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κατάληξιν -μι ἴσθη-μι, τίθη-μι, δίδω-μι, δείκνυ-μι.

§ 2. Τὰ εἰς -μι ῥήματα κλίνονται διαφόρως ἢ τὰ εἰς -ω μόνον ἐν τῷ ἐνεστώτι, παρατατικῷ καὶ ἀορίστῳ ὅτ τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς.

§ 3. Ἡ ὀριστικὴ, ἢ προστακτικὴ καὶ ὁ ἐνεστώς τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργ. φωνῆς καὶ ἡ ὀριστικὴ, ἢ προστακτικὴ, τὸ ἀπαρέμφαιον καὶ ἡ μετοχὴ τῆς μέσης φωνῆς δὲν ἔχουν διακριτικὰ φωνήεντα.

§ 4. Τὰ εἰς -μι ῥήματα διαιροῦνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα εἰς φωνηεντόληκτα, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῷ α΄ ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. εἰς -ημι ἢ -ωμι, καὶ εἰς συμφωνόληκτα τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ εἰς -νυμι ἢ -νυμι ἴσθημι, τίθημι, δίδωμι, δείκνυμι, σκεδάννυμι.

2. Α΄ Φωνηεντόληκτα εἰς -μι

§ 5. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. τῶν πλείστων φωνηεντολήκτων εἰς -μι ῥημάτων σχηματίζεται ἐκ τοῦ ῥημ. θέματος διὰ τοῦ ἐνεστωτικοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, ἤτοι τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μεθ' ἑνὸς ἰ· δω-, δίδωμι=δίδω—θη-, (θίθημι) τίθημι=θέτω—στη-, (σίστημι) ἴσθημι=στήνω.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα πίμπλημι=γεμίζω (θέμα πλη) καὶ πίμπρημι=καίω (θέμα πρη-) λαμβάνουν μετὰ τὸν ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν καὶ μ.

§ 6. α΄) Τὰ φωνηεντόληκτα εἰς -μι ῥήματα ἔχουν χαρακτῆρα βραχὺν α, ε, ο καὶ μακρὸν η, ω ἴσθημι, θέμα στα-, στη— τίθημι, θέμα θε-, θη— δίδωμι, θέμα δο-, δω.

β΄) Τὸν μακρὸν χαρακτῆρα η, ω ἔχουν 1) ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ ἀορ. ὅτ τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς

φωνής και 2) ἡ ὑποτακτικὴ εἰς πάντας τοὺς ἀριθμούς. Τὸν βραχὺν χαρακτήρα α, ε, ο ἔχουν πάντες οἱ ἄλλοι τύποι.

ΣΗΜ. Ὁ ἐνεργητικὸς ἀορ. β' τοῦ ἴστημι ἔχει τὸν μακρὸν χαρακτήρα η καὶ ἐν τῷ πληθ. τῆς ὀριστικῆς, ἐν τῇ προστακτικῇ, πλὴν τοῦ γ' πληθ. προσώπου εἰς -ντων καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ ἔστημεν, στήθι, στήτε (ἀλλὰ σιάντων), στήναι.

Ι. Ἐνεργητικὴ φωνή

1. Ὀριστικὴ

§ 7. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς -μι εἶναι· -μι, -ς, -σι, -μεν, -τε, -ᾶσι (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

ΣΗΜ. Τρίτον πληθ. πρόσωπον ἰσᾶσι (ἰσά-ᾶσι), ἰᾶσι (ἰέ-ᾶσι).

§ 8. Προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. παρατκ. καὶ ἀορ. β' τῶν εἰς -μι εἶναι· -ν, -ς, —, -μεν, -τε, -σαν (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 9. Τὸ β' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων τίθημι καὶ ἴημι σχηματίζεται καὶ κατὰ τὰ συνηρημένα εἰς -έω· τιθεῖς, ἰεῖς.

§ 10. Τὸ β' καὶ γ' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ τῶν ῥημάτων τίθημι καὶ ἴημι καὶ ὅλος ὁ ἐνικός τοῦ παρατατικοῦ τοῦ ῥήματος δίδωμι σχηματίζονται κατὰ τὰ συνηρημένα· ἐτίθει, ἐτίθει—ῖεις, ἴει (κατὰ τὸ ἐποίησι, ἐποίησι)—ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου (κατὰ τὸ ἐδήλου, ἐδήλους, ἐδήλου).

§ 11. Ὁ ἐνικός ἀριθμὸς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορ. β' τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι εἶναι ἀχρηστος καὶ ἀναπληροῦται διὰ τοῦ ἐνικοῦ τοῦ ἀορ. α', ὅστις ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ' ἔθηκα, ἔθηκας, ἔθηκε—ἦκα, ἦκας, ἦκε—ἔδωκα, ἔδωκας, ἔδωκε.

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -τον, -τον. — Παρατκ. καὶ ἀόριστος β' -τον, -την.

β') Ὑποτακτικὴ

§ 12. α') Ἡ ἐνεργ. ὑποτκ. τῶν εἰς -μι φωνηεντολόγητων ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς ἐνεργ. ὑποτκ. τῶν βαρυτόνων (-ω, -ης, -η, -ωμεν, -ητε, -ωσι), αἵτινες μετὰ τοῦ χαρακτήρος η καὶ ω συναίρῳνται ὡς ἑξῆς· 1) η+ω, ω+ω καὶ ω+η εἰς ω—2) ω+η εἰς ψ—3) η+η εἰς η καὶ 4) η+η εἰς η' ἰσῶ (ἰσῆω), διδῶ (διδῶω), διδῶτε (διδῶητε), ἰσῆτε (ἰσῆητε), ἰσῆς (ἰσῆης).

β') Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἄορ. β' τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων τονίζεται ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς συναιρέσεως προκύπτοντος φωνήεντος.

Δυϊκός. Καταλήξεις· -τον, -τον.

3. Εὐκτική

§ 13. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. εὐκτικ. τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων εἶναι· -ν, -ς —, -μεν, -τε, -εν ἢ -σαν.

§ 14. α') Διακριτικὰ φωνήεντα ἔχει ἡ ἐνεργητικὴ εὐκτικὴ τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ πάντοτε ιη, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ ι καὶ σπανιότερον ιη.

β') Τὸ διακριτικὸν φωνήεν ι καὶ τὸ ι τοῦ ιη ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ χαρακτήρος α, ε, ο δίφθογγον (αι, ει, οι).

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -τον, -την.

4. Προστακτικὴ

§ 15. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς τῶν εἰς -μι εἶναι : Ἐνικ. -θι ἢ —, -τω. Πληθ. -τε, -ντων ἢ -τωςαν (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 16. Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ β. ἴσθημι σχηματίζεται ἐκ τοῦ μακροῦ θέματος ἄνευ καταλήξεως ἴσθη-.

§ 17. Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστ. τῶν ῥημάτων τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι σχηματίζεται κατὰ τὰ συνηρημένα· τίθει, ἴει (κατὰ τὸ ποίει), δίδου (κατὰ τὸ δήλου).

§ 18. Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστακτ. τοῦ ἄορ. β' τῶν ῥημάτων τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι λήγει εἰς σ' θές, ἔς, δός.

§ 19. Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἄορ. β', ὅταν συντίθεται μετὰ προθέσεως, ἀναβιβάζει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἡ λήγουσα· ἀπόστηθι, ἀπόδος.

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -τον, -των.

5. Ἀπαρέμφατον

§ 20. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς -μι εἶναι ναι· ἰσά ναι (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 21. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. β' τῶν εἰς -μι εἶναι -εναι. Ὁ χαρακτήρ η, ο, ε συναιρεῖται μετὰ τοῦ ε τῆς

καταλήξεως εἰς η, ει, ου· στήναι (στη-εναί), θεῖναι (θε-εναί),
δοῦναι (δο-εναί).

§ 22. Τὸ ἐνεργητικὸν ἀπαρέμφατον τῶν εἰς -μι τονίζεται ἐπὶ
τῆς παραληγοῦσης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα·
ἴσταναι, στήναι - ἀφιστάναι, ἀποστῆναι.

II. Μέση φωνή

1. Ὀριστική

§ 23. Ἡ ὀριστικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει ἐν μὲν τῷ
ἐνεστώτι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς
ὀριστ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (-μαι, -σαι, -ται,
-μεθα, -σθε, -νται), ἐν δὲ τῷ παρατατικῷ καὶ ἀορ. β' τὰς προσω-
πικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς τῶν αὐτῶν
ῥημάτων (-μην, -σο, -το, -μεθα, -σθε, -ντο) (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 24. Τὸ σ τῶν καταλήξεων -σαι καὶ -σο φυλάττεται μὲν ἐν
τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ, ἀποβάλλεται δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἀορ. β'·
ἴστασαι, ἴστασο, ἔθου (ἐκ τοῦ ἔθε-σο) (πλὴν τοῦ εἴσο).

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις. Ἐνεστ -σθον, -σθον. — Παρκτκ.
καὶ ἀορ. β' -σθον, σθην.

2. Ὑποτακτική

§ 25. α') Ἡ ὑποτακτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι φωνηεν-
τολήκτων ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς ὑποτακτικῆς τῆς μέσης φωνῆς
τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (-ωμαι, -η, -ηται, -ώμεθα, -ησθε, -ωνται)·
(ἰδὲ § 6, β').

β') Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτῆρος μετὰ τῶν καταλήξεων ἐν τῇ
ὑποτακτικῇ τῆς μέσης φωνῆς καὶ ὁ τονισμὸς γίνονται, ὅπως καὶ ἐν
τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ (ἰδὲ § 12, α'—β').

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -σθον -σθον.

3. Εὐκτική

§ 26. Ἡ εὐκτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι φωνηεντολή-
κτων ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων
τῆς ὀριστ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (ἰδὲ § 6, β').

§ 27. Τὸ σ τῆς καταλήξεως -σο ἀποβάλλεται.

§ 28. Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ εὐκτικὴ τῆς μέσης φωνῆς
τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων πάντοτε τὸ ι, τὸ ὅπολον μετὰ τοῦ

χαρακτήρος ἀποτελεῖ δίφθογγον, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ (§ 14, β').

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις: -σθον, -σθην.

4. Προστακτική

§ 29. Ἡ προστακτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῆς προστακτικῆς τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (-σο, -σθω, -σθε, -σθων ἢ -σθωσαν) (ιδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 30. Τὸ σ τῆς καταλήξεως -σο φυλλάττεται μὲν ἐν τῷ ἐνεστ., ἀποβάλλεται δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἄορ. β' τίθεσο, θοῦ (ἐκ τοῦ θε·σο).

§ 31. α') Ἡ προστακτικὴ τοῦ μέσου ἄορ. β', ὅταν συνίθεται μετὰ προθέσεως, ἀναδιβάξει τὸν τόνον, ἐφ' ἧσον ἐπιτρέπει ἡ λήγουσα· θοῦ, ἀπόθου—θέσθε, ἀπόθεσθε, ἔκθεσθε.

β') Δὲν ἀναδιβάξει τὸν τόνον μόνον τὸ β' ἐνικὸν πρόσωπον, ὅταν εἶναι μονοσύλλαβον καὶ σύνθετον μετὰ προθέσεως μονοσυλλάβου ἢ μετὰ διουλλάβου, ἧτις ἔπαθεν ἐκθλιψιν· θοῦ, ἐκθοῦ—δοῦ, ἐκδοῦ—ἐφοῦ.

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις: -σθον, -σθων.

5. Ἀπαρέμφατον

§ 32. Τὸ ἀπαρέμφατον τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει τὴν κατάληξιν τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων -σθαι (ιδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 33. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεστώτος τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς, τὸ δὲ τοῦ μέσου ἄορίστου β' ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· ἴστασθαι, ἀνίστασθαι—δόσθαι, ἀποδόσθαι.

6. Μετοχή

§ 34. Ἡ μετοχὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει τὴν κατάληξιν τῆς μετοχῆς τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων -μενος, -μένη, -μενον (ιδὲ § 3 καὶ § 6, β').

7. Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ., παρατκ. καὶ ἄορ. β' χρόνοι

§ 35. Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ., παρατκ. καὶ ἄορ. β' χρόνοι

τῶν εἰς -μῖ φωνηεντολήκτων σχηματίζονται, ἕπως εἰ ἴδιοι χρόνοι τῶν φωνηεντολήκτων εἰς -ω.

§ 36. Ἐκ τῶν κατὰ τὰ εἰς -ω σχηματιζομένων χρόνων ἔχουν τὸν βραχὺν χαρακτήρα α, ε, ο 1) ὁ παθητ. μέλλ., ἀόρ., παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τοῦ δίδωμι - 2) ὁ παθητ. μέλλ. καὶ ἀόρ. τοῦ ἴστημι, τίθημι καὶ ἴημι καὶ 3) ὁ παρακμ. τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς τοῦ ἴημι. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἔχουν τὸν μακρὸν χαρακτήρα η, ω.

§ 37. Ὁ ἀόρ. 6' ἔστην, ὁ παρακμ. ἔστηκα καὶ ὁ ὑπερσυντ. ἐστήκειν ἢ εἰστήκειν ἔχουν μέσῃν ἢ παθητικῇν σημασίαν.

ΣΗΜ. Ὡς ἐνεργ. παρακμ. τοῦ ἴστημι χρησιμεύει ἢ περίφρασις στήσας ἔχω, ὡς ὑπερσυντ. δὲ ἢ περίφρασις στήσας εἶχον.

§ 38. Ὁ παρακμ. ἔστηκα 1) ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ τῆς ὀριστ.— 2) ἐν τῷ α' καὶ γ' προσώπῳ τοῦ πληθ. τῆς ὑποτ. — 3) ἐν τῷ 6' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς προστακτ.— 4) ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ 5) ἐν τῇ μετοχῇ ἔχει καὶ τύπους σχηματιζομένους διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν προσωπικῶν καταλήξεων εἰς τὸ χρονικὸν θέμα ἔστα- ἄνευ χρονικοῦ χαρακτήρος καὶ διακριτικοῦ φωνήεντος. Ὁ ὑπερσυντ. ἐστήκειν ἢ εἰστήκειν τοιαύτους τύπους ἔχει ἐν τῷ πληθυντικῷ.

Ὀριστ. Ἔστηκα, ἔστηκας, ἔστηκε(ν), ἐστήκαμεν ἢ ἔσταμεν, ἐστήκατε ἢ ἔστατε, ἐστήκασι(ν) ἢ ἐστάσι.

Ἰποτακ. Ἔσθήκω, ἐσθήκης, ἐσθήκη, ἐσθήκωμεν ἢ ἐστώμεν, ἐσθήκητε, ἐσθήκωσι(ν) ἢ ἐστώσι. Καὶ περιφραστικῶς ἔστηκῶς ᾧ κτλ.

Εὐκτ. Ἔσθήκοιμι, ἐσθήκοις, ἐσθήκοι, ἐσθήκοιμεν, ἐσθήκοιτε, ἐσθήκοιεν.

Προστακτ. Ἔσταθι ἢ ἐστηκῶς ἴσθι, ἐστηκῶς ἔστω κλπ. ἢ ἐστῶς ἴσθι κλπ.

Ἀπαρέμφ. Ἔστηκέναί ἢ ἐστάναι.—Μετοχ. Ἔστηκῶς, ἐστηκῶς, ἐστηκός ἢ ἐστῶς, ἐστώσα, ἐστῶς.

Ἰπερσυντ. Ἔσθήκειν ἢ εἰστήκειν, ἐσθήκεις ἢ εἰστήκεις, ἐσθήκει ἢ εἰστήκει, ἐσθήκειμεν ἢ εἰστήκειμεν ἢ ἔσταμεν, ἐσθήκειτε ἢ εἰστήκειτε ἢ ἔστατε, ἐσθήκεσαν ἢ εἰστήκεσαν ἢ ἔστασαν.

§ 39. Ὡς παθητικὸς παρακείμενος τοῦ τίθημι χρησιμεύει τὸ κεῖμαι ὡς παθητικὸς ὑπερσυντέλικος τὸ ἐκείμην· ὁ παρακείμενος τέθειμαι ἔχει μέσῃν σημασίαν.

Ἐνεστῶς καὶ Παρατατικὸς

᾽Οριστ. Ἐνεστῶς	ἴσθη-μι ἴσθη-ς ἴσθη-σι(ν) ἴσθᾱ-μεν ἴστα-τε ἴσθᾱσι(ν)	τίθη-μι τίθη-ς ἤ τιθεῖς τίθη-σι(ν) τίθε-μεν τίθε-τε τιθέ-ασι(ν)	ἴη-μι ἴη-ς ἤ εἰς ἴη-σι(ν) ἴε-μεν ἴε-τε ἴᾱσι(ν)	δίδω-μι δίδω-ς δίδω-σι(ν) δίδο-μεν δίδο-τε διδό-ασι(ν)
᾽Οριστ. Παρατ.	ἴσθη-ν ἴσθη-ς ἴσθη ἴσθᾱ-μεν ἴστα-τε ἴστα-σαν	ἐτίθη-ν ἐτίθεις ἐτίθει ἐτίθε-μεν ἐτίθε-τε ἐτίθε-σαν	ἴη-ν ἴεις ἴει ἴε-μεν ἴε-τε ἴε-σαν	ἔδιδουν ἔδιδους ἔδιδου ἔδίδο-μεν ἔδίδο-τε ἔδίδο-σαν
᾽Υποτακτικῆ	ἴσθῶ ἴσθῆς ἴσθῆ ἴσθῶμεν ἴσθῆτε ἴσθῶσι(ν)	τιθῶ τιθῆς τιθῆ τιθῶμεν τιθῆτε τιθῶσι(ν)	ἴῶ ἴῆς ἴῆ ἴῶμεν ἴῆτε ἴῶσι(ν)	διδῶ διδῆς διδῆ διδῶμεν διδῶτε διδῶσι(ν)
Εὐκτικῆ	ἴσταιη-ν ἴσταιη-ς ἴσταιη ἴσται-μεν ἤ ἴσταιη-μεν ἴσταλ-τε ἤ ἴσταιη-τε ἴσταλ-εν ἤ ἴσταιη-σαν	τιθείη-ν τιθείη-ς τιθείη τιθει-μεν ἤ τιθείη-μεν τιθει-τε ἤ τιθείη-τε τιθει-εν ἤ τιθείη-σαν	ἴειη-ν ἴειη-ς ἴειη ἴει-μεν ἤ ἴειη-μεν ἴει-τε ἤ ἴειη-τε ἴει-εν ἤ ἴειη-σαν	διδοίη-ν διδοίη-ς διδοίη διδοῖ-μεν ἤ διδοίη-μεν διδοῖ-τε ἤ διδοίη-τε διδοῖ-εν ἤ διδοίη-σαν
Προστακτικῆ	ἴσθη ἴστά-τω ἴστα-τε ἴστά-ντων ἤ ἴστά-τωσαν	τίθει τιθέ-τω τίθε-τε τιθέ-ντων ἤ τιθέ-τωσαν	ἴει ἴε-τω ἴε-τε ἴε-ντων ἤ ἴε-τωσαν	δίδου διδό-τω δίδο-τε διδό-ντων ἤ διδό-τωσαν

φωνηεντολήκτων δημάτων

φωνή

Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἔνεστ., παρατατκ. καὶ ἀορίστου β' χρόνοι

Μέλλων	στή-σω	θή-σω	ῥή-σω	δώ-σω
Ἀόριστ. α'	ἔστη-σα	ἔθη-κα	ῥή-κα	ἔδω-κα
Παρακείμε.	ἔστη-κα	τέθει-κα	εἶ-κα	δέδω-κα
Ὑπερσυντ.	ἔστή-κειν ἢ εἰστή-κειν	[ἔτεθει-κειν]	[εἶ-κειν]	ἔδεδώ-κειν
Τετελ. μέλ.	ἔστήξω			

Ἀόριστος β'

ἔστη-ν	ἔθηκα	ῥῆκα	ἔδωκα
ἔστη-ς	ἔθηκας	ῥῆκας	ἔδωκας
ἔστη	ἔθηκε(ν)	ῥῆκε(ν)	ἔδωκε(ν)
ἔστη-μεν	ἔθε-μεν	εἶ-μεν	ἔδο-μεν
ἔστη-τε	ἔθε-τε	εἶ-τε	ἔδο-τε
ἔστη-σαν	ἔθε-σαν	εἶ-σαν	ἔδο-σαν

στώ	θῶ	ῶ	δῶ
σῆς	θῆς	ῆς	δῆς
σῆ	θῆ	ῆ	δῆ
στώμεν	θῶμεν	ῶμεν	δῶμεν
σῆτε	θῆτε	ῆτε	δῶτε
στώσι(ν)	θῶσι(ν)	ῶσι(ν)	δῶσι(ν)

σταίη-ν	θείη-ν	εἶη-ν	δοίη-ν
σταίη-ς	θείη-ς	εἶη-ς	δοίη-ς
σταίη	θείη	εἶη	δοίη
σταίμεν ἢ	θεῖ-μεν ἢ	εἶ-μεν ἢ	δοῖ-μεν ἢ
σταίη-μεν	θείη-μεν	εἶη-μεν	δοίη-μεν
σταί-τε ἢ	θεῖ-τε ἢ	εἶ-τε ἢ	δοῖ-τε ἢ
σταίη-τε	θείη-τε	εἶη-τε	δοίη-τε
σταίεν ἢ	θεῖεν ἢ	εἶ-εν ἢ	δοῖ-εν ἢ
σταίη-σαν	θείη-σαν	εἶη-σαν	δοίη-σαν

σῆ-θι	θέ-ς	ἔ-ς	δό-ς
σῆ-τω	θέ-τω	ἔ-τω	δό-τω
σῆ-τε	θέ-τε	ἔ-τε	δό-τε
στά-ντων ἢ	θέ-ντων ἢ	ἔ-ντων ἢ	δό-ντων ἢ
σῆ-τωσαν	θέ-τωσαν	ἔ-τωσαν	δό-τωσαν

Ἀπορμ.	ιστά-ναι	τιθέ-ναι	λέ-ναι	διδό-ναι
Μετοχή	ιστάς, ιστάντος ιστάσα, ιστάσης ιστάν, ιστάντος	τιθείς, τιθέντος τιθείσα, τιθείσης τιθέν, τιθέντος	λείς, λέντος λείσα, λείσης λέν, λέντος	διδούς, διδόντος διδούσα, διδούσης διδόν, διδόντος

II. Μέση

Ἐνεστώσ και Παρατατικός

Ἐνεστώσ	ιστα-μαι ιστα-σαι ιστα-ται ιστά-μεθα ιστα-σθε ιστα-νται	τιθε-μαι τιθε-σαι τιθε-ται τιθέ-μεθα τιθε-σθε τιθε-νται	λε-μαι λε-σαι λε-ται λέ-μεθα λε-σθε λε-νται	δίδο-μαι δίδο-σαι δίδο-ται διδό-μεθα δίδο-σθε δίδο-νται
Ἐνεστώσ	ιστά-μην ιστα-σο ιστα-το ιστά-μεθα ιστα-σθε ιστα-ντο	ἐτιθέ-μην ἐτίθε-σο ἐτίθε-το ἐτιθέ-μεθα ἐτίθε-σθε ἐτίθε-ντο	λέ-μην λε-σο λε-το λέ-μεθα λε-σθε λε-ντο	ἐδιδό-μην ἐδίδο-σο ἐδίδο-το ἐδιδό-μεθα ἐδίδο-σθε ἐδίδο-ντο
Ἐνεστώσ	ιστώμαι ιστή ιστήται ιστώμεθα ιστήσθε ιστώνται	τιθῶμαι τιθῆ τιθήται τιθώμεθα τιθήσθε τιθώνται	λώμαι λή λήται λώμεθα λήσθε λώνται	διδῶμαι διδῶ διδῶται διδώμεθα διδῶσθε διδώνται

στήναι	θείναι	εἶναι	δοῦναι
στάς, στάντος στάσα, στάσης στᾶν, στάντος	θεῖς, θέντος θείσα, θείσης θέν, θέντος	εἷς, ἔντος εἶσα, εἴσης ἔν, ἔντος	δοῦς, δόντος δοῦσα, δούσης δόν, δόντος

φωνή

Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἔνεστ., παρατκ. καὶ μέσου ἀορ. β' χρόνοι

Μέσ. μέλ. Μ. ἀορ. α'	στή-σομαι ἔστη-σάμην	θή-σομαι	ῥ-σομαι	δώ-σομαι
Π. μέλ. α'	στα-θήσομαι	τε-θήσομαι	-έ-θήσομαι	δο-θήσομαι
Π. ἀορ. α'	ἔστά-θην	ἔτέ-θην	-εῖ-θην	ἔδό-θην
Παρακμ. Υπερσυν.		τέθει-μαι [ἔτεθεί-μην]	εἶ-μαι [εῖ-μην]	δέδο-μαι ἔδεδό-μην

Μέσος ἀόριστος β'

	ἔθε-μην	εἶ-μην	ἔδό-μην
	ἔθου	εἶ-σο	ἔδου
	ἔθε-το	εἶ-το	ἔδο-το
	ἔθε-μεθα	εἶ-μεθα	ἔδό-μεθα
	ἔθε-σθε	εἶ-σθε	ἔδο-σθε
	ἔθε-ντο	εἶ-ντο	ἔδο-ντο
	θῶμαι	ῶμαι	δῶμαι
	θῆ	ῆ	δῶ
	θῆται	ῆται	δῶται
	θῶμεθα	ῶμεθα	δῶμεθα
	θῆσθε	ῆσθε	δῶσθε
	θῶνται	ῶνται	δῶνται

Εὐκτιχή	ἰσταί-μην	τιθεί-μην	ἰεῖ-μην	διδοί-μην
	ἰσταίο	τιθείο	ἰεῖο	διδοῖο
	ἰσταί-το	τιθεί το	ἰεῖ-το	διδοί-το
	ἰσταί-μεθα	τιθεί-μεθα	ἰεῖ-μεθα	διδοί-μεθα
	ἰσταί-σθε	τιθεί-σθε	ἰεῖ-σθε	διδοῖ-σθε
	ἰσταί-ντο	τιθεί-ντο	ἰεῖ-ντο	διδοῖ-ντο
Προστακτική	ἴστα σο	τίθε·σο	ἴε·σο	δίδο·σο
	ἰστά σθω	τιθέ·σθω	ἰέ·σθω	διδό σθω
	ἴστα·σθε	τίθε·σθε	ἴε·σθε	δίδο·σθε
	ἰστά·σθων ἤ	τιθέ·σθων ἤ	ἰέ·σθων ἤ	διδό·σθων ἤ
	ἰστά σθωσαν	τιθέ σθωσαν	ἰέ·σθωσαν	διδό·σθωσαν
Ἀπό.	ἴστα·σθαι	τίθε·σθαι	ἴε·σθαι	δίδο·σθαι
Μετοχή	ἰστά·μενος	τιθέ·μενος	ἰέ·μενος	διδό·μενος
	ἰστα·μένη	τιθε·μένη	ἴε·μένη	διδο·μένη
	ἰστά·μενον	τιθέ·μενον	ἰέ·μενον	διδό·μενον

8. Τὰ ῥήματα δύναμαι, ἐπίσταμαι καὶ ὁ ἀόρ. ἐπριάμην

§ 41. Τὰ ῥήματα δύναμαι καὶ ἐπίσταμαι (= γινώριζω) 1) ἐν τῷ β' ἐνικῷ προσώπῳ τοῦ παρατακικοῦ καὶ τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστώτος ἀποβάλλουν τὸ σ τῆς καταλήξεως -σο καὶ συναίρουσιν τὸ -αο εἰς -ω -2) ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ τοῦ ἐνεστώτος τονίζονται κατὰ τὰ εἰς -ω βαρύτερα.

Παρατκ. ἐδύνω, ἠπίστω. — Προστ. ἐπίστω. — Ὑποτακτ. δύνωμαι, δύνῃ, δύνῃται, δυνώμεθα, δύνῃσθε, δύνωνται. — Ἐπίστωμαι, ἐπίστω, ἐπίστωται, ἐπιστώμεθα, ἐπίστωσθε, ἐπίστωνται.

Εὐκτικ. δυναίμην, δύναιο, δύναιτο κλπ. — Ἐπισταίμην, ἐπίσταιο, ἐπίσταιτο κλπ.

§ 42. Κατὰ τὴν ὀριστικὴν τοῦ παρατακικοῦ ἐδυνάμην καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τοῦ ἐνεστώτος δύναμαι κλίνεται καὶ ὁ ἀόρ. ἐπριάμην (= ἡγόρασα) τοῦ ῥήματος ὠνοῦμαι (ὠνόεσμαι) = ἡγοράζω.

Ὀριστ. Ἐπριάμην, ἐπρίω, ἐπρίαιο κλπ. — Ὑποτακτ. πρίωμαι, πρίῃ, πρίῃται κλπ. — Εὐκτικ. πριαίμην, πρίαιο, πρίαιτο κλπ. — Ἀπαρέμφ. πρίασθαι. — Μετοχ. πρίαμενος, -η, -ον.

	θεί-μην θεῖο θεῖ-το θεί-μεθα θεῖ-σθε θεῖ-ντο	εἶ-μην εἶο εἶ-το εἶ-μεθα εἶ-σθε εἶ-ντο	δοί-μην δοῖο δοῖ-το δοί-μεθα δοῖ-σθε δοῖ-ντο
	θοῦ θέ-σθω θέ-σθε θέ-σθων ἦ θέ-σθωσαν	οῦ ξ-σθω ξ-σθε ξ-σθων ἦ ξ-σθωσαν	δοῦ δό-σθω δό-σθε δό-σθων ἦ δό-σθωσαν
	θέ-σθαι	ξ-σθαι	δό-σθαι
	θέ-μενος θε-μένη θέ-μενον	ξ-μενος έ-μένη ξ-μενον	δό-μενος δο-μένη δό-μενον

3. Β' Συμφωνόληκτα εἰς -μι

§ 43. α') Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων σχηματίζεται διὰ προσθήκης τοῦ προσφύματος -νυ εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα· δεικ-, δεικ-νυ, δείκνυ-μι.

β') Ὅταν τὸ ῥηματικὸν θέμα λήγῃ εἰς σ, ἀφομοιοῦται τοῦτο πρὸς τὸ ν τοῦ προσφύματος νυ· σβέννυμι (σβέσ-νυμι), σχεδάννυμι (σκεδάσ-νυμι).

ΣΗΜ. 1. Κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐχόντων θέμα λῆγον εἰς -σ γράφεται διὰ διπλοῦ ν καὶ τὸ ῥῆμα στρώννυμι=στρώνω, τοῦ ὁποῦ τοῦ θέμα (στρω-) λήγει εἰς φωνῆεν.

ΣΗΜ. 2. Ἐν τῷ -όλλυμι=καταστρέφω τὸ ν τοῦ προσφύματος -νυ ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ λ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος ὄλ-.

§ 44. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ τοῦ ἐνεστώτος τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων σχηματίζεται κατὰ τὰ -ω βαρύτενα.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς εὐρίσκονται καὶ ἄλλοι τύποι τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων κατὰ τὰ εἰς -ω βαρύτενα.

§ 45. Αί ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ ἔνεστ. καὶ ὁ παρατκ. κλίνονται, ὅπως οἱ ἴδιοι χρόνοι καὶ ἐγκλίσεις τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων.

§ 46. Τὸ υ τοῦ προσφύματος -νυ εἶναι μακρὸν 1) ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἔνεστ. καὶ παρατκ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς καὶ 2) ἐν τῷ β' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς προστκ. τοῦ ἔνεστιῶτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς. Εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τύπους εἶναι βραχύ.

§ 47. Τύπος συμφωνολήκτου ῥήματος εἰς -μι

	Ἐνεργητικὴ φωνή	Μέση φωνή
Ὁριστ. Ἐνεστιῶς	δείκνῦ-μι δείκνῦ-ς δείκνῦ-σι(ν) δείκνυ-μεν δείκνυ-τε δεικνύ-ασι(ν)	δείκνυ-μαι δείκνυ-σαι δείκνυ-ται δεικνύ-μεθα δείκνυ-σθε δείκνυ-νται
Ὁριστ. Παρατ.	ἔδεικνῦ-ν ἔδεικνῦ-ς ἔδεικνῦ ἔδεικνυ-μεν ἔδεικνυ-τε ἔδεικνυ-σαν	ἔδεικνύ-μην ἔδεικνυ-σο ἔδεικνυ-το ἔδεικνύ-μεθα ἔδεικνυ-σθε ἔδεικνυ-ντο
Ἐπ.	δεικνύ-ω δεικνύ-ης κλπ.	δεικνύ-ωμαι δεικνύ-η κλπ.
Ἐνικ.	δεικνύ-οιμι δεικνύ-οις κλπ.	δεικνυ-οίμην δεικνύ-οιο κλπ.
Προστατ.	δείκνῦ δεικνύ-τω δείκνυ-τε δεικνύ-ντων ἤ δεικνύ-τωσαν	δείκνυ-σο δεικνύ-σθω δείκνυ-σθε δεικνύ-σθων ἤ δεικνύ-σθωσαν
Ἀπρμφ.	δεικνύ-ναι	δείκνυ-σθαι
Μετχ.	δεικνύς, -ῦσα, -ῦν	δεικνύ-μενος, -μένη, -μενον

§ 48. Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἔνεστ. καὶ παρατκ. χρόνοι.

Ἐνεργ. φωνή. Μέλλ. δείξω. Ἀόρ. ἔδειξα. Παρακμ. δέδειχα.
Μέση φωνή. Μέσ. μέλλ. δείξομαι. Μέσ. ἀόρ. α' ἔδειξάμην.

Παθτ. μέλλ. α' δειχθήσομαι. Παθτ. άόρ. α' έδειχθην. Παρακμ. έδειγμαι. Υπερσυντ. έδεδειγμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΑΟΡΙΣΤΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ -Ω ΚΑΙΝΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΙΣ ΜΙ

§ 1. Ρήματά τινα εις -ω, τὰ έποια έχουν θεματικόν χαρακτήρα $\bar{\alpha}$, η, ω, υ, σχηματίζουν άόρ. β' κατά τὰ εις -μι. Ο μακρός χαρακτήρ η και ω βραχύνεται πρό του ι και ντ.

§ 2. Τὰ ρήματα ταύτα είναι:

- α') θέμα εις $\bar{\alpha}$: άποδιδράσκω=δραπετεύω, θ. δρ $\bar{\alpha}$, άπέδρ $\bar{\alpha}\nu$ —ώνοῦμαι=άγοράζω, θ. πρι $\bar{\alpha}$ -, έπρι $\bar{\alpha}$ μην.
β') θέμα εις η: βαίνω, θ. βη-, έβην—φθάνω, θ. φθη-έφθην,
γ') θέμα εις ω: άλίσκομαι, θ. άλω-, έάλων—γιγνώσκω, θ. γνω-, έγνων—ζω, θ. βιω-, έβίων.
δ') θέμα εις -υ: δύνω και δύομαι, θ. δυ-, έδ $\bar{\nu}\nu$ —φύομαι, θ. φυ-, έφ $\bar{\nu}\nu$.

§ 3. Παραδείγματα κλίσεως.

Όριστ. έβην, έβης, έβη, έβημεν, έβητε, έβησαν.

Υποτ. β $\bar{\omega}$, β $\bar{\eta}$ ς, β $\bar{\eta}$, β $\bar{\omega}$ μεν, β $\bar{\eta}$ τε, β $\bar{\omega}$ σι.

Εὐκτ. βαίην, βαίης, βαίη, βαίμεν ή βαίημεν, βαίτε ή βαίητε, βαίεν ή βαίησαν.

Προστ. β $\bar{\eta}$ θι, β $\bar{\eta}$ τω, β $\bar{\eta}$ τε, βάντων ή β $\bar{\eta}$ τωσαν.

Απορμφ. β $\bar{\eta}$ ναι.—Μετχ. β $\bar{\alpha}$ ς, β $\bar{\alpha}$ σα, β $\bar{\alpha}\nu$.

Όριστ. έγνων, έγνως, έγνω, έγνωμεν, έγνωτε, έγνωσαν.

Υποτ. γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ ς, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ μεν, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ τε, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ σι.

Εὐκ. γ $\bar{\nu}$ οίην, γ $\bar{\nu}$ οίης, γ $\bar{\nu}$ οίη, γ $\bar{\nu}$ οίμεν ή γ $\bar{\nu}$ οίημεν, γ $\bar{\nu}$ οίτε ή γ $\bar{\nu}$ οίητε, γ $\bar{\nu}$ οίεν ή γ $\bar{\nu}$ οίησαν.

Προστ. γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ θι, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ τω, γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ τε, γ $\bar{\nu}$ όντων ή γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ τωσαν.

Απορμφ. γ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ ναι.—Μετχ. γ $\bar{\nu}$ οῦς, γ $\bar{\nu}$ οῦσα, γ $\bar{\nu}$ όν.

Όριστ. έδ $\bar{\nu}\nu$, έδ $\bar{\nu}$ ς, έδ $\bar{\nu}$, έδ $\bar{\nu}$ μεν, έδ $\bar{\nu}$ τε, έδ $\bar{\nu}$ σαν.

Υποτ. δ $\bar{\nu}\bar{\omega}$, δ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ ς, δ $\bar{\nu}\bar{\omega}$, δ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ μεν, δ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ τε, δ $\bar{\nu}\bar{\omega}$ σι.

[[Εὐκτικὴ ἀχρηστος]]

Προστ. δ $\bar{\nu}$ θι, δ $\bar{\nu}$ τω, δ $\bar{\nu}$ τε, δ $\bar{\nu}$ ντων ή δ $\bar{\nu}$ τωσαν

Ἐπρφ. δύναι.—Μετχ. δύς, δῦσα, δύν.

ΣΗΜ. Ὁ μακρὸς χαρακτήρ ω τοῦ ἄορ. ἐβίων βραχύνεται μόνον πρὸ τοῦ ντ' ἐβίων, ἐβίως, ἐβίω κλπ.—βιῶ, βιῶς, βιῶ κλπ.—βιῶν, βιῶς, βιῶ κλπ.— [προσθ. ἄχρηστος] — βιῶναι — βιούσ, βιούσα, βιόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΑ΄

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΦΗΜΙ, ΕΙΜΙ, ΟΙΔΑ, ΔΕΔΟΙΚΑ
ΚΕΙΜΑΙ, ΚΑΘΗΜΑΙ ΚΑΙ ΧΡΗ.

§ 1. Φημί (=λέγω) θέμ. φη-, φα-.

Ὅριστ. φημί, φής, φησί, φαμέν, φατέ, φασί.

Ἐπρφ. φῶ, φῆς, φῆ, φῶμεν, φῆτε, φῶσι.

Εὐκτ. φαίην, φαίης, φαίη, φαῖμεν ἢ φαίημεν, φαίητε, φαῖεν ἢ φαίησαν.

Προσθ. φάθι, φάτω. — Ἐπρφ. φάναί. — Μετοχ. φάσκων, -ουσα, -ον.

Παρακτ. ἔφην, ἔφης ἢ ἔφησθα, ἔφη, ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Μέλλ. φήσω, -σεις κλπ.—Ἀόρ. ἔφησα, -σας κλπ.

ΣΗΜ. 1. Ὁ παρατατικὸς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεστώτος ἔχουν καὶ σημασίαν ἁορίστου.

ΣΗΜ. 2. Τὸ φημί συντιθέμενον ἀναβιάζει τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστ. καὶ τῇ προσθ. τοῦ ἐνεστ.· σύμφημι, σύμφαθι.

§ 2. Εἶμι (=θά ἔλθω, θά πορευθῶ), θέμ. εἶ-, ἰ-.

Ὅριστ. εἶμι, εἶ, εἶσι, ἴμεν, ἴτε, ἴσι.

Ἐπρφ. ἴω, ἴης, ἴη, ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι.

Εὐκτ. ἴοιμι ἢ ἴοίην, ἴοις, ἴοι, ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν.

Προσθ. ἴθι, ἴτω, ἴτε, ἰόντων [ἢ ἴτωσαν].

Ἐπρφ. ἰέναι.—Μετοχ. ἰών, ἰούσα, ἰόν.

Παρακτ. ἦα ἢ ἦειν, ἦεις ἢ ἦεισθα, ἦει ἢ ἦειν, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν.

ΣΗΜ. 1. Ἡ ὑποτακτ., ἡ εὐκτ. καὶ ἡ μετχ. τοῦ εἶμι σχηματίζονται κατὰ τὰ εἰς ὠ ῥήματα.

ΣΗΜ. 2. Τὰ σύνθετα τοῦ εἶμι ἀναβιάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστ. καὶ προσθ. τοῦ ἐνεστ.· ἄπειμι, ἄπιθι· ἀλλὰ ἀπῆα, ἀπιέναι, ἀπιών.

§ 3. Τὸ οἶδα (=γνωρίζω, θ. εἶδ-, ἰδ-) εἶναι παρακμ. μὲν σημασίαν ἐνεστώτος.

Ὅριστ. οἶδα, οἶσθα, οἶδε, ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι.

Ὑποτ. εἰδῶ, εἰδῆς, εἰδῆ, εἰδῶμεν, εἰδῆτε, εἰδῶσι.

Εὐκτ. εἰδείην, εἰδείης, εἰδείη, εἰδείμεν ἢ εἰδείημεν, εἰδείητε, εἰδείετε ἢ εἰδείησαν.

Προστ. ἴσθι, ἴστω, ἴστε, ἴστων ἢ ἴστωσαν.

Ἐμφ. εἰδέναί. — Μετχ. εἰδώς, εἰδυῖα, εἰδός.

Ὑπερσ. ἦδη ἢ ἦδειν, ἦδησθα ἢ ἦδειςθαι ἢ ἦδεις, ἦδει ἢ ἦδειν, ἦδειμεν ἢ ἦσμεν, ἦδειτε ἢ ἦστε, ἦδισαν ἢ ἦσαν.

Μέσ. μέλλ. εἴσομαι. Εὐκτ. εἰσοίμην. Ἐμφ. εἴσεσθαι. Μετχ. εἰσόμενος.

ΣΗΜ. Τὰ σύνθετα τοῦ οἶδα ἀνατιθέμενοι τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστ. καὶ προσκτ. τοῦ ἐνεστ. σύννοια, σύννοισμεν, σύννοισθι.

§ 4. Τὸ δέδοικα (= φερόμαι) εἶναι παρακμ. μὲ σημασίαν ἐνεστ.

Ὅριστ. δέδοικα ἢ δέδια, δέδοικας, δέδοικε ἢ δέδιε, δέδιμεν, δέδιτε, δέδιασι.

Ὑποτ. δεδίη, δεδίωσι.

(Εὐκτικὴ καὶ προστακτικὴ ἄχρηστοι).

Ἐμφ. δεδοικέμαι ἢ δεδιέμαι.

Μετχ. δεδοικώς ἢ δεδιώς, δεδοικυῖα, δεδιός.

Ὑπερσ. ἐδεδοίκεν ἢ ἐδεδίειν, ἐδεδίεις, ἐδεδοίκει ἢ ἐδεδίει καὶ

γ' πληθ. ἐδεδοίκεσαν ἢ ἐδέδισαν.

Μέλλ. δεῖσομαι. Ἐμφ. δεῖσισα.

§ 5. Κεῖμαι, θ. κει-.

Ὅριστ. κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται, κείμεθα, κείσθε, κεῖνται.

Ὑποτ. κήται, -κήσθε, -κέονται καὶ περιφραστικῶς κείμενος

ὦ κλπ.

Εὐκτ. κέοιτο, -κέοιντο καὶ περιφραστικῶς κείμενος εἶην κλπ.

Προστ. -κεῖσο, κείσθω.

Ἐμφ. κεῖσθαι. Μετχ. κείμενος, -μένη, -μενον.

Παρτκ. ἐκέιμην, ἐκείσο, ἐκείτο, ἐκέιμεθα, ἐκείσθε, ἐκείντο.

Μέσ. μέλλ. κείσομαι.

ΣΗΜ. Τὸ κεῖμαι συντιθέμενον ἀνατιθέμενον τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστ.

καὶ προσκτ. τοῦ ἐνεστῶτος· κατάκειμαι, κατάκεισο.

§ 6. Κάθημαι (κατὰ — ἤμαι), θ. ἦσ-.

Ὅριστ. κάθημαι, κάθησαι, κάθηται, καθήμεθα, κάθησθε, κάθηνται.

Υποτ. καθήται, καθώμεθα, καθήσθε, καθώνται.

Εὐκτ. καθήμην, καθήσθε.

Προστικτ. [κάθησο, καθήσθω].

Ἄπρμφ. καθήσθαι. Μετχ. καθήμενος, -μένη, -μενον.

Παρατκ. ἐκαθήμην ἢ καθήμην, -ἐκάθησο, ἐκάθητο ἢ καθῆτο
ἢ καθῆστο, καθήμεθα, ἐκάθηντο ἢ καθῆντο.

ΣΗΜ. Τὸ κάθημαι λαμβάνεται ὡς ππρακμ. τοῦ καθέζομαι.

§ 7. α') Χρῆ (=εἶναι ἀνάγκη, πρέπει). Τὸ χρῆ εἶναι κυρίως
οὐσιαστικόν (=χρεῖα, ἀνάγκη), ἀλλὰ κατὰ παράλειψιν τοῦ ἐστί
προσέλαβε σημασίαν ῥήματος.

β') Τὸ χρῆ ἔχει εὐκτ. χρεῖη ἢ χρεῶν εἶη, προστ. χρεῶν ἔστω,
ἄπρμφ. χρῆναι ἢ χρεῶν εἶναι, μετχ. χρεῶν, παρατκ. χρῆν ἢ ἐχρῆν.

ΣΗΜ. Οἱ τύποι χρεῖη, χρῆναι, χρεῶν, χρῆν προῆλθον ἐκ συγ-
χωνεύσεως τοῦ χρῆ μετὰ τῶν εἶη, εἶναι, ὄν, ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΒ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

§ 1. Τὰ ῥήματα εἶναι ἀνώμαλα ἢ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν
χρόνων ἢ κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν.

α') Ἀνώμαλα κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων

§ 2. Τὰ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων τῶν ἀνώμαλα ῥή-
ματα διαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις:

α') Τὰ σχηματίζοντα τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. ἐκ τοῦ
ῥημ. θέμ. διὰ τῆς προσθήκης 1) τοῦ προσφύματος ν' φθάνω (φθα-)
—2) τοῦ προσφύματος -αν' ἁμαρτάνω (ἁμαρτ-)—3) τοῦ προσφύμα-
τος αν καὶ συγχρόνως τοῦ ν πρὸ τοῦ τελικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος'
μανθάνω (μαθ-) καὶ 4) τοῦ προσφύματος -νε' ἀφικνοῦμαι (ἰκ-).

β') ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ ῥηματικὸν θέμα λαμβάνει τὸ πρόσ-
φυμα ε 1) ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ μόνον· ὠθέω—ὠθῶ
(ὠθ-)—2) ἐν τούτοις καὶ ἐν ἄλλοις χρόνοις· ἐπιμελέομαι—ἐπιμε-
λοῦμαι (ἐπιμελ-) — 3) μόνον εἰς τινὰς ἐκ τῶν ἄλλων χρόνων·
μένω (μεν-) καὶ 4) εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους χρόνους, πλὴν τοῦ ἐνε-
στώτος καὶ παρατατικοῦ· βούλομαι (βουλ).

γ') Ῥήματα, τὰ ὅποια σχηματίζουν τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ προσφύματος σκ- ἢ ισκ- γη-
ράσκω (γηρα) — εὐρίσκω (εὔρ-). Τινὰ δὲ ἐκ τούτων λαμβάνουν καὶ
ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν· γιγνώσκω (γνω-).

δ') Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς χρόνους των ἐκ διαφόρων θε-
μάτων συγγενῶν κατὰ σημασίαν· δρᾶω-δρῶ, θ. δρα-, ὀπ., ἰδ-.

β') Ἀνώμαλα κατὰ τὴν σημασίαν τῶν χρόνων

§ 3. Τὰ κατὰ τὴν σημασίαν τῶν χρόνων των ἀνώμαλα ῤήματα
διαιροῦνται εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις·

α') τὰ ἔχοντα μέσον μέλλ. μὲ ἐνεργ. σημασίαν· ἀκούω, ἀκού-
σομαι — ἀμαρτάνω, ἀμαρτήσομαι — λαμβάνω, λήψομαι·

β') τὰ ἔχοντα μέσον μέλλ. μὲ παθητικὴν σημασίαν· ἀδικοῦμαι,
ἀδικήσομαι — ἀλίσκομαι, ἀλώσομαι — πολεμοῦμαι, πολεμήσομαι·

γ') τὰ ἔχοντα παθητκ. ἀόρ. μὲ μέσην σημασίαν· αἰσχύνομαι,
ἠσχύνθην — πορεύομαι, ἐπορεύθην — στρέφομαι, ἐστράφην·

δ') τὰ ἔχοντα παθητικὸν μέλλ. καὶ ἀόρ. μὲ μέσην σημασίαν·
κατακλίνομαι, κατακλινήσομαι, κατεκλίην — μιμνήσκομαι, μνησθή-
σομαι, ἐμνήσθην — φαίνομαι, φανήσομαι, ἐφάνην·

ε') τὰ ἔχοντα ἐνεργ. παρακμ. καὶ ἀόρ. β' μὲ μέσην ἢ παθητκ.
σημασίαν· ἀλίσκομαι, ἐάλωκα, ἐάλων — ἴσταμαι, ἔστηκα, ἔστην —
πίπτω, πέπτωκα, ἔπεσον·

ς') τὰ ἀποθετικά, ἧτοι τὰ ῤήματα, ἅτινα ἔχουν μόνον τὴν μέσην
φωνὴν μὲ ἐνεργ. σημασίαν· δέχομαι, ἐργάζομαι, ἀρνοῦμαι, βούλομαι.

Τὰ ἀποθετικά λέγονται 1) μέσα ἀποθετικά, ἂν ἔχουν μέσον
ἀόρ. μὲ ἐνεργ. σημασίαν· δέχομαι, ἐδεξάμην — ἐργάζομαι, εἰργα-
σάμην καὶ 2) παθητικά ἀποθετικά, ἂν ἔχουν παθητκ. ἀόρ. μὲ
ἐνεργ. σημασίαν· ἄγαμαι, ἠγάσθην — οἶομαι, ᾤήθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΓ'

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α'. Προθέσεις

§ 1. Προθέσεις λέγονται αἱ ἀκλιταὶ λέξεις, αἵτινες ἢ συντάσσ-

πονται μετὰ τῶν πτωτικῶν ἢ συντίθενται μετ' αὐτῶν καὶ τῶν ῥημάτων καὶ σπανίως τῶν ἐπιρρημάτων πρὸς δῆλωσιν διαφόρων σχέσεων.

§ 2. Αἱ προθέσεις εἶναι δύο εἰδῶν, κύριαι καὶ καταχρηστικάι.

α') **Κύριαι** προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 18' ἐν, εἰς ἢ ἐς, ἐκ ἢ ἐξ, σὺν ἢ ξύν—πρό, πρὸς, ὑπέρ—ἀνά, κατά, διά, μετά, παρά—ἀντί, ἀμφί, ἐπί, περί—ἀπό, ὑπό.

β') **Καταχρηστικάι** προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 10' ἄνευ, χωρὶς, ἔνεκα ἢ ἔνεκεν, ἄχρι, μέχρι, χάριν, πλὴν, ὡς, νή, μά.

§ 3. Αἱ προθέσεις συντιθέμεναι μετ' ἄλλων λέξεων πάσχουν τὰς ἐξῆς μεταβολάς·

1) τὸ τελικὸν φωνῆεν αὐτῶν ἐκθλίβεται, εἰν ἢ δευτέρα λέξις ἀρχίξῃ ἀπὸ φωνήεντος (πρὸβλ. κεφ. Δ', § 3—§ 5).

2) τὸ ν τῶν προθέσεων ἐν καὶ σὺν 1) πρὸ τῶν χειλοφώνων καὶ τοῦ ψ γίνεται μ' ἐμ-πίπτω, ἐμ-βάπτω, ἐμ-ψυχος, συμ-πλέω, σύμ ψηφος—2) πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων γίνεται γ' ἐγ-γράφω, ἐγ-χωρῶ, συγ-γράφω, συγ-κρούω, συγ-χωρῶ—3) πρὸ τῶν ὑγρῶν καὶ τοῦ μ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτά, πλὴν τοῦ ν τῆς προθέσεως ἐν, τὸ ὁποῖον πρὸ τοῦ ρ μένει ἀμετάβλητον· ἐμ-μένω, συλ-λέγω, συμ-μείγνυμι, συρ-ράπτω, ἐν-ράπτω, ἐν-ρινον·

3) τὸ ν τῆς προθέσεως σὺν 1) πρὸ τοῦ ζ ἀποβάλλεται· συ-ζῶ—2) πρὸ τοῦ σ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· σύσ-σιτος· ἀλλ' ὅταν μετὰ τὸ σ ὑπάρχῃ καὶ ἄλλο σύμφωνον, τότε τὸ σ ἀποβάλλεται· συστέλλω.

4) ἐὰν ἡ πρόθεσις λήγῃ εἰς φωνῆεν, ἢ δὲ δευτέρῃ λέξις ἀρχίξῃ ἀπὸ ρ, τοῦτο διπλασιάζεται· ἀπο ρρίπτω·

5) ἡ ἐξ εὐρίσκεται πρὸ φωνήεντος· ἐξ Ἀθηνῶν, ἐξ-άγω, ἢ δὲ ἐκ πρὸ συμφώνου· ἐκ Πειραιῶς, ἐκ βάλλω.

Β'. Ἐπιρρήματα

§ 4. Ἐπιρρήματα εἶναι λέξεις ἀκλιτοί, αἱ ὁποῖαι προσδιορίζουν τὰ ῥήματα, τὰ ἐπίθετα ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα κατὰ τόπον, χρόνον, τρόπον καὶ ποσόν.

§ 5. Ὅθεν τὰ ἐπιρρήματα εἶναι τεσσάρων εἰδῶν·

1) **Τοπικά**· ἐνταῦθα, ἐκεῖ, Ἀθήνησι, ἐγγύς, ἐξω, δεῦρο, πέραν, ἐκεῖθεν κλπ.

2) **Χρονικά**: σήμερον, αὔριον, ἐχθὲς ἢ χθές, τότε, αἶψα, νῦν, ἄλλοτε, εἶτα, πάλαι κλπ.

3) **Τροπικά**: καλῶς, ὧδε, οὕτω (ἢ οὕτως), ἑλληνιστί, ἀγγελιδόν, πανδημεῖ, δικαίως κλπ.

ΣΗΜ. Εἰς τὰ τροπικά ἐπιρρήματα κατατάσσονται καὶ τὰ ἐξῆς:

1) τὰ βεβαιωτικά ναί, γέ, δῆ, δῆτα, ἦ — 2) τὰ ἐπιτακτικά γέ, πέρ — 3) τὰ ἀποφατικά οὐ, μή — 4) τὰ ἐρωτηματικά ἄρα, μή (= μήπως), μῶν καὶ 5) τὸ δυνητικὸν ἄν.

4) **Ποσοτικά**: λίαν, ἄγαν, σφόδρα, πάνυ, μάλα, μάλιστα, ἤκιστα, ἄπαξ, δῖς, τρίς, πολλάκις κλπ.

ΣΗΜ. Καὶ πτώσεις τινὲς καὶ τύποι ῥημάτων ἀπέβησαν ἐπιρρήματα: ἰδίᾳ, δημοσίᾳ δίκην, προῖκα, ἄγε, φέρε, ἴθι κλπ.

Γ'. Σύνδεσμοι

§ 6. Σύνδεσμοι εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, αἵτινες χρησιμεύουν διὰ τὴν συνδέουσαν ἢ λέξεις πρὸς ἀλλήλας ἢ προτάσεις πρὸς ἀλλήλας.

§ 7. Οἱ σύνδεσμοι κατὰ τὴν σημασίαν των εἶναι:

1) **Συμπλεκτικοί**: καί, τέ, οὔτε, μήτε, οὐδέ, μηδέ.

2) **Ἀντιθετικοί**: μέν, δέ, μέντοι, ἀλλά, εἰ καί, καίτοι, καίπερ, καὶ μὴν, ἀλλὰ μὴν, αὖ.

3) **Διαζευκτικοί**: ἢ, εἴτε — εἴτε, ἐάν τε — ἐάν τε, ἄν τε — ἄν τε, ἦν τε — ἦν τε.

4) **Συμπερασματικοί** ἢ **συλλογιστικοί**: ἄρα, οὖν, τοίνυν, δῆ, ὥστε, ὥς, οὐκουν, οὐκοῦν, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν.

5) **ὑποθετικοί**: εἰ, ἐάν, ἄν, ἦν.

6) **Εἰδικοί**: ὅτι, ὥς.

7) **Αἰτιολογικοί**: γάρ, ὥς, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδή.

8) **Τελικοί**: ἵνα, ὅπως, ὥς.

9) **Χρονικοί**: ὅτε, ὁπότε, ἠνίκα, ἐπεὶ, ἐπειδή, ἔστε, ἔως, ἄχρι, μέχρι, πρὶν.

Δ'. Ἐπιφωνήματα

§ 8. Τὰ ἐπιφωνήματα εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, τὰς ὁποίας μεταχειριζόμεθα, ἵνα ἐκφράσωμεν χαρὰν, λύπην, ἀγανάκτησιν, θαυμασμόν, ἐκπληξιν, ἐνθουσιασμόν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πάθημα τῆς ψυχῆς ἢ μῶν. Εἶναι δέ:

- 1) Γελαστικά· ᾶ - ᾷ - ᾶ.
- 2) Σχετλιαστικά· ἰώ, ἰού, οἶμοι, οὐαί, φεῦ κλπ. (Ταῦτα ἐκφράζουσι λύπην ἢ ἀγανάκτησιν).
- 3) Θανμαστικά· βαβαί, παπαῖ, ὦ.
- 4) Ἐκπληκτικόν· ᾶ.
- 5) Θειαστικά· εὐοῖ, εὐάν. (Ταῦτα ἐκφράζουσι ἐνθουσιασμόν).
- 6) Κλητικόν· ὦ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Ἐτυμολογικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, τὸ ὅποσον διδάσκει τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀπλῶν λέξεων καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν πρὸς σχηματισμὸν ἄλλων. Ὅθεν

Τὸ ἐτυμολογικὸν διαιρεῖται εἰς δύο, τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν σύνθεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΔ΄.

I ΠΑΡΑΓΩΓΗ

§ 1. Αἱ ἀπλαῖ λέξεις εἶναι ἢ πρωτότυποι ἢ παράγωγοι.

§ 2. Πρωτότυποι λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες σχηματίζονται ἐκ ῥιζῶν διὰ τῆς προσθήκης καταλήξεων (ὀνομαστικῶν ἢ ῥηματικῶν) γράφω (γραφ-), πόλις (πολι-), ἄρπαξ (ἄρπαγ-ς), φημί (φη-). ἔσμεν (ἔσ-).

§ 3. Παράγωγοι λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες σχηματίζονται ἐκ τῶν θεμάτων ἄλλων λέξεων διὰ τῆς προσθήκης εἰς αὐτὰ ἢ προσφυμάτων μόνον ἢ προσφυμάτων μετὰ καταλήξεων· κώλυμα (κωλύω), λογικός (λόγος), τέλειος (τελεσ-ιο-ς) (τέλος).

ΣΗΜ. Ἐν τοῖς ἐπομένοις τὰ προσφύματα ἢ τὰ προσφύματα μετὰ τῶν καταλήξεων, αἵτινες προστίθενται εἰς τὸ θέμα πρὸς σχηματισμὸν λέξεων παραγῶγων, θὰ ὀνομάζωμεν χάριν εὐκολίας ἀπλῶς καταλήξεις.

Α' Παράγωγα ῥήματα

§ 4. Τὰ παράγωγα ῥήματα γίνονται α') ἐξ ὀνομάτων, β') ἐξ ἄλλων ῥημάτων καὶ γ') ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων.

α') ῥήματα ἐξ ὀνομάτων

§ 5. Τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν εἰς

1) *-άω* (γινόμενα συνήθως ἐκ θηλυκῶν πρωτοκλίτων ὀνομάτων), *-έω*, *-όω*, *-ύω*, *-εύω*, *-άζω*, *-ίζω*, *-αίνω*, *-ύνω*, *-αίρω*, *-ύρω*, *-λλω*, *-σσω* (-τιω). Ἐκ τούτων ἄλλα μὲν ἔχουν μεταβατικὴν σημασίαν, ἄλλα δὲ ἀμετέβατον· νικάω-ῶ (νίκη), φιλέω ῶ (φίλος), δουλώω-ῶ (δούλος), δακρύω (δάκρυ), βασιλεύω (βασιλεύς), δικάζω (δίκη), ἀρπάζω (ἄρπαξ), ἐρίζω (ἔρις), μελαίνω (μέλας), ὀξύνω (ὀξύς), καθαίρω (καθαρός), μαρτύρομαι (μάρτυς), ἀγγέλλω (ἄγγελος), φυλάσσω ἢ φυλάττω (φύλαξ).

ΣΗΜ. Τὰ εἰς *-άζω* καὶ *-ίζω* τὰ παραγόμενα ἐξ ἔθνικων, ἐκ κυρίων ὀνομάτων καὶ ἐξ ὀνομάτων ζῶων σημαίνουν τὸ μιμεῖσθαι τὴν γλῶσσαν ἢ τὸν τρόπον ἢ τὸ ἔχειν τὰ φρονήματα τοῦ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλουμένου ἔθνους ἢ προσώπου ἢ ζώου· ἀττικίζω = ἐμιμῶ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον ἢ φρονῶ τὰ τῶν Ἀθηναίων — μηδίζω = φρονῶ τὰ τῶν Μήδων — φιλιππίζω = φρονῶ τὰ τοῦ Φιλίππου — ἀλωπεκίζω = μιμοῦμαι τὴν ἀλώπεκα (εἶμαι πανοῦργος).

2) *-ιάω* καὶ *-άω*. Ταῦτα σημαίνουν ἐπιθυμίαν (ἔφεισιν) τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὅποιου παράγονται. Διὰ τοῦτο ταῦτα λέγονται ἐφετικά· στρατηγιάω ῶ (στρατηγός) = ἐπιθυμῶ νὰ γίνω στρατηγός, μαθητιάω ῶ (μαθητής) = ἐπιθυμῶ νὰ γίνω μαθητής, θανατιάω-ῶ (θάνατος) = ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.

ΣΗΜ. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς *-ιάω* καὶ *-άω* σημαίνουν νόσον· ὀφθαλμιάω-ῶ = πάσχω τοὺς ὀφθαλμούς, λιθάω ῶ (λίθος) = πάσχω λιθίαισιν.

β') ῥήματα ἐκ ῥημάτων

§ 6. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν εἰς

1) *-άζω*, *-ίζω*, *-ύζω*. Ταῦτα σημαίνουν πρᾶξιν συχνὰ (θαμὰ) γινομένην ἢ ἐπίτασιν τῆς πράξεως καὶ λέγονται θαμιστικά· [ὀπιτάζω] (ὀπιτω), [στενάζω] (στένω), [αἰτιάω] (αἰτῶ), [ἐρπύζω] (ἐρπω).

2) *-εἶω*, *-ιάω*. Ταῦτα σημαίνουν ἐπιθυμίαν (ἔφεισιν) καὶ λέ-

γονται: ἐφετικά. Γίνονται δὲ ἐκ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ μέλλοντος· γελασεῖω (γελάσομαι) = ἐπιθυμῶ νὰ γελάσω, πολεμησεῖω (πολεμήσω) = ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω, [κλαυσιάω ὦ] (κλαύσομαι) = ἐπιθυμῶ νὰ κλαύσω.

3) σκω. Τοῦ α σημαίνουν ἑναρξιν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ἐποίου παράγονται καὶ λέγονται ἑναρξτικά· ἠβάσκω (ἠβάω ὦ) = ἔρχίζω νὰ ἦδῶ, γηράσκω (γηράω-ῶ) = ἄρχίζω νὰ γίνωμαι γέρον.

γ') Ῥήματα ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων

§ 7. Τὰ ἐξ ἐπιρρημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν εἰς -ζω· διχάζω (δίχα) = διαίρω εἰς δύο, χωρίζω (χωρίς), πελάζω (πέλας) = πλησιάζω, ὀψίζω (ὀψὲ) = κάμνω τι ἄργά, πηγαίνω ἢ ἔρχομαι ἄργά.

§ 8. Τὰ ἐξ ἐπιφωνημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν ὁμοίως εἰς -ζω καὶ δηλοῦν, ὅτι λέγει τις κατ' ἐπανάληψιν τὸ ἐπιφώνημα, ἐκ τοῦ ἐποίου παράγονται· οἰμῶζω (οἴμοι) = λέγω οἴμοι, οἴμοι (θρηνώ) - ἀλαλάζω (ἀλαλά) - ἐλελίζω (ἐλελεύ).

Β' Παράγωγα οὐσιαστικά

§ 9. Τὰ παράγωγα οὐσιαστικά γίνονται α') ἐκ ῥημάτων (ἤτοι ῥηματικῶν θεμάτων), β') ἐξ ἐπιθέτων (ἤτοι ἐπιθετικῶν θεμάτων) καὶ γ') ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν (ἤτοι ἐκ θεμάτων οὐσιαστικῶν).

α') Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων

§ 10. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα οὐσιαστικά σημαίνουν

1) Τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐιεργεῖ τὴν πράξιν, ἥτις δηλοῦται διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ἐποίου παράγονται. Αἱ συνθέστεραι καταλήξεις αὐτῶν εἶναι εὐ-ς, τῆ-ς, τῆρ, τωρ, ο-ς· γραφεύς (γραφ-), ποιητής (ποιε-), σωτήρ (σω), ῥήτωρ (ῥε-), τροφός (τροφ).

ΣΗΜ. 1. Ταῦτα λήγουν καὶ εἰς -α-ς, -η-ς, μων, ῶν, -τις· ταμίς (τέμιω), σιτοπώλης, ἡγεμών, θεράπων, μάντις (μαίνομαι).

ΣΗΜ. 2. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς εὐς σημαίνουν ὄργανον· τομεύς. Πολλὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς -τηρ σημαίνουν ὄργανον ἢ σκεῦος· ζωστήρ, κρατήρ.

ΣΗΜ. 3. Τὸ θηλυκόν τινων ἐκ τῶν εἰς -της λήγει εἰς τις ἢ -τρια ἢ τρις (γεν. τρίδος)· ὁ προφήτης, ἡ προφήτις (γεν. προ-

Φήτιδος), ὁ ποιητής, ἡ ποιήτρια — ὁ αὐλητής, ἡ αὐλητρίς (γεν. αὐλητριίδος)· τινῶν ἐκ τῶν εἰς -τηρ καὶ -τωρ λέγει εἰς τριρα ὁ σωτήρ, ἡ σώτειρα — ὁ γεννήτωρ, ἡ γεννήτειρα· τινῶν ἐκ τῶν εἰς ὧν λέγει εἰς -αῖνα· ὁ θεράπων, ἡ θεράπεινα. Τὰ δὲ ἄλλα εἶναι γένους κοινού· ὁ, ἡ γραφεὺς — ὁ, ἡ τροφὸς — ὁ, ἡ ὄητωρ.

2) Τὴν προᾶξιν, ἣτις δηλοῦται διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Αἱ συνηθέστεραι καταλήξεις αὐτῶν εἶναι· -ια, -μός, -ος, -σις, -σια· μανία (μαν), βασιλεία (βασιλε(υ)), διωγμὸς (διωκ.), λόγος (λεγ), κτήσις (κτα-), θυσία (θυ-).

ΣΗΜ. Ταῦτα λήγουν καὶ εἰς· -α, -η, -μη, -τη, -τις, -τος· σπορά (σπερ), τροφή (τρεφ), τιμή (τι-), τελετή (τελε-), πίστις (πιθ), πότος (πο).

3) Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τῆς πράξεως τῆς σημασιμένης ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται, ἦται τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως. Ταῦτα λήγουν εἰς· -μα καὶ σπανίως εἰς· -ος· ποίημα (ποιε), βῆμα (βα), γένος (γεν).

4) Τὸν τόπον, ἐν τῷ ὁποῦ γίνεται ἡ πράξις ἢ δηλουμένη διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Ταῦτα λήγουν συνήθως εἰς· -τήριον· δικαστήριον, βουλευτήριον.

ΣΗΜ. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς· -τήριον σημαίνουν τὸ ὄργανον· ποιτήριον.

5) Τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποῦ γίνεται ἡ πράξις ἢ δηλουμένη διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Ταῦτα λήγουν εἰς· -τρον (θρον), -τρα (-θρά), -τηρία· ἄροτρον (ἄρώω ὦ), κλειθρον (κλείω), ξύστρα (ξύω), ἀποβάθρα (βαίνω), βακτηρία (βαίνω).

ΣΗΜ. 1. Σπανιώτερον ταῦτα λήγουν εἰς· -ανον καὶ· -άνη· δρέπανον (δρέπω), σκαπάνη (σκάπτω).

ΣΗΜ. 2. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς· -τρον (θρον) καὶ· -τρα (-θρα) σημαίνουν τὸν τόπον· θέατρον, βάθρον, παλαίστρα, κολυμβήθρα. Τινὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς· -τρον ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ σημαίνουν ἀμοιβήν· διδάκτρα, λύτρα.

β') Οὐσιαστικὰ ἐξ ἐπιθέτων

§ 11. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ εἶναι ἀφηρημένα καὶ σημαίνουν ιδιότητα. Ἐχουν δὲ τὰς ἐξῆς καταλήξεις·

1) -ια. Ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ εἰς· -ια γίνονται ἐκ δευτεροκλί-

των ἐπιθέτων εἰς ὅς καὶ κατ' ἀναλογίαν τούτων ἐκ τριτοκλίτων ἐπιθέτων· φιλία (φίλος), σοφία (σοφός), κακία (κακός), εὐτυχία (εὐτυχής), εὐδαιμονία (εὐδαιμών).

ΣΗΜ. 1. Ὁ χαρακτήρ ὁ τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς ὅς ἀποβάλλεται.

ΣΗΜ. 2. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς ἰὸς τὸ ἀφρημένον οὐσιαστικὸν ἔχει τὸν τύπον τοῦ οὐσιαστικοῦ· ὁ ἄξιος, ἡ ἄξια, οὐς. ἡ ἄξια—ὁ αἷτιος, ἡ αἷτία, οὐς. ἡ αἷτία.

ΣΗΜ. 3. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς ὅς τὸ ἀφρημένον οὐσιαστικὸν σχηματίζεται ἐκ τοῦ θηλυκοῦ δι' ἀναθίβασμόν τοῦ τόνου· ὁ θερμός, ἡ θερμή, οὐς. ἡ θερμή—ὁ ἐχθρός, ἡ ἐχθρά, οὐς. ἡ ἐχθρα.

ΣΗΜ. 4. Τὸ ἀφρημένον οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου ἀγαθός εἶναι ἀρετή.

2) *ια*. Ἀφρημένα οὐσιαστικά εἰς ἰὰ γίνονται α') ἐκ τῶν εἰς -ους (οος) δευτεροκλίτων ἐπιθέτων. Ὁ χαρακτήρ τῶν ἐπιθέτων τούτων ὁ ἀποβάλλεται, τὸ δὲ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν ὁ συναίρειται μετὰ τοῦ *ι* τῆς καταλήξεως ἰὰ εἰς οἰ· εὖνοια (εὖνους) καὶ β') ἐκ τῶν εἰς ης, ες τριτοκλίτων ἐπιθέτων. Ὁ χαρακτήρ σ τῶν ἐπιθέτων τούτων ἀποβάλλεται, τὸ δὲ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν ε συναίρειται μετὰ τοῦ *ι* τῆς καταλήξεως· ἰὰ εἰς εἰ· ἀλήθεια (ἀληθής, θίμ. ἀληθεσ.).

ΣΗΜ. Κατ' ἀναλογίαν τῶν παραγομένων ἐκ τῶν εἰς ης, -εῖ ἐπιθέτων σχηματίζονται καὶ τὰ ἀφρημένα οὐσιαστικά βοήθεια ἐκ τοῦ βοηθός καὶ ἐνέργεια ἐκ τοῦ ἐνεργός.

3) *της* (γεν. -τητος). Ἀφρημένα οὐσιαστικά εἰς -της γίνονται ἐκ δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς ὅς καὶ ἐκ τριτοκλίτων εἰς -ους ἰσότης (ἴσος), ἠδύτης (ἠδύς).

4) *σύνη*. Ἀφρημένα οὐσιαστικά εἰς σύνη γίνονται ἐκ δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς ὅς καὶ ἐκ τριτοκλίτων εἰς ὦν· δικαιοσύνη (δικαίος) σωφροσύνη (σώφρων).

ΣΗΜ. Τὰ εἰς -σύνη ἀφρημένα οὐσιαστικά ἀκολουθοῦν τὰ εἰς -τερος, -τατος παραθετικά ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ πρὸ τῆς καταλήξεως ὁ· δικαιοσύνη, ἱερωσύνη.

5) -ος· βάθος (βαθύς), ψεῦδος (ψευδής).

γ') Ουσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν.

§ 12. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικά εἶναι

1. Ὑποκοριστικά.

§ 13. Ὑποκοριστικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά τὰ σημαίνοντα σμίκρυνσιν τοῦ ἀντικειμένου τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται, ἢ ἀπλῶς ἢ θωπευτικῶς ἢ σκωπτικῶς. Αἱ συνήθεις καταλήξεις τούτων εἶναι *-ιο-ν*, *-ιδιο-ν*, *-ισκο-ς*, *-αριο-ν*^{*} βιβλίον (βίβλος), οἰκίδιον (οἰκία), ἀνθρωπίσκος (ἄνθρωπος), κυνάριον (κύων).

ΣΗΜ. 1. Σπανιώτεραι καταλήξεις τῶν ὑποκοριστικῶν εἶναι *-ίσκη*, *-ίς*, *-ύδριον*, *-ύλλιον*, *-ίχνη*^{*} παιδίσκη (παῖς), θυρίς (θύρα), νησύδριον (νήσος), εἰδύλλιον (εἶδος), πολίχνη (πόλις).

ΣΗΜ. 2. Τινὰ ἐκ τῶν ὑποκοριστικῶν ἔχασαν τὴν ὑποκοριστικὴν τῶν σημασίαν καὶ εἶναι ἰσοδύναμα πρὸς τὰ πρωτότυπα^{*} βιβλίον = βίβλος, θηρίον = θήρ, ὄριον = ὄρος.

ΣΗΜ. 3. Τὸ *ι* τῆς καταλήξεως ἴδιον μετὰ μὲν προηγούμενου *ι* καὶ *υ* συναϊραῖται εἰς *ι* καὶ *υ*^{*} οἰκίδιον (οἰκία), ἰχθύδιον (ἰχθύς), μετὰ δὲ προηγούμενου *ο*, *ε*, *α*, *η*, *ω* συναϊρεῖται εἰς *οι*, *ει*, *αἰ*, *ηἰ*, *ωἰ*^{*} βοίδιον (βοῦς), λεξείδιον (λέξις), γράδιον (γραῦς), γήδιον (γῆ), λαγώδιον (λαγώς).

ΣΗΜ. 4 Ἐκ τῶν εἰς *-ιον* ὑποκοριστικῶν τὰ μὲν ὑπερτρισύλλαβα προπαροξύνονται (ἄνθρωπιον), τὰ δὲ τρισύλλαβα, ἂν μὲν ἔχουν τὴν προπαραλήγουσαν μακρὰν φύσει ἢ θέσει, παροξύνονται (παιδίον, βιβλίον), ἂν δὲ ἔχουν τὴν προπαραλήγουσαν βραχείαν, προπαροξύνονται (κτένιον).

2. Μεγεθυντικά.

§ 14. Μεγεθυντικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια σημαίνουν μεγέθυνσιν ἀπλῶς ἢ σκωπτικῶς τοῦ ἀντικειμένου τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι *-ων* καὶ *-ιας*^{*} γάστρω (γαστήρ), μετωπίας (μέτωπον).

3. Πατρωνυμικά καὶ μητρωνυμικά.

§ 15. Πατρωνυμικά καὶ μητρωνυμικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά

τὰ δηλοῦντα τὸν υἱὸν ἢ τὴν θυγατέρα ἢ τὸν ἀπόγονόν τινος. Ἄ καταλήξεις τούτων εἶναι·

1) *δης* (δηλ. -άς, γεν. -άδος). Ἄυτη προστίθεται εἰς θέματα πρωτοκλίτων εἰς *ας* καὶ *ης*· Αἰνει-άδης (Αἰνεΐας), θηλ. Αἰνεΐας — Ἴπποτά-δης (Ἴππότης). Ἐκ ταύτης προήλθεν ἡ

2) *άδης* (θηλ. -άς, γεν. -άδος). Ἄυτη προστίθεται εἰς θέματα τῶν εἰς -ιος δευτεροκλίτων· Θεσι-άδης (Θέσιος), θηλ. Θεσιΐας. Ἐκ ταύτης προήλθεν ἡ

3) *ιάδης*. Ἄυτη προστίθεται εἰς θέματα τριτοκλίτων, τὰ ἅποια ἔχουν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνῆν μακρὴν· Φερητ-ιάδης (Φέρης, γεν. Φέρητος), Τελαμωνιάδης (Τελαμών).

4). *ίδης* (θηλ. -ίς, γεν. -ίδος). Ἄυτη προστίθεται εἰς θέματα δευτεροκλίτων (πλὴν τῶν εἰς -ιος) καὶ εἰς θέματα τριτοκλίτων. Τὸ *ι* τῆς καταλήξεως ταύτης μετὰ προηγούμενου *ε*, ο συναιρεῖται εἰς *ει*, *ου*· Τανταλίδης (Τάνταλος), θηλ. Τανταλῖς Πηλεΐδης (Πηλεΐς) — Πανθοΐδης (Πάνθου.) (οος) — Λητοΐδης (Λητώ).

ΣΗΜ. Πατρωνυμικὰ σχηματίζονται καὶ διὰ τῆς καταλήξεως -ίων· Κρονίων (Κρόνος).

§ 16. Εἰς τὰ πατρωνυμικὰ καὶ μητρωνυμικὰ κατατάσσονται καὶ τὰ καλούμενα συγγενικά. Ταῦτα λήγουν εἰς *ιδούς* (ιδέος), θηλ. -ιδῆ (ιδέα) καὶ *αδοῦς* (αδέος), θηλ. -αδῆ (αδέα)· ἀδελφιδούς=υἱὸς ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς (δηλ. ἀνεψίος), ἀδελφιδῆ=θυγάτηρ ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς (θηλ. ἀνεψιά), θυγατριδοῦς=υἱὸς θυγατρὸς (δηλ. ἔγγονος), θυγατριδῆ=θυγάτηρ θυγατρὸς (θηλ. ἐγγόνῃ), ἀνεψιαδοῦς=υἱὸς ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης, ἀνεψιαδῆ=θυγάτηρ ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης·

4. Γ ο ν ε ω ν υ μ ι κ ἄ.

§ 17. Γονεωνυμικὰ λέγονται τὰ οὐσιαστικά, τὰ ἅποια παράγονται ἐξ ὀνομάτων ζώων καὶ δηλοῦν τὸ νεογνὸν αὐτῶν. Κατάληξις τούτων εἶναι ἡ *ιδεύς* (γεν. -ιδέως)· ἀετιδεὺς (ἀετός), λεοντιδεὺς (λέων), λυκιδεὺς (λύκος).

ΣΗΜ. Τὰ νεογνά ζώων τινῶν ἔχουν ἴδιον ὄνομα· ἄμνος (τὸ νεογνὸν τοῦ προβάτου), δέλφαξ (τοῦ χοίρου), ἔριφος (τῆς αἰγός), μόσχος (τοῦ βοός), νεβρός (τῆς ἐλάφου), νεσσός (τῶν πτηνῶν), πῶλος (τοῦ ἵππου καὶ ὄνου), σκύλαξ (τοῦ κυνός), σκύμνος (τοῦ λέοντος),

5. Ἐθνικά.

§ 18. Ἐθνικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια παράγονται ἐκ κυρίων ὀνομάτων πόλεων ἢ χωρῶν καὶ δηλοῦν τὸν καταγόμενον ἐξ αὐτῶν.

§ 19. Καταλήξεις τούτων εἶναι αἱ ἑξῆς·

1) ·ιο ς (θηλ. -ία)· Κορίνθιος, Κορινθία (Κόρινθος).

ΣΗΜ. 1. Τὸ ο τοῦ θέματος τῶν εἰς ·ος δευτεροκλίτων ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ ι τῆς καταλήξεως ιος.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ι τῆς καταλήξεως ·ιος μετὰ προηγουμένου α, ε, ἰ, ω συναίρειται εἰς αἰ, εἰ, ἰ, φ· Λαρισαῖος (Λάρισα), Ἄργεῖος (Ἄργος), Χίος (Χῖος), Κῶος (Κῶς).

2) ·εῦ ς (θηλ. ·ίς, γεν. ·ίδος)· Μεγαρεύς, Μεγαρίς (Μέγαρα).

3) ·τη ς, ·ατη ς (θηλ. ·αῖτις, γεν. -άτιδος), ἰατη ς (θηλ. ἰαῖτις, γεν. -ιάτιδος), ἦτη ς (θηλ. ἦτις, γεν. -ήτιδος), ἴτη ς (θηλ. ἴτις, γεν. -ίτιδος), ὠτη ς (θηλ. -ῶτις, γεν. ·ώτιδος)· Τεγεάτης, Τεγεαῖτις (Τεγέα) — Γυθεάτης (Γύθειον) — Σπαρτιάτης, Σπαρτιαῖτις (Σπάρτη) — Αἰγινήτης, Αἰγινήτις (Αἴγινα) — Ἀβδηρίτης, Ἀβδηρίτις (Ἀβδηρα) — Σικελιώτης, Σικελιώτις (Σικελία).

ΣΗΜ. Ἰταλιῶται καὶ Σικελιῶται ἐλέγοντο οἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ ἄποικοι Ἕλληνας, Ἰταλοὶ δὲ καὶ Σικελοὶ οἱ αὐτόχθονες.

4) ·ανός ς (θηλ. ·ανή), ·ηνό ς (θηλ. ·ηνή), ἴνο ς (θηλ. ·ίνη)· Ἀσιανός, Ἀσιανή (Ἀσία) — Κυζικηνός, Κυζικηνή (Κύζικος) — Ἀμοργῖνος, Ἀμοργίνη (Ἀμοργός).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ ἐθνικὸν καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως εἶναι τὸ αὐτό· Πειραιεύς : καὶ ὁ κάτοικος καὶ ἡ πόλις, Δελφοί : καὶ οἱ κάτοικοι καὶ ἡ πόλις.

6. Τοπικά.

§ 20. Τοπικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά τὰ δηλοῦντα τὸν τόπον, ἐν τῷ ὅποίῳ ὑπάρχει τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὅποιου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι·

1) ·ιο·ν καὶ ·ειον· στρατήγιον (στρατηγός), διδασκαλεῖον (διδάσκαλος).

ΣΗΜ. 1. Τὰ εἰς ·ιον καὶ ·ειον τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνόματος

θεοῦ ἢ ἥρωος ἢ ἐπισήμου ἀνδρὲς δηλοῦν τόπον ἢ ναδὸν ἢ μνῆμα καθιερωμένον εἰς αὐτὸν καὶ λέγονται τεμενικά· Διονύσιον, Μουσεῖον, Μαυσώλειον, Ἀσκληπιεῖον.

ΣΗΜ. 2. Τὸ *ι* τῆς καταλήξεως ἰον μετὰ προηγούμενου α, ε, ω, συναιρείται εἰς αἰ, εἰ, φ· Ἡραϊον (Ἡρα), Θησεῖον (Θησεύς), ἠρῶον (ἠρως).

2) *ων* (εὼν), *ωνιά*, *ιά*. Τὰ διὰ τῶν καταλήξεων τούτων σχηματιζόμενα οὐσιαστικά σημαίνουν τὸν τόπον, ἐν τῷ ἔπορφ περιέχονται πολλὰ ἐκ τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα δηλοῦνται διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ἔπορφ παράγονται καὶ λέγονται περιεκτικά· ἄμπελων (ἄμπελος), περιστερεῶν (περιστερά), ῥοδωνιά (ῥόδον), νεοσιὰ (νεοσσός).

Σημείωσις

Οὐσιαστικά παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ διὰ τῶν καταλήξεων *εύς*, *της*, (*έτης*, *ιτης*, *ώτης*), τὰ ἔπορφ σημαίνουν τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ἔπορφ παράγονται ἢ τὸν ἀσχολούμενον μὲ αὐτὸ καὶ ἐν γένει τὸν εὐρισκόμενον εἰς τινα σχέσιν πρὸς αὐτό· κεραμεύς = δ κατεργαζόμενος τὸν κέραμον (= πηλόν), πολίτης = δ ἀνήκων εἰς τὴν πόλιν, τοξότης = δ φέρων τόξον, φυλῆτης = δ ἀνήκων εἰς τὴν φυλὴν, ὄπλιτης = δ φέρων (βάρεια) ὄπλα, στρατιώτης = δ ἀνήκων εἰς τὴν στρατιάν.

II' Παράγωγα ἐπίθετα

§ 21. Τὰ παράγωγα ἐπίθετα γίνονται α') ἐξ ὀνομάτων κα β') ἐκ ῥημάτων.

α') Ἐπίθετα ἐξ ὀνομάτων

§ 22. Τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα ἐπίθετα σημαίνουν

1) Τὸν ἀνήκοντα ἢ ἔχοντα ἐν γένει σχέσιν μὲ τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ἔπορφ παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι *ιος*, *κός*, *ικός*· οὐρανῖος (οὐρανός), ξένιος (ξένος), φυσικός (φύσις), πολεμικός (πόλεμος), πατρικός (πατήρ).

ΣΗΜ. 1. Τὸ ο τοῦ θέματος τῶν δευτεροκλίτων ἀποβάλλεται πρὸ τῆς καταλήξεως *ιος*.

ΣΗΜ. 2. Τὸ *ι* τῆς καταλήξεως *ιος* μετὰ προηγούμενου α, ε, ο, ω,

συναίρεται εἰς αἰ, εἰ, οἰ, φ' ἀγοραῖος (ἀγορά), βασιλείος (βασι-
λεύς), αἰδοῖος (αἰδώς), ἡρῶος (ἡρώς).

ΣΗΜ. 3. Τινὰ σχηματίζονται εἰς αἰος, εἰος, οἰος, φος καὶ
ἀναλογίαν. Οὕτω κατὰ τὸ ἀγοραῖος σχηματίζονται τὰ χειρσαῖος, κη-
παῖος — κατὰ τὸ βασιλείος σχηματίζονται τὰ αὐλείος, σπονδεῖος καὶ
τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων δηλούντων πρόσωπα ἢ ζῷα: Ὀμή-
ριος, ἀνδρεῖος, γυναικεῖος, βόειος, αἴγειος, ὄνειος, ἵππειος κλπ —
κατὰ τὸ αἰδοῖος (=σεβαστός) σχηματίζεται τὸ γελοῖος (γέλως) —
κατὰ τὸ ἡρῶος σχηματίζονται τὰ πατρῶος, μητρῶος κλπ.

2) Τὴν ὕλην, ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι τι κατασκευασμένον ἢ τὸ
χρῶμα. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι οὖς (-εος) καὶ -ινος (προ-
παροξύτονα): χρυσοῦς (χρυσός), χαλκοῦς (χαλκός), πορφυροῦς (πορ-
φύρα), ξύλινος (ξύλον), λίθινος (λίθος).

3) Τὸν χρόνον. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -ινός (-ος) (δέξυτονα),
-αῖος, -ιαῖος, -ήσιοι (-εος) ἔαρινός, θερινός, τριταῖος, μηνιαῖος,
στιγμιαῖος, ἡμερήσιος, ἐτήσιος.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς αἰος καὶ -ιαῖος σημαίνουν καὶ μέτρον: σιγυ-
αῖος, πλεθρ-ιαῖος.

4) Τὰ ἔχοντα πλησμοσίν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ ὀνόματος,
ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -εις (γεν.
-εντος), -λέος, -λόος, -νόος, -ρόος, -ώδης: χαρίεις (χάρις), ὄω-
μαλέος (ὄωμη), δειλός (δέος), ὄρεινός (ὄρος), πεδινός (πεδίον),
ἰσχυρός (ἰσχύς), ἀκανθώδης (ἀκανθα).

ΣΗΜ. 1. Τὰ εἰς -λος καὶ -ρος σημαίνουν καὶ τὸν ἔχοντα κλι-
σιν πρὸς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγον-
ται ἀπατηλός = ἔχων κλίσιν πρὸς τὴν ἀπάτην, φθονερός = ἔχων
κλίσιν πρὸς τὸν φθόνον.

ΣΗΜ. 2. Τὰ εἰς -ώδης σημαίνουν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὸ δη-
λούμενον διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται σφηκώδης
= ὁμοῖος μὲ σφήκα, γυναικώδης = ὁμοῖος μὲ γυναῖκα.

β') Ἐπίθετα ἐκ ῥημάτων

§ 23. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ἐπίθετα σημαίνουν

1) Τὸν ἐπιτήδειον, ἱκανὸν διὰ τὸ δηλούμενον ὑπὸ τοῦ ῥήμα-
τος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -ικός,

-ιμο-ς, -μων, τήριος· ἄρχικος=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἄρχειν, μάχιμος=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ μάχεσθαι, νοήμων=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νοεῖν, σωτήριος=ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ σφῆζειν·

2) Τὸν ἔχοντα κλίσειν πρὸς τὸ σημαίνόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Ἡ κατάληξις τούτων εἶναι μων· μνήμων, ἐπιλήσμων, ἐλεήμων.

3) Ὅ,τι ἢ ἐνεργητικὴ ἢ ἢ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Αἱ κατάληξεις τούτων εἶναι ας, ης, -ος, -νο-ς, -ρο-ς· μιγᾶς=ὁ μεμειγμένος, ψευδῆς=ὁ ψευδόμενος, λοιπὸς=ὁ λειπόμενος, τερπνὸς=ὁ τέρπων, λαμπρὸς=ὁ λάμπων.

§ 24. Τὰ ῥηματικά ἐπίθετα εἰς -το-ς (-τη, -τον) καὶ -τέο-ς (-τέα, -τέο-ν).

α') Τὰ ῥηματικά ἐπίθετα εἰς -τος 1) ἰσοδυναμοῦν μὲ τὴν μετοχὴν τοῦ παθητικοῦ παρακμ· ποιητὸς=πεποιημένος, ῥητὸς=εἰρημένος, γραπτὸς=γεγραμμένος καὶ 2) σημαίνουν τὴν δυνάμενον ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ῥήματος· ἀλωτὸς=ὁ δυνάμενος νὰ κυριευθῆ, ἐπαινετὸς=ἄξιος νὰ ἐπαινηθῆται.

β') Τὰ ῥηματικά ἐπίθετα εἰς -τέος σημαίνουν τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ῥήματος· τιμητέος=ὅστις ὀφείλει νὰ τιμᾶται, ἐπαινετέος·

Δ' Παράγωγα ἐπιρρήματα

§ 25. Τὰ παράγωγα ἐπιρρήματα γίνονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν, ῥημάτων καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιρρημάτων. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν εἶναι τοπικά, τροπικά, χρονικά καὶ ποσοτικά.

α') Τοπικά ἐπιρρήματα

§ 26. Τὰ τοπικά ἐπιρρήματα σημαίνουν

1) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν. Ταῦτα λήγουν εἰς -θι, -οι, -ησι ἢ -ασι· αὐτόθι, ἄλλοθι, οἴκοι, Ἰοθμοῖ, Ἀθήνησι, Πλαταιαῖσι.

2) τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν. Ταῦτα λήγουν εἰς -θεν· οὐρανόθεν, ἄλλοθεν, ἄνωθεν, Ἀθήνηθεν.

3) τὴν εἰς τόπον κίνησιν. Ταῦτα λήγουν εἰς -σε, -δε, (ξε)· αὐτόσε, ἐκεῖσε, οἴκαδε, Μέγαράδε, Ἐλευσινάδε, Ἀθήναζε (ἐκ τοῦ Ἀθήναςδε), Θήβαζε.

β') Τροπικά ἐπιρρήματα

§ 27. Τὰ τροπικά ἐπιρρήματα λήγουν

1) εἰς ὡς ἐξ ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ μετοχῶν παραγόμενα· δικαίως, συνήθως, ἠδέως, ἄλλως, ὄντως, πρεπόντως, λειληθότως, ὁμολογουμένως.

2) εἰς δόν, ἀδόν, ἠδόν· ἀγγελὴ δόν, ὁμοθυμ ἀδόν (= ὁμοφώνως), ταυρ-ἠδόν.

3) εἰς δην, -άδην, ἰνδην, ἰνδα· βιά-δην, τροχ-άδην, πλου-τ ἰνδην, διελκυστ ἰνδα

4) εἰς εἰ, ἰ, τί· παμψηφ-εἰ, πανδημ εἰ, ἀμισθ ἰ, ὄνομασ-τί, ἔλληγισ-τί.

5) Ὀλίγα γίνονται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ -ς· πύξ (πυγ ε), λάξ (λακ ε), ὀδάξ, ἐναλλάξ.

γ') Χρονικά ἐπιρρήματα

§ 28. Χρονικά ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ ἀντωνυμικῶν θεμάτων διὰ τῆς προσθήκης τοῦ τε· πότε, ἄλλοτε, ἐκάστοτε.

δ') Ποσοτικά ἐπιρρήματα

§ 29. Τὰ παράγωγα ποσοτικά ἐπιρρήματα λήγουν εἰς ἄκεις· δεκάκεις, πλειστάκεις, ποσάκεις, ὀσάκεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'

II. ΣΥΝΘΕΣΙΣ

§ 1. Σύνθεσις λέγεται ἢ ἔνωσις δύο λέξεων εἰς μίαν ἄλλην.

§ 2. Αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο ἄλλων λέξεων, λέγονται σύνθετοι ἢ σύνθετα.

§ 3. Ἡ πρώτη τῶν λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται πᾶσα σύνθετος λέξις, λέγεται πρῶτον συνθετικόν, ἢ δὲ δευτέρα δευτερον συνθετικόν.

A' Πρῶτον συνθετικόν

§ 4. Τὸ πρῶτον συνθετικόν δύναται γὰρ εἶναι α') ὄνομα (οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀριθμητικόν καὶ ἢ ἀντωνυμία αὐτός), β') ἄκλιτον καὶ γ') ὄημα.

α') "Όνομα ὡς πρῶτον συνθετικόν

§ 5. Τὰ πρωτόκλιτα ὀνόματα ὡς πρῶτα συνθετικά ἢ φυλάττουν τὸ θέμα των (εἰς -α, η) ἢ μετασχηματίζουσι αὐτὸ εἰς -ο κατ' ἀναλογίαν τῶν δευτεροκλίτων· ἄγορα-νόμος, νικη-φόρος, λογχο-φόρος, ἡμερο-δρόμος.

ΣΗΜ. 1. Τὸ θέμα τῶν δευτεροκλίτων λήγει εἰς ο (πρὸς κ.ε.φ. ΙΓ', § 5).

ΣΗΜ. 2. Τὸ ὄνομα γῆ (γέα) ὡς πρῶτον συνθετικόν ἢ μένει ἀμετάβλητον ἢ μετασχηματίζεται εἰς γεω· γῆ-λοφος, γῆ πεδον, γεω μέτρης, γεω γράφος.

§ 6. Τὰ δευτερόκλιτα ὀνόματα ὡς πρῶτα συνθετικά ἢ φυλάττουν τὸ θέμα των (εἰς ο, ω) ἢ μετασχηματίζουσι αὐτὸ εἰς η κατ' ἀναλογίαν τῶν πρωτοκλίτων· νομο-θέτης, λογο γράφος, νεω κόρος, λεω-φόρος, θανατη-φόρος, θαλαμη πόλος.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπίθετον καλὸς ὡς πρῶτον συνθετικόν γίνεται καλλι- καλλι-φωνος, καλλι-τέχνης.

§ 7. Τὰ τριτόκλιτα ὀνόματα ὡς πρῶτα συνθετικά ἢ φυλάττουν τὸ θέμα των ἢ μετασχηματίζουσι αὐτὸ, συνήθως μὲν εἰς ο κατ' ἀναλογίαν τῶν δευτεροκλίτων, σπανιώτερον δὲ εἰς -η κατ' ἀναλογίαν τῶν πρωτοκλίτων· ταξι-άρχος, πολι ορκῶ, ναυ-μαχία, βου κόλος, τελεσ φόρος, μαστιγο-φόρος, ἄγωνο-θέτης, τειχο-ποιός, κρεο-πώλης, νυκτο φύλαξ, ἀνδριαντο-ποιός, λαμπαδη φόρος, ξιφη-φόρος.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα ὕδωρ ὡς πρῶτον συνθετικόν γίνεται ὕδρο· ὕδρο-πότης, ὕδρο-φόρος.

§ 8. Τὸ τελικόν φωνήεν τοῦ θέματος τοῦ πρώτου συνθετικοῦ συνήθως ἀποβάλλεται μὲν, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος· λοχ-αγός, νομ-άρχης, φυλάττεται δέ, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου ἢ εἶχε πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ Γ· νομο-θέτης, ἀγαθο-εργός, ὀρθο-επής.

ΣΗΜ. 1. Τινὰ ἐκ τῶν ἐχόντων πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ τὸ Γ συναιροῦν τὸ τελικόν φωνήεν τοῦ α' συνθετικοῦ μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος τοῦ β'· ξυλουργός, δημιουργός, κακοῦργος. Προσέτι δὲ συναίροσθαι καὶ τὰ ἔχοντα δεύτερον συνθετικόν τὸ βήμα ἔχω (θ. σελ.)· ῥαβδοῦχος (ῥαβδο (σ)οχος), δαδοῦχος. Εἰς τινὰ δὲ ἐκ τούτων

ἀποβάλλεται τὸ τελικὸν φωνῆεν τοῦ θέματος τοῦ πρώτου συνθετικού· φίλ-εργος, αἶχμ ἄλωτος, ἠνί-οχος, καχ-εξία.

ΣΗΜ. 2. Κατ' ἀναλογίαν τῶν διὰ συναρέσεως ἐσχηματισμένων ῥαβδοῦχος κλπ., κακοῦργος κλπ. ἐσχηματίθησαν καὶ τὰ πολιούχος, παν-οῦργος κλπ.

§ 9. Τὰ κλιτὰ ἀριθμητικὰ εἰς, δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρες, ὅταν εἶναι πρῶτα συνθετικά, γίνονται μονο-, δι-, τρι-, τετρα-· μονόζυγος, δί-χρονον, τρι εἰῆς, τετρά μηνος. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ διωκόσιοι (αι, α) καὶ ἐξῆς φυλάττουν τὸ θέμα τῶν πεντακοσιο-μέδιμοι, χιλιο τάλαντος, μυριά λεκτος.

§ 10 *Νόθος σύνθεσις*. Πολλάκις ὡς πρῶτον συνθετικὸν τίθεται πρῶσις τις ὀνόματος καὶ εὐχὶ τὸ θέμα αὐτοῦ. Ὀνομ. Νεάπολις, Ἰερά πολις. — Γεν. Ἑλλήσ ποντος, νεώσ οἰκοι. — Δοτ. πυριφλεγής, δορι-άλωτος. — Αἰν. νουν-εχής, πυρ-φόρος, φωσ φόρος. Ἡ τοιαύτη σύνθεσις καλεῖται νόθος.

β') Ἀκλιτον ὡς α' συνθετικὸν

§ 11. Αἱ ἀκλιτοὶ λέξεις, αἵτινες τίθενται ὡς πρῶτα συνθετικά, εἶναι :

1) *Πρόθεσις*· προ-γράφω, σὺλ-λέγω, ἔμ-μετρος, συμ-φωνῶ, ἀπ-έχω, συγ-γενής, διὰ μετρος, ἀντ. ἀξίος (πρβλ. κεφ. ΛΓ', § 3, 1-5).

2) *Ἐπίρρημα*· ἀρι-θανής, ἀεί-ρυτος, παλίμ-παις, ἀεί-μνηστος, τρισ-χίλιοι.

3) *Ἀχώριστον μόριον*, ἧτοι ἐν συνθέσει μόνον εὐχρηστον, μὴ εὐρισκόμενον καθ'ἑαυτό. Ἀχώριστα μόρια ὡς πρῶτα συνθετικά εἶναι :

α') ἡμι (= ἡμισυς)· ἡμι τελής, ἡμι-θανής.

β') δυσ-, σημαῖνον δυσκολίαν ἢ κακότητα· δύσ-βατος, δύσ-λυτος, δυσ-τυχής, δύσ μορφος.

γ') νη, σημαῖνον στέρησιν. Τούτο μετὰ ἐπομένου φωνήεντος συναίρειται· νη-νεμία, νη-ποιεῖ, νῆστις (νη ἐδ-τις), νω δὸς (νη-δοῦς).

δ') ἄ- ἀθροιστικόν· ἀκόλουθος (ἄ, κέλευθος = ὁδός), ἀδελφός (ἄ, δελφός = γαστήρ).

ε') ἄ- ἀπιτατικόν· ἄ-τενής (= δ ἄγαν τεταμένος), ἄ χανής.

ς') ἄ- στερητικόν, σημαῖνον στέρησιν ἢ κακότητα· ἄ-τιμος, ἄ-τυχής (= δ ἔχων κακὴν τύχην). Τὸ στερητικὸν ἄ γίνεται συνήθως ἄν, ὅταν τὸ δεῦτερον συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος·

ἀν-άξιος. Μένει δὲ πάλιν ἄ, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἴχῃ ποτε ἐν ἀρχῇ F ἢ σ' ἀ-όρατος, ἄ-ὑντος, ἄ-οπλος. Ἐνίοτε δὲ συναίρειται μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἄκων (ἄ-έκων), ἀργός (ἄ-εργός).

ζ') ἀρι-, ἔρι-, ζα, σημαίνοντα ἐπίτασιν· ἀρί-δηλος, ἐρί-τιμος, ζα-πλουτος.

γ') Ῥῆμα ὡς πρῶτον συνθετικόν

§ 12. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικόν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεύτερον ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ σ' πειθ-αρχῶ, ἐχ-έγγυος, κλειψ-ὑδρα, ὄψ-ασπις.

§ 13. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεύτερον ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος μετὰ τῶν προσφυμάτων ε, ι, ο, σι, σο· ἐχ-έ-φρων, ἀρχ-ι-τέκτων, φυγ-ό-στρατος, παυ-σί-λυπος, ῥηφοκίνδυνος.

§ 14. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα συνηρημένον, τότε τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἀποβάλλει τὸ τελικόν του φωνήεν, ἐὰν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος· φιλ-άνθρωπος, λαμ-βάνει δὲ τὸ πρόσφυμα ο, ἐὰν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου· φιλ-ό-ποιος, μισ-ο-γύνης.

Β' Δεύτερον συνθετικόν

§ 15. Τὸ δεύτερον συνθετικὸν δύναται νὰ εἶναι α') οὐσιαστικόν, β') ἐπίθετον, γ') ῥῆμα καὶ δ') ἄκλιτον.

α') Οὐσιαστικόν ὡς δεύτερον συνθετικόν

§ 16. Ὄταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ ἔλον σύνθετον ἢ παραμένει οὐσιαστικόν ἢ γίνεται ἐπίθετον· ἡμί-ονος, φιλό-πατρις.

§ 17. Ὄταν τὸ ἔλον σύνθετον παραμένῃ οὐσιαστικόν, τότε τὸ δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον (κατὰ τὴν κατάληξιν), ἡμί-ονος, ἀκρό-πολις.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς -σις ἀφρημένα μεταβάλλονται εἰς -σία καὶ τὰ εἰς -η εἰς -ία, ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν δὲν εἶναι πρόθεσις· ἀκρισία (ἄ-κρίσις), ἀκολασία — (ἐλλὰ διάκρισις, διάλυσις), ἀβουλία (ἄ, βοιλή).

§ 18. Ὄταν τὸ ἕλον σύνθετον γίνεται ἐπίθετον, τότε διακρίνο-
μεν τὰς ἐξῆς δύο περιπτώσεις.

α') Τὸ οὐσιαστικὸν οὐδεμίαν πάσχει μεταβολὴν ἢ τὸ πολὺ τὴν
ἀναγκαίαν πρὸς ἔκφρασιν τοῦ γένους· α' κλίσεως· χειρο-τέχνης,
ἄ-φρονος, ἄ-νέφελος·—β' κλίσεως· πολὺ-δενδρος, ἄ-φυλλος, βα-
θύ-κόλπος·—γ' κλίσεως· τρί-πηχυς, μακρὸ χειρ, ἄ-χαρις, ἄ-πάτωρ
(πατήρ).

ΣΗΜ. 1. Εἰς ταῦτα ἀνήκουν καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς -ος (γεν. ους,
θέμ. -εσ), τὰ ἑποῖα τίθεμενα ὡς δεύτερον συνθετικὸν καὶ ἀποτε-
λοῦντα μετὰ τοῦ πρώτου ἐπίθετα τρέπουν τὸ ε εἰς η πρὸς ἔκφρασιν
τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. γένους· εὐ-κλεῆς (κλέος), ἄ-βαθῆς (βάθος).

ΣΗΜ. 2. Ὡσαύτως εἰς ταῦτα ἀνήκουν καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς μα,
τὰ ἑποῖα, ἔταν τίθενται ὡς δεύτερον συνθετικὸν, λαμβάνουν τὴν
μορφήν μων καὶ -μος πρὸς δῆλωσιν τοῦ γένους· ἄ-κτιμῶν, πολυ-
πράγμων, διὰ σημος (σῆμα).

β') Τὸ οὐσιαστικὸν μεταβάλλεται διὰ τῆς προσλήψεως τῶν ἐξῆς
καταλήξεων :

- 1) *ος*· ἄν-ανδρ-ος, ἄ-γράμματ-ος, διὰ πυρ-ος, δί-μην-ος,
πρό-χειρ-ος.
- 2) *-ιος*· ὁμο-πάτρ-ιος, κατα-χθόν-ιος, ἐπ-ουράγ-ιος, ὑπο-
χείρ-ιος.

β') Ἐπίθετον ὡς δεύτερον συνθετικὸν

§ 19. Τὸ ἐπίθετον ὡς δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον
(κατὰ τὴν κατάληξιν)· εὖ-πιστος, δύσ-βατος, ἄ-δηλος, ἄ-γνωστος,
πάγ-καλος, φιλ-αλήθης.

γ') Ῥῆμα ὡς δεύτερον συνθετικὸν

§ 20. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι πρόθεσις, τότε τὸ ῥῆμα
ὡς δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· ἐξ-έρχομαι, ἐφ-ίστημι,
κατα-βάλλω.

§ 21. Ὄταν τὸ μὲν δεύτερον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ πρῶ-
τον εἶναι οἰονδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ λόγου πλὴν προθέσεως, τότε
τὸ ἕλον σύνθετον γίνεται ὄνομα· λαμβάνει δὲ τὰς ἐξῆς καταλήξεις·

- 1) .ος· ἵππο-τρόφ-ος, ταχυ-γράφ-ος.
- 2) ης· μυρο πώλ ης, νομ-άρχ ης. γεω-μέτρ ης.
- 3) ης (οὐδ. -ες)· ἄ-μελ-ής, θεο-σεβ-ής, ἄ-μαθ-ής.
- 4) -τος· ἄ-σχε-τος, ἄ-πρακ-τος, ἄ-ρρηκ-τος.
- 5) ·της, -τωρ· ἐπι-στά-της παν-δαμά-τωρ.

δ') Ἄκλιτον ὡς δεύτερον συνθετικόν

§ 22. Τὸ ἄκλιτον ὡς δεύτερον συνθετικόν μένει ἀμετάβλητον παρ-αυτίκα, ἔν-δεκα, σύν-εγγυς. ἔκ-παλαι.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ

§ 23. Τὸ ἀρκτικόν φωνήεν α, ε, ο τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ συνήθως ἐκτείνεται, τὸ μὲν α καὶ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω· στρατηγός (στρατός, ἄγω), ὀνηλάτης (ὄνος, ἐλαύνω), ἀνώματος (ἄ, ὀμαλός).

ΣΗΜ. 1. Ἐν τοῖς λοχ ἄγός, ξεν-ἄγός, οὐρ-ἄγός (β' συνθ. τὸ ῥήμα ἄγω) καὶ ναυ ἄγός (β' συνθετ. τὸ ῥήμα ἄγγυμι) ἐκτείνεται τὸ ἄ εἰς ᾱ.

ΣΗΜ. 2. Τῆς λέξεως ὄνομα λαμβάνεται ὁ αἰολικός τύπος ὄνομα ὡς δεύτερον συνθετικόν· ἐπ-ώνυμος, ἀν-ώνυμος.

§ 24. Δὲν ἐκτείνεται τὸ ἀρκτικόν φωνήεν

α') τῶν λέξεων, αἵτινες ἔχουν αὐτὸ θέσει μακρόν· ναύ αρχος εὐ-ανθής.

β') συνήθως τῶν λέξεων, αἵτινες εἶχον πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ ἦ ὀ αἰχμ-άλωτος, ἠνί-οχος.

§ 25. Τὸ ἀρκτικόν ρ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ διπλασιάζεται ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικόν λήγγη εἰς βραχὺ φωνήεν· ἄ-ρρητος ἐπί-ρρημα, ἀπό-ρρητος - (ἔλλα εὐ-ρωστος, εὐ-ρυθμος).

ϛ' Παρασύνθετα

§ 26. Παρασύνθετα λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες γίνονται ἐκ λέξεων συνθέτων· εὐτυχία, εὐτυχῶ (ἐκ τοῦ εὐτυχής), εὐεργασία, εὐεργετῶ (ἐκ τοῦ εὐεργέτης), φιλοσοφία, φιλοσοφῶ (ἐκ τοῦ φιλόσοφος).

§ 27. Ἐνίοτε γίνονται παρασύνθετα ἀμέσως ἐξ ἀπλῶν λέξεων, χωρὶς δηλ. νὰ ὑπέρχη διόμισον σύνθετον, ἐκ τοῦ ἵπολου νὰ γίνονται τὰ παρασύνθετα· νουθειῶ (ἐκ τοῦ νοῖν τίθημι), Ἄραιοπαγίτης (ἐκ τοῦ Ἄρειος πάγος), καλοκαγαθία (ἐκ τοῦ καλὸς κάγαθός), δημοκρατία, δημοκρατοῦμαι (ἐκ τοῦ δῆμος - κρατῶ), καταχωρεῖται (ἐκ τοῦ κατὰ χώραν [τίθημί τι]).

Δ'. Σημασία τῶν συνθέτων

§ 28. Τὰ σύνθετα κατὰ τὴν σημασίαν των διακρίνονται εἰς τέσσαρας τάξεις.

1. Ὀριστικά. Οὕτω καλοῦνται τὰ σύνθετα, τῶν ἐπέων τὸ πρῶτον συνθετικὸν προσδιορίζει τὸ δευτέρῳ ἐπιθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς.

α') Ἐπιθετικῶς: ἀκρόπολις=ἄκρα πόλις, πλαγίαυλος=πλάγιος αὐλός, μεσημβρία=μέση ἡμέρα, ναυμαχία=ναυτικὴ μάχη.

β') Ἐπιρρηματικῶς: διψίγονος=ὁ ὀψὲ γενόμενος, εὐτραφής=ὁ εὖ τετραφμένος, ὀμηλῆξ=ὁ ἰσοίως ἡλικιωμένος.

2. Ἀντικείμενικὰ ἢ σύνθετα ἐξαρτήσεως. Οὕτω καλοῦνται τὰ σύνθετα, τῶν ἐπέων τὸ ἓν μέρος συμπληροῦ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄλλου ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα ἢ ὡς συμπλήρωμα σημαῖνον τὸ ὄργανον ἢ τὸ αἷτιον.

α') Ὡς ἀντικείμενον: καρποφόρος=ὁ φέρων καρπούς, φιλοπόλεμος=ὁ φιλῶν πολέμους, νομοφύλαξ=ὁ φύλαξ τῶν νόμων, ἀστυγείτων=ὁ τῷ ἄστυ γείτων.

β') Ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα: ὄρεσίτροφος=ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι τραφίς.

γ') Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ὄργάνου: χειροποίητος=ὁ διὰ τῶν χειρῶν ποιηθείς, χαλκόδετος=ὁ διὰ χαλκοῦ δεδεμένος.

δ') Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου: ἀμαξιτός (ὀδός)=ἢ ὕψ' ἀμαξῶν βαινομένη, αὐτοδίδακτος=ὁ ὕψ' ἑαυτοῦ διδασθείς.

3. Κτητικά. Οὕτω λέγονται τὰ σύνθετα, τὰ ἐπέα ἀναλύονται διὰ τῆς μετοχῆς ἔχων ἢ ἄλλης καταλλήλου, τῆς ἐπέας τὸ εἶναι σύνθετον εἶναι ἀντικείμενον· ἀργυρόταξος=ὁ ἔχων ἀργυρᾶ τάξια, σώφρων=ὁ ἔχων σώφρα φρένας, δίδραχμον (νόμισμα)=τὸ ἔχον, τὸ ἀξίζον δύο δραχμάς, τέθριππον (ἄρμα)=τὸ ἔχον τέσσαρας ἵππους, ἀναιδής=ὁ μὴ ἔχων αἰδῶ, περικαλλής=ὁ περισσὴν (ἐξοχον) κάλλος ἔχων.

4. Συνδετικά. Οὕτω καλοῦνται τὰ σύνθετα, εἰς τὰ ὅποια τὰ συνθετικὰ μέρη ἔχουν ἴσην πρὸς ἀλληλα ἀξίαν. Κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῶν συνδετικῶν τὰ δύο μέρη συνδέονται διὰ τοῦ καί· πλοθυγεία = πλοῦτες καὶ ὑγεία.

ΣΗΜ. Τὰ συνδετικὰ εἶναι σπάνια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι, συνθηστέρα δὲ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις· τὸ ἡμερονύκτιον, τὸ νυχθήμερον, ζωόφυτον, θεάνθρωπος, χρυσελεφάντινος. Πρὸς τὰ τῆς δημόδους γλώσσης· Ἀγγλογάλλοι, ἀμπελοχώραφα, γιδοπρόβατα, γυναικόπαιδα, μαχαιροπήρουνα, ψωμοτύρι.

§ 29. α') Τὰ σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥήμα, ἔχουν συνήθως ἐνεργητικὴν σημασίαν· φιλόλογος = ὁ φιλῶν τοὺς λόγους, ῥίψασπις = ὁ ῥίψας τὴν ἀσπίδα, φιλόμουσος, φίλεργος.

β') Ἐκ τῶν συνθέτων, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι ῥήμα, ἄλλα μὲν ἔχουν ἐνεργητικὴν, ἄλλα δὲ παθητικὴν σημασίαν· λιθοβόλος = ὁ βάλλων λίθους, βιβλιοπώλης = ὁ πωλῶν βιβλία, στρατηγός = ὁ ἄγων στρατόν, ἀβλαβής = ὁ μὴ βλάπτων ἢ ὁ μὴ βεβλαμμένος, δημοφιλής = ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου φιλούμενος, πρωτότοκος = ὁ πρῶτος τεχθεὶς.

Ε'. Τονισμὸς τῶν συνθέτων

§ 30. Τὰ σύνθετα ἀναβιδάζουν συνήθως τὸν τόνον των, ἐὰν ἐπιτρέπη ἢ λήγουσα, ἀλλ' οὐχὶ πέρα τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ· ἰσό τιμος, εὐθύ φρων, ὦ εὐθύ-φρον.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥήμα, ὁ τόνος ἀναβιδάζεται, ὅσον εἶναι δυνατόν, ἀνωτέρω τῆς ληγούσης· φιλόλογος, φιλόπονος (παρὰ τὸ θεολόγος, γεωπόνος).

§ 31. Τὰ εἰς -α, -η, -εως, -μος, -της, -τηρ, -τέος, ἔταν συντίθενται μετὰ προθέσεως, τονίζονται, ἔπου καὶ ὡς ἀπλᾶ· διαφορά, ἀποβολή, συγγραφεύς, συλλογισμός, συμμαθητής, συμπλωτήρ, ἔξαιρετέος.

§ 32. Τὰ σύνθετα ῥηματικὰ εἰς -τος ἀναβιδάζουν τὸν τόνον των· ἄ-βατος, χειρο-ποίητος. Τὰ δὲ γινόμενα ἐκ ῥημάτων συνθέτων μετὰ προθέσεων τονίζονται ἐπὶ μὲν τῆς ληγούσης, ἔταν σημαίνουν τὸν δυνάμενον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον· δια-βατός, ἐπὶ δὲ τῆς προπαραληγούσης, ἔταν σημαίνουν ἔτι καὶ ἡ μετοχή τοῦ παθητ. παρακμ. τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται· ἔξαιρετος (— ὁ ἐξυγρημένος, ὁ ἐκλεκτός).

§ 33. Τὰ εἰς -ος σύνθετα, τὰ ἑποια ἔχουν ὡς δεῦτερον συνθετικὸν θέμα ῥήματος, τονίζονται ὡς ἑξῆς:

α') Τὰ ἔχοντα παθητικὴν ἢ ἀμετάβατον σημασίαν προπαροξίζονται: **παθητικ**: λιθόβολος = δ βαλλόμενος διὰ λίθων, πρωτότοκος = δ πρῶτος γεννηθείς, χειρόγραφος = δ διὰ χειρὸς γεγραμμένος. **ἀμεتب**: αὐτόμολος, ἀμφίροτος, χεϊμάροτος (χεϊμάροτος) = δ κατὰ τὸν χεϊμῶνα ῥέων.

β') Τὰ ἔχοντα ἐνεργητικὴν μεταβατικὴν σημασίαν 1) τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἂν αὕτη εἶναι βραχεῖα: λιθοβόλος, σιτοφάγος, δαδοφόρος, οἰνοχόος — 2) τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἂν ἡ παραλήγουσα εἶναι μακρά: ναυπηγός, στρατηγός, ἀργυρομοιβός, γεωργός.

ΣΗΜ. 1. Παρὰ τὸν κανόνα δ' 1) τονίζονται 1) τὰ εἰς -οχος, ἄτινα προπαροξίζονται: ἡνίοχος — 2) τὰ ἐκ τῶν προθέσεων σύνθετα: πρόμαχος, διάδοχος — 3) τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἀχωρίστου μορίου ἃ ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος εὔ, ἄτινα ὡσαύτως προπαροξίζονται: ἄγονος, εὐφορος.

ΣΗΜ. 2. Παρὰ τὸν κανόνα δ' 2) τονίζονται τὰ εἰς -αρχος καὶ -σῦλος, ἄτινα προπαροξίζονται: ναύαρχος, ἱερόσῦλος· προσέτι δὲ τὸ πανοῦργος, κακοῦργος καὶ ἐπίβουλος.

§ 34. Τὰ εἰς -ης (οὐδ. -ες) σύνθετα τριτόκλιτα τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης: ἀτελής, εὐπρεπής, εὐειδής, ἐγκρατής, συγγεινής, εὐπειθής, εὐσεβής. Ἐξαίρονται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης τὰ λήγοντα εἰς ἀνιης, ἀρκης, ἡθης, ἥρης, μήκης, ὄδης καὶ μεγέθης καὶ τὰ κύρια ὀνόματα: ἀνάντης, αὐτάρκης, εὐήθης, τρηήρης, ποδήρης, οὐρανομήκης, εὐώδης, ὑπερμεγέθης, Διογένης, Ἀριστοφάνης, Δημοσθένης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

ΟΡΙΣΤ. ΤΟΥ ΕΝΕΡΓ. ΕΝΕΣΤ. ΤΩΝ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

1. Α' Ἀρσενικά

Α'. Λύκος και ἄμνός.

Λύκος διώκει ἄμνόν, ὁ δ' ἄμνός εἰς γαὸν καταφεύγει. Ὁ λύκος πρὸ τοῦ ναοῦ μένει καὶ λέγει τῷ ἄμνῳ· «ὦ ἄμνέ, διὰ τί ἐν τῷ ναῷ μένεις καὶ οὐ φεύγεις εἰς τοὺς ἀγρούς; οὐ γιγνώσκεις, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἄμνους τοῖς θεοῖς θύουσι;» Ἄλλ' ὁ ἄμνός ἐκ τοῦ ναοῦ οὐ φεύγει καὶ τῷ λύκῳ λέγει· «ὦ λύκε, γιγνώσκω μὲν ταῦτα, προκρίνω δὲ τοῖς θεοῖς θυσία εἶναι· ἢ τῷ λύκῳ τροφή».

Β' Ὁ πιστὸς φίλος.

Εἰς τοὺς λόγους τῶν πιστῶν φίλων πάντοτε πιστεύομεν. Ἐχομεν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς πιστοὺς φίλους. Ὁ πιστὸς φίλος δὲν ἐγκαταλείπει τὸν φίλον εἰς τὸς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ εἰς τὸς κινδύνους δὲν ἔχουν φόβον· διότι ἔχουν τὸν Θεὸν πιστὸν φίλον.

2. Β' Θηλυκά

Α'. Λύκος και ἄρκτος

Ἄμνός ἐν τῷ ἀμπέλῳ ἦν. Λύκος ἐκ τῶν βάτων εἶδε τὸν ἄμνόν καὶ ἀρπάζει αὐτόν. Ἡ τοῦ ἄμνοῦ ἀρπαγὴ λύτην ταῖς ἀμπελοφυγαῖς παρέχει. Αἱ ἀμπελοφυγαὶ μάρτην διώκουσι τὸν λύκον οὕτως γὰρ ὁμοίως ἐλάφῳ τρέχει. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τὴν τοῦ λύκου κακίαν κολάζει. Ἐν γὰρ τῇ ὁδῷ ἄρκτῳ ὁ λύκος συντυγχάνει. Ἡ ἄρκτος τὸν ἄμνόν εἶδε καὶ ἀπὸ τοῦ λύκου ἀρπάζει αὐτόν. Ὁ λύκος ψεύγει τὴν ἄρκτον καὶ λέγει· «ὦ ἄρκτη, πῶς ἀρπάζεις τὸν ἄλλότριον ἄμνόν;» Καὶ ἡ ἄρκτος λέγει· «οὐχ ἀρπάζω, ἀλλὰ τὸν κλέπτην κολάζω».

Β'. Ἡ πειροί, νῆσοι, χερσόνησοι.

Αἱ ἡπειροί, αἱ νῆσοι, αἱ χερσόνησοι ἔχουν ἑιὰφορα ὀνόματα. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡπειροὶ ἦσαν ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία καὶ ἡ Λιβύη. Ἐκ τῶν νήσων ἑνδοξος ἦτο ἡ μὲν Νάξος διὰ τὰς ἀμπέλους², ἡ

Θεὸς Δῆλος διὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐκ τῶν χερσονήσων² ἐνομάζομεν ἐνταῦθα τὴν Θρακικὴν χερσόνησον καὶ τὴν Πελοπόννησον.

3. Γ' Οὐδέτερα

Ἡ τῶν ὄρειων φυλακὴ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Α'. Τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατόπεδον ἐγγὺς τῶν ἀττικῶν ὄρειων ἐστί. Ὁ Ἀθηναίων στρατὸς ἔχει τὰ ἄκρα καὶ κωλύει τοὺς πολεμίους ὑπερβαίνειν τὰ ὄρια. Οἱ Ἀθηναῖοι φρουροὶ σὺν ὅπλοις τὰ ἄκρα φυλάττουσι. Οἱ φρουροὶ σίτον καὶ πρόβατα εἰς τὰ φρούρια κομίζουσι. Δεῖ² γὰρ τὰ φρούρια τῶν ἐπιτηδείων³ μεστὰ εἶναι, ἐπεὶ οἱ φρουροὶ ἐκ τῶν ὄρειων εἰς τὰ φρούρια φεύγουσιν, εἰάν οἱ πολέμοι τὰ ὄρια ὑπερβαίνωσι.

Β'. Πολλοὶ γεωργοὶ φεύγουσιν εἰς τὰ φρούρια, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ εἶναι πλησίον τῶν ὄρειων. Οἱ γεωργοὶ δὲν κινδυνεύουσιν, διότι ὁ στρατὸς κατέχει τὰς κορυφάς. Ὁ στρατηγὸς γυμνάζει τὸν στρατὸν εἰς¹ τὰ ὄπλα. Οἱ στρατιῶται φυλάττουσιν τὰς κορυφάς με² τόξα καὶ ἀκόντια καὶ με³ ἄλλα ὄπλα. Διὰ τῶν τόξων³ καὶ τῶν ἀκοντίων πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν φονεύουσιν.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Α' ΚΛΙΣΕΩΣ

4. Α' Θηλυκά

Περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

Α'. Τῶν ἀρετῶν πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια, δευτέρα δ' ἡ δικαιοσύνη. Τῇ μὲν εὐσεβείᾳ ἐναντία ἐστὶν ἡ ἀσέβεια, τῇ δὲ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία. Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀδικία αἰσχύνῃν τοῖς ἀνθρώποις φέρουσι. Τῶν ἀρετῶν ἐστὶ¹ καὶ ἡ ἀνδρεία. Ἐκ τῆς ἀνδρείας τῇ στρατιᾷ νίκαι, ἐκ δὲ τῶν νικῶν τιμαὶ εἶσι.

Β'. Ἡ εὐσέβεια εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ κατὰ τὴν δυστυχίαν. Ἡ ἀσέβεια εἶναι πηγὴ πολλῶν κακιῶν. Καὶ ἡ παιδεία εἶναι ἀρετὴ. Καὶ ἡ ἀμάθεια ἀνήκει² εἰς τὰς κακίας. Ἡ ἀμάθεια φέρει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐντροπὴν καὶ βλάβην. Τὰς μὲν ἀρετὰς³ ἀκολουθεῖ ἡ εὐτυχία, τὰς δὲ κακίας³ ἡ δυστυχία.

5. Ἐνεργ. παρατατικὸς βαρυτόνων ῥημάτων

Α'. Οἱ Πέρσαι ἐπὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου. Ὅτε Κύρος τῶν Περσῶν ἐβασίλευεν, οὗτοι οὐ μόνον ἰσχυροὶ

καὶ πολεμικοὶ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην ἐπαίνου ἄξιοι. Τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπ' ἄρτου¹ μόνον καὶ καρδάμου ἐβίότευε. Ἐπαίδευσεν δὲ ταῦτα εἰς ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν. Παραδείσους δ' ἐφύτευον καὶ ἐν² αὐτοῖς ἄγρια θηρία ἐθήρευον.

B'. Ὁ φόνοσ τοῦ κάπρου

Καὶ χθὲς ἐκυνηγοῦμεν τὸν κάπρον, ὃ ὁποῖος κατέστρεφει τοὺς ἀγρούς. Πολλὰς ἡμέρας μάτην κατεδιώκομεν αὐτόν. Ὁ κάπρος ἐτρέπετο εἰς φυγήν¹, οἱ κυνηγοὶ ἤρχοντο πλησίον². Τέλος χθὲς εἰς³ ἐκ τῶν νέων ἐδιδεσθαι συμβουλήν γὰρ ἀνάπτωμεν⁴ πυρὰν. Οἱ κυνηγοὶ μὲν⁵ τὰ καιόμενα ξύλα ἤρχοντο πλησίον εἰς τὸν κάπρον⁶. Οὗτος δὲ ἤρχετο πλησίον εἰς τὴν πυρὰν⁶, ἣ ἐποία κρέχει εἰς αὐτόν εὐχαρίστησιν. Τότε ἐρρίπτομεν βέλη⁷ καὶ ταυτοτρόπως ἐφονεύσαμεν τὸν κάπρον.

6. B' Ἀρσενικὸν

A'. Ὁ Λεωνίδασ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται.

Ἡ πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν στρατιὰ τῶν Περσῶν τοὺς Σπαρτιάτας οὐκ ἐτάραττε. Οὐχ ἡ τῶν Περσῶν ἀνδρεία, ἀλλ' ἡ πονηρία Ἐφιάλτου τοῦ προδότου τῷ μὲν Ἐρέξῃ αἰτία νίκης ἦν, τῷ δὲ Λεωνίδα καὶ τοῖς ὀπλίταισ θανάτου. Ἡ ἐν ταῖς Θερμοπύλαισ μάχη τῷ Λεωνίδα καὶ τοῖς ὀπλίταισ τῶν Σπαρτιατῶν δόξης αἰτία ἦν. Ὁ Σπαρτιᾶται, ἣ τοῦ Λεωνίδου ἐν ταῖς Θερμοπύλαισ τελευτὴ τῆσ Σπάρτη δόξης αἰτία ἦν.

B'. Οἱ στρατιῶται.

Εἰς τοὺς στρατιώτασ ἡ δειλία φέρει ἐντροπήν. Οὐχὶ πάντοτε ἡ ἧττα φέρει ἐντροπήν εἰς τὸν στρατιώτην, διότι οὐχὶ πάντοτε ἡ ἀνδρεία, ἀλλὰ πολλάκισ καὶ ἡ τύχη εἶναι αἰτία τῆσ νίκησ. Εἰς τὰς¹ ἐκστρατείασ οἱ παλαιοὶ εἶχον χρεῖαν ἀπὸ ἐπλίτασ², ἀπὸ πελταστάσ, ἀπὸ ἀκοντιστάσ, ἀπὸ σφενδονήτασ καὶ ἀπὸ τοξότασ.

7. Τροικατάληκτα ἐπίθετα τῆσ B' κλίσεωσ.

A'. Περὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων.

Ἐν ταῖς ἀρχαίασ Ἀθήναισ αἱ μὲν τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι ταπειναὶ καὶ μικραὶ, οἱ δὲ δημόσιοι οἶκοι καλοὶ τε καὶ ὑψηλοὶ ἦσαν.

Ἐν Ἀθήναις ἄλλα τε καλὰ ἦν καὶ τὸ Διονύσου θέατρον καὶ τὰ ἱερά, μάλιστα δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἦσαν δ' ἔτι ἐν Ἀθήναις καὶ στραὶ λαμπραὶ καὶ κῆποι ἀνθηροὶ καὶ περίπατοι τερπνοί. Θέας δ' ἄξια ἦσαν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ αἱ παλαιῖστραι.

Β'. Ὁ γεωργός.

Οἱ γεωργοὶ διὰ τῶν καρπῶν¹ καὶ αὐτοὶ τρέφονται καὶ εἰς τοὺς λοιπεῶς ἀνθρώπους παρέχουν τροφήν. Εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, πρὸ πάντων δὲ εἰς τοὺς γεωργούς, ὁ βίος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κόπου². Οἱ κόποι τῶν γεωργῶν πολλάκις εἶναι μάταιοι, ἐπειδὴ βλαβερὰ ζῶα καταστρέφουν τοὺς καρπούς.

8. Δικαιάληκτα ἐπίθετα τῆς Β' κλίσεως

Α'. Περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡρόδοτος περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων τάδε λέγει. «Ἡ μὲν περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν χώρα παμφόρος ἐστίν, ἢ δ' ἄλλη ἔρημος καὶ ἄγονος. Τὴν ἐπιθαλάττιον Αἴγυπτον δῶρον τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ ὀνομάζουσι. Ἡ μὲν γῆ ἡμέρους συκᾶς φέρει, αἱ δ' ἐπιθαλάττιοι λίμναι πάπυρον. Οἱ Αἰγύπτιοι ὠφέλιμα ζῶα ἀνατρέφουσιν, οἷον ἵππους καὶ ὄνους. Οἱ ἔμποροι καὶ ἡμέρους καμήλους ἔχουσι· ἀνευ γὰρ καμήλων ἀδύνατοί εἰσιν αἱ διὰ τῆς ἔρημου πορεῖαι. Ἡ τῶν Αἰγυπτίων γλῶττα βάρβαρος καὶ μάλιστα τῆς Ἑλληνικῆς διάφορός ἐστι».

Β'. 1. Ὁ Δαίδαλος ὁ Ἀθηναῖος συγκατελέγετο¹ μεταξὺ² τῶν ἐνδόξων τεχνιτῶν. — 2. Οἱ Σκύθαι τῆς μὲν ἵππικῆς τέχνης εἶχον πείραν³, τῆς δὲ ναυτικῆς δὲν εἶχον πείραν. — 3. Ἀναρίθμητος μὲν ἦτο ὁ στρατός τοῦ Ξέρξου, ἀήττητος δὲ δὲν ἦτο. — 4. Εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν εἰλη σχεδὸν ἢ Ἀσία ὑπήκουε⁴. — 5. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀποθιγγέται. — 6. Εἰς τὰς ἡσύχους κόρας ἔπαινον ἀπονέμεμεν.

9. Ὁριστικὴ τοῦ παθητικ. καὶ μέσου ἐνεστώτος βερυτόνων ῥημάτων.

Ἐφήβου Ἀθηναίου καὶ Σπαρτιάτου διάλογος.

Α'. Ὁ Ἀθηναῖος: Τίνα τρόπον¹ ὑμεῖς οἱ Σπαρτιάται παιδεύεσθε;

Ὁ Σπαρτιάτης: Τραχύτατα παιδεύομεθα ἡμεῖς οἱ Σπαρτιάται.

ται. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους πρὸ ἕκ τῶν κλινῶν ἐγειρόμεθα καὶ ἐν τῷ ποταμῷ λούμεθα, εἶτα δὲ γυμναζόμεθα καὶ δρόμῳ¹ καὶ περὶ τοὺς δίσκουσ² καὶ περὶ τὰ ὄπλα. Τὸ δὲ δεῖπνον ἀπλούστατον γίνεται.

Β'. Ὁ Ἀθηναῖος : Ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους σιέλλονται τὰ παιδιά εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκεῖ διδασκόμεθα καὶ τὰ ἔργα τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς παλαιστρας δὴγοῦμεθα καὶ ἔπω¹· σεις ἐν Σπάρτῃ γυμνάζεσθε, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς ἐν Ἀθήναις γυμναζόμεθα.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

ΙΟ. α') Χειλοφωνόληκτα καὶ οὐρανισκοφωνόληκτα

Α'. Περὶ τῶν ἐν Ἀττικῇ ζῴων.

Α'. Ἡ Ἀττικὴ παντοῖα ζῶα τρέφει, οἷον αἶγας καὶ γῦπας καὶ γλαῦκας καὶ ἀλώπεκας. Τοῖς γεωργοῖς πολλαὶ αἰγῶν ἀγέλαι εἰσὶ· ἡ γὰρ γῆ ἀγαθὴν ταῖς αἰξὶ τροφήν παρέχει. Οἱ γῦπες ταῖς νέαις αἰξίν ἐπιβουλεύουσι καὶ τοῖς ὄνυξι ταύτας τε καὶ ἄλλα ζῶα ἀρπάζουσι. Ἡ γλαῦξ ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἦν. Αἱ τῆς Ἀττικῆς ὕλαι καὶ πέτραι μυσταὶ γλαυκῶν εἰσι. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία· «γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας».

Β'. 1. Εἰς τὸς κόλακας ὁ φρόνιμος δὲν πιστεύει. — 2. Ὁ λίων φρονεῖ καὶ διὰ τῶν ὀνύχων¹. — 3. Οἱ Ἕλληγες ἐμάχοντο κατὰ τῶν Θρακιῶν¹. — 4. Ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου τὰ δένδρα καταστρέφονται. — 5. Αἱ γλαυκὲς ἔχουσι² λαμπροὺς ὀφθαλμούς. — 6. Ἐντὸς τῶν φλεβῶν ὑπάρχει τὸ αἷμα. — 7. Διὰ τοῦ θώρακος¹ ἐφυλάσσετο τὸ στέρνον.

ΙΙ. Παρατικ. πρθητικ. καὶ μέσ. βραρυτόνων ῥήμα.

Α'. Κατασκοπῆ τῶν πολεμίων.

Ὁ στρατηγός : Ἔχεις τι καινόν ;

Ὁ στρατιώτης : Ἔχω πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, ὦ στρατηγέ. Τῆς ἐσπέρας¹ γὰρ ἐπορευόμην μετὰ τῶν ἄλλων, οἱ ἐπέμποντο ἐπὶ κατασκοπῆ πρὸς τὴν ἐγγυὲς ὕλην. Ἐκεῖθεν ἐφαίνετο τὰ τῶν πολεμίων πυρά. Ἦν δ' οὕτως² ὀλίγα, ὥστ' ἐλογιζόμην ὡς³ πεντακοσίους ἐνταῦθ' εἶναι⁴. Τότε δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων τὸ δεῖπνον παρεσκευάζετο. Εἶτα δ' ἐπειδὴ δῆλοι ἐγιγνόμεθα, ἀκοντίοις τε καὶ λίθοις ἐβαλλόμεθα, τραύματα δ' οὐκ ἐλαμβάνομεν.

Β'. 1. Ὡ νεκρία, ὀρθῶς ἐνομίζετο γενναίος στρατιώτης. — 2. Χθές ἐγυμναζόμενῃ εἰς ¹ τὸ γυμναστήριον. — 3. Σὺ ποῦ ἐγυμνάζετο; — 4. Οἱ Σπαρτιᾶται εἰς ¹ τὸν Εὐρώταν ποταμὸν ἐλούοντο. — 5. Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν εἰς τοὺς θεοὺς ἔπιοι ἐθυσιάζοντο. — 6. — Ὁ σίτος ἐφέρετο εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸ πάντων ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

12. β') Ὀδοντοφονόληκτα

Α'. Τὸ μῆλον τῆς Ἐριδος.

Θέτις ἢ θεὰ ἐν τοῖς γάμοις αὐτῆς πάντας τοὺς θεοὺς ἐδέχετο πλὴν τῆς Ἐριδος. Διὸ ἡ Ἐρις ὀργίζεται καὶ μῆλον χρυσοῦν εἰς τὸ μέσον τῶν θεῶν ὄριπει. Ἐπὶ δὲ τοῦ μήλου ἦδε ἡ ἐπιγραφὴ ἦν· «τῇ καλλίστῃ». Ἐκεῖ ἐν ¹ τοῖς θεοῖς ἦσαν ἢ τε Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἢ τῇ τοῦ σώματος χάριτι ² τῶν ἄλλων διέφερε. Ἐπειδὴ δ' ἐκάστη αὐτῶν ἔλεγε καλλίστη τε καὶ τοῦ μήλου ἀξία εἶναι ³, ἐπὶ πολὺ ⁴ τε ἤριζον καὶ τὴν τῆς ἑορτῆς φαιδρότητα ἔλυνον. Ζεὺς δ' αὐταῖς συμβουλεύει Πάριδι τῷ Πριάμῳ ἐπιτρέψαι ⁵ τὴν ἔριν κρίνειν ⁶ Οὗτος θαυμάζει μὲν τὸ βασιλικὸν τῆς Ἥρας σχῆμα καὶ τὴν λαμπρὰν τῆς Ἀθηνᾶς κόρυν καὶ αἰγίδα καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης χάριν, ἐγχειρίζει δὲ τὸ μῆλον τῇ Ἀφροδίτῃ. •

Β'. 1. Οἱ ὀπλιταὶ εἶχον ¹ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ ἀπιδας καὶ περικνημίδας. — 2. Ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι γεμάτος ἀπὸ φροντίδας ². — 3. Πιτηνά τινα κελαδοῦν. — 4. Ἡ ἐργασία εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὸ σῶμα. — 5. Οἱ παῖδες ὀφείλουσαν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς διδασκάλους. — 6. Ἡ πτωχεία γενεᾶ φιλονικίας.

13. Ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολήκτων ἴρησι.

Ἰφίγεία ἢ ἐν Αὐλίδι

Α'. Ἐπεὶ Ἀγαμέμνων τοὺς Ἑλληνας εἰς τὴν Αὐλίδα συνέλεξε, ἐκεῖ ἐθήρευσε καὶ ἔλαφον τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰν κατετόξευσε. Οὕτω τὴν θεὰν ἐξώργισεν, ἢ νημερία ¹ τὸν τῶν Ἑλλήνων πλοῦν ἐκάλυψε. Μάτην οἱ Ἕλληνες τὴν θεὰν ἰκέτευσαν. Κάλχας δ' ὁ μάντις παρθένον τῇ Ἀρτέμιδι θῦσαι ² ἐκέλευσε.

Β' Οἱ λοιποὶ ἠγεμόνες εἶπον εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα· «θὰ θυσιάσης ¹ τὴν θυγατέρα σου, διότι σὺ συνήθροισας τὸν στρατὸν καὶ ὕσ

ἔπαυσός τὴν εὐνοίαν τῆς θεᾶς». Καὶ ἔφερε μὲν ὁ Ἀγαμέμνων τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν βωμόν, ἀλλ' ἡ Ἄρτεμις ἔστειλεν ἔλαφον ἀντὶ τῆς Ἰφιγένειας. Ὁ Κάλχας ἐβυσίασε τὴν ἔλαφον, ἡ δὲ Ἄρτεμις ἔφερε τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὸν ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ ναόν.

14. γ') Οὐσιαστικὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ντ

Περὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ τῶν λέοντων.

Α'. Οἱ τῶν ἐλεφάντων ὀδόντες ἔκπαλαι τίμοι ἦσαν. Τῶν ὀδόντων ἕνεκεν θηρεύουσι τοὺς ἐλέφαντας οἱ ἄνθρωποι. Ὡ ὀδοὺς τοῦ ἐλέφαντος, ὡς ¹ τίμιος εἶ ² ! Οἱ παλαιοὶ καὶ ἐστράτευσον ἐπ' ἐλεφάντων. Ὡ ἐλέφαν, ὡς μέγας εἶ ! Τοῖς λέουσιν οὐ μόνον δεινοὶ ὀδόντες, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροὶ ὄνυχές εἰσι. Ὡ λέον, ὡς φοβερός εἶ !

Β'. Οἱ ἐλέφαντες ἔχουν ¹ μεγάλην δύναμιν. Γίγαντες μεταξὺ ² τῶν θηρίων εἶναι οἱ ἐλέφαντες. Ὁ ἐλέφας ἔχει ¹ παχὺ δέρμα. Οἱ λέοντες ἔχουν ¹ ἰσχυροὺς ὄνυχας. Φοβερός εἶναι ὁ λέων διὰ τοὺς ὀδόντας ³ καὶ τοὺς ὄνυχας. Οἱ λέοντες ἀρπάζουν τὸ θήραμα διὰ τῶν ὀνύχων ³ καὶ τῶν ὀδόντων.

15. δ') Ἑργόληκτα

Α'. Ἡ γῆ παντοίους τρέφει θήρας. — 2. Πολλοὶ τῶν θηρῶν τοῖς ἀνθρώποις φοβεροὶ εἰσι — 3. Ἐν Ἀθήναις πολλοὶ ἦσαν ἐνδοξοὶ ῥήτορες. — 4. Τῶν ἐν Ἀθήναις ῥητόρων οἱ μὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἱ δ' ἐν ταῖς δίκαις ἐπρώτευσον. — 5. Ὡ ῥήτορ, λέγεις τὰ ὠφέλιμα.

Β'. 1. Τὰ ἄγρια ζῶα κυνηγοῦμεν. — 2. Εἰς τοῦτον τὸν ῥήτορα ἔχουν πεποίθησιν ¹ οἱ πολῖται. — 3. Ἀπὸ βλοῦς τοῦ ἀλλοῦ ἀρχαίους ῥήτορας ² θαυμάζομεν τὸν Δημοσθένην. — 4. Οὐδαὶς πιστεύει εἰς τοὺς μὴ φιλοπάτριδας ῥήτορας. — 5. Ἐντὸς ³ τοῦ κρατῆρος ὑπάρχει οἶνος. — 6. Τὸ ἄλλας εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

16. ε') Ἑνρινόληκτα

Α'. Ὁ κιθαροδὸς Ἀρίων.

Ἀρίων ὁ κιθαροδὸς πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Ἕλληνας καὶ τοὺς γείτονας αὐτῶν, τοὺς Σικελιώτας, ἤλθε. Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ Ἕλληνες πολλὰ δῶρα καὶ ἀργύριον τῷ Ἀρίωνι προσφέρουσι. Εἶτα ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων λιμένος πλοῖον εἰς Κόρινθον ἐπορεύετο. Ἐν τῇ θαλάττῃ οὐχ οἱ χειμῶνες, ἀλλ' ἡ τῶν ναυτῶν κακία κίνδυνον τῷ Ἀρίωνι φέρει· οἱ γὰρ ναῦται φονεῦσαι ¹ αὐτὸν ἐβούλογο. Ἀρίων

τὸν φρόνον φεύγει καὶ εἰς τὴν θάλατταν πίπτει. Ἐκ δὲ τῶν κυμάτων σύ, ὦ Ἀπολλών, ἔσφασας τὸν κιθαρωδόν. Δελφίνα γὰρ ἐκέλευσας, ὦ δαῖμον, κομίσαι ἂ αὐτὸν εἰς λιμένα. ✓

Β'. Ὁ Εὐξεινος Πόντος.

Εἰς ἴ τὸν Εὐξεινον Πόντον εἶχον οἱ ἄρχαιοι Ἕλληνες πολλὰς ἀποικίας, οἷον τὴν Σινώπην καὶ τὴν Τραπεζοῦντα. Μεταξὺ ἴ τῶν γειτόνων τῶν πόλεων τούτων ὑπῆρχον ἴ πολλοὶ πολεμικοὶ καὶ ἀνδρείοι. Ἡ Σινώπη ἔχει δύο λιμένας. Εἰς ἴ τοῦ; δύο τούτους λιμένας ὄχι μόνον ναύσταθμοὶ ὑπῆρχον, ἀλλὰ καὶ ναοὶ καὶ βωμοὶ τῶν θεῶν τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὸν χειμῶνα ἴ ἡ χώρα καλύπτεται ἀπὸ χιόνι. Κατὰ τὸν ἄλλον δὲ χρόνον οἱ βοσκοὶ ἔδηγαὺν τὰ ποίμνια εἰς τὰ λιβάδια.

17. ζ') Συγρόληκτα συγκοπτόμενα εἰς -ηρ

Α'. Δημήτηρ καὶ Περσεφόνη.

Ἡ Δημήτηρ θεὰ τῆς γεωργίας ἦν. Τῇ Δήμητρι θυγάτηρ ἦν Περσεφόνη. Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, τῆς θυγατρὸς, λαμπρὸν ἱερὸν ἐν Ἐλευσίνῃ ἦν. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Δήμητρα καὶ Περσεφόνην, τὴν θυγατέρα αὐτῆς, τοῖς ἐν Ἐλευσίνῃ μυστηρίοις ἴ ἔθερά πειον. Ἦδον δέ: «ὦ Δήμητερ, σεμνὴ μήτηρ, καὶ Περσεφόνη, σεμνὴ θύγατερ, χάριν ὑμῖν ἔχομεν· παρέχετε γὰρ καλὰ δῶρα».

Β'. Τὰ τέκνα εἶναι ἀγαπητὰ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες πολλὰ ἀγαθὰ παρέχουσι εἰς τοῦ; υἱοῦ; καὶ τὰς θυγατέρας. Ἡ εὐτυχία τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων παρέχει χαρὰν εἰς τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας. Τὰ τέκνα ἀφείλουν εὐγνωμοσύνην ἴ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα (των) Εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας ἀρμόζει ἴ νὰ ὑπακούουσιν ἴ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα (των).

18. ζ') Συγρόληκτα οὐσιαστ. εἰς -ος, -ης, κληῖς

Α'. Διάλογος.

Ἄριστοφάνης ὁ κωμωδοποιὸς Θηραμένει καὶ Ἐρατοσθένει, Ἰωνίαις Ἀθηναίοις, ἐνευγχάνει.

Θηρ. Χαῖρε, Ἄριστόφανες.

Ἄρ. Χαίρετε, Θηράμενες, Ἐρατόσθεινες· ποῖ καὶ πόθεν;

Ἦρ. Εἰς τὴν ἀγοράν, ἔνθα Σωκράτης διατρίβει ἄσμενοι ¹ Σωκράτους ἀκούομεν. Καὶ σύ;

Ἄρ. Εἰς τὸ θέατρον· καινὴν γὰρ κωμωδίαν διδάσκω, Σωκράτη δὲ καὶ τοὺς ἄλλους σοφιστὰς ἐπισκώπτω.

Ἐρ. Σὺ Σωκράτην ἐπισκώπτεις;

Ἄρ. Ὁ Ἡράκλεις! ² Σωκράτην ἐπισκώπτω, ὅτι καινοὺς δαίμονας νομίζει.

Ἐρ. Ψεῦδη λέγεις, Ἀριστόφανες· ὡς καὶ Ἀπόλλων λέγει, Σωκράτης Σοφοκλέα καὶ Εὐριπίδην καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους σοφία ὑπερβάλλει.

Β'. Περὶ τῆς Θεσσαλίας

Ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ ὑπάρχουν ¹ ὑψηλὰ ὄρη, οἷον ὁ Ὀλυμπος καὶ ἡ Πίνδος. Ὁ Ὀλυμπος εἶναι θαυμάσιος κατὰ τὸ ὕψος ² καὶ κατὰ τὸ μέγεθος. Ἐν τῷ Ὀλύμπῳ εἶχον τὰς κατοικίας (τῶν) οἱ Ὀλύμπιοι θεοί, ὡς ὁ Ὀμηρος εἰς τὰ ποιήματα ³ (του) λέγει. Αἱ κορυφαὶ τοῦ ὄρους τούτου κατὰ τὸ θέρος ⁴ εἶναι γεμάται ἀπὸ χιόνι ⁴. Ὀλίγα στενὰ φέρουν εἰς τὴν Θεσσαλίαν διὰ μέσου τῶν ὄρων ⁵, οἷον αἱ Θερμοπόλαι καὶ τὰ στενὰ τῶν Τεμπῶν. Αἱ μὲν Θερμοπόλαι ἔχουν πάντοτε ⁶ δόξαν διὰ τὸν θάνατον ⁷ τοῦ Λεωνίδου, τὰ δὲ Τέμπη εἶναι ⁵ θαυμάσια κατὰ τὴν ὠραιότητα ².

19. η') Σιγμόληκτα οὐσιαστ. εἰς -ας

Α'. Ἡ Σφιγξ.

Ἡ Σφιγξ δεινὸν τέρας ἦν, ἀνθρωπίνοις δὲ κρέασιν ¹ ἦδετο. Αὕτη ἐπὶ πέτρας πρὸ τῶν Θηβῶν διέτριβε καὶ τοῖς διαβάταις τότε τὸ αἶνιγμα προύβαλλε. «Τί ἐστίν, ὃ τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίγνεται;» Πάντα δέ, ὅστις τὸ αἶνιγμα οὐκ ἔλυε, κατεσπάραιτε. Οὕτως οὖν πολλοὶ διεφθείροντο, πέρας δὲ τοῦ φόβου οὐκ ἦν. Διόπερ Κρέων, ὁ Θηβῶν βασιλεὺς, μεγάλα τούτῳ γέρα ἐπηγγέλλετο, ὅς τὴν χώραν τοῦ τέρατος ἀπαλλάξει ² ἔμελλε. Οἰδίπους οὖν τὸ αἶνιγμα λύει. «Τοῦτο τὸ ζῷον» λέγει «ὁ ἀνθρώπος ἐστίν. Νεογενὴς γὰρ ὁ ἀνθρώπος τοῖς τετράποσιν ὁμοίως ἔρπει, ἔπειτα βαίνει δίπους, ἐν δὲ τῷ γῆρα βακτηρίαν προσλαμβάνει καὶ τρίπους γίγνεται». Οὕτω δὴ Οἰδίπους μὲν τῶν τοῦ Κρέοντος γερῶν τυγχάνει, Σφιγξ δὲ κατὰ τῆς πέτρας ³ κρημνίζεται.

Β'. Τὸ πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης θαῦμα.

Πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης αἱ ἰβέραι τοῦ ἐν Θήβαις ναοῦ τοῦ Ἑρακλέους ἦλθον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Θηβαίων. Τότε ὁ μὲν Ἐπαμεινώνδας ἦτο εἰς ¹ τὸ ἀριστερὸν κέρασ, ὁ δὲ Πελοπίδας εἰς τὸ δεξιὸν κέρασ. Αἱ ἰβέραι ἀναγγέλλουσι θαῦμά τι· «ὦ Θηβαῖοι, ὄπλα τὰ ὄπλα, ἕσα ἦσαν ἐντὸς ¹ τοῦ ναοῦ, αἱ ἀσπίδες, τὰ κέρατα καὶ τὰ ἄλλα ἐξηφανίσθησαν ². Ἡ δὲ ἐννοία τοῦ θαύματος εἶναι, ὅτι ὁ Ἑρακλῆς φέρει ³ τὰ ὄπλα κατὰ ⁴ τῶν ἐχθρῶν».

20. Ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεστ. ἐνεστ. καὶ ἀορ. α' φωνηεντ. μὴ συνατρ. καὶ ἀφωνολ. ῥήμ.

Α'. Παύλου καὶ Ἀλεξάνδρου διάλογος.

Π. Τί πράττωμεν, ὦ Ἀλέξανδρε, ἵνα τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν χαρὰν παρέχωμεν;

Ἀλ. Τί πράττωμεν; Ἐχω τινὰ ἐν τῷ νῷ.

Π. Τίνα δὴ ταῦτ' ἐστί;

Ἀλ. Ὑπακούωμεν, ὦ φίλε, τοῖς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῶν διδασκάλων λόγοις· φεύγωμεν τὰς κακὰς ὀμιλίας· τοὺς πρεσβυτέρους σέβωμεν καὶ μηδέποτε αὐτοῖς ἀντιλέγωμεν.

Β'. 1. Ἄς ὑπακούωμεν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος—2. Ἄς μαθάνωμεν τὰ μαθήματα ἐπιμελῶς—3. Ἄς ἀποφεύγωμεν πάντοτε τὸ ἀδικον.—4. Μέγα κέρδος εἶναι, ἐὰν ἔχῃ τις πιστοὺς φίλους.—5. Ἄς λέγωμεν πάντοτε τὴν ἀλήθειαν.—6. Ἄς πέμψωμεν βοήθειαν εἰς τοὺς συμμάχους ἡμῶν.—7. Ἄς μὴ πιστεύωμεν εἰς τοὺς λόγους τῶν κολάκων.

21. Θ' φωνηεντόληκτα οὐσιαστ. εἰς τις

Α'. Οἱ γέρανοι τοῦ Ἴβυκου.

Ἴβυκος ὁ ποιητὴς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς τῆς Ἰταλίας πόλεις ἦκε. Χρόνον μὲν οὖν ἱκανὸν ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις διέτριψε. Ἐπεὶ δ' ἐκ τῶν πόλεων χρήματα καὶ δόξαν συνέλεξε, πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦκε. Ὅτε δ' ἦν ἐν τῷ δάσει τῷ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου ἀκροπόλεως, λησταὶ δύο τὸν ποιητὴν ἐφόνευσαν. Ἴβυκος δ' ἐν τῷ ἀπέθνησκε, γεράνους, οἱ ὑπὲρ ¹ τοῦ δάσους ἦσαν, οὕτως ἰκέτευσε· «ὦ γέρανοι, τὴν τῶν ληστῶν ὕβριν μηνύετε ²». Οἱ

Κορίνθιοι τὸ μὲν Ἰβύκου πτώμα εὐρίσκουσι, τοὺς ληστὰς δ' οὐ.
 Ὀλίγω δὲ χρόνω ὕστερον οἱ γέρανοι οὕτω τοὺς ληστὰς ἀπεκάλυ-
 ψαν. Ὅτε γὰρ πλεῖστοι Κορίνθιοι ἐν τῷ θεάτρῳ ἦσαν, γέρανοι
 δ' ὑπὲρ τοῦ θεάτρου διέβαινον, τῶν ληστῶν ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ
 ἔλεξε· «ὦ Τιμόθεε, οἱ τοῦ Ἰβύκου γέρανοι». Θεαταὶ δὲ τινες,
 οἱ τούτων ἤκουσαν, τοῖς τῆς πόλεως πρυτάνεσι τὸ πρᾶγμα ἀγγέλ-
 λουσι. Οὗτοι δὲ τοὺς ληστὰς ἀνακρίνουσιν, εἰ τὴν αἰσχρὰν πρᾶξιν
 φαίνουσι καὶ θανάτῳ³ ὑπὸ τῶν πρυτάνεων κολάζονται.

Β'. Οἱ Λυδοί.

Αἱ πόλεις τῶν Λυδῶν ἦσαν πλούσιαι, ἐπειδὴ ἡ χώρα ἦτο ἐξοχος
 ἐκ φύσεως¹. Τὰ βασιλικά ἀνάκτορα ἦσαν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν
 Σάρδεων. Ἡ ἀνάβασις ἐκ τῆς πόλεως εἰς² τὴν ἀκρόπολιν ἦτο
 εὐσκόλος διὰ τὸ ὕψος αὐτῆς. Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας,
 ἐγκωμιάζει τὸν Κροῖσον, τὸν βασιλέα τῶν Λυδῶν, διὰ³ τὸν πλεῖστον
 καὶ τὴν δύναμιν. Τὸ εἰς παράταξιν⁴ στρατεύμα τοῦ Κροῖσου ἦτο
 ὄρατον κατὰ τὴν θέαν⁵, ἀλλὰ οὐχὶ ἰσόπαλον πρὸς τὴν δύναμιν⁶
 τοῦ Κύρου, τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

22. ε') Φωνηεντόληκτα οὐσιαιστ. εἰς -ους

Α'. Περί τῆς Φοινίκης

Οἱ παλαιοὶ περὶ τῆς Φοινίκης τάδε λέγουσι. «Ἡ τῶν Φοινί-
 κων χώρα πλουσία ἐστὶ. Οἱ ποταμοὶ αὐτῆς παντοίων ἰχθύων
 μεστοὶ εἰσι. Τὰ ἐν αὐτῇ δάση τῶν δρυῶν καὶ πιτύων ἔξοχά ἐστι.
 Αἱ δρυεὶς οὐ μόνον τοῖς ἀγρίοις συσί τροφήν παρέχουσιν, ἀλλὰ καὶ
 πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμοι εἰσιν, ὡς καὶ αἱ πίτνες. Τὰ τῶν Φοινί-
 κων ἄσση ἐπιθαλάττιά ἐστι. Τῶν ἄστεων ἡ Τύρος μάλιστα θαυμα-
 στή ἐστι. Ἡ μὲν νῆσος Τύρος ἀμφὶ χιλίους πήχεις τῆς γῆς ἀπέχει,
 τὰ δὲ τοῦ ἄστεως αὐτῆς τείχη ἑκατὸν πήχεων ὕψος ἐστὶ».

Β'. 1. Ψάρια ὑπάρχουν καὶ εἰς¹ τὴν θάλασσαν] καὶ εἰς τοὺς
 ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς λίμνας. — 2. Τὰ ψάρια δὲν ἔχουν φωνήν². — 3.
 Τὰ ψάρια συλλαμβάνομεν διὰ τῶν δικτύων³ καὶ τῶν ἀγκίστρων.
 — 4. Οἱ ποντικοὶ διὰ τῶν παγίδων³ συλλαμβάνονται. — 5. Οἱ κυνηγεῖν
 κυνηγεῖν ἀγρίους χοίρους. — 6. Ἡ ἄμπελος παράγει σταφυλάς. — 7.
 Διὰ τοῦ πελέκεως³ σχίζομεν ξύλα — 8. Ὁ ὄρις εἶναι ὅμοιος μὲ χέλι³.

23. ια. **Ἰωνηεντόλ. οὐσιαστ. εἰς -εως, -αυς, -ους**

Α'. Περὶ τῶν Αἰθιοπῶν.

Ἡρόδοτος περὶ τῶν Αἰθιοπῶν τάδε λέγει. «Τῶν Αἰθιοπῶν οὗ βασιλεὺς, ἀλλ' ἄρχιερεὺς ἄρχει. Ἔστι δ' ἐν αὐτοῖς¹ πέντε γένη· ἱερεῖς, στρατιῶται, γεωργοί, ἔμποροι, ποιμένες. Τὸ τῶν ἱερέων γένος μάλιστα τίμιόν ἐστι. Οἱ ἱερεῖς ἐν τοῖς ἱεροῖς διαμένουσιν, ἢ δὲ τοῦ ἄρχιερέως οἰκία ἐν Μερόῃ ἐστί. Ἐν τοῖς ἱερεῦσιν ἰατροὶ καὶ τῶν παιδῶν διδάσκαλοι καὶ δικασταὶ εἰσι».

Β'. 1. Πάντες σεβόμεθα τοὺς γονεῖς. — 2. Τὰ τέκνα ὑπακούουν εἰς τοὺς γονεῖς. — 3. Τοὺς καλοὺς βασιλεῖς παρομοιάζουν πρὸς καλοὺς πατέρας¹, τοὺς δὲ καλοὺς πατέρας πρὸς καλοὺς βοσκούς. — 4. Ἡ Ἀθηναῖα ἦτο σύμμαχος τοῦ Ὀδυσσεύς². — 5. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον γείτονας τοὺς κατοίκους τῆς Εὐβοίας. — 6. Αἰγρᾶται εἶναι φλύαροι. — 7. Οὗτος ὁ ποιμὴν ἔχει πολλὰ βόδια.

24. **Ἐνεργ. μέλλων τῆς ὀριστ. φωνηεντολ. μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολήκτ. ῥημ.**

Ἡ θήρα τοῦ κάπρου.

Α'. Αὔριον οἱ τῆς κόμης ἡμῶν γεωργοὶ μετὰ πολλῶν νεανιῶν θηρεύσουσι τὸν κάπρον, ὃς τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς αἶτον διαφθείρει. Καὶ τῶν οἰκετῶν δ' οὐκ ὀλίγους τῆς θήρας μετέχειν¹ κελεύσουσι. Καὶ οἱ μὲν οἰκέται τὸ δάσος, ἐν ᾧ ὁ κάπρος ἐστί, κύκλῳ περικλείουσιν, οἱ δὲ θηρευταὶ ἀνιχνεύσουσι καὶ τοξεύσουσι τὸ θηρίον.

Β'. Ἀριστείδης: Ὁ ἀγαπητὲ Ἀλέξανδρε, θά σοι εἶπω¹ νέον τι. Αὔριον θά καταδιώξωμεν τὸν κάπρον, ὃ ἑπαιτός² καταστρέφει τοὺς καρποὺς τῶν ἀγρῶν ἡμῶν. Θά διαμείνωμεν εἰς³ τοὺς ἀγροὺς ἑλην⁴ τὴν ἡμέραν. Ἐχομεν δὲ πολλοὺς κυνηγούς, διότι⁵ εἰλοι οἱ νεανῖαι τῶν πλησίον χωρίων θά κυνηγήσουν μαζὺ μὲ ἡμᾶς τὸν κάπρον.

22. ιβ'. **Ἰωνηεντόληκτα οὐσιαστ. [εἰς -ως καὶ -ώ. Τὸ ὄνομα αἰδώς**

Α'. Γοργῶ ἢ Κλεομένουσ θυγάτηρ.

Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος χρήμασιν ἔπεισε Κλεομένην, τὸν Σπάρτης βασιλέα, τοῖς Μιλησίοις βοηθῆσαι¹. Γοργῶ δ' ἢ Κλεομένουσ θυγάτηρ τὴν τοῦ πατρὸς φιλοχρηματίαν μανθάνει καὶ λέγει αὐτῷ·

«ὦ πάτερ, οὐκ ἔχεις αἰδῶ ; ἀντὶ χρημάτων κινδύνους τῇ πατρίδι παρέξεις ; οὐ πράξεις τοῦτο, ἀλλὰ τὸν ξένον διώξεις». Κλεομένης τοῖς τῆς Γοργοῦς λόγοις τὸ ἑαυτοῦ ἁμαρτήμα αισθάνεται καὶ τῇ Γοργῷ λέγει· «καλῶς λέγεις, ὦ Γοργοῖ». Οὕτως οὖν τῇ τῶν λόγων πειθοῖ² ἢ Γοργῷ τὸν πατέρα τοῦ ἁμαρτήματος ἀπέτρεψε.

Β'. 1. Διὰ τῆς πειθοῦς¹ προσελκύομεν τοὺς ἀνθρώπους. — 2. Ἐνόμφη Καλυψῶ² εἶχε² κατοικίαν εἰς³ τὴν νῆσον Ὠγυγίαν. — 3. Εἰς³ τὴν Ἀργῶ πολλοὶ καὶ ἔνδοξοι ἥρωες ἦσαν. — 4. Οἱ κυνηγοὶ κυνηγοῦν τὰ τσακάλια. — 5. Οἱ Ἕλληγες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Τρώων⁴. — 6. Ὁ ἥρωες Ἡρακλῆς ἀντὶ φορέματος εἶχε² λεοντήνην.

26. Ὅριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακμ. φωνηεντολήκτων μὴ συναϊρουμένων ῥημάτων

Α'. Οἱ γονεῖς οὗτοι τὰ ἑαυτῶν τέκνα εὖ πεπαιδεύκασι. — 2. Ὁ στρατὸς ἡμῶν πολλοὺς τῶν πολεμίων πεφόνευκε. — 3. Ὁ διδάσκαλος τὸν μῦθον ἠρμήνευκε. — 4. Ἐγὼ μὲν τεθεοράπευκα τὸν ἐπαίτην, σὺ δ' ἔσκαψας. — 5. Ἀθηναῖοι οὐ πεπιστεύκασι τούτοις, ἃ Δημοσθένης εἶπε. — 6. Σὺ μὲν μηλέαν πεφύτευκας, ἐγὼ δὲ συκῆν.

Β'. 1. Πολλὰ καὶ ὠφέλιμα εἶπον εἰς τοὺς φίλους, ἀλλὰ δὲν ἔχουν πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους μου. — 2. Σὺ ἔχεις φυτεύσει τὰ δένδρα ταῦτα ; — 3. Πολλοὶ ἔχουν ἐκστρατεύσει ἐναντίον¹ ἡμῶν. — 4. Οἱ στρατιῶται ἡμῶν ἔχουν φονεύσει πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν. — 5. Εἰς τοὺς λόγους χρηστῶν ἀνδρῶν πάντοτε ἔχομεν πιστεύσει καὶ πάντοτε θὰ πιστεύωμεν.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΣΕΩΣ

Α'.) Γρικατάληκτα

27. α') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -νι καὶ ν.

Α'. 1. Ξέρξης ἐκ πασῶν τῶν τοῦ Περσικοῦ κράτους χωρῶν πάντας τοὺς ἱκανοὺς πρὸς πόλεμον συλλέξας ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσε. Ἀναρτίμητον ἦν τὸ τοῦ παντὸς στρατεύματος πλήθος. — 2. Πάντων τῶν Ἑλλήνων τῷ μὲν ναυτικῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπρώτεον, τῷ δὲ περὶ τῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι. — 3. Λεωνίδας οὐ πάντας τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὰς Θερμοπύλας ἤγαγε.

Β'. 1. Οἱ καλοὶ πολῖται ἐκουσίως¹ ὑπηρετοῦν εἰς τοὺς νόμους. — 2. Πολλάκις εἰ ἄνθρωποι ἔκουσιως² βλάπτουν τοὺς ἄλλους. — 3. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶν μὲ φωνήν³. — 4. Εἰς⁴ τὰ δασώδη

ἔρη κυνηγοῦν αἱ κυνηγοὶ τὰς ἐλάφους. — 5. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι δασώδης. — 6. Πολλὰ ἔρη εἶναι δασώδη. — 7. Οἱ παλαιοὶ ἐθυσίαζον εἰς τὸν Πλούτωνα μαθρα πρέβατα καὶ μαύρας αἶγας. — 8. Ὡ τα-
λαίπωρε, πόσα πάσχεις!

28. β') Τὰ λήγοντα εἰς -υς, γεν. -εος

Α'. Χελώνη καὶ λαγῶς

Ἦν ποτε ἄγών δρόμου λαγῶ ταχεῖ πρὸς χελώνην βραδεῖαν, ἣ δ' ὁδός, ἦν διανύσειν ¹ ἔμελλον, οὐ βραχεῖα, ἀλλὰ μακρὰ ἦν. Ἐπεὶ δὲ φύσει ² χελώνη μὲν βραδεῖα ἔστι, ταχὺς δ' ὁ λαγῶς, ὁ ἄγών ἅπ' ἀρχῆς οὐκ ἦν ἴσος. Οὐ μέντοι διὰ τοῦτο ὁ λαγῶς πρῶτος εἰς τὸ τέρμα ἦλθε. Οὗτος γὰρ ἐπεὶ τοῖς ταχέσι ποσὶν ἐπίστευε, μετὰ τὸ ἤμισυ τῆς ὁδοῦ εἰς ὕπνον βαθὺν πίπτει, ἣ δὲ χελώνη, ἐπεὶ τὴν ἑαυ-
τῆς βραδυτῆτα ἐγίνωσκε, συνεχῶς ἐβάδιζεν, ἕως εἰς τὸ τέρμα ἦλθε.

Β'. 1. Περιπατῶ μὲ βραδέα βήματα ¹. — 2. Δὲν πιστεύω εἰς τοὺς γλυκεῖς λόγους τῶν κολάκων. — 3. Ὀλίγαι εἶναι αἱ γλυκαῖαι ἡμέραι τοῦ ὀλιγοχρονίου βίου τῶν ἀνθρώπων. — 4. Εἰς ² τὰς χώρας μας κατὰ τὸ θέρος ³ αἱ ἡμέραι εἶναι μακραὶ, αἱ δὲ νύκτες μικραὶ κατὰ τὸν χειμῶνα ³ αἱ μὲν ἡμέραι μικραὶ, αἱ δὲ νύκτες μακραὶ. — 5. Οἱ ξυλοκόποι ἔχουν κοπτεροὺς πελέκειας

Β' Δικατάληκτα

29. α') Τὰ λήγοντα εἰς -ων, -ον, γεν. -ονος

Α'. 1. Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισε, πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. — 2. Ὡ εὐδαιμον καὶ σῶφρον Ἀγάμεμνον, ὅσων ¹ ἀνδρῶν ἠγεμῶν ἦσθα ²! — 3. Καὶ τὰ θηρία μνήμονά ἐστι τῶν εὐεργετῶν. — 4. Ἄφρονες ἄνδρες τοῖς τῶν κολάκων λόγοις πιστεύουσι.

Β'. 1. Εἰς τοὺς φρόνιμους ἔλοι ἔχου ν πεποιθήσιν. — 2. Τὸν φρόνιμον μαθητὴν βραβεύει ὁ διδάσκαλος. — 3. Ὡ φρόνιμε καὶ εὐτυχισμένε βασιλεῦ, πόσῃν ¹ χαρὰν παρέχεις εἰς τοὺς ὑπηκόους σου!

30. β') Τὰ λήγοντα εἰς -ης, -ες

Α'. Οἰδίπους καὶ Τειρεσίας

Τειρεσίας ὁ μάντις, ὃν Οἰδίπους ἐκάλεσεν, ἴτα τὸν τοῦ Λατοῦ ἄσεβῆ φονέα δηλώσῃ ¹, τάδε ἔλεξε: «Ὡ Οἰδίπου, πρότερον μὲν εὐτυχῆς ὢν ² ἔλεγες, ὡς ³ ψευδεῖς οἱ χρησιμοὶ εἶσι· νῦν δ' οὐκέτι ἐν

Δ. Φιλικῷ Ἑλλην. Γραμματικῇ, ἐκδ. 1^η (22 4. 1924)

12

ἀσφαλεῖ ὄν⁴ πιστεύεις τοῖς μάντεσι καὶ κελεύεις με τᾶληθῆ λέγειν⁵. Τὰ μέλλοντα οὔτε σοὶ οὔτε τοῖς συγγενέσιν ἠδέα, ἀλλὰ λύπης πλήρη καὶ φοβερὰ. Σὺ Λαίϊον τὸν σὸν πατέρα πεφόνευκας».

Β'. 1. Τὸ πλῆθος πιστεύει πολλάκις εἰς ψευδεῖς λόγους πονηρῶν ῥητόρων. — 2. Θάνατον ἐνδοξον μᾶλλον θέλω ἢ βίον αἰσχρὸν. — 3. Ὡ ἄνθος, πόσον εἶσαι μυρωδάτον! — 4. Εὐτυχῆ νομίζω τὸν ὑγιῆ καὶ ἔξυπνον ἄνθρωπον. — 5. Τὸ χρῶμα τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ συνύθη¹ — 6 Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξεστράτευσαν μετὰ μεγάλου ἀριθμοῦ πολεμικῶν πλοίων. — 7. Ἄνωφελεις εἶναι οἱ λόγοι τῶν ἀνοήτων²

31. Γ' Μονοκατάληκτα.

Α' 1. Ψευδές ἐστὶ πᾶν τὸ τῶν κολάκων γένος. — 2. Ὁ δύτης ἐξῆλθε τῆς θαλάσσης ἡμιθνής. — 3. Οὐ δεῖ ἡμᾶς ἄρπαγας εἶναι. — 4. Σωκράτης ἦν ἀχίτων καὶ ἀνυπόδητος. — 5. Οἱ κύνες εὐρινές εἰσι. — 6. Ἄρταξέρεξην τοῦ Ξέρξου οἱ Ἕλληνες Μακρόχειρα προσηγόρευον.

Β'. 1. Ὁ Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦτο ἐξόριστος. — Ὁ Ἡσίοδος ὁ ποιητῆς ἦτο υἱὸς πτωχῶν γονέων. — 3. Οἱ υἱοὶ τῶν πλουσιῶν Ἀθηναίων ἦσαν ἔμπειροι τῆς ἵππικῆς. — 4. Τὸ πτηνὸν τοῦτο ἔχει μακρὸν αὐχένα.¹ — 5. Δὲν εἶμαι² ἔμπειρος τῆς ἱατρικῆς.

32. Χρονισμὸς τῶν μονοσυλλάβων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

Α'. 1. Ἡ γλαῦξ τῆς νυκτὸς¹ περιφέρεται. — 2. Τὴν ναῦν εἰκάζομεν οἶκον θαλασσίῳ. — 3. Τὰς γραῦς σεβόμεθα. — 4. Ὁ ἱερεὺς βοῦν ἔθυσσε τῷ Δίῳ. — 5. Πολλῶν φάτων λάμπις ἐφαίνετο. — 6. Διὰ τῶν ὄτων ἀκούομεν. — 7. Διὰ τὴν τοῦ Ἑκτορος ἀνδρείαν ἡ τῶν Τρώων πόλις πολὺν χρόνον ἐσώζετο.

Β'. 1. Ἡ κουκουβάγια ἔχει μεγάλους ὀφθαλμούς. — 2. Ἡ γαλῆ συνέλαβεν ἓνα πονητικόν. — 3. Ὁ ἄεμος κατέρριψε ταύτην τὴν βελανιδιάν. — 4. Μὲ τὸ κτένι¹ κτενίζομεν τὴν κόμην. — 5. Ἀηδῶν καθημένη ἐπὶ ὑψηλῆς βελανιδιάς ἐτραγώδει. — 6. Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι πατὴρ πολλῶν παιδίων.²

33. Ἑνεργ. ὑπερσ. φωνηεντ. μὴ συνατρ. ῥημ.

Α'. Δημάρατος

Ὅτε Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν, παρ' αὐτῷ ἦν καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης. Οὗτος πρότερον μὲν Λακεδαιμονίων ἔβασιλεύκει, οἱ δὲ Σπαρτιάται ἐπεφυγαδεύεσαν αὐτόν. Ἀπὸ τούτου

οὖν τοῦ χρόνου ἐν Πέρσαις ¹ ἐβιβιοτεύκει καὶ τότε παρ' ² αὐτῶ τῷ Εἰρήνῃ ἦν. Ἐπεὶ οὖν οἱ Πέρσαι ἐν Δορίσκῳ, ἐγγὺς τοῦ Ἐβρου ποταμοῦ, ἐστρατοπεδεύεσαν, Εἰρήνης πρὸς Δημάρατον ἔλεξε· «ὦ Σπαρτιάται, στρατεύουσιν οἱ ὁμόφυλοί σου ἐφ' ἡμᾶς ; » Ὁ δὲ Δημάρατος «ὦ βασιλεῦ» λέγει «δῆλον ὅτι στρατεύουσιν οἱ γε ⁴ Λακεδαιμόνιοι, εἰ καὶ ἡ ὑμετέρα στρατιὰ ἀναριθμητός ἐστι».

Β'. 1. Ὁ Ἀγαμέμνων εἶχεν ἐκστρατεύσει κατὰ ¹ τῶν Τρώων μετὰ πολλῶν ἄλλων ἡγεμόνων. — 2. Εἶχομεν πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους ὑμῶν. — 3. Ἐγὼ εἶχον φυτεύσει πολλὰ δένδρα εἰς ² τὴν κήπον. — 4. Εἶχες πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους τούτου τοῦ ἀνδρός ; — 5. Ὡ ἀνδρεῖοι πολῖται, εἶχετε κινδυνεύσει ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ εἶχετε ἐμποδίσαι τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν ἀπὸ τῆν εἰς τὴν πατρίδα εἰσοδολίην ³. — 6. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐξορίσει τὸν Ἀριστείδην.

34. Ὅριστ. ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων

Α'. 1. Θεμιστοκλῆς ἐπεπείκει Εἰρήνην ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπελθεῖν. — 2. Γέγραφα ἤδη τὴν ἐπιστολήν. — 3. Οἱ δρυοτόμοι ἀποκεκόφασαι τὰς δρυς. — 4. Οἱ πολέμοι τὴν πόλιν ταύτην ἀνατετρόφασαι. — 5. Ταύτην τὴν ἐπιστολήν πέπομφέ μοι ὁ πατήρ. — 6. Τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ὁ Σόλων ἐγεγράφε τοὺς νόμους, τοῖς δὲ Σπαρτιάταις ὁ Λυκούργος.

Β'. 1. Πολλοὶ συγγραφεῖς ἔχουν ἀναγράψει τὰς πράξεις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. — 2. Ὁ Δαρεῖος κατὰ τὴν παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχην εἶχε παρατάξει τοὺς ἵππους πέραν τοῦ ποταμοῦ. — 3. Τὸν Λαβύρινθον εἶχε κατασκευάσει ὁ Δαίδαλος. — 4. Οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἔχουν ἐποκόψει καὶ πράγματα καὶ πρόβατα ἔχουν διαρπάσει. — 5. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων πρῶτοι οἱ Αἰγινῆται εἶχον κόψει νομίσματα.

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

35. α') Τὰ εἰς -τερος, -τατος

Περὶ Κύρου τοῦ νεωτέρου

Α'. Κύρος ὁ Δαρείου υἱὸς ἀξιότατος ἄρχειν ἦν. Παις ἔτι ὢν σφαιρονέστερος ἢ οἱ ἄλλοι παῖδες ἦν καὶ τοὺς γεραιτέρους ἐσέβετο. Νεανίας δ' ὢν ἀνδρειότατος καὶ πολεμικώτατος πάντων τῶν ἡλικίων ἦν. Ἐπεὶ δ' ὁ πατήρ Δαρεῖος σατράπην αὐτὸν εἰς τὴν Λυδίαν ἐπεμψεν, ἐγκρατέστατος καὶ ἰκανώτατος καὶ δικαιοτάτος πάντων

τῶν σατραπῶν ἦν. Οἱ ἐν ἐκείνῃ τῇ σατραπείᾳ εὐδαιμονέστερον ἦσαν ἢ οἱ ἐν ἄλλαις. Οὐδεὶς εὐνούστερος ἦν τοῖς φίλοις ἢ ἐκεῖνος, οὐδενὶ δὲ φίλοι πιστότεροι ἢ ἐκείνῳ ἦσαν.

Β'. Ὁ Δαρείος εἶχε δύο υἱούς, μεγαλύτερον ¹ μὲν τὸν Ἀρταξέρξην, μικρότερον ² δὲ τὸν Κῦρον. Ὁ Κῦρος, ἔτε ἦτο παῖς, ἦτο παρὰ πολὺ ἐντροπαλός ³ καὶ παρὰ πολὺ φιλομαθής καὶ παρὰ πολὺ εὐπειθής εἰς τοὺς γεροντοτέρους. Ὅτε δὲ ἔγινε σατράπης τῆς Λυδίας, τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καππαδοκίας, ἦτο παρὰ πολὺ εὐνοϊκός καὶ παρὰ πολὺ ὠφέλιμος εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀνδρείους. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ἔκλειρχος ἦτο παρὰ πολὺ ἄγαπητός εἰς τὸν Κῦρον, διότι ἦτο καὶ παρὰ πολὺ ἔμπειρος καὶ παρὰ πολὺ ἐνδοξος στρατηγός. Ἦτο δὲ ὁ Κῦρος παρὰ πολὺ ἀπλοῦς κατὰ τὸν χαρακτήρα ⁴ καὶ παρὰ πολὺ ἰσχυρός κατὰ τὸ σῶμα.

36. β') [Τὰ εἰς -των, -ιστος καὶ τὰ ἀνώμαλα πικραθετικά

Περὶ τῶν Ἀχαιῶν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων

Α'. Τὸ πάλαι πασῶν τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν καλλίστη ἦν Ἑλένη, Μενελάου γυνή. Ταύτην δὲ Πάρις, ὁ κάλλιστος τῶν τοῦ Πριάμου υἱῶν, ἤρπασε. Ἐπεὶ δὲ ταύτην εἰς Τροίαν ἐκόμισε, Μενέλαος καὶ Ἀγαμέμνων μετὰ πλείστον Ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς Τρῶας ἐστράτευσαν. Ἡ μὲν Μενελάου ἀρχὴ ἐλάττων ἦν τῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, μείζων δὲ τῆς τοῦ Ὀδυσσεύος· ἐλαχίστη γὰρ ἦ Ἰθάκη. Ἐταίρους δ' ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ἐλαχίστους εἶχεν, Ἀγαμέμνων δὲ πλείστους, Μενέλαος δ' ἐλάττους μὲν ἢ ὁ ἀδελφός, πλείους δ' ἢ ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐπεὶ οὖν ταῖς ναυσὶν εἰς Ἀσίαν ἦλθον οἱ Ἕλληνες, παρὰ τὴν Τροίαν ἐστρατοπέδευσαν.

Β'. Ἐξ ἔλων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνων ^{αχιλλεύς} παρὰ πολὺ ἀνδρείος καὶ παρὰ πολὺ ταχύς ἦτο ὁ Ἀχιλλεύς. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων παρὰ πολὺ πανοῦργος ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, παρὰ πολὺ δὲ γέρων καὶ παρὰ πολὺ σοφός ὁ Νέστωρ, παρὰ πολὺ δὲ κακός ὁ Θερσίτης, ἔστις τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφὴν ἐνόμιζε καλυτέραν καὶ εὐκολωτέραν ἀπὸ τοῦ ἐν Τροίᾳ ἀγῶνα; ¹. Τοῦ μὲν Αἰκντος ἢ ἱσπίς ἦτο παρὰ πολὺ μεγάλη, τοῦ δὲ Ἀχιλλέως ἢ λόγχη παρὰ πολὺ μακρά

οὗ δὲ ἴπποι αὐτοῦ ἦσαν ὄχι μόνον ταχύτεροι ἀπὸ τῶν ἄλλων², ἀλλὰ καὶ ἀθάνατοι. γ

37. Εὐκτική τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολ. ῥημάτων

Ὁ μικρὸς Γεώργιος καὶ ἐπαίτης

Α'. Ὁ μικρὸς Γεώργιος ἐπαίτη καθ' ὁδὸν συντυγχάνει καὶ διώβολον αὐτῷ ἐχειρίζει. Ὁ ἐπαίτης τῇ τοῦ παιδὸς εὐσπλαγχνία εὐφραίνεται καὶ λέγει αὐτῷ. «Χάριν σοι ἔχω, ὦ παῖ· ὁ Θεὸς αἰεὶ σε ὑγιαῖ διαφυλάττει καὶ εὐδαιμονίαν σοι παρέχει· εἴθε καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑγιαίνοιεν καὶ τὴν αὐτῶν οὐσίαν αὐξάνοιεν· ἄλυπον τὸν βίον διάγοις καὶ αἰεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττοις».

Β'. Ὁ δὲ Γεώργιος γεμᾶτος ἀπὸ χαρᾶν¹ ἀποκρίνεται εἰς τὸν καλὸν ἐπαίτην· «εἴθε νὰ ἀπολαύσω τὰ ἀγαθὰ¹, τὰ ὅποια εὐχεσάι· ἀλλὰ καὶ σὺ εἴθε νὰ ὑγιαίνῃς καὶ εἴθε νὰ εὐτυχήσῃς· εἴθε νὰ πέμψῃ ὁ Θεὸς καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα σου εὐτυχίαν καὶ εἴθε νὰ ἀπολαύσετε πολλὰ ἀγαθὰ¹». γ

38. Προστακτική τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντ. μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολ. ῥημάτων

Παρακέλευσις Μιλτιάδου πρὸς τοὺς στρατιώτας

Α'. Ἐπεὶ¹ Μιλτιάδης τὴν τῶν Ἀθηναίων στρατιὰν ἐν Μαραθῶνι παρέταξε, τάδε² τοῖς στρατιώταις πρὸ τῆς μάχης ἔλεξε· «πάντες γινώσκετε, ὅτι ἵν' οὐ μόνον ὑπὲρ δόξης, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μάχεσθε· μηδεὶς οὖν φευγέτω ἐκ τῆς τάξεως, μηδὲ τὸν παραστάτην καταλειπέτω, ἀλλὰ πάντες μένετε μετὰ θάρρους, διώκετε τοὺς πολεμίους καὶ ὡς πλείστους³ αὐτῶν φονεύσατε».

Β'. «Ἄς ὑπακούουν οἱ στρατιῶται εἰς τοὺς λοχαγοὺς καὶ ἄς ἐκτελέσουν¹ τὰ παραγγέλματα αὐτῶν. Ἄς ἔχη ἕκαστος μεγαλύτερον θάρρος ἀπὸ τοὺς ἄλλους στρατιώτας² καὶ ἄς νομίση, ὅτι αὐτὸς θὰ εἶναι³ αἴτιος τῆς νίκης. Ἐὰν δὲ τοιοῦτοτρόπως πράξετε, τοὺς ἐχθροὺς θὰ τρέψετε εἰς φυγὴν καὶ θὰ σώσετε τὴν πατρίδα. Ὅταν δὲ μετὰ τὴν βοήθειαν⁴ τῶν θεῶν καταδιώξωμεν τοὺς ἐχθροὺς, σὺ, ὦ Θέρσιππε, νὰ σπεύσῃς εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ εἰπῇς εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ τὴν νίκην». γ

39 † **Απαρέμφ.** τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολ. μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωνολήκτ. ῥημάτων

Α'. 1. Κράτιστόν ἐστι αἰεὶ τάληθῆ λέγειν.— 2. Οἱ Λυκούργου νόμοι ἐκόλυον τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς πολλάκις στρατεύειν.— 3. Ἐπιτάξαι ῥᾶόν ἐστι τοῦ πράξαι.— 4. Εὐχομοὶ εὖ ὑμᾶς πράξαι.— 5. Ἐλιζε εὖ πράξειν.

Β'. 1. Δὲν εἶναι ἀσφαλὲς νὰ πιστεύωμεν εἰς βλους τοὺς ἀνθρώπους.— 2. Δὲν θέλω νὰ ἀκούω ψεύδη.— 3. Εὐκόλον εἶναι νὰ προστάξωμεν, δύσκολον δὲ νὰ πράξωμέν τι.— 4. Λέγεται ὅτι πρῶτοι οἱ Αἰγινῆται εἶχον κόφει νομίσματα.

40. **Μετοχή** τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωνολήκτ. ῥημάτων

Ὁ τρίτος ἄθλος τοῦ Ἡρακλέους

Α'. Ἡρακλεῖ τὴν Λερναίαν Ὑδραν φονεύσαντι ¹ Εὐρυσθεὺς ἐπέταξεν ἔμψυχον εἰς Μυκῆνας κομίσαι τὴν Κερυνῆτιν ἔλαφον, χρυσᾶ μὲν κέρα ἔχουσαν ², ἐν Οἰνότη δὲ διατρίβουσαν. Ἦν δ' ἡ ἔλαφος τῆς Ἀρτέμιδος ἱερά ³. Ἡρακλῆς οὖν μήτ' ἀποκτείνειν μήτε τιτρώσκειν αὐτὴν θέλων ἐνιαυτὸν ὅλον ἐδίωξε. Τέλος δ' ἡ ἔλαφος τῆ διώξει ⁴ κάμνει καὶ εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον ὄρος φεύγει. Μέλλουσα δ' ἐκείθεν τὸν ποταμὸν Λάδωνα διαβαίνειν ὑφ' Ἡρακλέους συλλαμβάνεται.

Β'. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἔφερεν ¹ αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων, συναντᾷ τὴν Ἀρτεμιν ². Εἰς τὴν θεάν, ἦ τις ἠγανάκτει ³, εἶπεν ὁ Ἡρακλῆς· «ὦ Ἀρτεμι, οὐχὶ ἕνεκα αὐθαδείας ⁴, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ⁵, ἀφ' οὗ κατεδίωξα ⁶ τὴν ἔλαφον, συνέλαθον (αὐτὴν)· αἷτις δὲ ταύτου εἶναι ὁ Εὐρυσθεὺς, ὅστις ἔχει προστάξει ⁶ ταῦτο». Καὶ ἡ μὲν θεὰ ἀφ' οὗ ἤκουσε ⁶ ταῦτα, δὲν ὠργίζετο πλέον ⁷. ὁ δὲ ἦρωσ, ἀφ' οὗ ἔφερε ⁸ τὴν ἔλαφον ζωντανῶν εἰς τὰς Μυκῆνας, παραδίδει (αὐτὴν) εἰς τὸν Εὐρυσθέα. ψ

41. Ἐνεργ. ἄορ. β' βαρυτόνων ῥημάτων

Κτίσις τῆς πόλεως Κάδμειας

Α'. Ἀγήορι, τῶ τῶν Φοινίκων βασιλεῖ, δύο ἦσαν παῖδες, Εὐρώπη καὶ Κάδμος. Ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τὴν Εὐρώπην ἀπήγαγεν, Ἀγήνωρ τῶ υἱῶ εἶπε· «τὴν πατρίδα λίπε καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπανάγαγε». Κάδμος οὖν, ἐπεὶ οὐδαμοῦ τὴν ἀδελφὴν ἤυρε, πρὸς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἦλθε. Ἀπόλλων δ' αὐτῶ εἶπε· «ἐὰν ἐν τῶ πεδίῳ βοῦν

Ἰδης, ἐλθὲ μετ' αὐτῆς, ἐν ᾧ δ' ἂν τόπω ἐκείνη ἔλθῃ, πόλιν κτί-
σον». Ἀπελθὼν δὲ Κάδμος βουὴν εἶδεν, οἷαν ὁ θεὸς εἶπε, καὶ εἰς
Βοιωτίαν μετ' αὐτῆς ἦλθε.

Β'. Τότε παρουσιάσθη ¹ ἐκ σπηλαίου δράκων, ὅστις, ἀφ' οὗ
ἐφόνευσε ² τοὺς συντρόφους τοῦ Κάδμου, καὶ κατ' αὐτοῦ ³ ἐπήλθε.
Ὁ δὲ Κάδμος, ἀφ' οὗ ἐκτύπησεν ² ἐκείνον δι' ἀκοντίου ³, ἐφόνευσε.
Ἀφ' οὗ δὲ προσῆλθεν ² ἡ Ἀθηνᾶ, διέταξεν αὐτὸν νὰ βίβῃ εἰς τὴν
γῆν τοὺς ὀδόντας τοῦ δράκοντος. Ἀφ' οὗ δὲ αὐτὸς ἔρριψε ⁴ τού-
τους, ἐξῆλθον ἐκ τῆς γῆς ἄνδρες ἔνοπλοι. Οὗτοι ἔσφαξαν ὁ εἰς τὴν
ἄλλον ⁵ ἕκτος πέντε. Ἀφ' οὗ δὲ ὠδήγησε ² τούτους ὁ Κάδμος εἰς
τὴν πεδιάδα, ἕκτισε πόλιν, τὴν ὀνομάσασκε Καδμείαν. ✓

42. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι

Κυριος ὁ πρεσβύτερος πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ

Α'. Ὁ Καμβύση καὶ Ταναοξάρη καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι,
ἔμοι μὲν νῦν τοῦ βίου τὸ τέλος πάρεστι· ἀκούσατέ μου. Στέργω
ὑμᾶς, ὡς ὑμεῖς στέργετε με· τοῖς θεοῖς χάριν ἔχω, ὅτι εὐμενεῖς ἔμοι
εἰσι· οἱ Πέρσαι στέργουσί με, ὅτι ἡ ἀρχή μου ἐπεικῆς ἐστὶ καὶ
ὑμᾶς. ὦ υἱοί μου, στέργουσιν οἱ Πέρσαι· πάντες πιστεύουσιν ὑμῖν.

Β'. Καὶ εἰς σὲ μὲν, ὦ Καμβύση, ἀφίνω τὴν βασιλείαν διατάττω
δὲ σὺ, ὦ Ταναοξάρη, νὰ εἶσαι ¹ σατράπης τῶν Μήδων καὶ τῶν
Ἀρμενίων καὶ τῶν Καδουσιῶν· ἀρμόζει δὲ εἰς σᾶς ² νὰ ἄρχετε μετ'
ἐπεικειᾶς ³. Στεῖς ἔλοι, ὦ φίλοι, νὰ τιμᾶτε τοὺς υἱούς μου. Στεῖς δέ,
ὦ θεοί, νὰ φυλάττετε τοὺς υἱούς μου καὶ τὴν πατρίδα μας ⁴. διότι
ἡ δυνάμις σας ⁴ εἶναι μεγάλη. |

43. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ μέσου καὶ παθητ. ἐνεστώτος

Λόγος τοῦ Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους

Α'. Ὅτε ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἔμελλον οἱ Λακεδαιμόνιοι στρα-
τεύεσθαι, τάδε ¹ Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλεξε.
«Οἱ πολέμιοι ταῖς τε προτέραις ἦτταις ² καὶ τῇ ἡμετέρᾳ εὐδαι-
μονίᾳ ἀχθόμενοι εἰς πόλεμον παρασκευάζονται καὶ μετ' οὐ πολὺ
ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν στρατεύσουσιν. Ἀντιπαρασκευαζόμεθα οὖν
καὶ ἡμεῖς. ἵνα μὴ ἡ ἡμετέρα χώρα ὑπ' αὐτῶν διαρπάξῃται. Τὰ
φρούρια καλῶς φυλαττέσθω καὶ ἐπιτήδεια ἐν αὐτοῖς ³ συγκομι-
ζέσθω, οἱ δὲ φρούραχοι πρὸς ⁴ τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον παρα-
σκευαζέσθων, ἵνα μὴ ἀπαρασκευοὶ καταλαμβάνωνται».

Β'. «Ἀναγκαῖον δὲ προσέτι εἶναι εἰς ἡμᾶς¹ καὶ τὰ πλοῖα νὰ ἐτοιμάζωμεν, ἵνα λεηλατῶμεν τὰς ἀκτὰς ἐκείνων, καὶ στρατὸν νὰ συναθροίζωμεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς κατὰ² τῆς χώρας ἐκείνων ἐκστρατεύωμεν. Ὅσοι³ δὲ ἐξ ὕμων⁴ ἢ τὰ φρούρια φρουρεῖτε⁵ ἢ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐκστρατεύετε⁶, νὰ μάχεσθε γενναίως καὶ νὰ μὴ λησμονῆτε τὴν πατροπαράδοτον ἀνδρείαν⁴. Οἱ δὲ θεοί, τοὺς ἑποιοὺς σεβόμεθα περισσότερο⁶ ἀπὸ ἑλοὺς⁴, εἶθε νὰ μὴ παύουν νὰ παρέχουν⁷ εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην καὶ τὴν δόξαν».

44. Ὅριστικὴ τοῦ μέσου μέλλ. καὶ μέσου ἄορ. α' φωνηεντ. μὴ συναϊρ. καὶ ἄφωνολ. ῥήμ.

Α'. Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης

Οἱ τοῦ Οἰδίποδος υἱοί, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, πρῶτον μὲν κοινῇ τῶν Θηβαίων ἐβασίλευσαν· μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἐτεοκλῆς Πολυνείκη φεύγειν ἐβιάσατο. Τοῦτον ἐδέξατο Ἄδραστος, ὁ τῶν Ἀργείων βασιλεύς· οὗτος δὲ καὶ Πολυνείκης μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τὰς Θήβας ἐστρατεύσαντο. Ἐπεὶ δ' οἱ ἀντίπαλοι στρατοὶ παρετάξαντο, Ἐτεοκλῆς μὲν καὶ Πολυνείκη; ἀλλήλους ἐφόνευσαν, οἱ δὲ θεοὶ τοῖς Θηβαίοις τὴν νίκην παρέσχον¹. Κρέων δ' ὁ μετὰ τὸν Ἐτεοκλέους θάνατον τῶν Θηβαίων ἄρξας, τὸ μὲν Ἐτεοκλέους σῶμα θάψαι ἐκέλευσε, τὸ δὲ τοῦ Πολυνείκου, ἐπεὶ οὗτος ἄλλοτριὸς ἄνδρας συνελέξατο καὶ ἐπὶ τὴν ἰδίαν² πόλιν ἐστρατεύσατο, ἄταφον κατέλιπε, θάνατον τῷ θάψοντι αὐτὸν προσιπών. Ἀντιγόνη δ' ἢ Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκου ἀδελφὴ νυκτὸς³ κλέψασα τὸ τοῦ ἀδελφοῦ σῶμα ἔθαψε. Κρέων δὲ τὴν Ἀντιγόνην μετεμέμπατο καὶ ὄνειδίσας αὐτῇ ἐκέλευσε ζῶσαν⁴ θάψαι.

Β'. Δεύτερος λόγος τοῦ Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους

Ἔστω Ἀθηναῖοι, δὲν θὰ ἐκστρατεύωμεν¹ μόνοι κατὰ² τῶν ἐχθρῶν. Ἐχομεν συμμάχους πιστοὺς καὶ ἀνδρικούς, εἰτινες ἑλοὶ ἑμοῦ³ θὰ ἐκστρατεύσουν⁴. Οἱ στρατηγαὶ αὐτῶν θὰ συσκεφθοῦν⁵ μὲ ἡμᾶς⁶ περὶ τῆς ἐκστρατείας, θὰ ἀποδεχθῶμεν⁷ δὲ τὰς ὀρθὰς συμβουλὰς τούτων. Πρὸ δὲ τῆς ἐκστρατείας, ὡς πολῖται, νὰ εὐχηθῆτε⁸ περὶ τῆς νίκης εἰς τοὺς θεοὺς⁶, εἰτινες τοὺς μὲν ἐχθροὺς⁶ δὲν θὰ βογηθήσουν, διότι ἔλυσαν τὴν εἰρήνην, ἡμᾶς⁹ δὲ δὲν θὰ παύσουν¹ νὰ ὑπερκασιζοῦν¹⁰.

45. Ὅριστ. τοῦ πρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς φωνηεντ. μὴ συναϊρ. καὶ ἀφωνολ. ῥημ.

Α'. Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων

Ἐπεὶ φίλοι τινὲς τοῦ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος συνηθροισμένοι ἦσαν, Ἀρμόδιος εἶτε ὧ ἄνδρες, ὑπὸ μὲν Θησέως ἢ τε τῶν Κρητῶν ἀδικία καὶ ὕβρις ἐλέλυτο, καὶ ἡ πολιτεία καὶ βασιλεία ἔδρωτο. Μετὰ δὲ τὸν τοῦ Κόδρου θάνατον, ἐπεὶ ἡ βασιλεία ὑπὸ τῶν προγόνων ἡμῶν ἐπέπαυτο, οὐδεὶς ἐτυράννευσε πλὴν Πεισίστρατος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, οἱ δουλεύειν ἡμᾶς ἀναγκάζουσι. Ἄλλ' εἰς τὸ δουλεύειν οὐθ' ὑμεῖς πεπαιδευσθε, οὐτ' ἐγὼ πεπαιδευμαι. πεπαιδευόμεθα δέ, ὧ ἄνδρες, ἐλεύθεροι εἶναι. Ἴνα δ' ἡ πατρίς ἡμῶν ἐλευθέρα ᾖ, τοὺς τυράννους ἀνάγκη φρονεῦσαι. Φρονεύσωμεν οὖν αὐτοὺς καὶ ἰδρῦσωμεν ἐλευθερίαν.»

Β'. Περὶ Κάδμου

Ὅχι μόνον ὑπὸ Ἑλλήνων εἶχον κτισθῆ πόλεις ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ξένοι εἶχον ἐγκαθιδρυθῆ εἰς αὐτήν, ἵνα κτίσουν πόλεις. Ὁ Κάδμος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, εἶχεν ἐγκαθιδρυθῆ ἐκ τῆς Φοινίκης, καὶ λέγεται ὅτι ὑπ' αὐτοῦ εἶχε κτισθῆ ἢ ἐν Θήβαις Καδμεία. Ἐλέγετο δὲ ὅτι καὶ τὰ γράμματα ὑπ' αὐτοῦ εἶχον φερθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα· διὰ τοῦτο εἶχον ἀναμασθῆ ταῦτα Φοινικικὰ γράμματα.

46. Ῥποτακτ. τοῦ μέσ. ἀορίστου α' καὶ τοῦ μέσ. καὶ πηθηκ. πρακμ.

Α'. 1. Ἐν καιρῷ¹ βουλευόμεθα, ἵνα, ἐὰν ἀνάγκη ᾖ², βιβουλευόμενοι ὦμεν. — 2. Πράξον, ὅσα λέγω, ἵνα ἀπηλλαγμένος ᾖ; τοῦ κινδύνου³. — 3. Κόμισόν μοι τὸ βιβλίον, ἵνα ἀρξῶμαι τοῦ λόγου. — 4. Κῦρος ἐπὶ τοὺς νηπιώτας ἐστρατεύσασθε, ἵνα αὐτοῦ; καταστρέφηται. — 4. Ἀναταυσώμεθα, ὧ στρατιῶται.

Β'. 1. Ἦλθον ἐδῶ, ἵνα λουσθῶ¹. — 2. Ἐὰν ἐχῆς γυμνασθῆ, διὰ τί δὲν μετέχεις τῶν ἀγῶνι; — 3. Ἄς γυμναζώμεθα, ἵνα ἔχωμεν παρασκευασθῆ πρὸς πόλεμον. — 4. Νῆ ἐργάζεσκι, ἵνα κατορθώσης τοῦτο. — 5. Ἐὰν ταῦτα ἔχουν πραχθῆ, θά σοι γράψω. — 6. Ἐφερα ἔλαιον, ἵνα ἀλειφθῆτε¹.

47. Εὐκτική τοῦ μέσου μέλλ. καὶ ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακειμ.

Εὐχὴ μητρὸς ὑπερτῶν υἱῶν

Α'. Εἴθε οἱ ἐμοὶ υἱοί, ὦ Θεός, καλῶς πεπαιδευμένοι εἶεν καὶ ἀεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττοιεν. Εἴθε πάντες εὖ αὐτοὺς λέγοιεν, μηδεὶς δὲ μέμψαιτο. Φυλάξαιντο τὸς κακὰς ὁμιλίας¹, αἷ τὸς νέους παντὸς μᾶλλον² διαφθεύουσι καὶ μηδέποτε ψεύσαιντο. Εἴθε, ὦ υἱοί, καλῶς γεγυμνασμένοι εἴητε καὶ φιλοπατρίαν ἔχοιτε.

Β'. Εἴθε νὰ ἐστρατεύσεται³ μετὰ θάρρους κατὰ¹ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος καὶ εἴθε μαζὶ με² τὸς ἄλλους στρατιώτας νὰ τρέψετε τούτους εἰς φυγὴν. Εἴθε νὰ ὑποδεχθῶ³ ποτε τὸς υἱούς μου νικητὰς καὶ ἀμέσως, ὦ Θεέ, εἴθε νὰ ἀποθάνω.

48. Προστακτ. τοῦ μέσου ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακειμμένου

Α'. 1. Ὁ παῖ, τὸς κακὰς ὁμιλίας φύλαξαι. 2. Πεφύλαχθε τοὺς ψεύστας καὶ κόλακας. — 3. Πέπεισο μηδὲν αἴσιον εἶναι τῆς ἀδικίας. — 4. Ὁ ἀθλητὴς ἀλειψάσθω ἐλαίῳ. — 5. Οἱ ἐργάται ἀρξάσθων τοῦ ἔργου. — 6. Παῦσαι μορίας λέγων.

Β'. 1. Κάμε μου τὴν χάριν¹, ὦ πάτερ. — 2. Ὁ στρατιώτης ἀς λουσθῆ² εἰς³ τὸν ποταμόν. — 3. Νὰ σκεφθῆς πρὸ τοῦ ἔργου, μετὰ δὲ τὴν σκέψιν νὰ ἀρχίσῃς² αὐτό⁴. — 4. Πρὸ τοῦ ἔργου καλῶς νὰ σκεφθῆτε. — 5. Ἄς ἀποφασίσουν οἱ σύμμαχοι νὰ πέμψουν εἰς ἡμᾶς στρατόν. — 6. Νὰ ἔχετε παρασκευασθῆ² καλῶς.

49. Ἀπαρέμφ. καὶ μετοχὴ τοῦ μέσου μέλλ. καὶ ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακειμ.

Α'. 1. Ἀλέξανδρος ἤλπιζε πᾶσαν τὴν Ἀσίαν καταστρέψασθαι. — 2. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐτόλμησε ψεύσασθαι. — 3. Δυκοῦργος τὴν Σπάρτην οὐ τείχεσιν, ἀλλὰ τῆ τῶν πολιτῶν ἀνδρεία τετειχίσθαι ἐβούλετο. — 4. Ξέρξης τὴν Αἴγυπτον καταστρεψάμενος εἰς τὴν Εὐρώπην ἤλθε τὸς Ἕλληνας καταστρεψόμενος. — 5. Τὸ ἄθλον τῶν Ἴσθμοῦ νικητῶν στέφανος ἦν ἐκ πίτυος πεπλεγμένος.

Β'. 1. Οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος ἐλέγετο εἶναι εἶχον γραφῆ δι' αἵματος¹. — 2. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι ἐμυθεύετο, εἶναι ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχεν ἐκπαιδευθῆ ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος. — 3. Ὁ Κύρος μέγα στρατεύμα συνήθροισε διὰ νὰ πορευθῆ² κατὰ³ τοῦ ἀδελφοῦ

(του) Ἀρταξέρξου. — 4. Ὁ πατήρ μου ἀφ' οὗ ἀναπαυθῆ⁴, θάπορευθῆ εἰς τὴν πόλιν. — 5. Πολὺ διαφέρει ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει γυμνασθῆ, ἀπὸ ἐκεῖνον⁵, ὅστις δὲν ἔχει γυμνασθῆ.

ΒΟ. Παθητικὸς μέλλων α' καὶ παθητικὸς ἀόρ. α' φωνηεντ. μὴ συναϊρ. καὶ ἀφωνολ. ῥημάτων

Ὁ Κροῖσος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄτυς

Α'. Κροῖσῳ, τῷ τῶν Λυδῶν βασιλεῖ, παῖς ἦν Ἄτυς. Ἐνυπνίῳ¹ δ' ἐμηνύθη Κροῖσῳ, ὅτι Ἄτυς σιδηρᾶ φονευθήσεται λόγχῃ². Διὸ Ἄτυς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκωλύθη ἀκόντια καὶ δόρατα καὶ ἄλλα ὄπλα ἔχειν. Ἐν τούτῳ³ δὲ τῷ χρόνῳ μέγας σὺς ἄγριος τοὺς τῶν Μυσῶν ἀγροὺς διέφθειρε. Πρέσβεις οὖν πρὸς Κροῖσον ὑπὸ τῶν Μυσῶν ἐπέμφθησαν, ἵνα ἰκετεύσῃσι συμπεμφθῆναι αὐτοῖς⁴ τὸν παῖδα καὶ νεανίας καὶ κύνας πρὸς τὴν τοῦ σοῦς θήραν⁵. Κροῖσος δ' ἔλεγεν, ἃ αὐτῷ ἐμηνύθη τῷ ἐνυπνίῳ¹ καὶ ὅτι ἡ ἀρχὴ καταλυθήσοιτο, εἰ Ἄτυς φονευθεῖ⁶. Ἄτυς δὲ ταῦτ' ἀκούσας εἶπε· «ὦ πάτερ, τῷ ἐνυπνίῳ λέγεις μνησθῆναι, ὅτι σιδηρᾶ αἰχμῇ μέλλω φονευθήσεσθαι. Οὐ γυν πρὸς⁷ πολεμίους στρατευόμεθα, ὥστε δεῖσαι⁸ σε, μὴ ὑπὸ τῶν τούτων ὄπλων φονευθῶ».

Β'. Τοιοιυτρόπως ὁ Κροῖσος, ἀφ' οὗ ἐπέισθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ (του), ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ πορευθῆ διὰ¹ τὸ κυνήγιον τοῦ ἀγρίου χοίρου. Τὸ θηρίον κατεδιώχθη ὑπὸ τῶν κυνηγῶν, οἵτινες ἐπορευθήσαν² εἰς τὰ ὄρη τῆς Μυσίας. Ἐκεῖ³ λοιπὸν⁴ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη⁵ ἐκτυπῶν μακρόθεν⁶ διὰ δοράτων⁷ καὶ ἀκοντίων. Ὑπό τινος δὲ ἐκ τῶν κυνηγῶν, ὅστις ἤθελε νὰ κτυπήσῃ διὰ τοῦ ἀκοντίου⁸ τὸν ἀγρίον χοῖρον, ἐκτυπήθη (διὰ τοῦ ἀκοντίου)⁹ ὁ Ἄτυς. Τοιοιυτρόπως λοιπὸν ὁ υἱὸς τοῦ Κροῖσου ἀπέθανε φονευθεὶς διὰ σιδηρᾶς αἰχμῆς συμφώνως¹⁰ πρὸς τὸ ὄνειρον. ✕

ΒΙ. Παθητ. μέλλ. β' καὶ παθητ. ἀόρ. β'

Ἡ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχη

Α'. Οἱ Ἕλληνες τῇ Ἀλεξάνδρου ἀνδρείᾳ ἐκπλαγέντες εἰς τὸν Ἴσθμὸν πάντες πλὴν Λακεδαιμονίων συνελέγησαν καὶ ἐψηφίσαντο ἔχειν μὲν ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον, στρατεῦσαι δὲ σὺν αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Πέρσας, ὅφ' ὧν πολλάκις πρότερον ἐβλάβησαν. Ἀλέξανδρος οὖν πολλοὺς Μακεδόνας τε καὶ Ἕλληνας λαβὼν εἰς τὴν Ἀσίαν διαβαί-

νει καὶ τοῖς Πέρσαις παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν πρῶτον μάχεται. Ἐπεὶ δ' οἱ ἀντίπαλοι στρατοὶ συνεπλάκησαν, κατ' ἀρχὸς μὲν ἡ μάχη ἀμφίροπος ἦν, τέλος δὲ στραφέντες οἱ Πέρσαις εἰς φυγὴν τρέπονται. Τῶν Περσῶν πολλοὶ μὲν κατεκόπησαν, τινὲς δ' ἐν τῷ ποταμῷ ἐπνίγησαν.

Β'. Τόσον πολὺ¹ δὲ ἦτο τὸ πλῆθος τῶν φονευθέντων, ὥστε τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ ἀφ' οὗ ἐβάφη² διὰ τοῦ οἴματος³, ἐπὶ πολλὰς, ὡς λέγεται, ἡμέρας ἦτο ἐρυθρόν. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ λέγεται ὅτι ἀπεκόπη ἡ περικεφαλαία τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τινος Πέρσου, ὅστις ἠθέλησε μὲν νὰ φονεύσῃ τὸν Ἀλεξάνδρον, κτυπηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Κλείτου ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ (του). Μετὰ τὴν μάχην δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἵπεμψε τριακοσίας Περσικὸς πανοπλίας εἰς τὰς Ἀθήνας (ὡς) ἀφίερωμα εἰς τὴν Ἀθῆναν, καὶ διέταξε νὰ γραφῇ⁴ τὸ ἐξῆς⁵ ἐπιγράμμα: «ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου, καὶ οἱ Ἕλληες πλὴν τῶν Λακεδαιμονίων, ἀπὸ τῶν βαρβάρων τῆς Ἀσίας».⁶

§ 2. Μέσος ἀόριστος β'

Α'. 1. Οἱ φύλακες ἐκπλαγέντες τὴν φυλακὴν ἔλιπον καὶ εἰς φυγὴν ἐτρέποντο. — 2. Τῆς ἡττης ἕνεκεν ἄθυμοι οἱ στρατιῶται ἐγένοντο — 3. Μιλτιάδης μόνος τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων υἱὸν κατελίπετο¹ τῷ πατρὶ ὁμοιον. — 4. Τῶν Περσῶν ἐγγὺς προσελθόντων², Θεμιστοκλῆς ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὸς νήσους ἀγαγέσθαι³ τὸς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας.

Β'. 1. Οἱ Ἕλληες φθάσαντες εἰς τὸν ποταμὸν Ἀράξην εὗρισκον χωρία πολλὰ γεμάτα ἀπὸ σίτου¹ καὶ κίνον¹. — 2. Εἴθε νὰ γίνουιν, ἔσα λέγεις. — 3. Εἴθε νὰ ἐννοήσῃς τὸ ὠφέλιμον. — 4. Εἴθε νὰ γίνῃς εὐδαίμων. — 5. Νὰ ὑποσχεθῇς τοῦτο εἰς ἐμέ. — 6. Ὁ ῥήτωρ προσείλκυσε τὸ πλῆθος.

§ 3. Ἰκνητικὰ ἀντωνυμῆαι

Ἐέρξης καὶ Ἀρτάβανος

Α'. Ὅτε Ἐέρξης ὁ Δαρείου ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύσειν ἔμελλεν, Ἀρτάβανος, ὁ θεῖος αὐτοῦ, ἀποτρέψαι αὐτὸν τῆς στρατείας βουλόμενος «ἐγώ, ὦ βασιλεῦ» εἶπε «Δαρεῖω τῷ σῶ μὲν πατρί, ἐμῶ δ' ἀδελφῷ, συνεβούλευσά ποτε μὴ στρατεῦσαι ἐπὶ τοὺς Σκύθας. Ὅ δὲ τῇ ἐμῇ συμβουλῇ οὐκ ἐπίθετο. Οὕτω δ' ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς Σκύθας ἔστρατεύσαμεν, οἱ τοὺς ἀρίστους τῶν ἡμετέρων ἐνίκησαν. Καὶ οὐ

νῦν μέλλεις πολὺ πλῆθος τῶν αῶν στρατιωτῶν ἐπὶ τοὺς Ἀθη-
ναίους ἄξειν. Λέγω δὴ σοι, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι πολὺ ἀμείνους τῶν
Σκυθῶν εἰσι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

Β'. Ἐνθυμῆσαι βεβλῆως, ὅτι ἐν τῷ Μαραθῶνι ἐνίκησαν οἱ Ἀθη-
ναῖοι τὰ στρατεύματά μας. Ἄν¹ δὲ τῶρα θὰ νικήσῃς καὶ ἐν ναυ-
μαχίᾳ², θὰ ἔλθῃς πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον καὶ θὰ λύσῃς τὰς γε-
φυράς μας. Καὶ τότε δὲ διετρεξάμεν τὸν κίνδυνον³
νὰ πάθωμεν τοιοῦτόν τι, ὅτε ὁ πατήρ σου γεφυρώσας τὸν ποταμὸν
Ἴστρον ἐξεστράτευσε κατὰ⁴ τῶν Σκυθῶν. Τότε ἔσωσε τὸν πατέρα
σου ἐκ τοῦ κινδύνου ὁ Ἰστιάτος ὁ Μιλήσιος. Τίς ἀνάγκη δὲ πάλιν
νὰ κινδυνεύωμεν; Διὰ τοῦτο πέθου εἰς τοὺς λόγους μου καὶ μὴ
ἐκστρατεύσῃς κατὰ⁴ τῶν Ἀθηναίων. ἤ

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΑΩ

§4. α') ΧΟΙ συναιρούμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργ. φωνῆς.

Περὶ Νιόβης

Α'. Ζεὺς τὸν Τάνταλον γεννᾷ καὶ τὸν Ἀμφίονα. Ταντάλου δὲ
θυγάτηρ ἦν Νιόβη, γυνὴ Ἀμφίονος, τοῦ Θεβῶν βασιλέως. Αὕτη
ἐπεὶ υἱοὺς μὲν ἐπτά, θυγατέρας δ' ἰσαριθμοὺς ἔτεκεν, ὕβριζε.
Ὅτε δὲ ποτε αἱ Θεβαῖται εὐχαῖς καὶ θυσίαις τὴν Λητώ ἐτίμων,
ἠρώτα, τίνα τῶν θεῶν τιμῶεν¹. Ἐκείναι μὲν δὴ εἶπον «τὴν
Λητώ τιμῶμεν, ἦν πολλοὶ τῶν παίδων ἔνεκεν εὐχαῖς καὶ θυσίαις
τιμῶσι». Καὶ ἡ Νιόβη «σιγάτε» εἶπεν «ἵνα σαφῶς ἀκούητε, ἃ
ἐγὼ κελεύω ὑμᾶς δραῖν καὶ ἃ μὴ. Τὸν μὲν Δία τιμῶμεν², τὴν δὲ
Λητώ μὴ τιμᾶτε οὕτω, Τιτᾶνος μὲν θυγατέρα οὖσαν³, παῖδας δὲ
δύο μόνους, Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν, τεκοῦσαν.

Β'. Διότι ἐγὼ καὶ κατὰ τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν⁴
εἶμαι ὑπερτέρα² ἐκείνης, καὶ πολὺ περισσότερα τέκνα ἐγέννησα.
Ἄν δὲ ἠθέλετε τολμᾶ³ νὰ τιμᾶτε αὐτήν, ἠθέλετε τιμωρηθῆ⁴.
Ἄφ' οὗ ἤκουσαν ταῦτα αἱ Θεβαῖται, δὲν ἐτόλμων πλέον⁵ νὰ τιμοῦν
τὴν Λητώ. Τότε δὲ ἡ Λητώ ἐρωτᾷ τὰ τέκνα τῆς «τί κάμνετε; Ἡ
Νιόβη δὲν ἄφρινε τὰς Θεβαῖτας νὰ με τιμοῦν». Τὰ τέκνα λοιπὸν τῆς
Λητοῦς δὲν ἄφρινον πλέον τὴν Νιόβην νὰ φέρεται αὐθα-
δῶς⁶, ἀλλὰ ὁ μὲν Ἀπόλλων ἐφόνευσε διὰ τῶν βε-
βλῶν⁷ ἔλους τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, ἡ δὲ Ἄρτεμις ἔλας τὰς θυγατέρας.)

55. β') Οἱ συναιρούμενοι χρόνοι τῆς μέσ. φωνῆς

Α'. 1. Πειρώμεθα αἰεὶ δίκαιοι εἶναι. — 2. Περιπορευόμενοι τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου ἐθεώμεθα αὐτάς. — 3. Μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· χρῆται γὰρ αὐτῇ εἰς ἃ δεῖ. — 4. Πειρῶ ἄρχειν τῆς γλώττης — Τιμῶντο οἱ χρηστοὶ ἄνδρες.

Β'. 1. Οἱ εὐεργέται τῶν πόλεων ἄς τιμῶνται ὑπὸ τῶν πολιτῶν. — 2. Νὰ μεταχειρίζεσαι περισσότερον τὰ ὦτα ¹ παρὰ τὴν γλῶσσαν. — 3. Ἀδύνατον εἶναι εἰς τοὺς ἰατροὺς νὰ θεραπεύουν ὄλας τὰς ἀσθενείας. — 4. Ὁ ἄνδρειος στρατιώτης προσπαθεῖ νὰ νικᾷ ἢ νὰ ἀποθνήσκῃ ἐνδόξως.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΕΩ

56. / Οἱ συναιρούμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς.

Α'. Καμβύσης καὶ Αἰγύπτιοι

Ἐπεὶ Καμβύσης, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, οὐκ ἠτύχει ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας στρατεύων, ἠθύμει μὲν ἰσχυρῶς ὀκνῶν, μὴ γέλωτα τοῖς Αἰγυπτίοις ποιοῖη, ὅμως δ' ἐδόκει αὐτῷ ¹ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀναχωρεῖν. Εἰς Μέμφιν δ' ἐλθὼν μᾶλλον ² ἠγανάκτει· οἱ γὰρ ἐνοκοῦντες ἠθύμουν καὶ ἑορτὰς ἤγον δοκοῦντες ³ ἔχειν τὸν Ἄπιν, ὃν πολὺν χρόνον ἐξήτοιον. Ὁ δὲ Καμβύσης τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ χαίρειν ἐκείνους ὑποπτεύων, τοὺς ἄρχοντας καλεῖ καὶ ἐρωτᾷ τί ⁴ τότε μὲν ἐποίουν τοῦθ' οἱ πολῖται, πρότερον δ' αὐτοῦ παρόντος ⁵ οὔ. Ἄκούων δὲ τὰ περὶ τὸν Ἄπιν καὶ τοῖς αὐτῶν λύγοις ἀπιστῶν ἀναιρεῖν αὐτὸν ἠθέλησε.

Α'. Καμβύσης καὶ Σμέρδιν

Ὁ Καμβύσης δτε ἔγινε ¹ βασιλεὺς, ἀπέπεμψε τὸν ἀδελφόν (του) Σμέρδιν εἰς ἄλλην χώραν, ἵνα μὴ λυπηταῖ ² πλέον ³, διότι ἦτο κατώτερος ⁴ (αὐτοῦ) κατὰ τὴν σωματικὴν δύναμιν ⁵ καὶ τὴν ἀνδρείαν. Ἐπειδὴ δὲ ἔπειτα ἀνελογίζετο ¹, ὅτι οἱ Πέρσαι ἐξετίμων ⁶ τὸν νεανίαν, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβείτο ¹, μήπως ⁷ ἐκεῖνος ἐπιθυμῇ ² τὴν βασιλείαν ⁸, παρεκάλει τὸν Πρηξάσπη ⁸, τὸν ὅποιον ἐνόμιζε πιστότατον, νὰ φονεύσῃ τὸν Σμέρδιν. Τοῦτο δὲ ὄλοι ἐνόμιζον ὅτι ἦτο ⁹ οὐχὶ μικρὰ ἀπόδειξις τῆς παραφροσύνης τοῦ Καμβύσου.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΟΩ

B7. Οί συναιρούμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς
καὶ μέσης φωνῆς

Ἡ εἰς Ἀσίαν στρατεία τοῦ Ἀγησίλαου
 Α'. Ἀγησίλαος, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεύς, βουλόμενος ¹ τὴν
 μὲν τῶν Περσῶν ὕβριν μειοῦν, τοὺς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνας
 ἐλευθεροῦν, τὸ ἐν Δωδώνῃ τοῦ Διὸς μαντεῖον ἐρωτᾶν ἠξίου. Κε-
 λεύσαντος ² δὲ τοῦ θεοῦ στρατεύεσθαι, τὸν χρησμόν ἀνακοινοῦται
 τοῖς ἐφόροις. Οἱ ἔφοροι τὸν βασιλέα ἐκέλευσαν καὶ τὸν ἐν Δελ-
 φοῖς θεὸν περὶ τούτου ἐρωτᾶν. Ἀγησίλαος δ' ὠδε ἀνακοινοῖ τῷ
 Ἀπόλλωνι «ἄρ' οὐκ ἀξιόις ταῦτά ³ κελεύειν, ἃ καὶ ὁ σὸς πατήρ ;»
 Τοῦ δὲ θεοῦ ἀξιούντος ταῦτά κελεύειν, πληροῦνται νῆες ὑπ' Ἀγη-
 σιλάου καὶ ἐκ τῆς Εὐβοίας εἰς Ἐφεσον περαιοῦνται. Ἐν Ἀσίᾳ
 δ' Ἀγησίλαος πολλὰς μὲν Ἑλληνικὰς πόλεις ἐλευθεροῖ, πολλὰς δὲ
 Περσῶν στρατιὰς καταβαλὼν ⁴ τὴν Ἀρταξέρξου, τοῦ Περσῶν βα-
 σιλέως, δύναμιν ἐλαττοῖ.

Β'. Ἐνεκα δὲ τούτου ὁ Ἀρταξέρξης ἐπεμψε πρέσβεις εἰς τὴν
 Ἑλλάδα, ἵνα διὰ χρημάτων ¹ πείσουν ² τὰς πόλεις νὰ ἐναντιώωνται
 κατὰ τῆς Σπάρτης ¹. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ ἐφανερώνετο
 εἰς αὐτοὺς, ὅτι αἱ μέγισται πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐπεθύμουν ³ νὰ
 ταπεινώωνον τὴν δυνάμιν των, βλέποντες ὅτι ἡ πόλις των ⁴ εὐρί-
 σκετο εἰς κίνδυνον ⁵, ἐνόμισαν ὅτι ἦτο ⁶ ἀναγκαῖον νὰ ἐκστρατεύ-
 σουν ⁷ κατὰ τῶν πόλεων. Ἀμέσως δὲ ἀνακοινῶνουν δι' ἀγγελιαφό-
 ρου ¹ εἰς τὸν Ἀγησίλαον, ὅτι ἡ πόλις διατάττει αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ
 ὅσῳ τὸ δυνατόν ταχύτερον ⁸. Ἐκείνος δὲ ἂν καὶ ἀνελογίζετο ⁹, ποίων
 τιμῶν ἀπεστερεῖτο ³, ὅμως συγκαλεῖ τοὺς συμμάχους καὶ κ ἄ μ ν ε ι
 γ ν ω σ τ ῆ ν ¹⁰ εἰς αὐτοὺς τὴν διαταγὴν τῶν ἐφόρων. Ἀμέσως δὲ
 ἔπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΠΑΘΝ ΤΟΥ ΕΝΕΣΤ. ΚΑΙ ΠΑΡΑΤ. ΧΡΟΝΟΙ
 ΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

B8. α' Ὁμαλὸς σχηματισμὸς

Θεμιστοκλέους φυγή

Α'. Θεμιστοκλῆς κολύσας τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ¹ τὸν Ξέρ-
 ξην τοῦ τὴν Ἑλλάδα δουλῶσαι, μάλιστα ² ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀθηναίων

δήμου ἐτιμήθη. Μετ' ὀλίγον δὲ πολλῶν αὐτῷ φθορησάντων, οἱ Ἀθηναῖοι ἐφυγάδευσαν αὐτόν. Ὅτε δὲ φυγὰς ἐν Ἀργεῖ ἦν, οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἔφοροι Πausανίαν, τολμήσαντα³ γράφαι τῶν Περσῶν βασιλεῖ τὴν Ἑλλάδα δουλώσειν, ἐθανάτωσαν. Ἐπειτα δὲ πρόβεις εἰς Ἀθήνας πέμπαντες εἶπον·

Β'. » Ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Pausanίαν ἡμεῖς ἐτιμωρήσαμεν¹ κατὰ δικάσαντες εἰς θάνατον² καὶ ἔχει ἀποθάνει³, καθὼς ἦτο πρόβον⁴. Πολλοὶ δὲ μάρτυρες ἐμαρτύρησαν⁵, ὅτι καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς εἶναι προδότης. Διὰ τοῦτο ἔχομεν τὴν ἀξιωσιν ἵνα τιμωρήσετε καὶ σεις τὴν προδότην». Καὶ εἰ Ἀθηναῖοι πιστεύσαντες εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους κατεδίκασαν αὐτὸν ἀπόντα εἰς θάνατον⁷. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἐκ τοῦ Ἀργους πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς τὴν Κέρκυραν, ἀπ' ἐδῶ⁸ δὲ εἰς τὴν Ἡπειρον πρὸς τὸν βασιλέα Ἀδμητον. Ἀπ' ἐκεῖ⁹ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔπου¹⁰ καὶ ἀπέθανε³.

§ 9. 6') Ἀνώμαλος σχηματισμὸς

Α'. Ἀντιόπη

Τῶν Θηβῶν ἐβασίλευε ποτε Νυκτεὺς, τῶν δὲ τέκνων αὐτοῦ οὐδὲν ἔζη, πλὴν θυγάτηρ μία, ἡ Ἀντιόπη. Ἡ μὲν οὖν τὸν πατέρα οὐκ αἰδεοθεῖσα¹ ἐκ τῶν βασιλείων εἰς Σικυῶνα ἔφυγε. Νυκτεὺς δέ, ἐπεὶ φυγοῦσαν² τὴν θυγατέρα ἤκουσε, σπασάμενος τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἐφόνευσε. Ἐν δὲ Θήβαις Λύκος δυνατώτατος ὢν³ τῇ βασιλικῇ ἐχρῆτο δυιάμει, στρατεύσας δ' εἰς Πελοπόννησον, τὸν βασιλέα, οὗ γυνὴ ἦν Ἀντιόπη, ἐν Σικυῶνι κατέκλεισεν, εἴτα δὲ τὴν πόλιν ἐκπολιορκήσας⁴ κατέκαυσε καὶ τὸν βασιλέα ἐφόνευσε, τὴν δ' Ἀντιόπην ζῶσαν ἀπέσπασε. Ἐπεὶ δ' Ἀντιόπη, πρὶν τὴν ὁδὸν τέλεσαι⁵, ἐν τῷ Κιθαιρῶνι παῖδας δύο ἔτεκεν, ἐκείνη μὲν ὑπὸ Λύκου εἰς Θήβας ἤχθη, τοὺς δὲ παῖδας φονεῦσαι οἱ δοῦλοι ἐκελεύσθησαν. Ἐπεὶ δὲ τούτοις μὲν ἤρκεισε καταλιπεῖν τοὺς παῖδας, οἱ δὲ μόνοι ἐν τῷ δάσει ἦσαν, ὥστε ζῆν μὲν ἔτι⁶, πεινῆν δὲ καὶ διψῆν, ποιμὴν τις ἐλθὼν παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ἔθρεψε καὶ τὸν μὲν ἐκάλεσε Ζῆθον, τὸν δ' Ἀμφίονα.

Β'. 1. Πρῶτοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων¹ εἰ Διδοὶ μετεχειρίσθησαν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα². — 2. Ὁ Τισσαφέρης δὲν ἐσιβάσθη τὸν ξένιον Δία, ἀλλὰ τὸν Κλέαρχον, ὅστις ἦτο³ ξένος, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς ἐξαπατήσας ἐφόνευσε. — 3. Θάσε⁴ μεταχειρισθῶ ὡς φίλον. — Δὲν θὰ ἐγαιέσω⁵ τὸν λέγοντα ψεύδη. — 5. Ὁ Προ-

μηθεὺς εἶχε δεθῆ ἐπὶ τοῦ ὄρους Καυκάσου πολλὰ ἔτη.—6. Εὐκο-
λον εἶναι εἰς τὸν Θεὸν τὰ πάντα νὰ ἐκτελέσῃ.—7. Ἄγρὸς μὴ ὀρ-
γῶθεις δὲν φέρει καρπούς.

60. Δεικτικαὶ καὶ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι

Α'. 1. Ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἄγγελλε ἰάδε.—2.
Ἄλέξανδρος τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον εἶχε θάρρος, ὥστε οὐδενὶ ὑπεῖκε
κωλύματι.—3. Οὐκ αἰσχύνει τηλικοῦτος ὢν¹ τοιαῦτα ποιῶν ;—4.
Ἐὰν λέγωμεν, ὅτι οὐχ ἡμάρτομέν ποτε, πλανῶμεν ἡμᾶς αὐτούς.—
5. Πολλοὶ ἄνθρωποι οὐθ' ἑαυτοῖς οὔτε τοῖς ἄλλοις ὠφέλιμοί εἰσι.

Β'. 1. Ὁλων τούτων αἴτιος εἶναι εὗτος ἐδῶ ὁ ἀνὴρ.—2. Αὕτη
ἐδῶ (= ἡ σημερινή) ἡ ἡμέρα εἶναι αἰτία μεγάλων κακῶν εἰς ὁ-
λους τοὺς Ἑλληνας.—3. Ὁ ἐξῆς νόμος εἶναι πρῶτος καὶ μέγι-
στος· « νὰ ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου¹ ὡς τὸν ἑαυτὸν σου ».—4. Νὰ
λέγῃς μᾶλλον ἐπαινον τῶν ἄλλων παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου.—5. Οἱ
πλεονέκται τὸν ἑαυτὸν τῶν μὲν πλουτίζουν, τοὺς δὲ ἄλλους
βλάπτουν. (

61. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντων., ἡ ἐρωτηματικὴ καὶ
ἡ ἀόριστος τίς, ἡ ἀναφορικὴ ὅς καὶ αἱ ἐξ
αὐτῆς σύνθετοι, ἡ ἀντων. αὐτός.

Α'. 1. Ἀμασις, ὅς τῆς Αἰγύπτου ἔβασίλευε, φίλω, οὗ ὁ υἱὸς
ἀπέθανεν, ἐπιστολὴν ἔπεμψεν, ἐν ἣ παραμυθίας ἐγεγράφει.—2.
Ἄ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι.—3. Δεῖ τοὺς
δικαστὰς τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην, ἢ ἦνπερ καὶ τοὺς νομοθέτας.—
4. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων οὐ ταῦτα ἐψη-
φίζοντο ἐνίοτε οἱ Ἀθηναῖοι.—5. Βοηθεῖτε ἀλλήλοις.

Β'. 1. Οἱ κακοὶ βλάπτουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον.—2. Πολλάκις τὰ
τέκνα τῶν ἰδίων γονέων δὲν εἶναι ὅμοια μεταξὺ τῶν¹ κατὰ τὸν
χαρακτήρα².—3. Εἰς ποῖον, μετὰ τὸν Θεόν, ὀφείλομεν μεγαλυ-
τέραν εὐγνωμοσύνην παρὰ³ εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν ;—4. Μερικοὶ
ποιηταὶ παρομοιάζουν τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ὄνειρον⁴.—
5. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε μία⁵ κρήνη ὀνομαζομένη Καλλιρρόη.—
6. Σὺ ὁ ἴδιος⁶ εἶδες τὸν ἀδελφόν μου ἢ παρ' ἄλλου ἔμαθές τι περὶ
αὐτοῦ ; (

62. Ἀττικὸς μέλλ. καὶ β' ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσ.

Α'. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀνοικοδομοῦσι καὶ τειχιζουσι τὰς Ἀθήνας.

Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἐφρόντισαν οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως ἴ τὴν πόλιν ἀνοικοδομήσουσι καὶ τειχοῦσι. Λακεδαιμόνιοι δ' ἀκούσαντες μέλλειν τοὺς Ἀθηναίους τὴν πόλιν τειχεῖν πρέσβεις ἐπεμψαν Ἀθήναζε, οἱ τὰδε εἶπον· «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὴν πόλιν τειχεῖτε, οἱ βάρβαροι στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὴν φυγαδεύσουσι πάλιν ὑμᾶς καὶ ὀρηγῆριον ποριοῦνται». Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἀθηναίοις εἶπε· «τειχοῦμεν τὴν πόλιν ἀκόντων τῶν Λακεδαιμόνιων. Λόγῳ μὲν αὐτοῖς χαριούμεθα, ἔργῳ δ' ὑμεῖς ὡς τάχιστα τειχεῖτε αὐτήν. Ἡ πόλις ψηφιεῖται τρεῖς πρέσβεις εἰς Σπάρτην πέμψαι. Πρῶτον μὲν ἐγὼ μόνος εἰς Σπάρτην κοιμισθήσομαι καὶ ἐνταῦθα διατρίψω, ἕως ἂν τὴν πόλιν ἱκανῶς τειχίσητε· τότε δ' οἱ δύο ἕτεροι πρέσβεις ἐκεῖσε κοιμισθέντων². Οὕτως οἱ Λακεδαιμόνιοι ψευσθήσονται τῆς ἐλπίδος.

Β'. 1. Ὁ Θεμιστοκλῆς εὐλόγως ὠνομάζετο σωτὴρ τῆς Ἀττικῆς καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος· διότι¹ εἰς τὴν συμβουλὴν αὐτοῦ ἔχοντες πεποιθήσιν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐγκαταλείπει τὴν πόλιν καὶ εἶχον καταφύγει εἰς τὰ πλοῖα. — **2.** Πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἐλέγετο, ὅτι ἡ θεὰ εἶχεν ἀφήσει² τὴν πόλιν, προθυμότερον ἐγκατέλειψαν αὐτήν καὶ κατέφυγον εἰς τὰ πλοῖα. — **3.** Οἱ Πέρσαι ἦλθον μὲ παμπληθῆ στρατόν³, ἵνα ἀφανίσουν⁴ τὴν Ἑλλάδα.

63. Συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς Α' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῆς Ἀθηναῖς.

Ἀθηναῖα Διὸς θυγάτηρ ἦν. Ἐν τῇ τῶν Ἀθηναίων ἀκροπόλει τὸ τῆς Ἀθηναῖς λαμπρὸν ἱερὸν καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα, κλεινὸν Φειδίου τοῦ τεχνίτου ἔργον, ἦν. Τῇ Ἀθηναῖα παντοίας τέχνας, οἷον τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὴν τεκτονικὴν, προσάπτουσι. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Ἀθηναῖαν ἑορταῖς ἐθεράπευον. Αἱ παρθέναι δ' ἦδον· «ὦ Ἀθηναῖα, σεμνὴ θεά, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἀκρόπολιν φύλαττε».

Β'. Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ.

Οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἦτο ¹ εὐρετῆς τῆς λύρας. Οἱ ἔμποροι ἐθυσίαζον εἰς τὸν Ἑρμῆν. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον ² πολλαὶ λίθιναι στήλαι τοῦ Ἑρμοῦ. Ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν ἐπιγραφαί. Μεταξὺ ³ τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρμοῦ ὑπῆρχον ἔργα περιφῆμων τεχνιτῶν. Στήλαι τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν στόλισμα τῶν γυμναστηρίων.

64. Συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς Β' κλίσεως

Α'. Ὀπλοῦς

Οἱ ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖ χαλεποὶ εἰσι. Ὁ τῆς θαλάττης ῥοῦς φέρει τῷ πλοῖ οὐκ ὀλίγους κινδύνους. Ἡ θάλαττα δεινῶν ῥῶν μεσή ἐστι· τινὲς δὲ θάλατται διὰ τοὺς ἐν τοῖς ῥοῖς σκοπέλους κινδύνους φέρουσι. Οἱ ναῦται τοὺς τοῦ πλοῦ παντοίους κινδύνους οὐ φοβοῦνται.

Β'. 1. Ὁ πονηρὸς κακὰ μὲν ἔχει εἰς ¹ τὸν νοῦν, καλὰ δὲ εἰς τὴν γλῶσσαν. — **2.** Τὰ κόκκαλα ἔχουν ² λευκὸν χρῶμα. — **3.** Αἱ παρθένοι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἔφερον κάνιστρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἐντὸς ³ τῶν κανίστρων τούτων ὑπῆρχον ⁴ δῶρα τῆς Ἀθηνᾶς.

65. Δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ὀνομάτων.

Α'. 1. Φίλιππος κριτῆς ποτε γενόμενος δυοῖν πονηροῖν ἀνθρώποιν τῷ μὲν προσέταξε φεύγειν ἐκ τῆς Μακεδονίας, τῷ δὲ διώκειν ἐκεῖνον. — **2.** Ἄλυς ὁ ποταμὸς τὸ εὖρος οὐ μείον ¹ δυοῖν σταδίοις ἦν. — **3.** Ὁ θάνατός ἐστι δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, σώματος καὶ ψυχῆς. — **4.** Οἱ στρατιῶται τῷ ληστᾷ τούτῳ ἐφῆνευσαν. — **5.** Τοῖν ὀφθαλμοῖν ὀρῶμεν.

Β'. 1. Ὁ Ἰερεὺς ἐθυσίασεν εἰς δύο θεοὺς, τὸν Δία καὶ τὸν Ποσειδῶνα. — **2.** Ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια εἶναι τὰ δύο ποιήματα τοῦ Ὀμήρου. — **3.** Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ξενοφῶντος, ὁ Γρύλλος καὶ ὁ Διόδωρος, ἐξεπαιδεύθησαν ¹ ἐν Σπάρτῃ. — **4.** Ὁ ποιητῆς Ἴβυκος ὑπὸ δύο ληστῶν ἐφρονεύθη. — **5.** Διὰ τῶν (δύο) ὠτων ἀκούομεν.

66. Ἀττικὴ Β' κλίσις οὐσιαστικῶν.

Α' Περὶ τῶν νεῶν.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς θεαῖς καλοὺς καὶ λαμ-

πρὸς νεὼς κατεσκευάζον. Βωμοὶ δ' ἦσαν καὶ ἐν τοῖς νεῶς καὶ πρὸ τῶν νεῶν, περὶ δὲ πολλοὺς νεῶς δένδρα ἦν. Ὁ λεὼς τοῖς θεοῖς πολλὰ δῶρα εἰς τοὺς νεῶς ἔφερε. Ἐν τισὶ νεῶς καὶ τῶν θεῶν ἱερὰ ζῶα ἐτρέφετο, οἷον ταῦ ἐν τῷ τῆς Ἥρας νεῶ, τῷ ἐν Σάμῳ τῇ νήσῳ.

Β'. 1. Ἡ Ἥρα εἶχεν ἐνδοξον ναὸν ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ.—2. Θαυμαστός ἦτο ὁ στολισμὸς τῶν ἐν Ἀθήναις ναῶν.—3. Ὁ Μενέλαος ἦτο βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—4. Ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου ἦτο ὁ Ἀγαμέμνων.—5. Οἱ δειλοὶ ἐμοιάζουν¹ μὲ τούτους λαγούς².—6. Οἱ λαγοὶ κατὰ τὴν νύκτα³ βόσκουν.—7. Ὡ παιδες, νὰ σηκῶνεσθε, ἔταν ἐξημερώνῃ⁴.

67. Ἐπίθετα συνηρημένα τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα ἐκόπτετο. Χαλκοῦν ἦν οὐ μόνον τὸ λεπτόν, ὁ μικρότατον ἦν τῶν νομισμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπταπλοῦν τοῦ λεπτοῦ, ᾧ καὶ ὄνομα ἦν χαλκοῦς. Τὸ δὲ δίχαλκον τοτὲ μὲν¹ χαλκοῦν, τοτὲ δ'² ἀργυροῦν ἦν, τὸ δὲ τετράχαλκον αἰεὶ ἀργυροῦν. Ὑκτῶ δὲ χαλκοῖ ἰσότιμοι ἦσαν² τῷ ὀβολῷ· ἐξ δὲ ὀβολοὶ ἰσότιμοι τῇ δραχμῇ ἦσαν δὲ καὶ ὁ ὀβολὸς καὶ ἡ δραχμὴ ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἀργυροῦς δι' ἦν καὶ ὁ στατήρ, ὃς καὶ τετράδραχμον ὠνομάζετο. Ἐκόπτοντο δὲ καὶ χρυσοὶ στατήρες· ἡ δὲ τοῦ χρυσοῦ στατήρος τιμὴ δεκαπλῆ ἦν τῆς τοῦ ἀργυροῦ.

Β'. 1. Οἱ Γαλάται εἶχον περικεφαλαίας χαλκίνας.—2. Οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀρταξέρξου εἶχον χαλκίνας περικεφαλαίας καὶ κοκκίλους χιτῶνας.—3. Τὰ ἔπλα τῶν παλαιῶν ἦσαν ἐκ σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ὀλίγα δὲ καὶ ἐξ ἀργύρου.—4. Ὁ Βελλεροφόντης ἐφόνευσε τὴν πύργον ἐπὶ τῆς οὐρανόσφαιρας¹ Χίμαιραν.—5. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι εὐνοῖχοι πρὸς τοὺς ὁμοίους.

68. Ἐπίθετα τῆς ἄττικῆς Β' κλίσεως

Α'. Ὁ Ἄδης.

Ἐνδον γῆς τόπος ἐστὶ σύμπλεως σκότους καὶ φόβου, ὃν οἱ παλαιοὶ Ἄδην ὀνομάζουσι. Ἐν Ἄδου¹ οἰκίαι ἐμπλεῖ ψυχῶν εἰσιν, ἃς ἐκεῖ Ἐρμῆς, ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος, ἄγει. Περιέχεται δ' ὁ

τόπος φοβεροῖς ποταμοῖς, οἳ τὸν ἔκρουν ἔχουσι εἰς λίμνην φόβου ἀνάπλεων. Τοῦ Ἄδου ἄρχουσι Πλούτων καὶ Περσεφόνη, κριταὶ δ' ἄλλοι τε καὶ Μίνως ἐστί. Οἱ κριταὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἔλεφ εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς χώραν ἡδονῶν πλέαν ἄγουσι, τοῖς δὲ κακοῖς κανόνοι εἰσὶ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὸν τῶν ζημιῶν τόπον πέμπουσι.

Β'. 1. Οἱ θεοί, ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος, δὲν γηράσκουν¹ καὶ εἶναι ἀθάνατοι.—2. Οἱ ναοὶ τῶν θεῶν ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ λαμπρὰ δῶρα²—3. Οἱ θεοὶ ἦσαν εὐμενεῖς πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς³.—4. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ὑπάρχουν πάντοτε τράπεζαι γεμάται ἀπὸ φαγητά.—5. Ἡ Ἀττικὴ ἔχει λεπτήν γῆν⁴.

69. Ἀνώμαλα οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως.

Α'. Οἱ θεοὶ τῶν Ἑλληνῶν.

Ὅμηρος τὸν Δία θεῶν καὶ ἀνθρώπων πατέρα λέγει. Ζεὺς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἐβασίλευε. Οἱ ποιηταὶ γυναῖκα τοῦ Διὸς τὴν Ἥραν λέγουσιν εἶναι. Διὶ πολλοὶ παῖδες ἦσαν, οἷον υἱεῖς μὲν Ἀπόλλων καὶ Ἑρμῆς, θυγατέρες δ' Ἀθηνᾶ καὶ Ἀρτεμις. Ἐν τοῖς Διὸς γόνασι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἦν. Ἐκ Διὸς καὶ τὰ ὄνειράτα ἦν· ὡς δ' ἄλλοι λέγουσιν, ἡ τῶν ὄνειράτων οἰκία ἐγγὺς τοῦ Ἄδου ἦν. Ποσειδῶν, τὸν Διὸς ἀδελφόν, τῶν ὑδάτων ἄρχειν λέγουσι. Τὸ Ποσειδῶνος ἄρμα ἵπποι διὰ τοῦ ὕδατος ἤλαυνον, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τὴν τρίαιναν εἶχεν οὖτος. Πλούτων δέ, ὁ Διὸς ἀδελφός, ἐν Ἄδου ἐβασίλευε. Ὁ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης τῆς γυναικὸς θρόνος μέλας ἦν. Ὁ μὲν τὰς τοῦ Ἄδου κλεῖς εἶχεν, ἡ δ' ἐν ταῖς χερσὶ δᾶδας. Παρὰ δὲ τῷ θρόνῳ κύων θαυμαστός τὸ μέγεθος καὶ τὴν μορφήν ἦν, Κέρβερος ὄνομα· λέγουσι δὲ τὸν κύνα ἐλέφαντι ὅμοιον εἶναι τὸ μέγεθος, τὴν δὲ τοῦ κυνὸς οὐρὰν τῇ δράκοντος ὅμοιαν.

Β'. Περὶ τῶν πλοίων τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων ἦτο περίφημος διὰ τὸ πλῆθος¹ καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πλοίων. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οἱ Ἀθηναῖοι τῇ συμβουλῇ τοῦ Θεμιστοκλέους κατεσκευάσαν ἑκατὸν πλοῖα. Κατὰ δὲ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον² τριακόσια πλοῖα. Τοὺς ἐντὸς³ τῶν πλοίων στρατιώτας ὠνόμαζον οἱ παλαιοὶ ἐπιβάτας. Εἶχον² δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἱερὰ πλοῖα,

οἶον τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν. Τὴν Πάραλον ἐπεμπον εἰς τὰς θεωρίας, οἶον εἰς τὰ Δήλια καὶ ἐντὸς³ τοῦ πλοίου τούτου ἔφερον⁴ τὰ σφάγια· τοῦ δὲ πλοίου τούτου ναύαρχος ἦτο ὁ ἀρχιθέωρος.

70. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι. Συσχετικὰ ἐπιρρήματα.

Φ ρ ο υ ρ ὸ ς Θ ρ ᾱ Ξ καὶ Σ κ ύ θ η ς.

A'. — Ὅτε ποτὲ Λακεδαιμόνιος τις εἰς τὸν Εὐξεινον Πόντον ἐπλευσεν, ὁ ἕτερος τῶν δούλων αὐτοῦ ἔφυγε. Ὅτε δ' οὗτος εἰς κόμην τινὰ τῶν Θρακῶν ἦλθεν, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ φρουρός· «τίς εἶ;»

Σ. Τήρης ὁ Ὀδρύσου.

Θ. Πηλίκος¹ εἶ;

Σ. Ἐτῶν εἴκοσι.

Θ. Ποδαπὸς² εἶ; πόθεν ἔρχει; ποῖ βούλει ἐλθεῖν;

Σ. Σκύθης εἰμί· νῦν ἔφυγον ἐκ τῆς δουλείας καὶ βούλομαι οἴκαδε³, εἰς τὴν Σκυθίαν, ἐπαγελθεῖν.

Θ. Πῶς καὶ πότε ἐγένου δοῦλος;

Σ. Παῖδά με ὄντα ἤρπασε Λακεδαιμόνιος τις οἴκοθεν⁴ καὶ ἠνάγκασε δοῦλον γενέσθαι.

Θ. Πόσα ἔτη δοῦλος ἦσθα;

Σ. Δέκα ἔτη.

B'. — Θ. Εἰς ποῖον μέρος¹ κατοικοῦν οἱ Λακεδαιμόνιοι;

Σ. Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ.

Θ. Πόσοι εἶναι;

Σ. Πόσοι² εἶναι, δὲν γνωρίζω. Εἶναι ὅμως³ οἱ ἀνδρείοτατοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων. Ὅταν ἔχουν πόλεμον⁴, δὲν ἐρωτοῦν, πόσοι² εἶναι οἱ ἐχθροί, ἀλλ' εἰς ποῖον μέρος¹ εἶναι.

Θ. Ποῖος εἶναι ἄρχων⁵ αὐτῶν;

Σ. Δύο βασιλεῖς.

Θ. Ποῖος ἐκ τῶν δύο ἔχει περισσοτέραν δύναμιν;⁶

Σ. Οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος⁷. Καθεὶς ἐκ τῶν δύο⁸ ἔχει τὴν ἰδίαν δύναμιν, διότι καὶ οἱ δύο εἶναι ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἡρακλέους.

Θ. Τώρα ἐπιτρέπεται⁹ σοι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν κόμην.

71. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ῥημάτων

Α'. Περὶ τοῖν Διοσκοούρουιν.

Τῷ Διοσκοούρῳ ἐλεγέσθην υἱὸ τοῦ Διὸς εἶναι. Ἐπρωτεύετην δ' ἀγῶσιν, ὃ μὲν Κάστῳ τῷ ἱππεύειν, ὃ δὲ Πολυδεύκης τῇ πυγμαῖ. Διὰ τοῦτο φύλακε καὶ προστάτα τῶν παλαιστρῶν ἐλεγέσθην. Ὅτε δὲ ποτε εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐστρατευσάσθην, ὑπὸ τῶν πολεμίων κατεκοπήτην. Ἐπεὶ δ' ὃ μὲν ἀθάνατος ἦν, ὃ δὲ θνητός, ἐντεῦθεν ἄμφω τὴν μὲν ἐτέραν ἡμέραν ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμοῦ ἐλεγέσθην εἶναι, τὴν δ' ἐν Ἄδου.

Β'. Ὁ Σωκράτης περὶ ἀδελφῶν.

Ἐν Ἀθήναις ἐξεπαιδεύοντό¹ ποτε μαζί² δύο ἀδελφοί³, δὲν εἶχον ὅμως ἐμπιστοσύνην³ πρὸς ἀλλήλους⁴, ἀλλ' ἦσαν⁵ ἐχθροί. Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης εἶπεν εἰς τὸν ἕνα⁶ ἐξ αὐτῶν. «δύο ἀδελφοὶ ὁμοιάζουσιν⁷ πρὸς τὰς δύο χεῖρας⁴ καὶ τοὺς δύο πόδας καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς. Αἱ δύο χεῖρες καὶ οἱ δύο πόδες καὶ οἱ δύο ὀφθαλμοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους⁸, τοιοῦτοτρόπως⁹ καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οὐχὶ διὰ νὰ ἐμποδίζουσιν ἀλλήλους, ἀλλὰ διὰ νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους⁴».

ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

72. α') Ἐνεστ., παρ. καὶ μέλλ. ἐνεργ. καὶ μέσοι

Α'. Ἀγαμέμνων καὶ Κλυταίμνηστρα.

Ἀγ. ὦ γύναι, χαῖρε, ὕγαινε. Ἐὰν ἐκπολιορκήσω τὴν Τροίαν, αὐτίκα σοι τοῦτο ἀγγελῶ.

Κλ. Πῶς ἀγγελεῖς, ὦ ἄνερ;

Ἀγ. Πολλοὺς φύλακας παρὰ τὴν ἀκτὴν ἀποσειλῶ· οὗτοι πῦρ ἀνάφαντες ἄλλος ἄλλῳ τὴν ἀγγελίαν σημανοῦσι; ὃ δ' ἐν Μυκῆναις φύλαξ τὴν νίκην σοι ἀποφανεῖται¹.

Κλ. Εἴθε τοῦτο ἐν βραχεῖ² γένοιτο, κρίνω γὰρ τοὺς Τρῶας οὐ πολὺν χρόνον ἀμυνεῖσθαι.

Ἀγ. Οὐκ εὖ κρίνεις, ὦ γύναι· οἱ Τρῶες ἄριστα ἀμυνοῦνται· ὁ πόλεμος πολλοὺς ἡμῶν διαφθερεῖ; ὁ χρόνος πάντα ἀποφανεῖ, Χαῖρε, ὕγαινε.

Κλ. Καὶ σὺ ὕγαινε.

B'. 1. Ἡ Ἄρτεμις ὀργισθεῖσα, διότι¹ ὁ βασιλεὺς Οἰνεὺς δὲν ἐθυσίασεν εἰς αὐτήν, ἐπεμφε κάπρον, ἵνα καταστρέψῃ² τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀγέλας αὐτοῦ. — 2. Οἱ στρατιῶται ὀμνύουσιν, ὅτι οὔτε³ τὰ ἔπλα θὰ ἀτιμάσουν⁴ οὔτε τὴν τάξιν θὰ ἐγκαταλείψουν⁵, ἀλλ' ὅτι θὰ ὑπερασπίσων⁶ τὴν πατρίδα⁷. — 3. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ⁸ θὰ ἀποκρούσωμεν τοὺς ἐχθρούς.

23. β') Ἐνεργ. ἄορ. α' καὶ μέσ. ἄορ. α'

Α'. Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ.

Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ συμμαχίαν ποιησάμενοι ἐθήρευον. Πολλῶν δὲ θηρίων ἀγρευθέντων ὁ λέων τῷ ὄνῳ διανεῖμαι ἐνετείλατο· ὁ δὲ τρία μέρη ἐξ ἴσου διένειμεν αὐτοῖς. Καὶ ὁ λέων ὀργισθεὶς τὸν ὄνον διήρπασε καὶ εἶπε· γυν σύ, ὦ ἀλώπηξ, διάνειμον». Ἡ δ' ἐν μέρος ποιήσασα ἑαυτῇ ὀλίγον τι κατέλιπε. Καὶ ὁ λέων εἶπε· «τίς σοι, ὦ βελτίση, οὕτω διανεῖμαι ἐσήμηνε;» Ἡ δ' ἀπεκρίνατο· «ἦ τοῦ ὄνου συμφορά».

B'. 1. Λέγεται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς εἰς¹ μίαν ἡμέραν ἐκαθάρισε τὴν αὐλήν τοῦ Αὐγείου ἀπὸ τὴν κόπρον². — 2. Ὁ Κύκλωψ ἀπέκλεισε τὸ σπήλαιόν του διὰ μεγάλου λίθου³, τὸν ἑποῖον οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ. — 3. Ὁ Θησεὺς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀπλώσῃ λευκὸν ἱστίον, ἂν ἤθελε φονεύσει⁴ τὸν Μινώταυρον. — 4. Τινὲς ἐκ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων οὐδέποτε ἐθυσίασαν ζῶα εἰς τοὺς θεοὺς, ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι δὲν ἦτο ὄσιον νὰ μολύνουν δι' αἵματος τοὺς βωμούς.

24. γ') Οἱ ἄλλοι χρόνοι τῶν ὑγρολ. καὶ ἐνρηνολ. ῥημ.

Στρατεία Καμβύσου ἐπὶ τοὺς Αἴγυπτιοὺς.

Α'. Καμβύσης ὁ Περσῶν βασιλεὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον εἰσεβέβληκει, ἵνα Ἄμασιν, τὸν τῶν Αἴγυπτίων βασιλέα, ἐκ τῆς χώρας ἐκβάλῃ, ὅτι¹ ὑπ' αὐτοῦ ἔσφαλτο. Τὴν γὰρ Ἄμασιος θυγατέρα γυναῖκα ἀγαγέσθαι² αὐτοῦ ἐπιθυμοῦντος, οὗτος τὴν μὲν θυγατέρα οὐκ ἀπεστάλκει, ἄλλη δὲ τις παρθένος ἐκείνῃ ὁμοία ἀπέσταλτο. Ἐπεὶ δ' ἐν τούτῳ³ ἐτελεύτησεν ὁ Ἄμασις, ὁ τούτου υἱὸς στρατεύμα συλλέξας ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ τοῦ Νείλου στόματι τῷ πρὸς ἕω⁴ κεκλιμένῳ⁵. Οἱ Αἴγυπτιοὶ ἐπὶ πολὺ⁶ ἀνδρείως ἠμύναντο· τέλος⁷ δ' οἱ Πέρσαι τὴν τάξιν αὐτῶν ἐκλιγαν⁸ καὶ αὐτοὺς διασπαρμένους ἐτρέψαντο.

Β'. Ὁ Καμβύσης, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἔχασε¹ πολλοὺς ἐκ τῶν στρατιωτῶν, ἐπεμψεν εἰς τὴν Μέμφιν πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἔφερε² κήρυκα, ἵνα κάμη³ εἰρήνην. Ἀφ' οὗ δὲ τὸπλοῖον εἶχεν ἀποσταλῆ⁴, ὀλίγω ὕστερον ἀνηγγέθη, ὅτι οἱ Μεμφῖται τὸ μὲν πλοῖον εἶχον καταστρέψει⁵, τὸν δὲ κήρυκα εἶχον φονεύσει⁵. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν προσβολὴν⁶ ἐξοργισθεὶς ὁ Καμβύσης ἐξεκίνησεν, ἵνα⁷ καταστρέψῃ τὴν πόλιν. Καὶ ἀφ' οὗ κατεστράφη ἡ πόλις, ἐφόνευσε δισχιλίους ἐκ τῶν Αἰγυπτίων. Διότι οἱ ἐκ τῶν εὐγενεστάτων Περσῶν ἐκλεχθέντες⁸ δικάσται τῶσους⁹ κατεδίκασαν¹⁰ εἰς θάνατον, ἐπειδὴ εἶχε καταστραφῆ τὸ πλοῖον ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων.

ἜΣ. Ἀνωμαλίαι αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ.

Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν Θερμοπύλαις.

Α'. Λακεδαιμόνιοι οὐκ εἰώθεσαν πρὸ τῆς τῶν Καρνείων ἐορτῆς πανστρατιᾷ στρατεύεσθαι. Ἐπεμψιν οὖν εἰς Θερμοπύλας Λεωνίδα ἄνδρα σὺν τριακοσίοις μόνον Σπαρτιάταις, ἐπεὶ ἠκηκόεσαν, ὅτι Ἐέρξης, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπλησίαζε. Τοῖς Σπαρτιάταις εἶποντο περὶ τοὺς τετρακισχιλίους Ἕλληνας. Ἐέρξης δ' ἐπετόμφει ἰππέας κινὰς ἐλέγοντας¹, ὅποσοι ἦσαν οἱ πολέμοι καὶ ὅ,τι ἐποιοῦν. Οἱ ὑπὸ Ἐέρξου σταλέντες σκοποὶ οὐχ ἄταν τὸ στρατόπεδον ἐωράκεσαν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔξω τῶν τειχῶν ἐπαγεθόντες δ' εἶπον αὐτῷ· «ὦ βασιλεῦ, τοῦθ' ὄπερ ἐοράκαμεν, ἐξέπληξεν ἡμᾶς· οἱ γὰρ πολέμοι οὐκ εἰκόασιν² ἀνδράσιν ἐπὶ μάχην πορευομένοις³, ἀλλ' ἐορτὴν ἄγουσι⁴· τὸ τεῖχος καὶ τὴν τάφρον, ἣ τοῖς Λακεδαιμόνοις⁵ ὀρώρουται, ἐπίλεκτοι φυλάττουσιν ὀπλίται, οἱ δὲ πρὸ τοῦ τεύχους ἄνδρες ἀηλιμμένοι⁶ γυμνάζονται.

Β'. Τὸν Ἐέρξην¹ ἠκολούθει ὁ Δημάρατος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος, ἐξόριστος Λακεδαιμόνιος, τὸν ὁποῖον ὁ Ἐέρξης συνήθιζε νὰ ἐρωτᾷ, ἐσάκις ἤθελε² νὰ μάθῃ τι περὶ τῶν Λακεδαιμόνιων. Εἶπε λοιπὸν τότε εἰς αὐτὸν ὁ Ἐέρξης· «ἔχω ἀκούσει, ὅτι οἱ Ἕλληνες κάμνουν θαυμαστὰ καὶ γελοῖα· εἶπέ μοι, τί ἔχουν κατὰ νοῦν;» «Ὁ βασιλεῦ» εἶπεν ὁ Δημάρατος «πολλάκις μέχρι τοῦδε³ ἔχεις συνομιλήσει μετ' ἐμοῦ⁴ καὶ ἔχεις ἀκούσει παρ' ἐμοῦ⁵ πολλὰ περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων; Καὶ τῶρα λοιπὸν ἀκουσον. Οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶναι προθυμότεροι νὰ ἐμποδίσουν⁶ ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν⁷ καὶ τοῦτο προ-

ετοιμάζουσι. Διότι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔχουσι συνηθίσει, ὅταν μέλλουσι νὰ πολεμήσουσι⁸, καὶ νὰ κτενίζουσι⁹ τὴν κόμην (τῶν) καὶ νὰ γυμνάζωνται ἀλειμμένοι (δι' ἐλαίου).

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΜΙ

76. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ ἴστημι.

Ἐπαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας.

Α'. Πελοπίδας τοὺς τῶν Θηβαίων τυράννους Λεοντιάδην, Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον νυκτὸς¹ ἀποκτείνας, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ² τὸν σαλπικτήν τοὺς πολίτας ἀνιστάναι ἐκέλευσε. Καθιστάντος δ' αὐτοῦ ἐν τάξει τοὺς στρατιώτας, προσῆλθον καὶ ἄλλοι καὶ Ἐπαμεινώνδας. Τότε πάντας ἐν τάξει καταστήσας ὁ Πελοπίδας τὴν τῶν Θηβῶν ἀκρόπολιν ἐπολιόρκει, ἕως τὴν Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐξέβαλε. Εἶτα δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν ὡς³ τοὺς Βοιωτοὺς ἀπὸ τῶν Θηβαίων ἀποστήσοντες καὶ τοὺς Θηβαίους τιμωρησόμενοι Κλεόμβροτον εἰς τὴν Βοιωτίαν ἔπεμψαν, Θηβαῖοι δὲ στρατεύματα ἀντισταῖσιν, Ἐπαμεινώνδαν αὐτῷ ἐπιστήσαντες.

Β'. Οὗτος παρατάξας¹ τὴν φάλαγγα λοξὴν ἐνίκησε τοὺς Λακεδαιμονίους. Διὰ τῆς νίκης ταύτης ἰδρύει² τὴν ἀρχὴν τῶν Θηβαίων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Διὰ τοῦτο οἱ Θηβαῖοι πολλὰκις διώριζον ἀρχηγοῦς³ τῶν στρατευμάτων⁴ τὸν Ἐπαμεινώνδαν καὶ τὸν Πελοπίδαν. Ἴνα δὲ κινήσῃ εἰς ἀποστασίαν⁵ ὁ Πελοπίδας τοὺς συμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων, ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τοὺς μὲν Μεσσηνίους κινεῖ εἰς ἀποστασίαν, οἱ δὲ Ἀρκάδες τῇ παροτρύνσει⁶ αὐτοῦ ἀνεγείρουσι⁷ τὰ τεῖχη κοινῆς πόλεως.

77. Μέση φωνὴ τοῦ ἴστημι.

Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας.

Α'. Ἐπεὶ Πausanias ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς τῶν Ἑλλήνων ἐν Πλαταιαῖς προειστήκει, τοῖς μὲν βαρβάροις περὶ προδοσίας διελέγετο καὶ βασιλεῖ ἔγραφεν ἐπιστολάς, τοὺς δὲ συμμάχους αἰσχιστὰ ὕβριζε, ουστάντες οἱ Ἕλληνες ἐκέλευσαν τοὺς Ἀθηναίους τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων προϊστασθαι. Ἡδέως τὴν ἡγεμονίαν ἐδέξαντο οἱ Ἀθηναῖοι ἄλλως τε καὶ¹ ἐλπίζοντες πάντα καταστήσεσθαι, ἢ² ἄριστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. Προστάντες οὖν³ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν συμ-

μάχων ἔταξαν ⁴, ἄς ⁵ τε τῶν πόλεων χρήματα ἔδει παρέχειν καὶ ἄς ναῦς. Καὶ οἱ Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον ὑπὸ τῶν συμμάχων κατεστάθησαν, οἱ τοὺς τῶν συμμάχων φόρους ἐδέχοντο.

Β'. Οἱ σύμμαχοι ἔμως ¹ ταχέως δυσηρησθήθησαν διὰ τὴν ἡγεμονίαν ² τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀπεχώρουν. Διότι πολλοί, ἐπειδὴ κατὰ τὴν γνώμην τῶν ³ δὲν εἶχον ἀνάγκην πολέμου, οὔτε ἐφωδίαζον μὲ π λ η ρ ῶ μ α τ α ⁴ τὰ πλοῖα, οὔτε τοὺς φόρους ἐπλήρωνον. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀναγκάζοντες αὐτοὺς νὰ κάμνουν ταῦτα κατιμωροῦντες τοὺς ἐναντιωνομένους καθίστων δυσάρεστον τὴν ἡγεμονίαν των, ὥστε πολλοὶ ἐκ τῶν συμμάχων ἀπεστάτου. Τοὺς πλείστους δὲ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες εἶχον ἀποστατήσαι ⁵, εὐκόλως ὑπέταξαν ⁶ οἱ Ἀθηναῖοι. Διότι αὐτοὶ μὲν διὰ τῶν χρημάτων ⁷ τῶν συμμάχων ἐγιναν ⁸ ἰσχυρότεροι, ἐκεῖνοι δὲ ὀσάκις ἀπεστάτου ⁹, περιήρχοντο ¹⁰ εἰς πόλεμον ἀπροετοίμαστοι καὶ ἄπειροι.

78. Ἐνεργ. ἐνεστ., παρατ. καὶ ἀόρ. β'
τῶν ῥημ. τίθημι καὶ ἔημι

Α'. Περὶ νομοθετῶν.

Οἱ νομοθέται νόμους τιθέασιν, ἵνα μὴ ἀδικία διαφθείρη τὰς πόλεις. Ἐυεργετεῖ τὴν πατρίδα, ὅς ἂν αὐτῇ νόμους θῆ ἄγαθούς. Ἐν τοῖς ἐνδοξοτάτοις τίθεμεν τὸν Λυκοῦργον καὶ τὸν Σόλωνα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι νόμους ἄγαθούς θέντας. Οἱ ταῖς πόλεσι νόμους τιθέντες οὐ μείονος τιμῆς ἄξιοι νομίζονται ἢ οἱ τοὺς πολεμίους νικῶντες. Τοῖς Κρησὶ νόμους πρῶτος ἔθηκε Μίνως, βασιλεὺς σοφώτατος καὶ δικαιοτάτος· λέγουσι δ' αὐτὸν τοὺς νόμους θεῖναι Διὸς συμβουλευσάντος. Διὸ ἐτίθεσαν αὐτὸν καὶ ἐν τοῖς τρισὶ κριταῖς τοῖς ἐν Ἄδου τοὺς τετελευτηκότας κρίνουσι.

Β'. Ὁ ποταμὸς Νεῖλος.

Ὁ ποταμὸς Νεῖλος ῥέων ἐκ τῆς ἀρχαίας Αἰθιοπίας ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν διὰ δύο στομάτων ¹, τὸ πάλαι δὲ ἐξέβαλλε διὰ ἑπτὰ στομάτων. Κατ' ἔτος ὁ Νεῖλος ῥίπτων ὕδωρ εἰς τὴν γῆν καὶ ἀφίνων πηλὸν καθιστᾷ τοὺς ἀγροὺς εὐφορωτάτους. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἀναπέμπουν τὰ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φρέατα, ῥέει ἐκ τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου. Ἐν τῷ ποταμῷ τρέφονται πολλὰ καὶ μεγάλα ζῷα, οἷον κροκόδειλοι καὶ ἵπποπό-

παμοι. Οἱ ἵπποπόταμοι καταδιωκόμενοι ἐκβάλλουν καὶ ἐκ τῆς ρινὸς καὶ ἐκ τοῦ στόματος πολὺ ὕδωρ· ἢ δὲ φωνή, τὴν ὁποῖαν ἐκβάλλει τὸ ζῷον τοῦτο, ὁμοιάζει μᾶλλον μὲ τὴν (φωνήν)¹ τῶν βοῶν ἢ μὲ τὴν (φωνήν) τῶν ἵππων.

**79. Ἐνεστ. καὶ παρατκ. τῆς μέσ. φωνῆς
καὶ μέσ. ἁόρ. β' τῶν ῥ. τίθημι καὶ ἔημι**

Α'. Μεγαλοφροσύνη Ἀθηναίων.

Μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν οἱ Πέρσαι τοῖς Ἀθηναίοις εἰρήνην καὶ συμμαχίαν συνθέσθαι¹ ἐφίεντο· εἰ γὰρ οὗτοι αὐτοῖς προσθεῖντο², ῥαδίως ἠλπίζον ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος κρατήσειν³. Μαρδόνιος μὲν οὖν, ὁ Ξέρξου στρατηγός, Ἀλέξανδρον, τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας λέξοντα, ὅτι βασιλεύς, εἰς συμμαχίαν αὐτῷ συνθῶνται, οὐ μόνον τὴν γῆν αὐτῶν ἐλευθέραν καὶ αὐτόνομον ἑάσει, ἀλλὰ καὶ ἄλλης γῆς, ἣστινος ἂν ἐπιθυμῶσι, κυρίους ποιήσει. Οἱ δ' ἀπεκρίναντο· «ἕως⁴ ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορεύηται, οὐκ ἐθελήσομεν τοῖς Πέρσαις συνθέσθαι⁵». Καὶ τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας εἰς τὰς νήσους ὑπεξέθευτο⁶, αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν προέμενοι εἰς τὰς ναῦς κατέφυγον.

Β'. 1. Κατὰ¹ τοὺς ἀγῶνας δὲν ὠρίζοντο ὡς βραβεῖα² ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐνδύματα πολυτελῆ ἢ ἄλλα κοσμήματα, ἀλλὰ στέφανοι ἐλαίας, ἵνα οἱ ἀγωνιζόμενοι μὴ ἐπιθυμοῦν κέρδος³, ἀλλὰ τιμὴν.—2. Οἱ Ἕλληνες παιανίζοντες ὠρμων κατὰ τῶν ἐχθρῶν.—3. Οἱ Πέρσαι ὅτε ἐπετίθεντο⁴ κατὰ τῶν ἐχθρῶν⁵, ἐκραύγαζον.—4. Ἄνδρες στρατιῶται, ἃς ἐπιτιθέμεθα μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν⁵.—5. Ἐὰν ἐπιθυμῆς δόξαν³, γὰ μὴ ὑποχωρῆς εἰς τοὺς κόπους³ καὶ τοὺς κινδύνους.—6. Εἶθε νὰ προτίθενται εἰς τοὺς νέους καλὰ παραδείγματα, ἵνα ἐμβάλλεται εἰς αὐτοὺς φιλοτιμία.

**80. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς
τῶν ῥημ. τίθημι καὶ ἔημι**

Α'. Σόλων

Ἀθηναῖοι συμβουλευσάντος τοῦ Σόλωνος ἐπὶ τοὺς Κιρραίους σὺν τοῖς ἄλλοις Ἀμφικτύοσιν ἐστράτευσαν, ὡς δίκην αὐτοῖς ἐπιθήσοντες¹, ὅτι βοσκήματα εἰς ἀγροὺς Ἀπόλλωνος ἱεροὺς ὄντας

ἀφεικότες ἦσαν. Νικήσαντες δὲ καὶ ἔξανδραποδίσαντες τοὺς Κιρραίους καὶ δίκην οὕτως αὐτοῖς ἐπιτεθεικότες ἀνάθημα ἐν Δελφοῖς ἀνέθεσαν. Μετὰ ταῦτα περὶ τῆς πολιτείας στασιάζοντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Σόλωνα διαλλακτὴν καὶ νομοθέτην κατέστησαν, ὃς νόμους τῇ πόλει θήσει². Πρῶτον μὲν οὖν ἔταξε Σόλων τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρεῶν ἀφειθῆναι καὶ μηδένα ἐπὶ τοῖς σώμασι³ δανείζειν. Οὕτω τοὺς πένητας τοῦ ἄχθους ἀφεικῶς⁴ καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀγαθοὺς νόμους τεθεικῶς εἰς δέκα ἔτη ἀπεδήμησε.

Β'. Τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα.

Οἱ Δελφοὶ ἐκοσμοῦντο δι' ἀφιερωμάτων, τὰ ὅποια ἐξ ἕλης τῆς Ἑλλάδος εἶχον ἀφιερῶθαι¹. Διότι ἐν Δελφοῖς ὑπῆρχεν ἱερὸν μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὅχι δὲ μόνον ὑπὸ Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ βαρβάρων εἶχον ἀφιερῶθαι κάλλιστα ἀφιερῶματα. Ὑπὸ μὲν τοῦ Μίδου, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, ἀφιερῶθη ὁ θρόνος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθήμενος οὗτος ἐδίκασεν, ὑπὸ δὲ τοῦ Γύγου, τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν, ἀφιερῶθησαν χρυσοὶ κρατῆρες, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀλυάττου τοῦ Λυδοῦ, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ἑτὶ ἀφιερῶθη² μέγας ἀργυροῦς κρατῆρ' πλείστα δὲ ἀφιερῶματα, ὅσον δύο χρυσοὶ κρατῆρες, χρυσῆ εἰκὼν λέοντος, ἀφιερῶθησαν ὑπὸ τοῦ Κροίσου, τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἔθαυμάζοντο ὅλα ταῦτα τὰ ἀφιερῶματα, τὰ ὅποια ἀφιερῶθησαν³ ὑπὸ τοῦ Κροίσου καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων.

Σ 1. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ δίδωμι

Σπερθίας καὶ Βοῦλις.

Δαρεῖος πειρώμενος, εἰ οἱ Ἕλληνες ἑαυτοὺς παραδώσουσι, κήρυκας γῆν καὶ ὕδωρ αἰτήσοντας¹ ἀπέστειλε. Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων, ἃ Δαρεῖος ἤτησεν, ἔδοσαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς κήρυκας εἰς φρέαρ εἰσέβαλον. Ἐπεὶ δὲ διὰ τοῦτο τὸ ἁμάρτημα οἱ θεοὶ χαλεπήναντες αὐτοῖς θυομένοις οὐκέτι² ἐδίδοσαν τὰ ἱερὰ καλὰ γίνεσθαι, ἐφοβοῦντο οἱ ἄρχοντες, μὴ ἡ πόλις διαφθαρή, ἐὰν μὴ δίνην τοῦ φόνου³ ἕκοῦσα⁴ δῶ. Καὶ ἄλλας συλλεγείσης ἠρώτων οἱ ἄρχοντες, εἴ τις βούλοιο ἑαυτὸν ἐκδοῦναι τοῖς Πέρσαις, ἵνα δίκην τῆς ὕβρεως δῶ. Ἐνθα δὴ Σπερθίας τε καὶ Βοῦλις, ἄνδρες Σπαρτιαῖται, δίκην ἐπηγγείλαντο δώσειν Ἐξέρξη, τῷ μετὰ Δαρεῖον βασιλεύσαντι, τῆς πρὸς τοὺς κήρυκας ὕβρεως. Οὗτοι τοίνυν εἰς Περσίαν

ἀπεστάλησαν, ἵνα δίκην δοῖεν. Ξέρξης δὲ θαυμάσας αὐτῶν τὸ φιλόπατρι εἰς τὴν πατρίδα ἀπέπεμψε.

82. Μέση φωνὴ τοῦ δίδωμι

Ὁ Τάνταλος.

Α'. Ταντάλω, τῷ τῶν Φρυγῶν βασιλεῖ, μεγάλαι τιμαὶ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀπεδίδοτο. Φίλος γὰρ τοῖς θεοῖς, ὡς ὑπὸ τῶν παλαιῶν ποιητῶν παραδίδοται, ἐγένετο καὶ τῆς τούτων τραπέζης αὐτῷ μετεδίδοτο. Εἰ καὶ τοσαῦται δ' αὐτῷ ὑπὸ τῶν θεῶν τιμαὶ ἀπεδίδοτο, ὅμως πρὸς αὐτοὺς οὕτως ἠγνωμόνησε. Πρῶτον μὲν γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν θεῶν ἀπόρρητα προυδόθη· εἶτα μετεδόθη αὐτοῖς ὑπ' αὐτοῦ κλέψαντος τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας· τέλος δὲ Πέλοψ ὁ υἱὸς ὑπ' αὐτοῦ ἀποσφαγείς τοῖς θεοῖς παρετέθη¹.

Β'. Πλὴν δὲ τῆς Δήμητρος οἱ ἄλλοι θεοὶ ἠγνόησαν τὸν δόλον, ὃ δὲ Ζεὺς εἶπε· «εἰς μὲν τὸν Πέλοπα θὰ ἀποδοθῆ ἡ ζωὴ, ὃ δὲ πατήρ αὐτοῦ θὰ τιμωρηθῆ ἀσύτηρότατα ὑφ' ἡμῶν¹». Κατὰ διαταγὴν² δὲ τοῦ Διὸς ὃ μὲν Τάνταλος ἐρρίφθη εἰς τὸν Τάρταρον, εἰς δὲ τὸν Πέλοπα παραδίδεται ἡ βασιλεία.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -ΝΥΜΙ

83. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ δίδωμι

Ἐκτορος λύτρα.

Α'. Ἐκτορ Ἀχιλλεῖ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι «ὦ Ἀχιλλεῦ εἶπε «νῦν ἢ αὐτὸς διαφθαρήσομαι ἢ σὲ ἀπολώ. Ὀμνυμι³ δὲ τὸ σὸν σῶμα μὴ λυμανεῖσθαι, εἴ μοι Ζεὺς νίκην δώσει· ἀλλὰ τὰ μὲν ὄπλα σου συλήσας ἀνακρεμῶ μνημεῖα⁴ τῆς νίκης, τὸ δὲ σῶμα τοῖς σοῖς ἐταίροις ἀποδώσω. Ταῦτ' οὐ καὶ οὐ ἔμοι ὄμοσον». Οὐ μέντοι ἐπέισθη Ἀχιλλεύς, ἀλλ' ἐπεὶ τὸν Ἐκτορα ἀπέκτεινε, δῆσας τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἄρματος περιεῖλκε διὰ τοῦ πεδίου ἐπιδεικνύς, ὅτι τοῦ ἐχθροῦ οὔτε ζῶντος φεῖδεται οὔτε ἀπολωλότου. Ζεὺς δὲ τὸν Πριάμον ἐλεήσας ἄρμα ἐκέλευσε ζεῦξαι, ἵνα πολυτελεῆ λύτρα κομίσας τὸν Ἀχιλλεῖα πείσῃ τὸ τοῦ Ἐκτορος σῶμα αὐτῷ ἀποδοῦναι. Πριάμος μὲν οὖν τοὺς ἵππους ζεύξας λαμπροὺς πέπλους καὶ τρίποδας καὶ τάλαντα χρυσοῦ δέκα εἰς τὸ ἄρμα ἐνέθηκε· τὴν τοῦ Ἀχιλλέως δ' ὄργην φοβούμενος οἶνον ἐν κρατῆρι ἐκέρασε καὶ σπείσας τῷ Διὶ

τάδε ἠϋξάτο· «Ζεῦ πάτερ, σύ με ἐπίρρωσον τέρας ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πέμψας». Καὶ μέγας ἀετὸς ἐν δεξιᾷ ἐφάνη.

Β'. Ἀνέβη λοιπὸν ὁ γέρων εἰς ¹ τὸ ἄρμα, μαζὶ δὲ καὶ εἰς κήρυξ. Καθ' ² ἑδὼν δὲ παρουσιάσθη ³ εἰς αὐτοὺς ⁴ ὁ Ἑρμῆς ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ ἄφ' οὗ ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ στρατοπέδου, προεπορεύετο ⁵ πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως. Ἀφ' οὗ δὲ ἤνοιξεν εὐκόλως καὶ τὴν θύραν τῆς πρὸ τῆς σκηνῆς αὐλῆς, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο μόνος νὰ ἀνοίξῃ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ὀλυμπον. Ὁ δὲ Πριάμος, ἄφ' οὗ εἰσῆλθε καὶ ἤγγισε ⁶ τὰ γόνατα τοῦ Ἀχιλλέως, μετὰ πολλῶν δακρῶν παρεκάλει αὐτὸν νὰ δώσῃ ⁷ τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ του. Ἡ δὲ ὀργὴ τοῦ Ἀχιλλέως εἶχε καταπραῦνθῆ ⁸. Διότι ὁ Ζεὺς ἀποστείλας τὴν Θέτιν διέταξεν αὐτὸν νὰ δεχθῆ ⁹ τὰ λύτρα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀχιλλεὺς διέταξε νὰ λούσουν τὸ πτώμα τοῦ Ἑκτορος καὶ νὰ ἐνδύσουν καλῶς καὶ νὰ θέσουν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Πριάμου.

§ 4. β') Μέση φωνή

Ὁ Ἀλέξανδρος πρὸ τῆς παρὰ τὰ Γαυγάμηλα μάχης τοῖς στρατηγοῖς παρακελεύεται.

Α'. Ἀλέξανδρος τοῦ παρὰ τὰ Γαυγάμηλα στρατοπέδου τῶν Περσῶν περὶ τοὺς τριάκοντα σταδίους ἀπέχων τὴν φάλαγγα ἔστησε καὶ γυκτὸς μετὰ τινῶν τῶν στρατιωτῶν ἅπαντα τὸν ἐκεῖ χῶρον περιῆλθεν, ἵνα μάθῃ, εἰ σκόλοπες πεπηγότες ἐν τῇ γῇ ἀφανεῖς ἦσαν. Πέρσης γάρ τις συλληφθεὶς εἰρήκει, ὅτι σκόλοπες ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπεπήγασαν, ἵνα οἱ τῶν Μακεδόνων ἵπποι τοὺς ἀναβάτας σφῆλωσι ¹. Μετὰ ταῦτα δὲ συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἵνα αὐτοῖς παρακελεύσῃται τοὺς στρατιώτας ἐπιρρωννύει καὶ περὶ τῆς μάχης τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἐπιδείξῃται ², ἔλεγε τοιαύδε :

Β'. «Σᾶς μὲν, οἵτινες διὰ τὴν ἀνδρείαν (σας) διωρίσθητε στρατηγοί, δὲν εἶναι ἀνάγκη ¹ νὰ ἐνθαρρύνω τώρα· διότι πρὸ πολλοῦ ἔχετε ἐνθαρρυνθῆ ὑπὸ τῶν ἀνδραγαθημάτων (σας), ἅτινα ἕως τώρα ἔχουν ἐπιδειχθῆ εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἐνθαρρύνωνται οἱ στρατιῶται, ἵνα μὴ καταπέσῃ τὸ φρόνημα αὐτῶν, ἔταν ἴδωσι ² τὴν τόσον μεγάλην δύναμιν τῶν ἐχθρῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ δεικνύεται εἰς αὐτοὺς, ὅτι θὰ ἀγωνισθῶμεν πρὸς τοὺς ἰδίους ³ ἄνδρας, οἵτινες ἠττήθησαν ἤδη καὶ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν καὶ ἐν Ἰσσοῖ». Διὰ τού-

των³ λαιπὸν καὶ δι' ἄλλων ταιούτων λόγων ἀφ' οὗ ἐνεθαρρύνθησαν οἱ στρατηγοί, διέταξε νὰ οθεσθᾶσι τὰ φῶτα καὶ νὰ ἀναπαυθῆ τὸ στράτευμα.

85. Ἄορ. β' ῥημάτων εἰς -ω κλινόμενοι
κατὰ τὰ εἰς -μι
Διογένους.

Α'. Ἐπεὶ οἱ Σιναιεῖς Ἰκεσίου νόμον τινὰ παραβάντος θάνατον κατέγνωσαν, Διογένης, ὁ τούτου υἱός, εἰς Ἀθήνας ἀπέδρα. Ἐνταῦθα πολλοῖς τῶν φιλοσόφων ὁμιλῶν Ἀντισθένη, τὸν κυνικὸν φιλόσοφον, μάλιστα¹ ἐθαύμαζε καὶ περὶ τὴν τούτου φιλοσοφίαν ἐσπούδαζε. Εἰς πολλὴν οὖν πενίαν καταστάς² οὐκ εἶχε³ Μάνην, τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον, τρέφειν· μαθὼν δ' ὅτι οὗτος ἀπέδρα, οὐκ ἐδίωξεν³ αὐτὸν ἀποδράντα εἰπὼν· «αἰσχρὸν ἔστι, εἰ, Μάνου ἄνευ Διογένης βιῶναι δυναμένοι, Διογένης ἄνευ Μάνου μὴ δύναται».

Β'. Λέγεται δὲ ὅτι κατόκησεν ἐντὸς¹ πίθου τινὸς καὶ ἔτι ἐνεδύθη ἐλαφρότατον καὶ ἀπλούστατον ἔνδυμα, τὸ ὅποιον ἐφόρει κατὰ τὸν χειμῶνα² καὶ κατὰ τὸ θέρος. Ἀφ' οὗ δὲ ἔζησε πολὺν χρόνον ἐν Ἀθήναις, ἀνεχώρησεν³ εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν. Συνέδη⁴ δέ, ἐν ᾗ ἐπλεεν ἐκεῖ⁴, νὰ συλληφθῆ ὑπὸ ληστῶν, οἵτινες ἔφερον⁵ αὐτὸν εἰς τὴν Κρήτην, ἵνα τὸν πωλήσουν. Κάποιος δὲ Ξενιάδης Καρίνθιος ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἀφ' οὗ ἔφερον⁶ εἰς τὴν Κόρινθον, παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὰ τέκνα (του), ἵνα ἐκπαιδεύσῃ⁷ (αὐτά).

86. Ῥήματα κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἕστημι κλινόμενα
Οἱ Πέρσαι πορθοῦσι τὴν Βοιωτίαν
καὶ Ἀττικὴν.

Α'. Ἄγγελος ἔξ Ἀθηῶν εἰς Σαλαμίνα ἐλθὼν ἠγγεῖλε τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν βαρβάρων ἐμπεπλησθαι καὶ αὐτοῖς¹ πεπορθῆσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτίας διαπορευόμενος τῶν Περσῶν στρατὸς τὰς τῶν Πλαταιῶν καὶ Θεσπιῶν πόλεις ἐμπρήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσέβαλε καὶ πάντα διήρπαζε. Ἐνέπρησε δὲ Θεσπιάς τε καὶ Πλαταιάς ἀκούσας Θηβαίων², ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἐλθόντες δ' εἰς Ἀθήνας οἱ Πέρσαι καταλαμβάνουσιν ἔρημον τὸ ἄστυ καὶ τινὰς ὀλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ ἀκροπόλει ὄντας, οἱ τῷ μαντεῖῳ πειθόμενοι ξύλοις αὐτὴν περιέφραξαν, εἰ πως τῆς εἰσόδου κωλύειν δύναντο τοὺς βαρβάρους.

Β'. Ὅτε δὲ εἶδον οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οἱ βάρβαροι εἰσῆλθον ¹ εἰς τὴν ἀκρόπολιν, δὲν ἐγνώριζον πλέον ², πῶς νὰ ἀντισταθοῦν ³ κατὰ τοῦ ἀμετρήτου πλήθους ⁴ αὐτῶν. Καὶ ἄλλοι μὲν ⁵ ἐξ αὐτῶν ἐρρίφθησαν ⁶ ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω ⁷, ἄλλοι δὲ κατέφυγον εἰς τοὺς ναοὺς. Οἱ δὲ Πέρσαι τοὺς μὲν ἰκέτας ἐφόνευσαν, ἀφ' οὗ δὲ ἐσύλησαν τοὺς ναοὺς, ἔκαυσαν ὅλην τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὴν πόλιν. Οἱ δὲ ἐν τῇ Σαλαμῖνι Ἑλληνας ἀκούσαντες ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἐκάησαν ⁸, κατελήφθησαν ⁹ ὑπὸ μεγάλου φόβου καὶ λύπης.

87. Τὸ ῥῆμα εἰμί.

Πα ρ α ι ν ἑ σ ε ι ς.

Οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς ὀλιγοχρόνιοί εἰσι. Βραχέος οὖν τοῦ βίου ὄντος ¹, εὐτυχεῖς ἐσόμεθα, ἐὰν τῷ χρόνῳ εὖ χρῶμεθα. Φιλόπρονος ἴσθι, καὶ βίος σοι ἔσται καλός· ἐὰν δι' ἧς φιλομαθῆς, ἔσει καὶ πολυμαθῆς. Πᾶσαι αἱ πράξεις ἡμῶν δίκαιαι καὶ πάντες οἱ λόγοι ἀληθινοὶ ἔστωσαν. Νέος ὢν ² ἀκούειν τῶν πρεσβυτέρων θέλε.

88. Τὰ ῥήματα εἰμί καὶ φημί.

Α'. Οἱ Σπαρτιᾶται εἰς πόλεμον ἐξιόντες.

Οἱ Σπαρτιᾶται εἰς πόλεμον ἐξιόντες ταῖς Μούσαις ἔθνον, αὐληταῖς δ' ἐχρῶντο, ὅτε ἐν μάχῃ τοῖς ἀνιτεταγμένοις ἐπῆσαν. Νόμος δ' ἦν αὐτοῖς ἐπιέναι μὲν τοῖς πολεμίοις, τοὺς δὲ τραπέντας μὴ διώκειν. Αἰσχιστον δ' ἦν τοῖς Σπαρτιᾶταις φυγεῖν ἢ τὴν ἀσπίδα ἀπολιπεῖν. Διὰ τοῦτο Λάκαινά τις τῷ υἱῷ εἰς πόλεμον προΐοντι τὴν ἀσπίδα παραδιδούσα «ταύτην» ἔφη «ὁ πατήρ σοι αἰεὶ ἔσφζε» καὶ σὺ οὖν ταύτην σφῆζε ἢ ¹ μὴ κάτιθι». Γοργῶ δ' ἡ Λεωνίδου γυνὴ τῷ υἱῷ εἰς πόλεμον προΐοντι τὴν ἀσπίδα παραδιδούσα ἔφη «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς ²».

Β'. Φιλόξενος καὶ Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν.

Ἐπειδὴ ὁ Φιλόξενος ὁ ποιητὴς περιεγέλασέ ποτε τὰ ποιήματα ¹ τοῦ Διονυσίου, οὗτος εἶπε· «νὰ πηγαίνης εἰς τὰ λατομεῖα ²», Καὶ ἀμέσως προσήρχοντο οἱ δορυφόροι, ἵνα ἀπαγάγουν τὸν Φιλόξενον· ἐκεῖνος δὲ ἀπήρχετο ἀγογγύστως ³, διότι ἦτο ⁴ βέβαιος, ὅτι μετ' ὀλίγον χρόνον θὰ ἐπανέλθῃ. Καὶ τὴν ἐπομένην ⁵ ἡμέραν ἀνεκλήθη. Ὅτε δὲ πάλιν προσεκλήθη εἰς ἀκρόασιν ποιημάτων τοῦ Διονυσίου,
Δ. Φιλικῶ Ἑλλ. Γραμματικῆ, ἔκδ. 11η (22. 4. 1924). 14

ἄφ' οὗ ἔμεινον ὀλίγον, ἐσηκώθη. Ὅτε δὲ ἠρώτησεν ὁ τύραννος· «ὦ Φιλόξενε, ποῦ ⁶ λοιπὸν ⁷ τώρα θὰ ὑπάγῃς;» Οὗτος εἶπε· «θὰ ὑπάγω εἰς τὰ λατομεῖα».

89. Τὰ ῥήματα κεῖμαι καὶ κάθημαι.

Τὸ ἐν Ὀλυμπία ἄγαλμα τοῦ Διός.

Α'. Ἡ Ὀλυμπία, ἣ ἐν τῇ Πισάτιδι κειμένη, ἔνδοξος ἦν διὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς Ὀλυμπιακοὺς. Ἐκοσμεῖτο δὲ τῷ πλήθει τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης ἀνέκειτο τῆς Ἑλλάδος. Κάλλιστον δὲ πάντων καὶ μέγιστον τὸ τοῦ Διός ἄγαλμα ἦν, ὃ Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος χρυσελεφάντινον ἐποίησε. Καίπερ γὰρ τοῦ τεχνίτου καθήμενον ποιήσαντος τὸν Δία, σχεδὸν τι ἦπιετο τὸ ἄγαλμα τῆς τοῦ ναοῦ ὄροφῆς.

Β'. Ἐκάθητο δὲ ὁ Ζεὺς ἐπὶ μεγαλοπρεποὺς θρόνου, ἔκειτο δὲ στέφανος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ¹ (αὐτοῦ). Εἰς ² μὲν τὴν δεξιὰν ἔφερον ἄγαλμα Νίκης ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ³ τοῦ θεοῦ ὑπῆρχε ⁴ σκῆπτρον, τὸ ὅποιον εἶχε κοσμηθῆ διὰ πολυτίμων μετάλλων. Τὸ πτηνόν, τὸ ὅποιον ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ σκῆπτρου, ἦτο ἀετός. Ὁ δὲ θρόνος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐκάθητο ὁ θεός, ἦτο πεποικιλμένος ⁵ διὰ χρυσοῦ ⁶, διὰ πολυτίμων λίθων, διὰ ἐβένου καὶ διὰ ἐλεφαντοδόντου ⁷.

90. Οἱ παρακμ. οἶδα, βέβηκα, τέθηκα καὶ δέδοικα.

Α'. Ἀριστίππου ἀποφθέγματα.

Ἀρίστιππος ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς ποτε ὑπό τινος, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἴασιν, οἱ δὲ πλούσιοι οὐκ ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων, ἀπεκρίνατο ὅτι οἱ μὲν ἴασιν, ὧν δέονται, οἱ δ' οὐ. Καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ὁμοίον τί ποτε ἐρωτηθεὶς «ἴσθι» ἔφη «ὅτι καὶ οἱ ἰατροὶ ἐπὶ τὰς τῶν νοσοῦντων θύρας ἐρχονται». Εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε συνέβη ταραχθῆναι καὶ δεῖσαι· λέγοντος οὖν τινος πρὸς αὐτὸν δεδιότα· «ἡμεῖς μὲν, οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἐσμεν, οὐ δέδιμεν, ὑμεῖς δ' οἱ φιλόσοφοι δέδιτε». «Οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας» ἔφη «ψυχῆς δέδιμεν ἑκάτεροι».

Β'. 1. Ὁ Δημοσθένης πρὸς κλέπτην λέγοντα «δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ἦτο ἰδικόν σου (τὸ πρᾶγμα)» εἶπε· «ὅτι δὲν ἦτο ἰδικόν σου, τὸ ἐγνώριζες». — 2. Ἡ Μήδεια ἐπειδὴ ἐφραβεῖτο ¹ τὴν ὀργὴν τοῦ

πατρός της καὶ ἐπειδὴ συνησθάνετο ², ὅτι διέπραξεν ἀδικήματα ³, ἔφυγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Ἰάσονος.—3. Καὶ εἰ Σπαρτιάται ἐφοβήθησαν, ὅτε ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ξέρξης εἶχε διαβῆ τὸν Ἑλλήσποντον.—4. Πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ ἔχουν φονευθῆ, οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔχει φονευθῆ.—5. Ἠλθέ τις λέγων, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔχει ἀποθάνει.

91. Ἀριθμητικά.

Α'. Οἱ Περσικοὶ πόλεμοι.

Τρεῖς οἱ Πέρσαι ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας ἐστρατεύσαντο. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον Μαρδόνιος πολλὰς μὲν ναῦς ἔχων, πολλὰς δὲ πεζῶν μυριάδας, πόλεμον αὐτοῖς ἤρατο ¹. Εἶτα δὲ Δᾶτις καὶ Ἀρταφέρνης τὴν Περσικὴν στρατιὰν ἑξακοσίαις τριήρεσι διαβιβάσαντες, πρῶτον μὲν τοὺς Ἐρετριᾶς ἐν τρισὶν ἡμέραις κατεστρέψαντο, τῇ δὲ τετάρτῃ εἰς Μαραθῶνα τὴν στρατιὰν ἐξεβίβασαν. Μιλτιάδης τοὺς Ἀθηναίους ἐπ' αὐτοὺς ἤγαγε καὶ τετρακοσίους καὶ ἑξακισχιλίους αὐτῶν κατέκοψε. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐ πλείους τῶν δύο καὶ ἑνεήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀπολέσαντες εἰς τὸ ἄστυ ἦλθον. Δεκάτῳ δ' ἔτει ὕστερον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης οἱ Πέρσαι, Ξέρξου βασιλεύοντος, αὐθις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστρατεύσαντο. Καὶ πεζῶν μὲν ἤθηροισε βασιλεὺς μυριάδας ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατόν, ἱππέας δ' ὀκτακισμυρίους, ναῦς δ' ἑπτὰ καὶ διακοσίας καὶ χιλίας.

Β'. 1. Τὸ πλάτος τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ ἦτο 24 ποδῶν.—2. Εἰπέ μοι τὸν 15 στίχον τοῦ ποιήματος τούτου.—3. Οὐχὶ μίαν φορὰν ¹, ἀλλὰ δύο καὶ τρεῖς σοὶ ἔγραψα.—4. Ὁ Σοφοκλῆς ἦτο νεώτερος μὲν τοῦ Αἰσχύλου κατὰ 30 ἔτη ², πρεσβύτερος δὲ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ 15 ἔτη.—5. Ἐν τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ὁ μὲν Ξέρξης εἶχε 1207 πλοῖα, οἱ δὲ Ἕλληνες 378' παρέσχον δὲ εἰ μὲν Ἀθηναῖοι 180, οἱ δὲ Κορίνθιοι 40, οἱ δὲ Αἰγινήται 30, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 16.—6. Ἀναχωρήσας ἐξ Ἀθηνῶν ἔφθασα εἰς τὴν Σπάρτην τὴν τρίτην ἡμέραν.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

92. Τὰ εἰς -νω.

Α'. Ἀλκιβιάδης εἶμι παῖς ὢν, ἐπεὶ κατεπαλαίσθη, τὴν τοῦ

καταπαλαίσαντος χειρα ἔδακε. Εἰπόντος δὲ τοῦ δειχθέντος «δάκνεις ὦ; αἱ γυναῖκες», «οὐκ» ἔφη «ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες». Ὅντος δ' αὐτῷ κυνὸς θαυμαστοῦ τὸ μέγεθος καὶ τὸ εἶδος ἀπέτεμε τὴν οὐρὰν πάγκαλον οὔσαν. Ἀπομηθείσης δὲ τῆς τοῦ κυνὸς οὐρᾶς ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ φίλοι· «διὰ τί τοῦτο πεποίηκας;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «ἵνα λόγον περὶ ἐμοῦ ποιῶνται οἱ Ἀθηναῖοι».

Β'. Ὅτε ἐκ τῆς ἐν Δηλίῳ μάχης οἱ ἵπποι μὴ φροντίζοντες¹ περὶ τῶν πεζῶν² ἀπεσύρθησαν³, ὁ Ἀλκιβιάδης ἰδὼν ὅτι ὁ Σωκράτης εἶχε κουρασθῆ⁴, δὲν παρῆλθεν ἐπιππος⁵, ἀλλὰ παρηκολούθησεν αὐτόν⁶, ἕως ἔτου ἦλθεν εἰς ἀσφαλὲς μέρος⁷. Ὅτε δὲ ἐν Ἀργεῖ εὐρισκόμενος⁸ ἤκουσεν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον καταδικάσει⁹ αὐτὸν εἰς θάνατον, δὲν ἐδίστασε¹⁰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἐκδικηθῆ¹¹ τοὺς Ἀθηναίους.

93. Τὰ ῥήματα ἀφικνοῦμαι καὶ ὑπεσχοῦμαι.

Α'. Ὁ Νικίας καὶ οἱ Συρακόσιοι.

Οἱ Συρακόσιοι ἀκούσαντες μέγα στράτευμα τῶν Ἀθηναίων εἰς Σικελίαν ἀφίχθαι ἐξεπλάγησαν ἐνόμιζον γὰρ αὐτοὺς εὐθὺς ἀφίξεσθαι εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν. Ἐπεὶ δὲ Νικίας τρεῖς μῆνας διέτριβεν οὐδὲν πράττων, οὕτω κατεφρόνησαν αὐτοῦ, ὥστε ἵπποις τῶν Συρακοσίων ἐλάσαντες πρὸς τὸ στρατόπεδον ἠρώτησαν σκώπτοντες, εἰ οἰκῆσων ἐν τῇ Σικελίᾳ ἀφίχται.

Β'. 1. Ὁ φίλος μου ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἔλθῃ¹ σήμερον. — 2. Ὁ παῖς ἔχει ὑποσχεθῆ εἰς ἐμέ, ὅτι θὰ εἶναι ἐπιμελής. — 3. Θὰ ὑποσχεθῶ, ὅτι θὰ δώσω εἰς αὐτὸν τὰ ὀφειλόμενα. — 4. Πρέπει νὰ ἐκτελῆς τὰς ὑποσχέσεις σου². — 5. Ὁ Θησεὺς ἀποπλέων εἰς τὴν Κρήτην συνεφώνησε³ μὲ τὸν πατέρα⁴ (του) νὰ ἀναπετάσῃ λευκὸν ἱστίον ἀντὶ τοῦ μέλανος, ἂν ζωντανὸς ἤθελε φθάσει⁵ εἰς τὴν πατρίδα.

94. ῥήματα εἰς -άνω.

Α'. Πλάτων.

Δούλου τινὸς τοῦ Πλάτωνος μέγα ἁμαρτόντος¹, αἰσθόμενος Πλάτων, ὅτι αὐτὸς ἐν ὄργῃ ὦν² ὡμῶς αὐτὸν πλήξει, ἵνα μὴ αὐτὸς ἁμάρτη, ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων³ φίλων τὴν μάστιγα εἰπὼν· «λαβὲ καὶ πλήττε τὸν ἁμαρτόντα». Ὅτε Πλάτων εἰς Συρακούσας ἔπλευσεν, ἀπήχθητο Διονυσίῳ τῷ τυράνῳ, ὅτι περὶ δικαιοσύνης

καὶ τυραννίδος διελέγετο. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ τύραννος ἀποκτεῖναι αὐτὸν ἐβούλετο. Δίωνος δέ, τοῦ τῆς γυναικὸς ἀδελφοῦ, αἰσθημένου καὶ δεηθέντος, τοῦτο οὐκ ἐποίησε.

Β'. 1. Ὅτε οἱ ἔμποροι ἔμελλον νὰ συλλάβουν τὸν Πausανίαν, εὗτος ἐπρόλαβε¹ καὶ κατέφυγεν² εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς. — 2. Ὁ Ἰστιαῖος εἰς πολλοὺς³ ἐκ τῶν Περσῶν ἔγινε μισητός, διότι εὗτοι ἠγανᾶκτου, ἐπειδὴ⁴ ἡ δὺ αμῖς τοῦ ξένου ἐμεγάλωσε⁵. — 3. Κῶνωψ ἐκάθισεν ἐπὶ κέρατος βοός· μετ' ὀλίγον δὲ ἠρώτησεν αὐτόν, ἐὰν θέλῃ νὰ ἀναχωρήσῃ πλέον⁶. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «ἀλλ' εὕτε ὅτε ἦλθες, τὸ ἠννόησα, εὕτε ἐὰν ἀπέλθῃς, θὰ (τὸ) ἐννοήσω». — 4. Ἡ δύναμις τῶν ἐχθρῶν ἔχει ἀυξηθῆ.

ΘΣ. Ῥήματα εἰς -άνω μετὰ ν παρεμβαλλομένου ἐν τῇ θεματικῇ συλλαβῇ.

Α'. Ὁ Θεμιστοκλῆς παρὰ τῶν Περσῶν βασιλεῖ. Ὅτε Πausανίας προδοσίας ὤφλε¹, καὶ Θεμιστοκλῆς διεβλήθη ὡς αὐτῷ συνομόσας². Πυθόμενος δ' ὅτι ἐπέμφθησαν ὑπ' Ἀθηναίων ἄνδρες εἰς Ἄργος αὐτὸν συλληψόμενοι³, ἔφθη φυγὼν⁴ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐλπίζων συγγνώμης παρὰ τῶν Περσῶν τεύξεσθαι. Πυνθανομένων δὲ τῶν Ἀρταξέρξου ὑπηρετῶν, τις ἦν, οὐδένα ἔφη πρότερον⁵ βασιλέως τοῦνομα πεύσεσθαι. Ἐπεὶ δ' εἰσῆχθη πρὸς Ἀρταξέρξην τοιάδε εἶπε· «Θεμιστοκλῆς εἰμι ὁ Ἀθηναῖος, ὃς ἐξήμαρτον μὲν εἰς τὸν σὸν πατέρα⁶, ἦκω δ' ἐπανορθώσω τὰ ἡμαρτημένα⁷. Μόνον δ' ἐγιαυτὸν⁸ αἰτοῦμαι, ὅπως τὴν ὑμετέραν μαθὼν γλῶτταν αὐτὸς⁹ δύνωμαί σοι ἄνευ ἐρμηνέως διαλέγεσθαι. Οἱ μὲν οὖν παρὰ βασιλεῖ πιστοὶ πεπυσμένοι τοῦνομα ὠργίσθησαν· Ἀρταξέρξης δ' ἐπιλαθόμενος τῶν κακῶν, ὧν ἐκεῖνος αἴτιος ἦν, ἑαυτὸν ἐμακάριζεν, ὅτι δυνατοῦ συμμάχου τετυχηκῶς ἦν. Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν Θεμιστοκλῆς τὴν τῶν Περσῶν γλῶτταν μεμαθηκῶς, οὕτω τῇ τῶν λόγων χάριτι¹⁰ βασιλέα ἐκήλει, ὥστε λαμπρὰ παρ' αὐτοῦ εἰλήφει δῶρα καὶ οὐχ ὥσπερ ξένος, ἀλλ' ὡς συνήθης καὶ φίλος αὐτῷ διελέγετο.

Β'. 1. Δάκαινά τις, ἡ ἐποία εἶχε πέμψει πέντε υἱοὺς εἰς τὸν πόλεμον, εἶχε σταθῆ πρὸ τῆς πύλης, ἵνα πληροφορηθῆ¹, πῶς εἶχεν ἀποδῆ ἢ μάχῃ. Ὅτε δὲ ἦλθέ τις ἀναγγέλλων, ὅτι ἔλοι οἱ υἱοὶ τῆς εἶχον φονευθῆ², εἶπε· «δὲν ἠρώτησα³ τοῦτο, ἀλλὰ τί κάμνεις ἢ πατρίς». Ἀφ' οὗ δὲ εἶχε πληροφορηθῆ⁴, ὅτι οἱ Σπαρτιᾶ-

ται εἶχον τύχει τῆς νίκης, εἶπε· «ἀγογγύστως ⁵ ὑποφέρω τὸν θάνατον τῶν υἱῶν μου». — 2. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅτε ἦτο ἀκόμη ⁶ παῖς, δὲν ἔχαιρεν, ὁσάκις ἐμάνθανεν ⁷, ὅτι πόλις τις εἶχε καταληφθῆ. ἢ σιράτευμα τῶν ἐχθρῶν εἶχε νικηθῆ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρόφους του ἔλεγε· «ὦ παῖδες, ὁ πατήρ τὰ πάντα ὁ ἴδιος θὰ κχιτκλάβῃ, εἰς ἐμέ δὲ οὐδὲν μέγα καὶ λαμπρὸν ἔργον θὰ ἀφήσῃ ⁸».

— 3. Ὅτε ποτὲ πρέσβεις τῶν Σαμίων ἐν τῇ Σπάρτῃ μακροὺς λόγους εἶπον, οἱ Σπαρτιᾶται ἀπεκρίθησαν· «τὴν μὲν ἀρχὴν ⁹ τῶν λόγων σας ἔχομεν λησμονήσει, τὰ δὲ λοιπὰ δὲν ἔχομεν ἐννοήσει, διότι ἐλησμονήσαμεν τὴν ἀρχὴν. — 4. Πολλάκις καὶ οἱ κακοὶ ἐκ τύχης λ' α μ β ἄ ν ο υ ν τιμῆν ¹⁰. — 5. Ὁ Ζεὺς ἔ λ α θ ε δι ἄ κ λ ῆ ρ ο υ τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ ζυναστείαν, ὁ δὲ Ποσειδῶν τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ.

96. Ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα προσλαμβάνει ε-

Α'. Ὁ Γόρδιος δεσμός.

Γόρδιος ἀνὴρ ἦν τῶν Φρυγῶν ¹ πένης, μικρὸν ἔχων ἀγρόν. Ἄροῦντος ² δὲ ποτε αὐτοῦ ἀετὸς ἐπιπτόμενος ἐκαθέζετο ³ ἐπὶ τὸν ζυγόν. Γόρδιος δ' οἰηθεὶς τέρας εἶναι τὸ γεγονός πρὸς τοὺς ἐν Τελμισσῷ μάντις ἦλθε περὶ τοῦ πράγματος ἐπερησόμενος. Παρθένος οὖν τις τῶν Τελμισσέων Διὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν θῦσαι. Δεηθέντος δ' ἐκείνου, αὐτὴ ἀκολουθήσασα ἐδίδαξεν, ὅποι ⁴ ἔδει θῦειν καὶ ὅπως ⁵. Ὑστερον δὲ Γορδίῳ γημαμένη ⁶ παῖδα ἔτεκεν, ὃν ἐκάλεσαν Μίδα. Ὅτε δ' ὁ Μίδας ἀνὴρ ἐγένετο, συνέβη τοὺς Φρύγας εἰς στάσιν καταστῆναι ⁷. Ἐπεὶ δὲ μαχεσάμενοι ἀλλήλοις πολλοὺς ἀπώλεσαν, ἀχθεσθέντες τῇ δυστυχίᾳ ⁸ τὸν θεὸν ἐπήρογον. Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν, ὅτι ἄμαξα αὐτοῖς βασιλέα ἄξει καὶ τούτῳ τῆς τῶν Φρυγῶν ὁμονοίας μελήσει ⁹. Ἐτι ¹⁰ δὲ περὶ τούτου αὐτῶν βουλευομένων, Μίδας ἐφ' ἀμάξης ἔτυχε παρελάσας ¹¹. Καὶ οἱ Φρύγες ἐχάρησαν· ὑπὸ θεοῦ γὰρ ὁ Μίδας ἄγεσθαι αὐτοῖς ἔδοξε. Εὐθύς οὖν Μίδας βασιλεὺς τῶν Φρυγῶν ἐγένετο. Βασιλεὺς δὲ γενόμενος οὗτος τὴν στάσιν ἔπαυσε καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἄμαξαν τῷ Διὶ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀνέθηκε. Ἐλέγετο δὲ περὶ τῆς ἀμάξης ταύτης τότε· ὅτι τῆς Ἀσίας κύριος γενήσεται, ὅστις ἂν τὸν τοῦ ζυγοῦ δεσμὸν λύσῃ. Ἦν δ' ὁ δεσμὸς ἐκ

φλοιού κρανείας, καὶ τούτου οὔτε τέλος ἐφαίνετο οὔτ' ἀρχή. Ἄλεξανδρος οὖν ὁ Μακεδὼν τῷ Δαρείῳ μέλλων μαχεῖσθαι, τὸν δεσμὸν ἐβουλήθη λύσαι. Ἐπεὶ δ' οὐδεμιᾶ τέχνη ¹² ἐδυνήθη, παίσας τῷ ἕρπει διέκοψε τὸν δεσμὸν.

Β'. Γέλων ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν.

Γέλων, ὁ τύραννος τῶν Γελῶν, ὅτε ἐγίνε κύριος ¹ καὶ τῶν Συρακουσῶν, εἰς μὲν τὸν ἀδελφόν του Ἰέρωνα ἀνέθεσε ² νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ἐν Γέλα, αὐτὸς δὲ ἐφρόντισε ³ περὶ τῶν ἐν Συρακούσαις. Ὅτε δὲ ὁ Ξέρξης ἐσχόπευε νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος πρέσβεις παρεκάλεσαν τὸν Γέλωνα νὰ συμμαχήσῃ, ἐκεῖνος ἠθέλησε μὲν, εἶπεν ὅμως, ὅτι θὰ πολεμήσῃ ⁴ μετ' αὐτῶν κατὰ τῶν Περσῶν, ἂν γίνῃ στρατηγὸς αὐτῶν· διότι ἐνόμιζεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἄνευ τῆς συμμαχίας του ⁵ δὲν θὰ νικῆσουν τοὺς Πέρσας. Ἐκεῖνοι δὲ στενοχωρηθέντες ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκην στρατηγοῦ, ἀλλὰ στρατεύματος. Ἀφ' οὗ εἶπον ταῦτα, ἀνεχώρησαν. Ἐν τῷ δὲ ἐκεῖνοι ἐπολέμουν ⁴ κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ἐνίκων, ὁ Γέλων ἐπολέμησεν ⁴ ἐν τῇ πόλει τῆς Σικελίας Ἰμέρα κατὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ ἐνίκησεν αὐτούς.

97. Ῥήματα εἰς -σκω.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν Σκύρῳ.

Α'. Θέτις, ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μήτηρ, ἐπέπυστό ποτε παρὰ Νηρέως τοῦ πατρὸς, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἢ ἐν τῇ πατρίδι καταγεγηρακῶς μὲν, ἄδοξος δὲ τὸν βίον τελευτήσῃ, ἢ ἐν ξένη γῆ νέος μὲν ὢν, πάντων δ' ἐνδοξότατος, ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀποθανεῖται ¹. Τούτων οὖν μεμνημένη τῶν λόγων ἡ Θέτις τὸν υἱὸν ἐν Σκύρῳ τῇ νήσῳ ἔκρυπεν, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἐπὶ τοὺς Τρῶας στρατεύσειν μελλόντων ζητούμενος εὐρεθῇ. Ἐκεῖ δ' ἐν ² ταῖς τοῦ βασιλέως Λυκομήδους θυγατράσι γυναικείαν ἡμφιεσμένος ἐσθῆτα ἐτρέφετο. Οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες ὑπὸ Κάλχαντος τοῦ μάντεως ἐδιδάχθησαν, ὅτι τοὺς πόνους καὶ κινδύνους μάτην ἀναλώσουσιν, εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς τοῦ ἀγῶνος κοινωνὸς γένηται. Καὶ πολὺν χρόνον ζητοῦντες οὐκ ἐδύναντο αὐτὸν εὐρεῖν.

Β'. Τέλος δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ἦλθεν εἰς τὴν Σκύρον μετὰ τινῶν

συντρόφων προσποιούμενος ὅτι ἦτο ¹ μικρέμπορος. Καὶ ἀφ' οὗ συνεβούλευσε ² τοὺς συντρόφους, τί ἔπρεπε νὰ πράξουν, ἐπεδείκνυεν εἰς τὰς παρθένους παντὸς εἶδους κοσμήματα καὶ ἐνδύματα, ἐπεδείκνυε δὲ καὶ ἀσπίδα καὶ δόρυ. Καὶ εἰς μὲν τὰς παρθένους ἤρρεσκον τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἐνδύματα, εἰς δὲ τὸν Ἀχιλλεῦα οὐχὶ ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ὄπλα ἤρρεσαν. Ἐξαίφνης δὲ ἐσάλπιγγέ τις ἐκ τῶν συντρόφων τοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ ἔκρουσε τὰ ὄπλα του. Καὶ αἱ μὲν παρθένοι τρομάξασαι ³ ἔφευγον, ὁ δὲ νεανίας λαβὼν εἰς χεῖρας ⁴ τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς πωλούμενα ὄπλα ἠτοιμάζετο νὰ ἀμυνθῆ ⁵. Τότε λοιπὸν ⁶ ἐννοήσας ⁷ ὁ Ὀδυσσεύς, ὅτι ἔχει εὔρει τὸν Ἀχιλλεῦα, προέτρεπεν αὐτὸν νὰ ἐνθυμηταί, ὅτι εἶναι ἀνὴρ, καὶ νὰ πράττῃ ἔργα ἀξία ἀνδρός. Καὶ ἐξετελέσθη ⁸ ὁ λόγος τοῦ Νηρέως. Διότι πολλοὺς μὲν ἐκ τῶν Τρώων πληγώσας ὁ Ἀχιλλεύς, πολλοὺς δὲ φονεύσας, εἰς ξένην χώραν ἐνδοξότατος ἐφρονεύθη ⁹ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.

Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς χρόνους τῶν ἐκ θεμάτων διαφόρων.

98. Ἐκ τοῦ β' Μεσσηνιακοῦ πολέμου.

Α'. Κατὰ τὸν δεύτερον Μεσσηνιακὸν πόλεμον ἠττηθέντες οἱ Μεσσηνιοὶ ἐν τῇ ἐπὶ ¹ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ Τάφρῳ μάχῃ ἀνῆλθον εἰς Εἶραν τὸ ὄρος, κακεῖ χρόνον πολὺν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπολιορκοῦντο. Ἐνδεκάτῳ δ' ἔτει τῆς πολιορκίας, ἀνδρειότατα ἀντεσχηκότων τῶν Μεσσηνίων, οἱ Σπαρτιαῖται εἶλον τὴν Εἶραν. Ἐπειδὴ γὰρ διὰ τὸ πλῆθος οὐ πᾶσιν ἐξῆν ἐντὸς τῶν τειχῶν καθέζεσθαι, ἔνιοι τὰ ἔξω αὐτῶν κατέσχον. Ἐν δὲ τούτοις ² αὐτομόλως τις Λακεδαιμόνιος ἦν, βουκόλος Ἐμπεράμου, ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ ἐντίμου. Οὗτος οὖν ἐν χειμερῖα καὶ ἀσελήνῳ νυκτί, ὕπνος πολλῷ ³, τοὺς φυλάττοντας τῶν Μεσσηνίων τὴν φρουρὰν ἀπολιπόντας ἐορακώς, εἰς τὸ τῶν Σπαρτιατῶν στρατόπεδον ἔρχεται, οὗ Ἐμπεράμος προειστήκει ⁴. Καὶ πρῶτον μὲν τοῦ δεσπότης ἐδεήθη τὴν αὐτομολίαν ἑαυτῷ συγγῶναι. Ὑποσχομένου δὲ τούτου οὐδὲν αὐτὸν πείσεσθαι κακόν, ἔλεγε τοιάδε· «ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆς, ὦ Ἐμπεράμε, οὐκέτι πολὺν χρόνον τοῖς τείχεσι προσκαθεδεῖ, ἀλλὰ τῆδε νῆι νυκτὶ αἰρήσεις αὐτά. Οἱ γὰρ φύλακες τὸν χειμῶνα οὐκ ἀνασχόμενοι τὴν φρουρὰν ἀπολελοίπασιν. Εἰ οὖν βού-

λει, ἐγὼ ὑμᾶς ἄξω καὶ ῥάδιον ὑμῖν ἔσται τὰ τεῖχη ἐλεῖν ταῦτα, οἷς προσκαθεζόμενοι τοσαῦτα πεπόνθατε κακά».

Β'. Ταῦτα ἄφ' οὗ εἶπε, μεγάλας ἐνέβαλεν ἐλπίδας εἰς τὸν Ἐμπέραμον. Διότι ἐφαίνεται ¹ εἰς αὐτόν, ὅτι εἰλα καλῶς εἶγον λεχθῆ. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς μὲν τοὺς στρατιώτας προεῖπε νὰ ἐτοιμασθοῦν, τὸν δὲ βουκόλον διέταξε νὰ προπορεύεται. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἠκολούθησαν ² τὸν ἐδηγόν ³, πορευόμενοι πλησιέστατα ⁴ αὐτοῦ πάντοτε, ἵνα μὴ χάσουν τὸν δρόμον ⁵. Διότι δὲν ἦτο δυνατόν ⁶ οὔτε νὰ βλέπουν τι ἕνεκα τοῦ σκοτούς, οὔτε νὰ ἀκούουν ἕνεκα τῆς κακοκαιρίας. Ἄφ' οὗ δὲ ἀνέβησαν ⁷ εἰς τὴν Εἰραν, τάχιστα τοποθετοῦντες ⁸ κλίμακας ἀνῆρχοντο εἰς τὰ τεῖχη. Πρῶτοι δὲ ὁ Ἀριστομένης καὶ ὁ Θεόκλος ἠννόησαν, ⁹ ὅτι οἱ ἐχθροὶ εἶχον εἰσορμησεῖ ¹⁰. Οὗτοι λοιπὸν ἄφ' οὗ ἔπεσον ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη ¹¹, ἔτρεξαν ἀνά τὴν πόλιν προσκαλοῦντες ¹² τοὺς πολίτας εἰς τὸν τελευταῖον καὶ ἀναγκαιότατον ἀγῶνα. Ἐλπίζοντες δὲ ὅτι θὰ σώσουν τὴν Εἰραν, δὲν εἶχον ἀποκάμει, ἀλλὰ καθ' ἑλλην τὴν νύκτα ἐμάχοντο. Οἱ Σπαρτιᾶται ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον τοὺς τόπους, δὲν ἐτόλμων νὰ προχωροῦν. Ἄφ' οὗ δὲ εἶχε παρέλθει ἡ νύξ καὶ τὰ πράγματα παρετηρήθησαν καλῶς ¹³, ἐπετέθησαν οἱ Σπαρτιᾶται με μεγαλυτέραν ὀρμὴν ¹⁴ καὶ οὕτω ἐκυριεύθη ὑπ' αὐτῶν ἡ Εἰρα.

99. Ὁ Ἀριστομένης ἐν τῷ Καιάδα.

Α'. Ἀριστομένης, ὁ τῶν Μεσσηνίων ἡγεμῶν, ἐν μάχῃ τινὶ λίθῳ πληγεὶς ἐπὶ τὴν γῆν ἔπεσε. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἰδόντες αὐτὸν πεπτωκότα εὐθύς ἐπέδραμον καὶ εἶλον τετρωμένον μὲν, ζῶντα δέ. Ἐάλωσαν δὲ καὶ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ περὶ τοὺς πενήκοντα. Τούτους πάντας ἔγνωσαν οἱ Σπαρτιᾶται εἰς τὸν Καιάδα θῦμαι. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι εἰσπίπτοντες αὐτίκα ἀπώλλυντο. Ἀριστομένην δέ, ὡς φασιν, ἀετὸς ἀνείχε τοῖς πτέρυξι πίπτοντα καὶ εἰς τὸ βάραθρον κατήνεγκεν οὐδὲν κακὸν παθόντα. Καὶ δύο μὲν ἡμέρας ἐν αὐτῷ ἔκειτο, οὐκέτι τὴν πατρίδα ὄψεσθαι οἰόμενος, ἀλλ' ἐκεῖ τὸν βίον τελευτήσειν· τῇ δὲ τρίτῃ ἀλώπεκα εἶδε τὰ τῶν τεθνεώτων ἐταίρων σώματα κατεσθίουσαν.

Β'. Θαυμάζων δὲ πῶς ¹ αὐτὴ εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ βάραθρον, ἐσκέπετο, πῶς ² νὰ δυνηθῆ νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν ³ ἐξερχομένην. ⁴

Σκεφθείς δὲ εὖρε τὸν ἐξῆς τρόπον ⁵. ἐπὶ τινα μὲν χρόνον σταματήσας ⁶ ἠσύχαζε ⁷. ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἀλώπηξ ἤλθε πλησιέστερον, ἐξαίφνης ἐπίασθη ⁸ ἀπὸ αὐτὴν, διὰ δὲ τῆς ἄλλης χειρὸς ἔθετεν ἔμπροσ ⁹ τὸν μανδύαν (του), ἐσάκις αὐτὴ ἐστρέφετο ¹⁰, ἔναδαγκάσῃ (αὐτόν). Καὶ ἡ μὲν ἀλώπηξ ἀπήρχεται οὐδέ ποτε ¹¹, ὁ δὲ Ἀριστομένης δὲν ἀφινεν ¹² αὐτὴν, ἀλλὰ ἠκολούθει. Τέλος δὲ εἶπεν ὀπὴν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξελθὼν ἔφθασε σῶος ¹³ εἰς τὴν Εἰραν.

100. Ῥήματα ἀνώμαλα κατὰ τὴν σημασίαν τῶν χρόνων.

Οἱ Μεσσηνιοὶ κατοικίζονται εἰς Ζάγκλην.

Α'. Μετὰ τὸν δεύτερον Μεσσηνιακὸν πόλεμον οἱ τὰ ἐπιθαλάττια οἰκοῦντες τῶν Μεσσηνίων εἰς Κυλλήνην τῆς Ἡλίδος ἀποπλεύσαντες τοῖς εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἀποσωθεῖσι Μεσσηνίων ἅμ' αὐτοῖς γῆν ἀναζητῆσαι παρεκελεύσαντο, ἔνθα ἐν ἡσυχίᾳ οἰκῆσαι δυνήσονται. Οἱ δ' ἠσθέντες τῇ παρακελεύσει Ἀριστομένους ἐδεήθησαν ἠγήσασθαι σφίσις εἰς ἀποικίαν. Ὁ δ' ἠναντιώθη μὲν αὐτοῖς οὐδέν ¹, συμπλεύσεσθαι δ' οὐκ ἔφη αὐτόν, ἀλλὰ Γόργον καὶ Μάντικλον ἠγεμόνας ἔδωκε. Διανοηθεὶς γὰρ ὅτι ἔῃσ' ἂν δυνηθεῖν ἐν Ἑλλάδι διάγων τοὺς Σπαρτιάτας βλάπτειν, οὐκ ἠβουλήθη εἰς τὴν ξένην ἀπαλλαγῆναι ².

Β'. Ὁ δὲ Μάντικλος ἐπειδὴ ἐνόμιζεν, ὅτι περὶ τούτου μόνον ἔπρεπε νὰ φροντίζουσι ¹, πῶς ² νὰ ἀποκτήσουσι καλὴν χώραν, παρεκίνει ³ αὐτοὺς νὰ πλεύσουσι εἰς τὴν Σαρδίᾳ. Ἐν τῷ μεταξὺ ⁴ δὲ ὁ ἐν Ῥηγίῳ τῆς Ἰταλίας Μεσσηνίου Ἀναξίλαος προσεκάλεσεν ⁵ αὐτοὺς, καὶ πλεύσαντες ⁶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπῆλθον ⁷ μετὰ τοῦ Ἀναξιλᾶου κατὰ ⁸ τῶν ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας ληστῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκυριεύθη ἡ πόλις, ὁ μὲν Ἀναξίλαος ἐνόμισεν ⁹, ὅτι ἔπρεπε νὰ φονεύσῃ ἕλους τοὺς Ζαγκλαίους, ὁ δὲ Γόργος καὶ ὁ Μάντικλος ἀναλογισθέντες ¹⁰, πόσα ¹¹ κακὰ εἶχον πάθει αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἔπεισαν αὐτὸν νὰ συνδιαλλαγῇ ¹² πρὸς τοὺς ἠττηθέντας. Καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἀπὸ κοινοῦ ¹³ κατόικουν τὴν πόλιν μεταβαλόντες δὲ τὸ ὄνομα ἐκάλεσαν αὐτὴν Μεσσήνην.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

---

1. Α'. 1 νὰ εἶμαι. — προκρίνω = προτιμῶ.

Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 γάρ. — ἔχω ἐμπιστοσύνην = πιστεύω.

2. Α'. 1 ἐντός. 2 πρὸς ἔλαφον. — συντυγχάνω = συναντῶ.

Β'. 1 εἰσὶ μετὰ δοτ. 2 γεν. ἄνευ προθέσεως. 3 δοτ. ἄνευ προθ.
— διάφορος = ποικίλος.

3. Α'. 1 νὰ ὑπερβρίνουν. 2 πρέπει. 3 ἀπὸ τρῶφιμα. — ἄκρον
= κορυφή· σίτος = τροφαί.

Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 σὺν μετὰ δοτ. 3 δοτ. ἄνευ προθ.

4. Α'. 1 εἰς τὰς ἀρετὰς ἀνήκει.

Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 τῶν κακιῶν ἐστι. 3 δοτ. ἄνευ προθ. —
δυστυχία = ἀτυχία.

5. Α'. 1 μὲ ἄρτον. 2 ἐντός. — βιοτεύω = ζῶ· παράδεισος = κήπος.

Β'. 1 ἔφευγε. 2 ἐπλησίαζε, 3 τίς, 4 ἀνάπτειν. 5 σὺν μετὰ δοτ.
6 δοτ. ἄνευ προθ. 7 ἐτοξεύομεν. — καταστρέφω = φθείρω· δίδω συμβουλήν = συμβουλεύω· κυνηγός = θηρευτής· εὐχαρίστησις = ἡδονή.

6. Α'. πονηρία = κακία.

Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 γεν. ἄνευ προθ. — ἐντροπή = αἰσχύνη· ἐκστρατεία = στρατεία.

7. Α'. ταπεινός = χαμηλός· καλός = ὄρατος· ἱερόν = ναός· μάλιστα = πρὸ πάντων· ἔτι = προσέτι· γυμνάσιον = γυμναστήριον.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 γεν. ἀπρόθ. — κόπος = πόνος· γεμάτος = μεστός.

8. Α'. ἄγονος = ἄκαρπος· οἶον = παραδείγματος χάριν.

Β'. 1 ἦν. 2 ἐν. 3 ἔμπειρός εἰμι, 4 ὑλήκοός εἰμι, 4 ἀθάνατός εἰμι. — στρατός = στρατιά.

9. Α'. 1 κατὰ ποῖον τρόπον. 2 εἰς τὸ τρέξιμον. 3 εἰς τὸν δίσκον — τραχύτητα = σκληρότητα.

Β'. 1 ὡς. — ἐδηγῶ = ἄγω.

10. Α'. παντοῖος = παντός εἶδους· ὕλη = δάσος· ἐπιβουλεύω = παραμονεύω· πέτρα = βράχος.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 εἰσὶ μετὰ δοτ. — φρόνιμος = συνετός· σφῆδρος ἄνεμος = λαίλαψ· καταστρέφομαι = φθείρομαι.

11. Α'. 1 κατὰ τὴν ἔσπ. 2 τόσον. 3 περίπου. 4 ὅτι ἦσαν. — λογίζομαι = λογαριάζω.

B'. 1 ἐν.—φέρω=κομίζω.

12. **A'.** 1 μεταξύ· 2 διὰ τὴν κομψότητα· 3 ἔτι ἤτο· 4 ἐπὶ πολλὴν ὥραν· 5 νὰ ἀναθέσουν· 6 νὰ κρίνη.—διαφέρω=ὑπερέχω· φαιδρότης=εὐθυμία· σχῆμα=παράστημα· κόρυς=περικεφαλαία· αἰγίς=ἄσπς.

B'. 1 ἦσαν μετὰ δοτ· 2 γεν· ἀπρόθ.—περικνημῖς=κνημῖς· πτηνόν=ὁ ὄρνις· κελαδῶ=ἄδω· εὐγνωμοσύνη=χάρις· πτωχεῖα=πενία· γεννώ=τίκτω.

13. **A'.** 1 διὰ νηνεμίας· 2 νὰ θυσιάσουν.—ἱεράν=καθιερωμένην.

B'. 1 θύσεις, φέρω=κομίζω· στέλλω=πέμπω· ναός=ἱερόν.

14. **A'.** 1 πόσον· 2 εἶσαι.—τίμιος=πολύτιμος.

B'. 1 εἰμὶ μετὰ δοτ· 2 ἐν μετὰ δοτ· 3 δοτ· ἀπρόθ.—φοβερός=δεινός.

15. **A'.** ὁ θήρ=ἄγριον ζῷον.

B'. 1 πιστεύω· 2 γεν· ἀπρόθ· 3 ἐν.

16. **A'.** 1 νὰ φονεύσουν· 2 νὰ φέρη.—ἀργύριον=χρήματα· χειμών=τρικυμία· δαίμωνι=θεός.

B'. 1 ἐν· 2 ἐν· 3 ἦσαν· 4 γεν· ἀπρόθ· —ναύσταθμος=νεώριον· βοσκός=ποιμὴν· ἐξηγῶ=ἄγω· λιβάδιον=λειμών.

17. **A'.** 1 διὰ τῶν μυστ· —θεραπεύω=τιμῶ.

B'. 1 χάριν ἔχω τινί· 2 προσήκει· 3 ὑπικουεῖν.

18. **A'.** 1. εὐχαρίστως· 2 ἡ κλητ· ὃ Ἡράκλεις χρησιμεύει ὡς ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ ἢ δυσαρεσκείας· —ἐντυγχάνω=συναντῶ.

B'. 1 ἐστί· 2 αἰτ· ἀπρόθ· 3 ἐν τοῖς ἔπεσι· 4 γεν· ἀπρόθ· 5 διὰ τῶν ὄρ· 6 εἰς αἰί· 7 δοτ· ἀπρόθ· —κατοικία=οἰκία· ὠραιότης=κάλλος.

19. **A'.** 1 μὲ κρέατα· 2 νὰ ἀπαλλάξη· 3 ἐκ τοῦ βράχου· —προβάλλω=προτείνω· νεογενής=νεογέννητος· διόπερ=διὰ τοῦτο.

B'. 1 ἐν μετὰ δοτ· 2 ἀφανῆ ἐγένετο· 3 ἀπαρέμφ· 4 ἐπὶ μετ' αἰτ· —θαῦμα=τέρας· ἔννοια=νοῦς.

20. **A'.** δῆ=λοιπόν· φεύγω=ἰποφεύγω· ὁμιλία=συναναστροφή· σέβω=σέβομαι.

21. **A'.** 1 ὑπεράνω· 2 νὰ φανερώνητε· 3 διὰ θανάτου· —ἦκεν=εἶχεν ἔλθει· ὕβρις=κακουργία· φαίνω=φανερώνω.

B'. 1 φύσει· 2 ἐπὶ μετ' αἰτ· 3 ἐπὶ μετὰ δοτ· 4 ἐν τάξει· 5 τὴν ὄψιν· 6 δοτ· ἀπρόθ· —πλούσιος=εὐδαίμων· βασ· ἀνάκτορα=βασίλεια· δύσκολος=χαλεπός· ὠραίος=καλός· ἰσόπαλος=ἀντίπαλος.

22. Β'. 1 ἐν. 2 ἐστὶ μετὰ δοτ. 3 δοτ. ἀπρόθ. — συλλαμβάνω
= ἀγρεύω.

23. Α'. 1 μεταξύ αὐτῶν. — τίμιος = ὁ τιμώμενος.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 δοτ. — παρομοιάζω = εἰκάζω.

24. Α'. 1 νὰ λαμβάνουν μέρος. — οἰκέτης = ὑπηρέτης· κελεύω
= προτρέπω· κύκλω = τριγύρω.

Β'. 1 λέξω. 2 ὅς. 3 ἐν. 4 πᾶσιν. 5 ἐπεὶ. — ἀγαπητός = φίλος·
νέος = καινός· διαμένω = διατρίβω· χωρίον = κώμη.

25. Α'. 1 νὰ βοηθήσῃ. 2 ἡ δύναμις τοῦ πείθειν. — ἀμάρτημα
= σφάλμα· αἰσθάνομαι = ἐννοῶ.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἢν μετὰ δοτ. 3 ἐν μετὰ δοτ. 4 δοτ. ἀπρόθ.
— προσελκύω = προσέλκω· τσακάλι = θῶς· φόρεμα = ἔσθης.

26. Α'. θεραπεύω = περιποιοῦμαι· σκόπτω = περιγελῶ.

Β'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτίας.

27. Β'. 1 ἐκόντες. 2 ἄκοντες. 3 φωνήεις. 4 ἐν μετὰ δοτ —
δασώδης = ὕληεις.

28. Α'. 1 νὰ διατρέξουν. 2 ἐκ φύσεως.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἐν μετὰ δοτ. 3 γεν. ἀπρόθ. — περιπατῶ =
βαίνω· κοπετός = ὄξυς.

29. Α'. 1 πρόσω. 2 ἦσο.

Β'. 1 ὄσην. — ἔχω πεποιθήσιν = πιστεύω.

30. Α'. 1 φανερώσῃ. 2 ὅτε ἦσο. 3 ὅτι. 4 ἐπειδὴ δὲν εὗρε-
σκεισαι πλέον ἐν ἀσφαλείᾳ. 5 νὰ λέγω.

Β'. 1 γεν. ἀπρόθ. — ἐνδοξος = εὐκλείης· μυρωδάτος = εὐώδης·
ἔξυπνος = εὐφυής· πολεμικὸν πλοῖον = τριήρης· ἀνόητος = εὐήθης.

31. Α'. 1 μακραύχην. 2 οὐκ εἶμι. — ἐξόριστος = φυγάς· πτω-
χός = πένης· ἔμπειρος = τρίβων.

32. Α'. 1 κατὰ τὴν νύκτα. 2 πρὸς οἰκίαν. — εἰκάζω = παρο-
μοιάζω.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. — βελανιδιά = δρυς.

33. Α'. 1 μεταξύ τῶν Π. 2 πλησίον τοῦ Ξ. 3 βεβαίως. 4
τοῦλάχιστον.

Β'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτ. 2 ἐν. 3 γεν. — ἐκστρατεύω = στρατεύω· ἐξο-
ρίζω = φυγαδεύω.

34. Β'. 1 πρεσβύτερος. 2 νεώτερος. 3 αἰδημονέστατος. 4
τοὺς τρόπους.

36. Β'. 1 γεν. ἀπρόθετος. 2 ἢ οἱ τῶν ἄλλων.—πανοῦργος
=δολερός· ἐπιστροφή=κάθοδος.

37. Β'. 1 γεν. ἀπρόθ.—γεμᾶτος=πλήρης· εὐτυχῶ=εὐ
πράττω.

38. Α'. 1 ἕτε 2 τὰ ἐξῆς. 3 ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσοτέρους.

Β'. 1 πράττω. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἔσται. 4 σὺν τοῖς θεοῖς.—
παράγγελμα=κέλευσμα.

40. Α'. 1 ἀφ' οὗ ἐφ. 2 ἦτις εἶχε. 3 ἀφιερωμένη. 4 ἕνεκα
τῆς καταδιώξεως.—ἔμψυχος=ζωντανός· τιτρώσκω=πληγώνω· ἐνι-
αυτός=ἕτος· κάμνω=κουράζομαι.

Β'. 1 μετοχή. 2 δοτ. 3 χαλεπαινούση. 4 ὕβρει. 5 δοτ. ἀπρόθ.
6 μετοχή. 7 οὐκέτι.—συναντῶ=ἐντυγχάνω· καταδιώκω=διώκω·
φέρω=κομίζω.

41. Α'. λείπω=ἐγκαταλείπω· ἐπανάγω=ἐπαναφέρω· πεδῖον
=πεδιάς· οἶος=ὄποιος.

Β'. 1 προῆλθε. 2 μετοχ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 βαλόντος. 5 ἀλλήλους.
—σπήλαιον=ἄντρον· σύντροφος=ἐταῖρος· κτυπῶ=βάλλω· δια-
τάττω=κελεύω· ῥίπτω=βάλλω· ἐκτός=πλήν· ἐδηγῶ=ἄγω.

42. Α'. στέργω=ἠγαπῶ.

Β'. 1 εἶναι. 2 δοτ. ἀπρόθ. 3 ἐπιεικῶς. 4 γενικ.—ἀφίνω=κα-
ταλείπω· διατάττω=κελεύω· ἀρμόζει=πρέπει· τιμῶ=θεραπεύω.

43. Α'. 1 τὰ ἐξῆς. 2 διὰ τὰς ἡττας. 3 ἐντεος αὐτῶν. 4 διὰ
τὴν ἐφ.—στρατεύομαι=ἐκστρατεύω· ἄχθομαι=ἀγανακτῶ· ἐπιτή-
δεια=τρόφιμα· συγκομίζω=συναθροίζω· ἀπαράσκευος=ἀνέτοιμος·
καταλαμβάνομαι=εδρίσκομαι.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἐπὶ μετ' αἰτ. 3 οἷ. 4 γεν. ἀπρόθ. 5 φυλάτ-
τητε, στρατεύσθε· 6 μάλιστα· 7 μετοχή.—προσέτι=ἔτι· λεηλατῶ
=λῆξομαι· συναθροίζω=συνάγω· λησμονῶ=ἐπιλανθάνομαι· πα-
τροπαράδοτος=πάτριος· ἀνδρεία=ἀρετή· παύω=παύομαι.

44. Α'. 1 ἔδοσαν. 2 ἰδικήν του. 3 ἐν καιρῷ νυκτός. 4 ζων-
τανήν.—κοινῆ=ἀπὸ κοινοῦ· ἀλλότριος=ξένος· μεταπέμπομαι=
προσκαλῶ· ὄνειδίζω=ἐπιπλήττω.

Β'. 1 μέσ. μέλλ. 2 ἐπὶ μετ' αἰτ. 3 ἄθροοι. 4 ἐκπορεύομαι. 5
συμβουλεύομαι. 6 δοτ. ἀπρόθ. 7 μέσ. μέλλ. 8 μέσ. ἄθρ. 9 γεν. 10
μετχ. τοῦ β. προστατεύω.—ἀνδρεῖος=ἠγαθός.

45. Α'. 1 ἀφ' οὗ.—ὑβρις=δπερηφάνεια· δουλεύω=εἶμαι
 Θεός.

Β'. ἐγκαθιδρύομαι=κατοικίζομαι· φέρω=κομίζω.

46. Α'. 1 ἐγκαίρως. 2 ἂν εἶναι. 3 ἀπὸ τὸν κ.—καταστρέφομαι=ὑποτάσσω.

Β'. 1 μέσ. ἄρ.—~~τορ~~τορθώνω=διαπράττομαι.

47. Α'. 1 ἀπὸ τὰς κακὰς συναναστροφάς. 2 περισσότερον ἀπὸ πᾶν ἄλλο.—μέμφομαι=κατηγορῶ· φυλάττομαι=προφυλάττομαι· ἐψευσάμην=εἶπον ψεῦδος.

Β'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτ. 2 σύν· 3 μέσ. ἄρ.—ἔτρεψα εἰς φυγὴν=ἔτρεψάμην.

48. Β'. 1 χάρισαί μοι. 2 μέσ. ἄρ. 3 ἐν. 4 γενικ.—σκέπτομαι=βουλεύομαι· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

49. Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ὡς πορευσόμενος. 3 ἐπὶ μετ' αἰτ. 4 μέσ. ἄρ. 5 γεν. ἀπρόθ.

50. Α'. 1 ὑπὸ ἐν. 2 διὰ λ. 3 κατὰ τοῦτον. 4 μετ' αὐτῶν. 5 διὰ τὸ κυνήγιον. 6 ἂν ἤθελε φονευθῆ. 7 ἐναντίον. 8 νὰ φοδηθῆς.

Β'. 1 πρὸς τὴν θήραν. 2 μετοχή. 3 ἐνταῦθα. 4 δῆ. 5 πανταχόθεν. 6. ἐβαλλον. 7 δοτ. 8 ἀκοντίζω. 9 ἠκοντίσθη. 10 κατὰ μετ' αἰτ.—κυνηγός=θηρευτής· ὄνειρον=ἐνύπνιον.

51. Β'. 1 τοσοῦτον. 2 μετοχ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 ἐπιγραφῆναι. 5 τόδε.—φονεύω=κατακόπτω· περικεφαλαία=κράνος· κτυπῶ=πλήττω· ἀποτυγχάνω=ἁμαρτάνω· ἀφέρωμα=ἀνάθημα.

52. Α'. 1 ἀφῆκε. 2 ἀφ' οὗ προσῆλθον. 3 νὰ φέρουν.

Β'. 1 γεν. ἀπρόθ.—ἐφθκσα=ἀφικόμην· ἠγνόησα=ἠσθόμην· ὕπεσθέτην=ὑπεσθόμην· προσεἰλκυσσα=προσηγαγόμην.

53. Β'. 1 εἰ. 2 δοτ. ἀπρόθ. 3 ἐκινδύνευσα. 4 ἐπὶ μετ' αἰτ. ἐνθυμοσμαι=μνημονεύω· βεβαίως=πού· θὰ ἔλθω=ἦξω.

54. Α'. 1 ἐτίμων. 2 ἄς τ. 3 ἦτις εἶναι.—τίκτω=γεννώ· σαφῶς=καθαρὰ· δρω=πράττω.

Β'. 1 εὐγενεΐα. 2 νικῶ τινα. 3 εἰ μετ' εὐκτ. 4 ζημία ἂν ὑμῖν εἴη. 5 οὐκέτι. 6 ὑβρίζειν. 7 κατατοξεύω.—κάμνω=δρω· ἀφίνω=ἔω.

55. Β'. 1 δοτ.—περισσότερον=μᾶλλον· θεραπεύω=ἰῶμαι.

56. Α'. 1 εἰς αὐτόν. 2 περισσότερον. 3 νομίζοντες. 4 διὰ τί; 5 ὅτε ἦτο παρών.—εὐτυχῶ=ἐπιτυγχάνω· ἀθυμῶ=λυποσμαι· ἰσχυρῶς=πολύ· ὀκνῶ=διστάζω, ἐντρέπομαι· ἀναχωρῶ=ἐπανέρχομαι,

ὕποχωρῶ· ἀτυχία=ἰποτυχία· ἀναιρῶ=φονεύω.

B'. 1 μετοχ. 2 ὑποτ. ἢ εὐκτ. 3 μηκέτι. 4 κρατούμενος. 5 δῶμη. 6 περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι. 7 μή. 8 γεν. 9 εἶναι.—ἀναλογίζομαι=ἐνθυμοῦμαι· παρακαλῶ=δέομαι· νομίζω=ἠγοῦμαι· ἀπόδειξις=τεκμήριον· παραφροσύνη=μανία.

57. A'. 1 ἐπειδὴ ἦθ. 2 ἀφ' εὐ, 3 τὰ ἴδια. 4 ἀφ' εὐ ἐνίκησε.—ὑβρις=ἀλαζονεία· μειῶ=ἐλαττώνω· ἀνακοινοῦμαι=ἀνακοινώνω· ὄδε=ὡς ἐξῆς· περαιῶ=διαβιβάζω.

B'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ὡς πείσοντας. 3 ἔριστ. ἢ εὐκτ. 4 ἑαυτῶν. 5 ἐν κινδύνῳ οὔσαν. 6 εἶναι. 7 ἀπαρέμφ. 8 ὡς τάχιστα. 9 καίπερ ἐγθυμούμενος. 10 δηλοῖ—ἐναντιώνομαι=ἐναντιοῦμαι· φανερώω=δηλῶ· εἰαταγῆ=πρόσταγμα.

58. A'. 1 διὰ τῆς ν. 2 παρὰ πολύ. 3 ἐπειδὴ.

B'. 1 μέσ. ἀέρ. 2 μετοχ. ἀερ. τοῦ ῥ. θανατῶ. 3 τελευτῶ. 4 ὡς ἄξιος ἦν. 5 δηλῶ. 6 ἀπαρμφ. μέσ. ἀέρ. 7 θάνατον αὐτοῦ κατεψηφίσαντο. 8 ἐντεῦθεν. 9 ἐκεῖθεν. 10 ἐνθα.

59. A'. 1 σεβασθεῖσα. 2 εἰ ἐφυγε. 3 ἐπειδὴ ἦτο. 4 ἀφ' εὐ διὰ πολιτορκίας ἐκυρίευσε. 5 προτοῦ διανύσῃ. 6 ἀκόμη.—σπῶμαι=σύρω.

B'. 1 γεν. ἀπρίθ. 2 δοτ. 3 μετοχ. 4 δοτ. 5 μέσ. μέλλ.—ἔργωνω=ἄρῶ.

60. A'. 1 ἐν φῖ εἶσαι.—ὑπείκω=ὕποχωρῶ· ἁμαρτάνω=σφάλλω.

B'. 1 ὁ πέλας.—ὁ ἐξῆς=ὄδε.

61. B'. 1 ἀλλήλοις. 2 τοὺς τρόπους. 3 ἦ. 4 δοτ. ἀπρόθ. 5 τίς. 6 σὺ αὐτός.

62. A'. 1 πῶς νά. 2 προστακτ.

B'. 1 γάρ. 2 ἀπαρέμφ. 3 δοτ. ἀπρίθ. 4 μετοχ. μέλλ.—εὐλόγω,=εἰκότως· ἀφίω=καταλείπω.

63. A'. κλεινός=πιρίφημος· σεμνός=σεβαστός.

B'. 1 ἀπαρέμφ. 2 ἦσαν. 3 ἐν.—στήλαι Ἑρμοῦ=Ἑρμαῖ· στόλισμα=κόσμος.

64. A'. πλοῦς=ταξίδιον· ῥοῦς=ῥεῦμα.

B'. 1 ἐν. 2 ἐστὶ μετὰ δοτ. 3 ἐν. 4 ἦν.

65. B'. 1 ὀλιγώτερον.—εὖρος=πλάτος.

B'. 1 ἐπαιδευθήτην.

66. Β'. 1 εοίκασι. 2 δοτ. 3 γεν. ἀπρόθ. 4 ἄμ' ἔφ.—βόσκω
= νέμομαι· σηκώνομαι=ἐγείρομαι.

67. Α'. 1 ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δέ. 2 ἰσοδυνάμου.

Β' 1 πυρίπνου. —περικεφαλαία=κράνος· κόκκινος=πορφυροῦς, φοινικοῦς.

68. Α'. 1 ἐν τῷ Ἄδῃ.—περιέχομαι=περικλείομαι· κακόνους
=δυσμενής· ζημία=τιμωρία.

Β'. 1 ἀγήρω. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 λεπτόγεω. 5
ἔστι.—φαγητά=σῖτα.

69. Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἦν μετὰ δοτ. 3 ἐν. 4 ἦγον—περί-
φημος=ἔνδοξος· πλοῖον=ναῦς· σφάγιον=ἱερεῖον.

70. Α'. 1 ποίας ἡλικίας. 2 ἀπὸ ποῖον τόπον. 3 εἰς τὴν πα-
τρίδα. 4 ἐκ τῆς πατρίδος.—ὁ ἕτερος=ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο.

Β' 1 ποῦ. 2 ὁπόσοι. 3 μέντοι. 4 πολέμου ὄντος αὐτοῖς. 5 ἄρ-
χει. 6 δυνατώτερός ἐστι. 7 οὐδέτερος. 8 ἐκάτερος. 9 ἕξει.

71. Β'. 1 δυῖκ. 2 ὁμοῦ. 3 ἐπίστευον. 4 δοτ. 5 δυῖκ. 6 τῷ
ἐτέρῳ. 7 εοίκασι. 8 δοτ. 9 οὔτω.

72. Α'. 1 θὰ καταστήσῃ γνωστήν. 2 ἐντὸς ὀλίγου χρόνου.

Β'. 1 ὅτι. 2 μετοχ. μέλλ. 3 μήτε. 4 καταισχύνω. 5 λείπω.
6 ἀμύνω. 7 δοτ. 8 σὺν Θεῷ.—ἀποκρούω=ἀμύνομαι.

73. Α'. ἐντέλλομαι=παραγγέλλω· διαρπάζω=καταξεσχίζω
ᾧ βελτίστη=ᾧ ἀγαπητή.

Β'. 1 ἐν. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 εἰ ἀποκτείνεις.—κα-
θαρίζω=καθαίρω· σηκώνω=αἴρω· ἀπλώνω=ἐκτείνω· μολύνω=
μυαίνω.

74. Α'. 1 διότι. 2 νὰ λάβῃ. 3 ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ. 4 πρὸς
ἀνατολάς. 5 ἐστραμμένῳ. 6 ἐπὶ πολὺν χρόνον. 7 ἐπὶ τέλους. 8 ἡ-
νάγκασαν νὰ στραφῇ.—σφάλλομαι=ἀπατῶμαι· ἐτρεψάμην=ἔτρεψα
εἰς φυγὴν.

Β'. 1 ἀποβαλόν. 2 ἄγουσαν. 3 ποιήσεται. 4 μετοχ. κατὰ γε-
νικ. 5 εὐχτ. 6 τῇ ἀδικίᾳ. 7 ὡς μετὰ μετοχ. μέλλ. 8 κρίνω. 9 γεν.
10 θάνατον κατεψηφίσαντο.—ἐξοργίζομαι=παροξύνομαι· ἐκκινῶ
=ἀπαίρω· καταστρέφω=διαφθείρω.

75. Α'. 1 ἵνα ἐξετάσουν. 2 ὁμοιάζω. 3 οἷτινες π. 4 οἷτινες
ἐορτάζουν. 5 ὑπὸ τῶν Λ. 6 ἐνν. δι' ἐλαίου.—εἶωθα=συνηθίζω.
ὀρύττω=σκάπτω· ἐπίλεκτος=ἐκλεκτός.

Β'. 1 δοτ. 2 ὁπότε βούλοιτο. 3 ἤδη. 4 δοτ. ἀπρόθ. 5 γεν. ἀπρόθ. 6 κωλύσαι. 7 τῆς εισόδου. 8 κινδυνεύειν. 9 κτενίζεσθαι. — ἀκολουθῶ=ἔπομαι· ἐξόριστος=φυγάς· συνομιλῶ=διαλέγομαι.

76. Α'. 1 ἐν καιρῷ νυκτός. 2 ὅτε ἐξημέρωσε. 3 ἴνα. — ἀνίστημι=σγκώνω (ἐκ τοῦ ὕπνου)· φυλακή=φρουρά· ἀφίστημι=κινῶ εἰς ἀποστασίαν· τιμωροῦμαι=τιμωρῶ· ἀνθίστημι=ἀντιπαρατάσσω· ἐφίστημι=διορίζω ἀρχηγόν.

Β'. 1 στήσας. 2 καθίστημι. 3 ἐφίστημι. 4 δοτ. 5 ἀφίστημι. 6 κελεύσαντος. 7 ἴστημι.

77. Α'. 1 καὶ μάλιστα. 2 ὅπως. 3 λοιπόν. 4 ὄρισαν. 5 ποίαι ἐκ τῶν πόλεων. — ὑβρίζω=κακομεταχειρίζομαι· συνίσταμαι=συνενώνομαι· κελεύω=παρακινῶ· καθίσταμαι τι=διευθετῶ τι· καθίσταμαι=διορίζομαι.

Β'. 1 μέντοι. 2 δοτ. ἀπρόθ. 3 ὡς οὐδὲν δεόμενοι. 4 ἐπλήρουν. 5 μετοχ. 6 παρεστησάμην. 7 δοτ. ἀπρόθ. 8 κατέστην. 9 ὁπότε ἀποσταίεν. 10 καθίσταμαι. — δησηρεστήθην=ἠχθέσθην· ἀποχωρῶ=διίσταμαι· πληρώνω=τελῶ· ἐναντιώνομαι=ἀνθίσταμαι· ἀποστατῶ=ἀφίσταμαι· ἀπροετοίμαστος=ἀπαράσκευος.

78. Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. — ἐκβάλλω=ἐξίημι· ῥίπτω=ἵημι· ἀναπέμπω=ἀνίημι· ἵπποπόταμος=ποτάμιος ἵππος· ἐκβάλλω=ἀνίημι.

79. Α'. 1 νὰ συνάψουν. 2 ἂν ἤθελον προστεθῆ. 3 ὅτι θὰ γίνουον κύριοι. 4 ἐν ὄσφ. 5 νὰ συνθηκολογήσωμεν. 6 ἔφεραν πρὸς ἀσφάλειαν. — ἐφίεμαι=ἐπιθυμῶ· προίεμαι=ἐγκαταλείπω.

Β'. 1, ἐν. 2 προτίθεμαι. 3 γεν. 4 μετοχ. 5 δοτ. ἀπρόθ. — ὀρμῶ=ἵεμαι· ὑποχωρῶ=ὑφίεμαι· ἐμβάλλω=ἐντίθημι.

80. Α'. 1 ἵνα τιμωρήσουν αὐτούς. 2 ἵνα θέσῃ. 3 ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν σωμάτων. 4 ἀπαλλάττω. — βοσκήματα=ζῶα.

Β'. 1 ἀνεκείμεν. 2 ἀπαρέμφ. 3 μετοχ. — ἀφιέρωμα=ἀνάθημα· ἀφιερώνω=ἀνατίθημι.

81. 1 ἵνα ζητήσουν. 2 δὲν . . . πλέον. 3 διὰ τὸν φ. 4 ἔκουσίως. — πειρῶμαι=δοκιμάζω· κήρυξ=ἀπεσταλμένος· εἰσβάλλω=ῥίπτω· χαλεπαίνω=ὀργίζομαι· θύομαι=θυσιάζω· δίκην δίδωμι=τιμωροῦμαι ὑπὸ τινος· ἄλῖα=συνέλευσις τοῦ λαοῦ· ὕβρις=προσβολή· ἐκδίδωμι=παραδίδω· ἔνθα=τότε· τὸ φιλόπατρι=ἡ φιλοπατρία.

82. Α'. 1 προσεφέρθη, ἵνα φάγουν οἱ θεοί.

B'. 1 δίκην ἡμῖν χαλεπωτάτην δώσει. 2 κελεύσαντος. — ἐννοῶ = συνίημι.

83. **A'.** 1 ὡς ἐνθύμημα. — ἀπόλλυμι = ἀφανίζω ὄμνυμι = ὀρκίζομαι· λυμαίνομαι = κακομεταχειρίζομαι· κεράννυμι = ἀναμειγνύω· ἐπιρρώννυμι = ἐνδυναμώνω, ἐνθαρρύνω· τέρας = σημεῖον.

B'. 1 ἐπὶ μετ' αὐτ. 2 ἐν. 3 παρέστη. 4 δοτ. ἀπρόθ. 5 ἠγεῖτο. 6 ἀψάμενος τῶν γονάτων. 7 ἀποδίδωμι. 8 κατασβέννυμαι. 9 μέσ. ἀόρ. — ἀνοίγω = ἀναπειάννυμι· πτώμα = σῶμα· ἐνδύω = ἀμφιέννυμι.

84. **A'.** 1 καταρρίψουν. 2 δείξῃ, ἐκθέσῃ. — πέπηγα = ἔχω ἐμπηχθῆ· ἐπιρρώννυμι = ἐνθαρρύνω.

B'. 1 χρή. 2 θεασαμένων. 3 δοτ. ἀπρόθ. — διορίζομαι = ἀποδείκνυμαι· ἀνδραγάθημα = καλὸν ἔργον· καταπίπτω = κατασβέννυμαι· ἀνεπαύθη = ἀνελευσάμη.

85. **A'.** 1 πρὸ πάντων. 2 περιελθὼν, καταντήσας. 3 δὲν ἠδύνατο. 4 κατεδίωξεν. — ἀποδιδράσκω = δραπετεύω· ὀμιλῶ = συναναστρέφομαι.

B'. 1 ἐν. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἀπαίρω. 4 ἐκέισε. 5 ἀπάγω. 6 ἄγω. 7 παιδεῦσαι. — ἐλαφρὸς = κοῦφος· ἐνδυμα = ἐσθῆς· φορῶ = φέρω· συλλαμβάνομαι = ἀλίσκομαι· ἐπώλησα = ἀπεδόμη· ἠγόρασα = ἐπριάμη.

86. **A'.** 1 ὑπ' αὐτῶν. 2 παρὰ τῶν θ. — πορθῶ = λεηλατῶ, καταστρέφω· ἐμπίμπλημι = γεμίζω· ἐμπίμπρημι = καίω· καταλαμβάνω = εὐρίσκω.

B'. 1 μετοχ. 2 οὐκέτι. 3 ὅπως ἀντισταῖεν. 4 δοτ. 5 οἱ μὲν. 6 κατέρριψαν ἑαυτούς. 7 κατὰ τοῦ τείχους. 8 μετοχ. 9 ἐνεπλήσθησαν. — γνωρίζω = ἐπίσταμαι· ἀμέτρητος = ἀμετρος.

87. 1 ἐπειδὴ εἶναι. 2 ὅταν εἶσαι. — ἀκούω = ὑπακούω.

88. **A'.** 1 ἄλλως. 2 ἢ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης. — νόμος = ἔθιμον· κατέρχομαι = ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα.

B'. 1 γεν. 2 εἰς τὰς λιθοτομίας. 3 ῥαδίως. 4 μετοχ. 5 τῇ ἐπιούσῃ. 6 ποῖ. 7 δῆ. — περιγελῶ = καταγελῶ· ἀμέσως = αὐτίκα· σηκῶνομαι = ἀνίσταμαι.

89. **A'.** ἀνάκειμαι = εἶμαι ἀφιερωμένος· ἄπτομαι = ἐγγίζω.

B'. 1 ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ. 2 ἐν. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 ἐνήν. 5 ποικίλος. 6 δοτ. ἀπρόθ. 7 ἐλέφαντι. — πτηγόν = ὄ ὄρνις.

90. Α'. ψυχή=ζωή.

Β'. 1 μετοχ. 2 συνειδυῖα ἑαυτῇ. 3 ἀδικήσασα.—ἔχω φονευθῆ
=τέθνηκα.

91. Α'. 1 ἐπεχείρησεν, ἀνέλαβε.—καταστρέφομαι=ὑποτάσσω.

Β'. 1 ἄπαξ, 2 δοτ. ἀπρόθ.—πλάτος=εὐρος· ἀναχωρῶ=ἀπέ-
ρχομαι.

92. Α'. καταπαλαίω=νικῶ ἐν πάλῃ· δάκνω=δαγκάνω· εἶ-
δος=μορφή.

Β'. 1 ἀμελοῦντες. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἀπελαύνω. 4 κεκμηκότα. 5
παρελαύνω. 6 δοτ. 7 εἰς ἀσφάλειαν. 8 εἰμί. 9 καταγιγνώσκω
τινὸς θάνατον. 10 ἀποκάμνω. 11 μέσ. ἄβρ. τοῦ β. ἀποτίνω.

93. Β'. 1 ἀπαρέμφ. 2 τὰ ὑπεσοχημένα. 3 συνέθετο. 4 δοτ.
ἀπρόθ. 5 ἀφίκοιτο ζῶν.

94. Α'. 1 μέγα σφάλμα διαπράξαντος. 2 ἐπειδὴ ἦτο ὄργι-
σμένος. 3 παρόντων. — αἰσθάνομαι = ἐννοῶ· ὤμος = σκληρός·
πλήττω=κτυπῶ· ἀπεχθάνομαι=γίνομαι μισητός· βουλεύομαι=
σκέπτομαι· δέομαι=παρακαλῶ.

Β'. 1 ἔφθη. 2 φυγών. 3 δοτ. 4 ἔτι. 5 ὄριστ. ἢ εὐκτ. 6 εἰ
βούλεται ἤδη αὐτὸν ἀπελθεῖν.—μεγαλώνω=αὐξάνω.

95. Α'. 1 κατεδικάσθη ὡς προδότης. 2 ἔτι δῆθεν ἦτο συνω-
μότης. 3 ἵνα συλλάβουν. 4 ἐπρόλαβε καὶ ἔφυγε. 5 πρό. 6 ἔβλαψε
τὸν π. 7 τὰ σφάλματα. 8 ἐν ἔτος. 9 ἐγὼ ὁ ἴδιος. 10 διὰ τῆς γλυ-
κότητος.—αἰτοῦμαι=ζητῶ· ἐρμηνεύς=διερμηνεύς· ἐπιλανθάνομαι
=λησμονῶ· κηλῶ=θέλω, γοητεύω· συνήθης=οἰκείος.

Β'. 1 μέλλ. μετοχ. 2 τέθνηκα ἢ ἀπόλλυμαι. 3 πυνθάνομαι. 4
μετοχ. 5 ῥαδίως. 6 ἔτι. 7 ὁπότε πυνθάνοιτο. 8 καταλείπω. 9 γεν.
10 γεν.—κάμνω=πράττω· ὑποφέρω=φέρω· σύντροφος=ἑταῖρος·
ἐννοῶ=συνίημι· λαμβάνω ἐκ τύχης=λαγχάνω· λαμβάνω διὰ κλή-
ρου=λαγχάνω.

96. Α'. 1 ἐκ τῶν Φρ. 2 ἔτε ἡροτρία. 3 ἐκάθισε. 4 ποῦ. 5
πῶς. 6 λαβοῦσα σύζυγον. 7 νὰ περιέλθουν εἰς διχόνοϊαν πρὸς ἀλλή-
λους. 8 διὰ τὴν ἀθλιότητα. 9 καὶ οὖτος θὰ φροντίσῃ. 10 ἀκόμη.
11 διήλθε κατὰ τύχην. 12 κατ' οὐδένα τρόπον.—τέρας=θαῦμα·
ἀπόλλυμι=χάνω· ἄχθομαι=λυποῦμαι.

Β'. 1 περιγίγνομαι. 2 κελύω τινά. 3 αὐτῷ ἐμέλησε. 4 μάχο-
μαι. 5 αὐτοῦ μὴ συμμαχοῦντος.—σκοπεύω=μέλλω· παρακαλῶ=

δέομαι· νομίζω=οἶομαι· νικῶ=περιγίγνομαι (τινός)· στενοχωροῦμαι=ἄχθομαι· ἔχω ἀνάγκην=δέομαι· ἀναχωρῶ=οἶχομαι.

97. Α'. 1 θά φρονεῖται. 2 μεταξὺ. — μέμνημαι=ἐνθυμοῦμαι· ἀμφιέννυμι=ἐνδύω· τρέφω=ἀνατρέφω· ἀναλίσκω=ἐξοδεύω.

Β'. 1 ἀπαρέμφ. 2 διδάσκω. 3 ἐκπλήττομαι. 4 ἀναλαμβάνω. 5 μέσ. ἀόρ. 6 δῆ. 7 γινώσκω. 8 ἐπετελέσθη. 9 ἀποθνήσκω. — μιχρέμπορος=κάπηλος· ἐνδυμα=ἱμάτιον· πωλοῦμαι ἢ πιπράσκομαι· προτρέπω=παρορμῶ, κελεύω· πληγῶν=τιτρώσκω.

98. Α'. 1 πλησίον. 2 μεταξὺ τούτων. 3 ἐν ᾧ ἐπιπτε βραγδαία βροχή. 4 ἦτο ἀρχηγός. — αἰρῶ = καταλαμβάνω, κυριεύω· ἀντέχω=ἀνθίσταμαι· ἐξῆν=ἦτο δυνατόν· ἔντιμος=ἔγκριτος· ὕει=βρέχει· οἱ φυλάττοντες = οἱ φρουροί· συγγινώσκω = συγχωρῶ· προσκαθέζομαι=πολιορκῶ· χειμών=κακοκαιρία.

Β'. 1 ἐδόκει. 2 ἐφεσπόμεν. 3 τῷ ἡγεμόνι. 4 ἐχόμενοι αὐτοῦ. 5 ἀμαρτάνω τῆς ὁδοῦ. 6 ἦν. 7 ἀνέρχομαι. 8. προστίθημι. 9 αἰσθάνομαι. 10 γεν. μετοχ. παρακμ. τοῦ β. ἐμπίπτω. 11 ἐκπίπτω ἐκ τῶν τειχῶν. 12 παρακαλῶ. 13 καθορῶ. 14 ἰσχυρότερον. — ἡτοιμάσθην = παρεσκευασάμην· προπορεύομαι = ἡγοῦμαι· ἀνά τὴν πόλιν = κατὰ τὴν πόλιν· τελευταίος = ἔσχατος· καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐμάχοντες = μαχομένοι τὴν νύκτα διῆγον· νὰ προχωροῦν = προΐεναί.

99. Α'. ἔγνω = ἀπεφάσισκ· ἀνέχω = σηκώνω, κρατῶ ὑψηλά· τεθνεώς = νεκρός.

Β'. 1 ὅπως. 2 ὅπως μετὰ μέλλ. ὄριστ. 3 ὅστ. 4 ἐξιών. 5 τὴνδε τὴν μηχανήν. 6 ἐπέχω. 7 ἡσύχως ἔχω. 8 ἐπιλαμβάνομαι τινος. 9 προβάλλομαι. 10 ὁπότε ἐπιστρέφοιτο ὡς δηξομένη. 11 ἀποτρέχω. 12 μεθίημι. 13 ἀποσφύζομαι. — σκέπτομαι = σκοπῶ, σκοποῦμαι· πλησιέστερον = ἐγγύτερον· μανδύας = χλαμύς.

100. Α'. 1 οὐδόλως. 2 νὰ ἀναχωρήσῃ. — παρακελεύομαι (τινί) = παρορμῶ· ἡγοῦμαι = ὀδηγῶ.

Β'. 1 τούτου μόνου δεῖν ἐπιμεληθῆναι. 2 ὅπως μετὰ μέλλ. ὄριστ. 3 κελεύω. 4 ἐν τούτῳ. 5 μεταπέμπομαι. 6 ἀνάγομαι. 7 ὤρμηθην. 8 ἐπὶ μετ' αἰτ. 9 οἶομαι. 10 ἐνθυμοῦμαι. 11 ὅσα. 12 κατηλλάγην. 13 κοινῇ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΗΘΕΣΤΑΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ἄγνυμι (θ. ἄγ-, ἄγ-νυ)· παρὰ τοῖς ἀττικοῖς πεζογράφοις πάν-
τοτε σύνθετον· κατ᾿ἀγνυμι (=θραύω, συντρίβω), ἄορ. κατέᾱξα,
παρακμ. β' κατέᾱγα (μὲ παθ. σημ.—εἶμαι συντετριμμένος), ὑπερσ.
κατεαγῶς ἦν, τετελ. μέλλ. κατεαγῶς ἔσομαι. Παθτ. κατ᾿ἀγνυμαι,
παθ. ἄορ. β' κατεάγην.

Ἄγορεύω (θ. ἄγορευ, ἔρ-, ὕε-, ἐπ-) = ἐμιλῶ ἐν συνελεύσει,
παρατ. ἠγόρευον, μέλλ. -ἔρῳ, ἄορ. β' -εἶκον, παρακμ. -εἶρηκα,
ὑπερσ. εἰρήκειν ἢ εἰρηκῶς ἦν. Παθτ. ἄγορεύομαι, παρατ. -ἠγο-
ρευόμην, μέσ. μέλλ. μὲ παθ. σημ. -ἄγορεύσομαι, παθ. μέλλ. ὄηθή-
σομαι, παθ. ἄορ. -ἔρηθήην, παρακμ. -εἶρημαι, ὑπερσ. -εἰρήμην ἢ
-εἰρημένος ἦν.

Αἰρέω-αἰρῶ = λαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω (θ. αἶρε-, ἐλ-),
παρατ. ἦρουν, μέλλ. αἰρήσω, ἄορ. β' εἶλον, παρακμ. ἦρηκα, ὑπερσ.
ἦρήκειν. Μέσ. αἰροῦμαι = ἐκλέγω, προτιμῶ, παρατ. ἦρούμην, μέσ.
μέλλ. αἰρήσομαι, μέσ. ἄορ. β' εἰλόμην, παρακμ. ἦρημαι, ὑπερσ.
ἦρήμην. Παθ. αἰροῦμαι = ἐκλέγομαι, παρατ. ἦρούμην, παθ. μέλλ.
αἰρεθήσομαι, παθ. ἄορ. ἦρέθηην, παρακμ. ἦρημαι, ὑπερσ. ἦρή-
μην, τετελ. μέλλ. ἦρήσομαι ἢ ἦρημένος ἔσομαι.

Αἰσθάνομαι = ἐννοῶ (θ. αἰσθ-, -αἰσθε-, αἰσθαν-), παρατ. ἦσθα-
νόμην, μέσ. μέλλ. αἰσθήσομαι, μέσ. ἄορ. β' ἦσθόμην, παρακμ.
ἦσθημαι.

Ἄκούω (θ. ἀκουσ-, ἀκο-), παρατ. ἦκουον, μέσ. μέλλ. μὲ
ἐνεργ. σημ. ἀκούσομαι, ἄορ. ἦκουσα, παρακμ. ἀκήκοα, ὑπερσ.
ἦκηκόειν ἢ ἀκηκῶς ἦν. Παθ. ἀκούομαι, παθ. μέλλ. ἀκουσθήσομαι,
παθτ. ἄορ. ἦκούσθηην.

Ἄλισκομαι = αἰχμαλωτίζομαι, κυριεύομαι (θ. ἄλ , ἄλω-, ἄλισκ-),
παρατ. ἠλίσκομην, μέσ. μέλλ. μὲ παθ. σημ. ἄλώσομαι, ἐνεργ. ἄορ.
β' μὲ παθ. σημ. ἐἄλων, παρακμ. ἐνεργ. μὲ παθ. σημ. ἐἄλωκα ἢ
ἦλωκα, ὑπερσ. ἠλώκειν.

Ἄμαρτάνω = σφάλλομαι, ἀποτυγχάνω (θ. ἄμαρτ-, ἄμαρτε-,

ἁμαρταν-), παρατ. ἡμάρτανον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. ἁμαρτήσομαι, ἀόρ. β' ἡμαρτον, παρακμ. ἡμάρτηκα, ὑπερσ. ἡμαρτήκειν. Παθτ. ἁμαρτάνομαι, παρατ. ἡμαρτάνετο, παθ. ἀόρ. ἡμαρτήθη, παρακμ. ἡμάρτηται, ὑπερσ. ἡμάρτητο.

*Αναλίσκω ἢ ἀναλόω-ῶ=ἐξοδεύω (θ. ἀναλ-, ἀναλο-, ἀναλισκ-), παρατ. ἀνήλισκον ἢ ἀνήλουν, μέλλ. ἀναλώσω, ἀόρ. ἀνήλωσα, παρακμ. ἀνήλωκα, ὑπερσ. ἀνηλώκειν. Μέσ. και παθτ. ἀναλίσκομαι, παρατ. ἀνηλίσκωμην ἢ ἀνηλούμην, παθτ. μέλλ. ἀναλωθήσομαι, παθτ. ἀόρ. ἀνηλώθη, παρακμ. ἀνήλωμαι, ὑπερσ. ἀνηλώμην ἢ ἀνηλωμένος ἦν.

*Ανοίγω ἢ ἀνοίγνυμι (θ. οἶγ-, οἶγνυ-), παρατ. ἀνέφγον, μέλλ. ἀνοίξω, ἀόρ. ἀνέφξα, παρακμ. ἀνέφχα. Παθ. ἀνοίγομαι ἢ ἀνοίγνυμαι, παρατ. ἀνεφγόμην, τετελ. μέλλ. με παθ. σημ. ἀνεφξομαι, παθ. ἀόρ. ἀνεφχθη, παρακμ. ἀνέφγμαι, ὑπερσ. ἀνεφγμην.

*Απεχθάνομαι=γίνομαι μισητός (θ. ἐχθ-, ἐχθε-, ἐχθαν-), παρατ. ἀπηχθανόμην, μέσ. μέλλ. ἀπεχθήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἀπηχθόμην, παρακμ. ἀπήχθημαι, ὑπερσ. ἀπηχθήμην.

*Αποδιδράσκω=δραπετεύω (θ. -δρα, διδρασκ-), παρατ. ἀπεδίδρασκον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. ἀποδράσομαι, ἀόρ. β' ἀπέδραν, -ας, -α κλπ. (ὑποτ. ἀποδρῶ, ·ᾶς, ·ᾶ κλπ., εὐκτ. ἀποδραίν, -ης -η κλπ., ἀπαρέμφ. ἀποδρᾶναι, μετχ. ἀποδράς), παρακμ. ἀποδέδρακα, ὑπερσ. ἀπεδεδράκειν.

*Ἀρέσκω (θ. ἄρε, ἄρεσκ-), παρατ. ἤρεσκον, μέλλ. ἀρέσω, ἀόρ. ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσκομαι, παρατ. ἤρεσκόμην, μέσ. ἀόρ. ἤρεσάμην.

Αὔξω ἢ αὐξάνω (θ. αὐξ-, αὐξε-, αὐξαν-), παρατ. ἠὔξον, μέλλ. αὐξήσω, ἀόρ. ἠὔξησα, παρακμ. ἠὔξηκα. Μέσ. και παθτ. αὐξομαι ἢ αὐξάνομαι, παρατκ. ἠὔξόμην ἢ ἠὔξανόμην, μέσ. μέλλ. και ὡς παθ. αὐξήσομαι, παθ. μέλλ. αὐξηθήσομαι, παθ. ἀόρ. και ὡς μέσ. ἠὔξηθη, παρακμ. ἠὔξημαι, ὑπερσ. ἠὔξήμην.

*Ἀχθομαι=λυποῦμαι, ἀγανακτῶ (θ. ἀχθ-, ἀχθεσ-), παρατκ. ἠχθόμην, μέσ. μέλλ. ἀχθέσομαι, παθ. ἀόρ. με μέσ. σημ. ἠχθέσθη.

Βαίνω=βαδίζω, πορεύομαι (θ. βα-, βη-, βαν-, βαιν-), παρατ. ἔβαινον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. βήσομαι, ἀόρ. β' ἔβην, παρακμ. βέβηκα, ὑπερσ. ἔβεβήκειν. Παθτ. βαινομαι, παθ. ἀόρ. ἔβάθη, παρακμ. βέβᾶμαι.

Βούλομαι = ἐπιθυμῶ (θ. βουλ-, βουλε-), παρατ. ἐβουλόμην ἢ ἡβουλόμην, μέσ. μέλλ. βουλήσομαι, παθ. ἄορ. ὡς μέσ. ἐβουλήθη ἢ ἡβουλήθη, παρακμ. βεβούλημαι.

Γηράσκω (θ. γηρα-, γηρασκ-), μέλλ. γηράσω, μέσ. μέλλ. ὡς ἐνεργ. -γηράσομαι, ἄορ. ἐγήρασα, ἄορ. εἴ [ἐγήραν] μόνον κατ' ἀπαρέμφ. γηρᾶναι, παρακμ. -γεγήρακα.

Γίγνομαι (θ. γεν, γν-, γιν-, γενε), παρατ. ἐγιγνόμην, μέσ. μέλλ. γενήσομαι, μέσ. ἄορ. εἴ ἐγενόμην, παρακμ. γέγονα ἢ γεγονώς εἶμι ἢ γεγένημαι, ὑπερσ. ἐγεγόνειν ἢ γεγονώς ἦν ἢ ἐγεγενήμην, τετελ. μέλλ. γεγονώς ἔσομαι ἢ γεγενημένος ἔσομαι.

Γινώσκω = γνωρίζω, φρονῶ, κρίνω, ἀποφασίζω (θ. γνω-, γινωσκ-), παρατ. ἐγίνωσκον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. γνώσομαι, ἄορ. εἴ ἔγνω, παρακμ. ἔγνωκα, ὑπερσ. ἐγνώκειν ἢ ἐγνωκώς ἦν, τετελ. μέλλ. ἐγνωκώς ἔσομαι. Παθτ. γινώσκομαι, παρατ. ἐγιγνώσκω, παθ. μέλλ. γνωσθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐγνώσθη, παρακμ. ἔγνωσμαι, ὑπερσ. ἐγνώσμη.

Δάκνω = δαγκάνω (θ. δακ-, δηκ-, δακν-), παρατ. ἔδακνον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. δήξομαι, ἄορ. β' ἔδακον. Μέσ. καὶ παθ. δάκνομαι, παθ. ἄορ. καὶ ὡς μέσ. ἐδήχθη, παρακμ. μέσ. καὶ παθ. δέδηγμα.

Δέω = ἀπέχω, ἔχω ἔλλειψιν (θ. δε-, δεε-), παρατ. ἔδεον, μέλλ. δεήσω, ἄορ. ἐδέησα. Συνήθως ἀπρόσωπον· δεῖ, ἔδει, δεήσει, ἐδέησε, δεδέηκε. Μέσ. δέομαι = ἔχω ἀνάγκην, παρακαλῶ (δέει, δεῖται), παρατ. ἐδεόμην, μέσ. μέλλ. δεήσομαι, παθ. ἄορ. με μέσ. σημ. ἐδεήθη, παρακμ. δεδέημαι.

Δοκέω = ᾶ (θ. δοκ-, δοκε-) (προσωπικόν καὶ ἀπρόσωπον), παρατ. ἔδοκον, μέλλ. δόξω, ἄορ. ἔδοξα, παθ. παρακμ. δέδοκται ἢ δεδογμένον ἐστί, ὑπερσ. ἐδέδοκτο ἢ δεδογμένον ἦν.

Δύναμαι, παρατ. ἐδυνάμην ἢ ἡδυνάμην, μέσ. μέλλ. δυνήσομαι, παθ. ἄορ. με ἐνεργ. σημασ. ἐδυνήθη ἢ ἡδυνήθη ἢ ἐδυνάσθη, παρακμ. δεδύνημαι.

Δύω = βυθίζω (θ. δυ-, δυν-), παρατ. ἔδυον, μέλλ. -δύσω, ἄορ. -ἔδυσα, παρακμ. δέδυκα. Μέσ. δύομαι ἢ δύνω, παρατ. ἐδυό-

μην, μέσ. μέλλ. δύσομαι, ενεργ. άόρ. β' με μέσ. σημ. ἔδυν, παρακμ. ενεργ. με μέσ. σημ. δέδυνκα, υπερσ. ἐδεδύκειν. Παθητ. -δύομαι, παρατ. -ἐδύομην, παθ. άόρ. -ἐδύθην, παρακμ. -δέδύμαι.

Ἐγειρώ=σηκώνω, ἔξυπνῶ τινα (θ. ἔγερ-, ἔγρ-), παρατ. ἤγειρον, μέλλ. -ἔγερω, άόρ. ἤγειρα, παρακμ. β' ἐγρήγορα (=εἶμαι ἔξυπνητός, ἀγρυπνῶ), υπερσ. ἐγρηγόρειν. Μέσ. καὶ παθ. ἐγειρομαι, παρατ. ἠγειρόμην, παθ. άόρ. καὶ ὡς μέσ. ἠγέρθην, μέσ. άόρ. β' ἠγρόμην.

Ἐθέλω (θ. ἐθει-, ἐθελε-) ἢ θέλω, παρατ. ἤθειλον, μέλλ. ἐθελήσω ἢ θελήσω, άόρ. ἠθέλησα, παρακμ. ἠθέληκα, υπερσ. ἠθελήκειν.

Ἐλαύνω (θ. ἔλα-, ἔλανυ-, ἔλαυν-), παρατ. ἤλαυνον, μέλλ. ἐλῶ, ἐλαῖς, ἐλαῖ κλπ., άόρ. ἤλασα, παρακμ. -ἐλήλακα. Παθητ. ἐλαύνομαι, παρατ. ἠλαυνόμην, μέσ. άόρ. ἠλασάμην, παθητ. άόρ. -ἠλάθην, παρακμ. ἐλήλαμαι.

Ἐλκω=σύρω (θ. ἔλκ-, ἔλκυ-), παρατ. εἶλκον, μέλλ. -ἐλξω, άόρ. εἶλκῦσα, παρακμ. (εἶλκῦκα. Παθητ. ἔλκομαι, παρατ. εἰλκόμην, μέσ. άόρ. -εἰλκυσάμην, παθ. άόρ. -εἰλκῦσθην, παρακμ. εἶλκῦσαι.

Ἐρχομαι (θ. ἐρχ-, εἰ-, ἰ-, ἔλυθ-, ἔλθ), ὑποτ. ἴω, εὐκτ. ἴοιμι ἢ ἴοιην, προστ. ἴθι, ἀπαρέμφ. ἰέναι, μετοχ. ἰών, παρατατκ. ἦεν ἢ ἦα, μέλλ. εἶμι, άόρ. β' ἦλθον, παρακμ. ἐλήλυθα, υπερσ. ἐηλύθειν ἢ -ἐηλύθως ἦν.

Ἐρωτάω-ῶ (θ. ἐρ-, ἐρε-, ἐρωτα-), παρατ. ἠρώτων, μέλλ. ἐρωτήσω, μέσος μέλλ. με ενεργ. σημ. ἐρήσομαι, άόρ. ἠρώτησα, μέσ. άόρ. β' με ενεργ. σημ. ἠρόμην, παρακμ. ἠρώτηκα. Παθ. ἐρωτῶμαι, παθ. άόρ. ἠρωτήθην, παρακμ. ἠρώτημαι.

Ἐσθίω=τρώγω (θ. ἐσθι-, ἐδ-, ἐδε-, φαγ-), παρατ. ἦσθιον, μέσ. μέλλ. με ενεργ. σημ. ἔδομαι, άόρ. β' ἔφαγον, παρακμ. ἐδήδοκα. Παθητ. παρακμ. -ἐδηδεσμένος.

Εὐρίσκω (θ. εὐρ-, εὔρε-, εὔρισκ-), παρατ. ἠύρισκον, μέλλ. εὐρήσω, άόρ. β' ἠύρον, παρακμ. ἠύρηκα, υπερσυντ. ἠύρηκώς ἦν. Μέσον καὶ παθητ. εὐρίσκομαι, παρατατκ. ἠύρισκόμην, μέσ. μέλλ. εὐρήσομαι, μέσ. άόρ. β' ἠύρόμην, παθ. μέλλ. εὐρεθήσομαι, παθ.

ἀόρ. ἠϋρέθην, παρακμ. μέσος και παθητικ. ἠϋρημαι, ὑπερσ. ἠϋρήμην.

Ἔχω (θ. (σ)εχ-, σχ-, σχε-), παρατ. εἶχον, μέλλ. ἔξω ἢ σχήσω, ἀόρ. β' ἔσχον, ὑποτ. σχῶ (μετάσχω), εὐκτ. σχοίην (μετάσχοιμι), προστ. [σχές] πρόσχες, ἀπαρμφ. σχεῖν, μετχ. σχών, παρακμ. ἔσχηκα. Μέσον και παθ. ἔχομαι, παρατκ. εἰχόμεν, μέσ. μέλλ. ἔξομαι ἢ -σχήσομαι, μέσος ἀόρ. β' και με παθ. σημ. ἐσχόμεν, πρακμ. μέσος ἔσχημαι.

Ζεύγνυμι=ζεύγω (θέμα ζυγ-, ζευγ-, ζευγνυ-), παρατκ. ἐξεύγνυν, ἀόρ. ἐξευξα. Μέσον και παθητ. ζεύγνυμαι, μέσος ἀόρ. ἐξευξάμην, παθητ. ἀόρ. α' ἐξεύχθην, παθητ. ἀόρ. β' ἐζύγην, παρακμ. ἐξευγμαί.

Ζῶ (θέμ. ζη, βιω-), παρατκ. ἔζων, μέλλ. ζήσω, μέσος μέλλ. βιώσομαι, ἀόρ. β' ἐβίον, παρακμ. βεβίωκα, παθ. παρακ. βεβίωται.

Θέω=τρέχω (θέμ. θε-, θευ-, δραμ-), παρατ. ἔθειον, μέσος μέλλ. θεύσομαι, ἀόρ. β' ἔδραμιον, παρακμ. δεδράμηκα, ὑπερσ. ἐδεδραμήκειν.

Θνήσκω (θέμ. θαν-, θνα-, θνη-, θνησκ. [ἐκ τοῦ θνησκ-]), παρατ. ἔθνησκον, μέσος μέλλ. (μόνον σύνθ.) ἀποθανοῦμαι, ἀόρ. β' ἀπέθανον, παρακμ. τέθνηκα, τέθνηκε, τέθναμεν, τεθνήκασιν ἢ τεθνᾶσιν, ὑποτ. τεθνήκωσι, εὐκτ. τεθναίην ἢ τεθνηκῶς εἶην ἢ τεθνεῶς εἶην, τεθναίη, τεθναῖεν, προστκ. τεθνάτω, ἀπαρέμφ. τεθνηκέμαι ἢ τεθνάμαι, μετοχ. τεθνηκῶς ἢ τεθνεῶς (-ῶτος), τεθνεῶσα, τεθνηκός, ὑπερσ. ἐτεθνήκει, ἐτεθνήκεσαν ἢ ἐτέθνασαν, τετελ. μέλλ. τεθνήξω ἢ τεθνηκῶς ἔσομαι.

Ἴζω (θέμ. ἰδ-, -ίξ)· συνήθως σύνθετον καθίζω· μετβτ=βάλλω τινὰ νὰ καθίσῃ, ἀμετβ.=κάθημαι, παρατ. ἐκάθιζον, μέλλ. καθιῶ, ἀόρ. ἐκάθισα ἢ καθῖσα. Μέσον καθίζομαι, παρατ. ἐκαθίζομεν, μέσος μέλλ. καθιζήσομαι, μέσος ἀόρ. ἐκαθισάμην.

Ἴκνέομαι—οὔμαι (θέμ. ἰκ-, ἰκνε-), πάντοτε σύνθετον· ἀφικνούμαι=ἔρχομαι, φθάνω, παρατ. ἀφικνούμεν, μέσος μέλλ. ἀφίξομαι, μέσος ἀόρ β' ἀφικόμεν, παρακμ. ἀφίγμαι, ὑπερσ. ἀφίγημην.

Καθέζομαι (κατά, ἔζομαι)=βάλλω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ καθίσῃ. (θέμ. ἐδ-, ἔδε-), παρατ. ἐκαθεζόμεην (μὲ σημ. ἀορ), μέλλ. συνηρ. καθεδοῦμαι.

Καλέω-ῶ (θέμ. καλ-, καλε-, κλα, κλη-), παρατ. ἐκάλουν, μέλλ. συνηρ. καλῶ, ἀορ. ἐκάλεσα, παρακμ. κέκληκα, ὑπερσ. ἐκεκλήκειν. Μέσ. καὶ παθ. καλοῦμαι, παρατ. ἐκαλούμην, μέσ. μέλλ. συνηρ. καλοῦμαι, μέσ. ἀορ. ἐκαλεσάμην, παθ. μέλλ. κληθήσομαι, παθ. -ἀορ. ἐκλήθην, παρακμ. κέκλημαι, ὑπερσ. ἐκεκλήμην, τετελ. μέλλ. κεκλήσομαι.

Κάμνω=κοπιάζω, ἀποκάμνω, ἀσθενῶ (θέμ. καμ-, κμα-, κμη-, καμν-), παρατ. ἔκαμνον, μέσ. μέλλ. καμοῦμαι, ἀορ. β' ἔκαμον, παρακμ. κέκηκα, ὑπερσ. ἐκεμήκειν.

Κεράννυμι ἢ κεραννύω=ἄναμειγνύω (θέμ. κερασ-, κεραννυ-, κρα-), ἀορ. ἐκέρασα. Μέσ. καὶ παθ. κεράννυμαι, μέσ. ἀορ. ἐκερασάμην, παθ. μέλλ. κραθήσομαι, παθ. ἀορ. ἐκράθην ἢ ἐκεράσθην, παρακμ. κέκρημαι, ὑπερσ. ἐκέκρατο.

Λαγχάνω=λαμβάνω διὰ κλήρου (θέμ. λαχ-, ληχ-, λαγχαν-), παρατ. ἐλάγγανον, μέσ. μέλλ. μὲ ἐνεργ. σημ. λήξομαι, ἀορ. β' ἔλαχον, παρακμ. εἴληχα, ὑπερσ. εἰλήχειν. Παθτ. λαγγάνομαι, παθ. ἀορ. ἐλήχθην, παρακμ. εἴληγμαι.

Λαμβάνω (θέμ. λαβ-, ληβ-, λαμβαν-), παρατ. ἐλάμβανον, μέσ. μέλλ. μὲ ἐνεργ. σημ. λήψομαι, ἀορ. β' ἔλαβον, τετελ. μέλλ. εἰληφῶς ἔσομαι, παρακμ. εἴληφα, ὑπερσ. εἰλήφειν ἢ εἰληφῶς ἦν. Μέσ. καὶ παθ. λαμβάνομαι, παρατ. -ἐλαμβανόμεην, μέσ. ἀορ. β' ἔλαβόμεην, παθτ. μέλλ. ληφθήσομαι, παθτ. ἀορ. ἐλήφθην, παρακμ. εἴλημαι, ὑπερσ. -εἰλήμην ἢ -εἰλημμένος ἦν, τετελ. μέλλ. εἰλημμένος ἔσομαι.

Λανθάνω=μένω ἄγνωστος, διαφεύγω τὴν προσοχὴν (θέμ. λαθ-, ληθ-, λανθαν-), παρατ. ἐλάνθανον, μέλλ. λήσω, ἀορ. β' ἔλαθον, παρακμ. λέληθα, ὑπερσ. ἐλελήθειν. Μέσ. ἐπιλανθάνομαι=λησμονῶ, παρατ. ἐπελανθανόμεην, μέσ. μέλλ. ἐπιλήσομαι, μέσ. ἀορ. β' ἐπελαθόμεην, παρακμ. ἐπιλέλησμαι, ὑπερσ. ἐπελελήσμη.

Λέγω (θέμ. λεγ-, ἐρ-, ἐρε-, ὄε-, ἐπ-), παρατ. ἔλεγον, μέλλ. λέξω, ἢ ἐρῶ, ἀορ. ἔλεξα ἢ εἶπα, ἀορ. β' εἶπον, παρακμ. εἶρηκα, ὑπερσ. εἶρηκειν ἢ εἶρηκῶς ἦν. Παθ. λέγομαι, παρατ. ἐλεγόμεην, τετελ. μέλλ.

εἰρήσομαι ἢ λελέξομαι, παθ. μέλλ. ῥηθήσομαι ἢ λεχθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐρρήθην ἢ ἐλέχθην, παρακμ. εἴρημαι ἢ εἰρημένος εἰμὶ ἢ λέλεγμαι, ὑπερσ. εἰρήμην ἢ εἰρημένος ἦν.

Μανθάνω (θέμ. μαθ-, μαθε-, μανθαν-), παρατ. ἐμάνθανον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. μαθήσομαι, ἄορ. β' ἔμαθον, παρακμ. μεμάθηκα, ὑπερσ. ἐμεμαθήκειν ἢ μεμαθηκῶς ἦν. Παθτ. μανθάνομαι.

Μάχομαι (θέμ. μαχ-, μαχε-), παρατ. ἐμαχόμεν, μέσ. μέλλ. συνγρ. μαχοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἐμαχεσάμην, παρακμ. μεμάχημαι.

Μέλει (ἀπρόσωπον)=ἔστι φροντις (θέμ. μελ-, μελε-), παρατ. ἔμελε, μέλλ. μελήσει, ἄορ. ἐμέλησε, παρακμ. μεμέληκε, ὑπερσ. ἐμεμελήκει.

Μέλλω=σκοπεύω, βραδύνω (θέμ. μελλ-, μελλε-), παρατ. ἔμελλον ἢ ἤμελλον, μέλλ. μελλήσω, ἄορ. ἐμέλλησα. Παθτ. μέλλεται.

Μένω (θέμ. μεν-, μενε-), παρατ. ἔμενον, μέλλ. μενῶ, ἄορ. ἔμεινα, παρακμ. μεμένηκα.

Μιμνήσκω=ἐνθυμίζω· πάντοτε σύνθετον (θέμ. μνη-, μιμνησκ-, ἐκ τοῦ μιμνη-ισκ), παρατ. ἐμίμνησκον, μέλλ. -μνήσω, ἄορ. -ἔμνησα. Μέσ. μιμνήσκομαι, παρατ. -ἐμιμνησκόμην, μέσ. μέλλ. -μνήσομαι, παθ. μέλλ. με μέσ. σημ. μνησθήσομαι, παθ. ἄορ. με μέσ. σημ. ἔμνήσθην, μέσ. παρακμ. μέμνημαι, ὑποτ. μεμνῶμαι, μεμνήται, μεμνώμεθα, εὐκτ. μεμνημένος εἶην, μεμνήο, μεμνήτο, μεμνήσθε, ὑπερσ. ἐμεμνήμην, τετελ. μέλλ. μεμνήσομαι.

Νέμω=μειράζω, βόσκω (θέμ. νεμ-, νεμε-), παρατ. ἔνεμον, μέλλ. νεμῶ, ἄορ. ἔνειμα, παρακμ. νενέμηκα. Μέσ. καὶ παθ. νέμομαι, παρατ. ἐνεμόμην, μέσ. μέλλ. νεμοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἐνειμάμην, παθ. ἄορ. ἐνεμήθην, παρακμ. νενέμημαι, ὑπερσ. ἐνεμνήμην.

Οἶομαι ἢ οἶμαι=νομίζω (θέμ. οἶ-, οἶε-), οἶει, οἶεται κλπ., παρατ. ᾠόμην ἢ ᾠμην, ᾠου, ᾠετο κλπ., μέσ. μέλλ. οἶήσομαι, παθ. ἄορ. με μέσ. σημ. ᾠήθην.

Οἶχομαι=ἔχω ἀναχωρήσει (θέμ. οἶχ-, οἶχε-), παρατ. ᾠχόμην, μέσ. μέλλ. οἶχήσομαι.

Ὀλλυμι=ἀφανίζω (θέμ. ὀλλ-, ὀλε-, ὀλλυ. [ἐκ τοῦ ὀλλ-νι])· πάντοτε σύνθετον καὶ ἰδίᾳ μετὰ τῆς προθ. ἀπό· ἀπόλλυμι ἢ ἀπολλύω, παρατ.

ἀπόλλυν ἢ ἀπόλλυον, μέλλ. ἀπολῶ, ἀόρ. ἀπόλεσα, παρακμ. ἀπο-
λώλεκα, ὑπερσ. ἀπωλωλέκειν, τετελ. μέλλ. ἀπολωλεκῶς ἔσομαι.
Παθ. ἀπόλλυμαι, παρατ. ἀπολλύμην, μέσ. μέλλ. μὲ παθητ. σημ.
ἀπολοῦμαι, μέσος ἀόρ. β' μὲ παθ. σημ. ἀπολόμην, ἐνεργ. παρακμ.
β' μὲ παθ. σημ. ἀπόλωλα, ὑπερσ. ἀπωλώλειν.

*Ομνυμι=ὀρκίζομαι (θέμ. ὀμ-, ὀμο-, ὀμνυ-). παρατ. ὠμνυν,
μέσ. μέλλ. ὀμοῦμαι, ἀόρ. ὠμοσα, παρακμ. ὀμώμοκα, ὑπερσ. ὠμω-
μόκειν, τετελ. μέλλ. -ὀμωμοκῶς ἔσομαι. Μέσ. -ὀμνυμαι, παρατ.
-ὀμνύμην, μέσ. ἀόρ. -ὀμωσάμην, παθ. μέλλ. ὀμοσθήσομαι, παθ.
ἀόρ. ὀμόθην, παθ. παρακμ. ὀμώμοται (μετοχ. ὀμωμοσμένος).

*Ονίνημι=ὄφελῶ (θέμ. ὄνα-, ὄνη-, ὄνινα-, ὄνινη-, ὄφελε-),
παρατ. ὄφελουν, μέλλ. ὄνήσω, ἀόρ. ὄνησα. Μέσ. ὄνιναμαι, παρατ.
ὄνινάμην, μέσ. μέλλ. ὄνήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ὄνήμην (εὐκτ. ὄναί-
μην, ὄναιο κλπ., ἀπαρέμφ. ὄνασθαι), παθ. ἀόρ. ὄνηθῆναι.

*Οράω-ᾶ=βλέπω (θέμ. ὄρα-, ὄπ-, ἰδ-), παρατ. ἑώρων, μέσ.
μέλλων μὲ ἐνεργ. σημ. ὄφομαι, ἀόρ. β' εἶδον, παρακμ. ἑόρακα ἢ
ἑόρακα, ὑπερσ. ἑωράκειν ἢ ἑορακῶς ἦν. Παθ. ὄρῶμαι, παρατ.
ἑωρώμην, μέσ. ἀόρ. β' -εἰδόμην, παθ. μέλλ. ὄφθησομαι, παθ. ἀόρ.
ὄφθην, παρακμ. ἑώρᾶμαι.

*Οφείλω (θέμ. ὄφελ-, ὄφειλ-, ὄφειλε-), παρατ. ὄφειλον, μέλλ.
ὄφειλήσω, ἀόρ. ὄφείλησα, ἀόρ. β' ὄφελον, ὑπερσ. ὄφειλήκειν. Παθ.
ὄφείλομαι, παρατ. ὄφειλόμην, παθ. ἀόρ. μετοχ. ὄφειληθεῖσα.

*Οφλισκάνω (θέμ. ὄφλ-, ὄφλε-, ὄφλισκαν-), παρατ. ὄφλίσκανον,
μέλλ. ὄφλήσω, ἀόρ. β' ὄφλον (εὐκτ. ὄφλοιμι, ἀπαρέμφ. ὄφλειν,
μετοχ. ὄφλών), παρακμ. ὄφληκα, ὑπερσ. ὄφλήκειν, ἢ ὄφληκῶς ἦν.

Παίζω (θέμ. παιδ-, παιγ-), παρατ. ἔπαιζον, μέλλων δωρικῶς
μὲ ἐνεργ. σημ. παιζοῦμαι, ἀόρ. ἔπαισα.

Πάσχω (θέμ. παθ-, πασχ-, πενθ-), παρατ. ἔπασχον, μέσ. μέλλ.
πείσομαι, ἀόρ. β' ἔπαθον, παρακμ. β' πέπονθα, ὑπερσ. ἐπεπόν-
θειν ἢ πεπονθῶς ἦν, τετελ. μέλλ. πεπονθῶς ἔσομαι.

Πετάννυμι ἢ πεταννύω=ἰνοίγω, ἀπλώνω (θέμ. πετασ, πε-
ταννυ-, πτα-) πάντοτε σύνθετον παρατ. ἐπειάννυν, ἀόρ. ἐπέτασα.
Παθ. πετάννυμαι, παρατ. -ἐπεταννύμην, παρακμ. -πέπτᾶμαι.

Πέτομαι=πετώ (θέμ. πετ-, πτε-, πτ-), μέσ. μέλλ. πτήσομαι, μέσ. άόρ. β' -επτόμην.

Πήγνυμι ή πηγνώω=έμπήγω, πήζω (θέμ. παγ-, πηγ-, πηγνυ-), άόρ. έπηξα. Μέσ. και παθτ. πήγνυμαι, παρατ. έπηγνύμην, παθτ. μέλλ. β' παγήσομαι, παθτ. άόρ. β' έπάγην, μέσ. άόρ. έπηξάμην, ένεργ. παρακμ. β' με μέσ. σήμ. πέπηγα=είμαι (πε)πηγμένος, ύπερσ. έπεπήγειν.

Πίνω (θέμ. πι-, πιν-, πο-), παρατ. έπινον, μέσ. μέλλ. με ένεργ. σήμ. πίομαι, άόρ. β' έπιον (προστ. πῖθι, πιέτω), παρακμ. πέπωκα. Παθτ. παρατ. έπινόμην, παθ. άόρ. -επόθην, παρακμ. -πέποται.

Πίπτω (θέμ. πετ-, πτ-, πιπτ-, πτω-), παρατ. έπιπτον, μέλλ. θωρικώς πεσοῦμαι, άόρ. β' έπεσον, παρακμ. πέπτωκα, ύπερσ. έπεπτώκειν ή πεπτωκώς ήν.

Πυνθάνομαι=πληροφοροῦμαι (θέμ. πευθ-, πυθ-, πυνθαν-), παρατ. έπυνθανόμην, μέσ. μέλλ. πεύσομαι, μέσ. άόρ. β' έπυθόμην, παρακμ. πέλυσαι, ύπερσ. έπεπύσμην.

Πωλώ ή άποδίδομαι, παρατ. έπώλουν ή άπεδιδόμην, μέλλ. πωλήσω ή άποδώσομαι, μέσ. άόρ. β' άπεδόμην, παρακμ. πέπρακα, ύπερσ. έπεπρακείν. Παθτ. πωλοῦμαι ή πιπρασκομαι, παρατ. έπωλούμην, τετελ. μέλλ. πεπρασομαι, παθ. άόρ. έπωλήθην ή έπραθην, παρακμ. πέπραμαι, ύπερσ. έπέπρατο.

Ψέω (θέμ. ρε-, ρευ-, ρυ-, ρυε-), παρατ. έρρεον, μέσ. μέλλ. με ένεργ. σήμ. ρύσομαι, παθ. άόρ. β' με ένεργ. σήμ. έρρύην, παρακμ. έρρύηκα, ύπερσ. έρρυήκειν ή έρρυηκώς ήν. Παθ. παρατκ. περιερρεῖτο.

Ψήγνυμι=συντριβώ, ξεσχίζω (θέμ. ραγ-, ρηγ-, ρηγνυ-, ρωγ-), παρατ. -ερρήγνυν, μέλλ. ρήξω, άόρ. έρρηξα. Μέσ. και παθ. ρήγνυμαι, παρατ. έρρηγνύμην, μέσ. άόρ. -ερρηξάμην, παθ. άόρ. β' έρράγην, ένεργ. παρακμ. β' με μέσ. και παθ. σήμ. -έρρωγα, ύπερσ. -έρρώγειν.

Σήπω=σαπίζω (θέμ. σαπ-, σηπ-). Παθ. σήπομαι, παθ. μέλλ. β' σαπήσομαι, παθ. άόρ. β' έσάπην, ένεργ. παρακμ. β' με παθ. σήμ. -σέσηπα.

Σκοπέω-ῶ= παρατηρῶ, σκέπτομαι καὶ μέσ. σκοποῦμαι=σκοπῶ (θ. σκεπ-, σκοπε-), παρατ. ἐσκόπουν, ἐσκοπούμην, μέσ. μέλλ. σκέψομαι, μέσ. ἀόρ. ἐσκεψάμην, τετελ. μέλλ. ἐσκέψομαι, παρακμ. ἐσκεμμαι.

Στρώννυμι = στρώνω (θέμ. στορ-, στορε-, στορνυ-, στρω-, στρωννυ-), παρατ. -ἐστρώννυν, ἀόρ. ἐστόρεσα. Παθ. -στόρνυμαι, παρακμ. ἐστρωμαι.

Τέμνω=κόπτω (θέμ. τεμ, τεμν-, τμη-), παρατ. ἔτεμνον, μέλλ. τεμῶ, ἀόρ. β' ἔτεμον, παρακμ. -τέμηκα. Μέσ. καὶ παθ. τέμνομαι, παρατ. ἐτεμνόμην, μέσ. μέλλ. -τεμοῦμαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐτεμόμην, παθ. μέλλ. -τμηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐτμήθην, παρακμ. τέτμημαι, ὑπερσ. ἐτετμήμην, τετελ. μέλλ. τετμήσομαι.

Τίκτω=γενῶ (θέμ. τεκ-, τικτ-), παρατ. ἔτικτον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. τέξομαι, ἀόρ. β' ἔτεκον, παρακμ. β' τέτοκα.

Τιτρώσχω=τραυματίζω, πληγῶνω (θέμ. τρω-, τιτρωσκ-), παρατ. ἐτίτρωσκον, μέλλ. -τρώσω, ἀόρ. ἔτρωσα. Παθ. τιτρώσκομαι, παρατ. ἐτιτρωσκόμην, παθ. μέλλ. τρωθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐτρώθην, παρακμ. τέτρωμαι, ὑπερσ. ἐτετρώμην.

Τρέχω (θέμ. τρεχ-, δραμ-), παρατ. ἔτρεχον, μέσ. μέλλ. με σημ. ἐνεργ. δραμοῦμαι, ἀόρ. β' ἔδραμον, παρακμ. -δεδράμηκα, ὑπερσ. ἐδεδραμήκειν, παθ. παρακμ. ἐπιδεδράμηται.

Τυγχάνω (θέμ. τευχ-, τυχ-, τυγχαν-, τυχε-), παρατ. ἐτύγχανον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. τεύξομαι, ἀόρ. β' ἔτυχον, παρακμ. τετύχηκα, ὑπερσ. τετυχηκῶς ἦν.

Τύπτω=κτυπῶ (θέμ. τυπτ-, τυπτε-), παρατ. ἔτυπτον, μέλλ. τυπτήσω. Παθ. τύπτομαι.

Υπισχέομαι-οῦμαι=ὑπόσχομαι (θέμ. σχ-, σχε-, ισχ-, ισχνε-), παρατ. ὑπισχνούμην, μέσ. μέλλ. ὑποσχίσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ὑπεσχόμην, παρακμ. ὑπέσχημαι, ὑπερσ. ὑπεσχίμην.

Φαίνω=φανερῶνω (θέμ. φαν), παρατ. ἔφαινον, μέλλ. φανῶ,

ἀόρ. ἔφηνα, **παρακμ.** πέφαγκα, **παρακμ.** β' με μέσ. σγμ. πέφηνα-
Μέσ. και παθ. φαίνομαι, **παρατ.** ἐφαινόμεν, μέσ. μέλλ. φανοῦ-
 μαι, μέσ. ἀόρ. ἐφηνάμην, παθ. μέλλ. β' με μέσ. σγμ. φανήσομαι.
παθ. ἀόρ. β' με μέσ. σγμ. ἐφάνην, **παθτ.** ἀόρ. α' ἐφάνθην, **παθ.**
παρακμ. πέφᾶσμαι.

Φέρω (θέμ. φερ-, οἰ-, ἐνεκ-), **παρατ.** ἔφερον, μέλλ. οἶσω, **ἀόρ.**
 ἤνεγκα, **ἀόρ.** β' ἤνεγκον, **παρακμ.** ἐνήνοχα, **ὑπερσ.** ἐνηνόχειν. **Μέσ.**
 και παθ. φέρομαι, **παρατ.** ἐφερόμην, μέσ. μέλλ. και με παθ. σγμ.
 οἶσομαι, μέσ. ἀόρ. ἤνεγκάμην, παθ. μέλλ. οἰσθήσομαι ἢ ἐνεχθή-
 σομαι, παθ. ἀόρ. και με μέσ. σγμ. ἤνεχθην, **παρακμ.** ἐνήνεγμαi,
ὑπερσ. -ἐνηνέγμην.

Φθάνω = **προφθάνω**, **πρλαμβάνω** (θέμ. φθᾶ, φθᾶν-, φθη-),
παρατ. ἔφθανον, μέλλ. φθάσω, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σγμ. φθήσο-
 μαι, **ἀόρ.** ἔφθᾶσα, **ἀόρ.** β' ἐφθην (ὑποτ. φθῶ, ἀπαρμ. φθῆναι).

Χαίρω (θέμ. χαρ-, χαιρ, χαιρε-), **παρατ.** ἔχαιρον, μέλλ. χαι-
 ρήσω, παθ. ἀόρ. β' ὡς ἐνεργ. ἐχάρην, **παρακμ.** γέγηθα.

Χέα = **χύνω** (θέμ. χε(ν), χυ-), **παρατ.** -ἔχεον, μέλλ. -χέω, **ἀόρ.**
 -ἔχεα. **Μέσ.** και παθ. χέομαι, **παρατ.** -ἔχεόμην, μέσ. μέλλ. χέομαι,
μέσ. ἀόρ. ὑποτ. ἐγγέωμαι, **μετοχ.** ἐγγεάμενος, παθ. μέλλ. χυθή-
 σομαι, παθ. ἀόρ. -ἐχύθην, **παρακμ.** κέχῦμαι, **ὑπερσ.** ἐκεχύμην.

ᾠθιέω ᾠ = **σπρώχνω** (θέμ. ᾠθ, ᾠθε), **παρατ.** ἐώθουν, μέλλ.
 ᾠσω, **ἀόρ.** ἔωσα. **Μέσ.** και παθ. ᾠθοῦμαι, **παρατ.** ἔωθούμην, μέσ.
 μέλλ. -ᾠσομαι, μέσ. ἀόρ. ἔωσάμην, παθ. μέλλ. -ᾠσθήσομαι, παθ.
ἀόρ. ἐώσθην, **παρακμ.** ἔωσμαι.

ᾠνέομαι-οῦμαι = **ἀγοράζω** (θ. ᾠνε, πριᾶ), **παρατ.** ἐωνούμην,
μέσ. μέλλ. ᾠνήσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐπριάμην, **παθτ.** ἀόρ. ἐωνήθην,
παρακμ. με ἐνεργ. και παθ. σγμ. ἐώνημαι, **ὑπερσ.** με ἐνεργ. σγμ.
 ἐωνήμην ἢ ἐωνημένος ἦν.

Faint, illegible markings or text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

175

www

10

6

6

6

Αριθ. Πρωτ. 27966
Διεκπ.

Εν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1917

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Δημ. Φιλικόν

Γνωρίζομεν ὅτι κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθη ἡ χρῆσις τῆς ὑπ' ὀμῶν ὑποδληθείσης «Ἐρασιματικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης μετ' ἀσκήσεων» πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς Μέσης ἐκπαίδευσως καὶ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1917—1918 καὶ ἐφεξῆς κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 117 πράξιν αὐτοῦ.

Ὁ Ὑπουργὸς
ΔΗΜ. ΔΙΓΚΑΣ